

BETÆNKNING II

(Revisorer - Vejere og målere - Mæglere - Ejendomsmæglere - Dispachører - Translatører)

afgivet af den af handelsministeriet den 1. februar 1954
nedsatte næringslovkommission



BETÆNKNING NR. 374

1965

OVERSIGT OVER INDHOLDET

	Side
Indledning	5
Kap. I Revisorer	7
Kap. II Vejere og målere	51
Kap. III Mæglere (Skibsmæglere - Varemæglere)	67
Kap. IV Ejendomsmæglere	123
Kap. V Dispachører	131
Kap. VI Translatører og tolke	139
Indholdsfortegnelse	145

Indledning.

Næringslovkommissionen blev efter regeringens bestemmelse nedsat den 1. februar 1954 med den opgave at overveje og udarbejde forslag til en revision af næringsloven af 28. april 1931 og den sig dertil sluttende lovgivning med henblik på en tilpasning af loven til nutidens krav – derunder en ønskelig udvikling af sund konkurrence og øget produktivitet.

Kommissionen har i juli 1964 afgivet sin første betænkning, der omfatter de problemer, som knytter sig til området for den nuværende næringslovs afsnit I og III, dens bestemmelser om ejendomshandlere samt til den sig til disse dele af næringsloven sluttende anden lovgivning.

Om kommissionens sammensætning gennem årene og om tilrettelæggelsen af kommissionens arbejde henvises til de indledende afsnit i betænkning I.

Ved denne betænknings afgivelse er kommissionen sammensat således:

departementschef Otto Müller, formand, og professor, dr. jur. Poul Andersen, næstformand.

Fra Folketinget:

fhv. folketingsmand, grosserer Anker Lau, udpeget af Venstre,

folketingsmand, fhv. borgmester Axel Ivan Pedersen,

udpeget af Socialdemokratiet,

folketingsmedlem, cand. oecon., fru Grethe Philip,

udpeget af Det radikale Venstre,

folketingsmand, fhv. handelsminister, borgmester Ove Weikop,

udpeget af Det konservative Folkeparti.

Endvidere følgende medlemmer:

kontorchef G. Backhaus,

udpeget af Handelsministeren,

professor H. Winding Pedersen,

udpeget af Handelsministeren,

politimester C. Arbøl,

indstillet af Foreningen af Politimestre i Danmark,

kontorchef B. Behnke,

indstillet af Københavns magistrat,

kontorchef N. J. Blom-Hanssen,

indstillet af Indenrigsministeriet,

redaktør A. Axelsen Drejer,

indstillet af Andelsudvalget,

førstedirektør Ebbe Groes,

indstillet af Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger,

gårdejer S. Grue-Sørensen,

indstillet af De samvirkende danske Landboforeninger,

direktør Chr. Grøn,

indstillet af Detailhandelens hovedorganisationer,

landsretssagfører, fru Annette Jacobi,

indstillet af Danske Husmødres Forbrugerråd,

boelsmand Peter Jørgensen,

indstillet af De samvirkende danske Husmandsforeninger,

muremester Melchior Kjeldsen,

indstillet af Håndværksrådet.

underdirektør Ernst Klæbel,

indstillet af Industrirådet,

forretningsfører Henry Knudsen,

indstillet af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd,

fiskehandler K. Schilder Knudsen.

indstillet af Fiskeriministeriet,

overretssagfører, dr. jur. O. K. Magnussen,

indstillet af Detailhandelens hovedorganisationer,

direktør Kaj Nielsen,

indstillet af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd,

direktør Henry Pedersen,

indstillet af Provinshandelskammeret,

direktør W. Reinhard,

indstillet af Industrirådet,

forstander, fru Elisabeth Reinstrup,

indstillet af Statens Husholdningsråd,

direktør, landsretssagfører Chr. Saugman,

indstillet af Grosserer-Societets Komité,

direktør Evan Sølvkjær,

indstillet af Det kooperative Fællesforbund i Danmark,

kontorchef Tage Uhrskov,

indstillet af Håndværksrådet.

købmand Knud Aagaard,

indstillet af Detailhandelens hovedorganisationer.

Afdelingschef Knud Agbo er tilforordnet kommissionen uden stemmeret.

Kommissionens sekretærer er ekspeditionsse-

kretærerne A. Rønsted og Jens Selmer, Handelsministeriet.

Nærværende betænkning II fra Næringslovkommissionen omfatter alene de problemer, der knytter sig til området for den nuværende næringslovs afsnit II, idet dog bestemmelserne om ejendomshandlere – som nævnt – er behandlet i betænkning I.

Kommissionen har ikke fundet, at der til denne del af den gældende næringslov slutter sig sådan anden lovgivning, som det efter kommissoriet ville påhvile kommissionen at overveje.

Kommissionens behandling af de i nærværende betænkning omhandlede problemer har fundet sted på møder i kommissionen i 1963 og 1964.

Efter indstilling af kommissionen nedsatte handelsministeriet omkring årsskiftet 1960/61 fire specialudvalg med den opgave at gennemgå og til kommissionen at afgive indstilling om de af næringslovens afsnit II omfattede særlige næringer: revisorer, mæglere, vejere og målere samt ejendomsmæglere og ejendomshandlere, idet man fandt det ønskeligt, at disse næringers forhold blev undersøgt af særligt sagkyndige. Derimod anså man det ikke for nødvendigt at nedsætte særlige udvalg angående translatørernes og dispachørernes næringsretlige forhold, idet man i denne henseende fandt det tilstrækkeligt at kunne støtte sig til udtalelser henholdsvis fra Translatørksamissionskommissionen og fra Dispachørkommissionen.

Beretningerne fra de ovennævnte specialudvalg vedrørende henholdsvis revisorer, mæglere samt vejere og målere er optrykt som bilag til denne betænkning, medens beretningen fra ud-

valget vedrørende ejendomsmæglere og ejendomshandlere er optrykt som bilag 2 til betænkning I.

Om de pågældende specialudvalgs sammensætning kan henvises til afsnit 1 i vedkommende udvalgs beretning.

I de følgende kapitler redegøres for kommissionens indstilling om de fremtidige næringsretlige forhold for revisorer (kap. I), for vejere og målere (kap. II) samt for skibsmæglere og varemæglere (kap. III). For disse næringers vedkommende knytter kommissionen sin indstilling til de af de respektive specialudvalg udarbejdede lovudkast, der er optrykt som underbilag til vedkommende udvalgs beretning. I de pågældende kapitler i betænkningen er lovudkastene herefter formuleret, som indstillet af kommissionen.

Kommissionens indstilling for så vidt angår de næringsretlige forhold for ejendomsmæglere (kap. IV) er udtrykt i lovudkastet, bilag 1 til dette kapitel. Lovudkastet er udarbejdet på grundlag af beretningen fra udvalget vedrørende ejendomsmæglere og ejendomshandlere.

Indstillingen for så vidt angår dispachører samt translatører og tolke redegøres der for henholdsvis i kapitel V og kapitel VI og i de lovudkast, der er knyttet som bilag til disse kapitler, idet kommissionen i disse kapitler og i bemærkningerne til disse lovudkast har redegjort for de ønsker, der har foreligget om ændring i den nuværende retstilstand, for dispachørers vedkommende på grundlag af brevveksling med Dispachørkommissionen og for translatørers og tolkes vedkommende på grundlag af brevveksling med Translatørksamissionskommissionen og Translatørforeningen.

København i januar 1965.

Poul Andersen.
(næstformand)

B. Behnke.
Ebbe Groes.
Annette Jacobi.
Ernst Klæbel.
Anker Lau.

Kaj Nielsen.
H. Winding Pedersen.
Elisabeth Reinstrup.
Tage Uhrskov.

C. Arbøl.

N. J. Blom-Hanssen.
S. Grue-Sørensen.
Peter Jørgensen.
Henry Knudsen.
O. K. Magnussen.

Axel Ivan Pedersen.
Grethe Philip.
Chr. Saugman.
O. Weikop.

G. Backhaus.

A. Axelsen Drejer.
Chr. Grøn.
Melchior Kjeldsen.
K. Schilder Knudsen.
Otto Müller.
(formand)

Henry Pedersen.
W. Reinhard.
E. Sølvkjær.
Knud Aagaard.

A. Rønsted. Jens Selmer.

Kapitel I

Revisorer

1. Det af handelsministeriet den 23. december 1960 nedsatte udvalg til at gennemgå revisorernes næringsretlige forhold og til at give indstilling til Næringslovkommissionen om, hvilke ændringer der i så henseende måtte være at foreslå til lovtæksten i den gældende næringslov, har under 4. marts 1963 til kommissionen afgivet beretningen, bilag 1 til dette kapitel.

Beretningen indeholder et af hele udvalget tiltrådt udkast til forslag til lov om statsautoriserede revisorer samt indstilling om, at der ikke søges gennemført særlige lovbestemmelser om ikke-statsautoriserede revisorer.

2. I kommissionen har der været enighed om at indstille, at det af revisorudvalget udarbejdede udkast til forslag til lov om statsautoriserede revisorer søges gennemført med følgende ændringer:

Man foreslår, at det i § 1, stk. 2, som nyt nr. 1 bestemmes, at statsautoriserede revisorer skal have dansk indfødsret, idet dette krav principielt er opretholdt, for at man kan drive næring her i landet, jfr. det i betænkning I indstillede næringslovudkast. Man finder dog, at der bør være adgang til at dispensere fra kravet, således at man herigennem vil kunne tilgodese hensynet til internationale aftalers bestemmelser om etableringsrettigheder.

Endvidere foreslås, at den i lovudkastets § 1, stk. 2, nr. 5, foreslåede femårige praktiske uddannelse begrænses til de nuværende 3 år. Selvom det må antages, at langt de fleste, der bliver beskikket som statsautoriseret revisor, forinden har haft 5 års praktisk uddannelse, finder man dog ikke tilstrækkelig grund til, at de nuværende krav om praktisk uddannelse skærpes, således som af revisorudvalget foreslået. Herved kan man også henvise til, at der i henhold til retsplejelovens § 119 kun kræves 3 års praktisk uddannelse for at få beskikkelse som advokat.

Man foreslår dernæst, at lovudkastets § 1, stk. 2, nr. 4, jfr. § 4, ændres således, at handelsministeren med bistand af Revisorkommissionen vil kunne bestemme, om revisoreksamen skal aflægges for kommissionen eller på anden måde, f. eks. på en højere læreanstalt i forbindelse med gennemgået dagskoleundervisning.

Kommissionen kan tiltræde, at udvalget i lovudkastets § 3 har foreslået, at afgiften for beskikkelse forhøjes fra 120 kr. til 200 kr., men man finder det rigtigst ikke i loven at fastsætte afgiftens størrelse og indstiller derfor, at det i loven alene bestemmes, at der for beskikkelse betales en afgift, der fastsættes af handelsministeren.

Videre mener man, at det bør sanktioneres med straf at overtræde bestemmelserne i § 10, stk. 4, om deponering af beskikkelsen ved overtagelsen af en stilling, der er uforenlig med stillingen som statsautoriseret revisor.

I kommissionen har man endvidere ment at burde foreslå, at det i habilitetsbestemmelserne i § 13 udtrykkeligt anføres, at adoptiv- og plejeforhold ligestilles med slægtskabsforhold, således som fastslået i retsplejeloven, jfr. dens § 60.

Man mener, at bestemmelsen om den statsautoriserede revisors ansvar for medarbejderne i § 15, stk. 1, 2. pkt., hvis affattelse kan forekomme mindre hensigtsmæssig, må anses for at være overflødig, således som det også er anført i udvalgets bemærkninger til bestemmelsen. Derfor foreslås, at denne udelades af udkastet.

Efter gennemførelsen af lov nr. 220 af 31. maj 1963 om landinspektører, som i §§ 9-13 indeholder regler svarende til §§ 18-22 i det foreliggende lovudkast, skønnes det af systematiske grunde rigtigst, at udkastets bestemmelser søges formuleret og opstillet i videst mulig overensstemmelse med landinspektørlovens regler.

Med hensyn til Revisornævnets adgang efter lovudkastets § 22, stk. 2, 1. led, »til at indhente de til foreliggende sagers bedømmelse fornødne oplysninger«, må man anse det for rettest, at denne bestemmelse, der ikke findes tilsvarende i landinspektørlovens § 13 eller i retsplejelovens § 144, udelades. Da man ikke mener, at personer, til hvilke nævnet retter henvendelse, skal have pligt til at meddele de ønskede oplysninger, er bestemmelsen overflødig.

Da »revisorer« er opført på den som bilag til lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes hjemmestyre vedføjede liste A blandt de sager og sagsområder, der principielt betragtes som

færøske særanliggender, finder man, at en lov om statsautoriserede revisorer ikke bør gælde for Færøerne.

Endelig foreslås, at § 24 i øvrigt ændres således, at det heri – ligesom i næringslovudkastets § 32, stk. 2 – bestemmes, at loven ved kgl. anordning kan sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som landsdelens særlige forhold gør rimelige. Denne formulering muliggør, at der på dette område vil kunne gennemføres særlige næringsretlige bestemmelser for denne landsdel.

3. Herefter og idet man i øvrigt har foretaget mindre, formelle ændringer i revisorudvalgets lovudkast for i videst muligt omfang at give de af nærværende betænkning omfattede lovudkast samme sproglige og systematiske udformning, indstiller man, at udkastet til forslag til lov om statsautoriserede revisorer affattes således:

KAPITEL I.

Beskikkelse som statsautoriseret revisor.

§ 1. Statsautoriserede revisorer beskikkes af handelsministeren.

Stk. 2. Ret til at få beskikkelse som statsautoriseret revisor har enhver person, der

- 1) har dansk indfødsret,
- 2) har bopæl her i landet,
- 3) er fyldt 25 år,
- 4) ikke er umyndiggjort, under lavværgemål eller har sit bo under konkursbehandling,
- 5) har bestået en særlig eksamen, jfr. § 4,
- 6) i mindst tre år efter det fyldte 18. år på en statsautoriseret revisors kontor har deltaget i udførelsen af de der almindeligt forekommende revisionsarbejder og
- 7) har forsikret eller stillet sikkerhed for mindst 100.000 kr. mod økonomisk ansvar, som måtte pådrages under udførelsen af hvervet som statsautoriseret revisor.

Stk. 3. Beskikkelse kan nægtes under de i borgelig straffelovs § 78, stk. 2, nævnte omstændigheder. Endvidere kan beskikkelse nægtes, såfremt den pågældende i stilling eller erhverv har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at han ikke vil drive revisorvirksomhed på forsvarlig måde.

Stk. 4. Handelsministeren kan undtage fra betingelserne i stk. 2, nr. 1 og 6.

§ 2. Handelsministeren kan beskikke personer, som godtgør i udlandet at have fået en uddannelse, der findes at kunne ligestilles med

den i § 1, stk. 2, nr. 5 og 6, omhandlede uddannelse, og som i øvrigt opfylder betingelserne i § 1, stk. 2, jfr. stk. 3.

Stk. 2. Handelsministeren kan i øvrigt, hvor særlige forhold gør sig gældende, tillade udenlandske revisorer i enkelte tilfælde at varetage hverv, hvortil der i lovgivningen kræves en statsautoriseret revisor.

Stk. 3. Beskikkelse i henhold til en særlig af handelsministeren i medfør af loven given dispensation kan begrænses og betinges.

§ 3. For beskikkelse som statsautoriseret revisor betales en af handelsministeren fastsat afgift.

Stk. 2. Forinden beskikkelsen udleveres, skal den pågældende underskrive en højtidelig forsikring om, at han med omhu og nøjagtighed vil udføre de hverv, der betros ham, og samvittighedsfuldt opfylde sine pligter som statsautoriseret revisor.

§ 4. Handelsministeren fastsætter de nærmere bestemmelser om den i § 1, stk. 2, nr. 5, omhandlede eksamen, herunder betingelserne for at indstille sig til eksamen, eksamenskravene, eksamens afholdelse og bedømmelsen.

Stk. 2. Til bistand for handelsministeren ved administrationen af loven, herunder ved fastsættelse af bestemmelserne i henhold til stk. 1, nedsætter handelsministeren en kommission (Revisorkommissionen), bestående af en formand og 8 andre medlemmer. 3 medlemmer skal være statsautoriserede revisorer, 2 forretningskyndige, 2 særligt sagkyndige med hensyn til henholdsvis skatteret og skifteret, og 1 skal have nationaløkonomisk kundskab.

§ 5. Beskikkelse som statsautoriseret revisor bortfalder, når vedkommende dør. Det samme gælder, hvis han ophører med at opfylde betingelserne i § 1, stk. 2, nr. 1, 2, 4 og 7. Handelsministeren kan dog tillade, at beskikkelsen opretholdes, selv om den pågældende ikke bevarer sin danske indfødsret.

§ 6. Er en beskikkelse som statsautoriseret revisor bortfaldet eller frakendt efter reglerne i denne lovs kap. III eller i borgerlig straffelovs § 79, skal den straks tilbageleveres handelsministeriet.

Stk. 2. Ophører grunden til en beskikkelses bortfald at bestå, eller udløber eller ophæves frakendelsen af en beskikkelse, skal beskikkelsen efter begæring og uden betaling af afgift på ny sættes i kraft og udleveres den pågældende.

KAPITEL II.

Statsautoriserede revisors rettigheder og pligter.

§ 7. Kun personer, der har beskikkelse som »statsautoriseret revisor«, må benytte denne betegnelse. Andre må heller ikke benytte danske eller udenlandske betegnelser, der er egnet til forveksling med »statsautoriseret revisor«, derunder navnlig forbindelser af ordet »revisor« med ord som »statsautoriseret«, »autoriseret«, »godkendt« eller »eksamineret«.

§ 8. I retssager skal offentlige myndigheder til oplysning om regnskabsmæssige forhold fortrinsvis benytte statsautoriserede revisorer. Ligeledes skal statsautoriserede revisorer fortrinsvis beskikkes som handelskyndige revisorer i medfør af § 79 i lov nr. 51 af 25. marts 1872 om konkurs m. v.

Stk. 2. En statsautoriseret revisor kan uden særlig autorisation virke som regnskabskyndig tillidsmand i henhold til § 2 i lov nr. 225 af 14. april 1905 om tvangsakkord uden for konkurs. Han kan ikke medvirke ved istandbringelse af akkorder.

§ 9. Statsautoriserede revisorer, revisorinteressensskaber eller revisionselskaber, jfr. § 11, må kun have mere end ét kontorsted, hvis hvert kontor ledes af en til virksomheden knyttet statsautoriseret revisor, der kun er leder af det pågældende kontor.

Stk. 2. Før et kontorsted etableres, skal der indgives anmeldelse herom til handelsministeren.

§ 10. Stillingen som statsautoriseret revisor kan ikke forenes med nogen stats- eller kommunal tjenestemandsstilling eller anden fastlønnet stilling i offentlig virksomhed, bortset fra stilling som lærer ved et universitet eller en anden højere læreanstalt eller som medarbejder ved en videnskabelig institution.

Stk. 2. Stillingen som statsautoriseret revisor er uforenelig med advokatvirksomhed eller anden virksomhed, som er betinget af offentlig autorisation, bevilling eller næringsbrev, eller med stilling som bestyrelsesmedlem, direktør, administrator, likvidator eller funktionær i en erhvervsvirksomhed eller institution, som driver anden erhvervsvirksomhed end revision. Handelsministeren kan undtage herfra, såfremt den omhandlede virksomhed eller stilling skønnes at være uden indflydelse på den pågældendes stilling som uafhængig revisor.

Stk. 3. Handelsministeren kan bestemme, at deltagelse i anden virksomhed end i stk. 2 nævnt er uforenelig med stillingen som statsautoriseret revisor.

Stk. 4. Ønsker en statsautoriseret revisor at udøve en virksomhed eller beklæde en stilling, der er uforenelig med stillingen som statsautoriseret revisor, skal han, inden han påbegynder virksomheden eller overtager stillingen, depotere sin beskikkelse i handelsministeriet.

§ 11. Statsautoriserede revisorer må ikke i form af interessentskab eller på lignende måde drive revisionsvirksomhed sammen med andre end statsautoriserede revisorer.

Stk. 2. Statsautoriserede revisorer kan tage ansættelse hos andre statsautoriserede revisorer eller i aktieselskaber eller andre selskaber, hvis eneste formål er at drive revisionsvirksomhed, og eventuelt i forbindelse hermed forvaltningsvirksomhed, og i hvilken direktionen eller, hvis en sådan ikke findes, flertallet af bestyrelsen består af statsautoriserede revisorer.

§ 12. En statsautoriseret revisors underskrift på et regnskab anses, medmindre andet fremgår af påtegningen, som udtryk for, at regnskabet er revideret af ham, og at det er rigtigt opstillet på grundlag af bogføringen og opgjort under omhyggelig hensyntagen til bestående værdier, rettigheder og forpligtelser og i overensstemmelse med lovgivningens krav til regnskabsaflæggelsen.

Stk. 2. En erklæring, der afgives af et revisorinteressentskab eller revisionselskab, skal underskrives af en eller flere af de statsautoriserede revisorer, som er knyttet til selskabet.

§ 13. Ingen statsautoriseret revisor må afgive erklæring i regnskabsmæssige forhold, når

- 1) han ved tjenesteforhold, ved ægteskab, ved adoptiv- eller plejeforhold eller ved slægts- eller svogerskab i op- eller nedstigende linie eller i sidelinien så nært som søskende er knyttet til den, som har begæret erklæringen, eller hos hvem revisionen ønskes udført, eller til vedkommendes bogholder eller kasserer,
- 2) han i tilfælde af, at erklæringen er begæret af erhvervsvirksomheder eller institutioner, eller revisionen ønskes udført hos disse, på nogen af de under 1) angivne måder er knyttet til medlemmer af vedkommende bestyrelse eller direktion eller til virksomhedens eller institutionens kasserer eller bogholder, eller

3) han, hans ægtefælle, forældre eller børn har en mere betydelig økonomisk interesse i den virksomhed, om hvis forhold erklæring ønskes afgivet, eller hos hvem revisionen ønskes udført.

Stk. 2. Såfremt der i lovgivningen eller en virksomheds vedtægter er foreskrevet valg af flere revisorer, hvoraf mindst én skal være statsautoriseret revisor, kan den valgte revisors personale eller medinteressenter ikke vælges som medrevisorer. Vælges et revisionselskab eller en i et sådant ansat statsautoriseret revisor som den ene revisor, kan ingen i revisionselskabet ansat statsautoriseret revisor eller nogen anden af dets øvrige personale vælges som medrevisor.

§ 14. Statsautoriserede revisorer skal udføre de dem betroede hverv med omhu og nøjagtighed og med den hurtighed, som hvervets beskaffenhed tillader.

Stk. 2. Statsautoriserede revisorer må ikke betinge sig højere vederlag for deres arbejde, end der kan anses for rimeligt.

Stk. 3. Ej heller må statsautoriserede revisorer betinge sig et vederlag, der er gjort afhængigt af det økonomiske resultat af arbejdet.

Stk. 4. Handelsministeren kan fastsætte nærmere regler for udførelse af revisionsarbejder.

§ 15. Statsautoriserede revisorer kan som revisionsmedarbejdere antage personer, der ikke er statsautoriserede revisorer.

Stk. 2. En statsautoriseret revisor må højst beskæftige tre revisionsmedarbejdere, som ikke i mindst tre år efter det fyldte 18. år har deltaget i udførelsen af de på en statsautoriseret revisors kontor almindeligt forefaldende revisionsarbejder. Når særlige omstændigheder taler derfor, kan handelsministeren undtage fra denne bestemmelse.

Stk. 3. Revisionsmedarbejdere skal beskæftiges ved sådant almindeligt forefaldende revisionsarbejde, som kan give dem den for opnåelse af beskikkelse som statsautoriseret revisor fornødne praktiske færdighed, og der skal gives dem adgang til at deltage i den teoretiske uddannelse til revisoreksamen.

§ 16. Overtrædelse af § 6, stk. 1, § 7, § 9, § 10, stk. 4, § 11, stk. 1, § 13 samt § 14, stk. 3, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Stk. 2. I forskrifter, der gives af handelsministeren i medfør af loven, kan der fastsættes straf

af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. En statsautoriseret revisor, der i sin virksomhed afgiver urigtig skriftlig erklæring eller skriftligt bevidner noget, hvorom han ingen kundskab har, eller underskriver på et regnskab, som ikke er revideret af ham, uden at dette fremgår af den afgivne revisionserklæring, straffes med bøde eller hæfte, medmindre strengere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

§ 17. Borgerlig straffelovs §§ 144, 150-52 og 154-57 finder tilsvarende anvendelse på statsautoriserede revisorer. For så vidt angår disses medarbejdere finder samme lovs §§ 144, 152 og 155 tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. En statsautoriseret revisor, der fratræder et hverv, har uanset straffelovens regler om tavshedspligt ret til at meddele den revisor, der træder i stedet for ham, grunden til sin fratræden.

KAPITEL III.

Revisornævnet.

§ 18. Handelsministeren nedsætter et revisornævn bestående af en dommer som formand samt 4 andre medlemmer, hvoraf 2 skal være statsautoriserede revisorer og 2 skal have henholdsvis nationaløkonomisk uddannelse og den juridiske uddannelse.

§ 19. En statsautoriseret revisor, der ved udøvelsen af sin virksomhed tilsidesætter de pligter, som hans stilling medfører, kan af Revisornævnet tildeles advarsel eller irettesættelse eller pålægges bøde på ikke over 5.000 kr.

Stk. 2. Såfremt den pågældende har gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen forsømmelse i udøvelsen af sin virksomhed, og de udviste forhold giver grund til at antage, at han ikke fremtidig vil udøve virksomheden på forvarlig måde, kan Revisornævnet frakende ham beskikkelsen på tid fra 1-5 år eller indtil videre.

Stk. 3. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Nævnets behandling af sager angående statsautoriserede revisorers virksomhed sker efter begæring af handelsministeren eller Foreningen af Statsautoriserede Revisorer.

§ 20. En i henhold til § 19, stk. 2, truffen afgørelse, hvorved beskikkelse er frakendt, skal

indeholde oplysning om adgangen til at begære domstolsprøvelse og om fristen herfor, jfr. stk. 2. Afgørelsen kan af den, afgørelsen vedrører, forlanges indbragt for domstolene.

Stk. 2. Begæring i henhold til stk. 1, 2. pkt., skal fremsættes over for handelsministeren inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Handelsministeren anlægger sag mod den pågældende i den borgerlige retsplejes form.

Stk. 3. Begæring om sagsanlæg har opsættende virkning, men retten kan ved kendelse bestemme, at den pågældende under sagens behandling ikke må udøve virksomhed som statsautoriseret revisor. Såfremt nævnets afgørelse findes lovlig ved dommen, kan det i denne dom bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning.

§ 21. Revisornævnet kan til enhver tid efter ansøgning ophæve en i henhold til § 19, stk. 2, foretagen frakendelse. Er denne sket indtil videre, og afslår nævnet ansøgning om ophævelse af frakendelsen, kan den pågældende forlange afgørelsen prøvet ved domstolene, såfremt der er forløbet fem år efter frakendelsen og mindst to år efter, at generhvervelse af beskikkelsen senest er nægtet ved dom. § 20, stk. 1 og 2, finder tilsvarende anvendelse.

§ 22. Handelsministeren fastsætter de nærmere regler for Revisornævnets virksomhed.

Stk. 2. Revisornævnet kan lade afhøring af parter og vidner foretage ved underretten på det sted, hvor parten eller vidnet bor.

KAPITEL IV.

Ikrafttrædelsesbestemmelser m. v.

§ 23. Denne lov træder i kraft den (3–6 måneder efter stadfæstelsen).

Stk. 2. Samtidig ophæves §§ 65–73 i næringslov nr. 138 af 28. april 1931.

Stk. 3. Det påhviler statsautoriserede revisorer, der ikke har deponeret deres beskikkelse, inden en måned efter lovens ikrafttræden at have forsikret som anført i § 1, stk. 2, nr. 7.

§ 24. Loven gælder ikke for Færøerne.

Stk. 2. Loven kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som landsdelens særlige forhold gør rimelige.

Et medlem – *Blom-Hanssen* – ønsker at bemærke:

»I betragtning af, at statsautoriserede revisorer næppe hyppigere eller i større omfang end

adskillige andre erhvervsgrupper, der virker med eller uden offentlig beskikkelse eller lignende (f. eks. advokater, ejendomsmæglere, arkitekter, rådgivende ingeniører), vil komme til at begå fejl eller forsømmelser i udøvelsen af deres virksomhed med tab for klienterne til følge, forekommer det mest nærliggende, at spørgsmålet om lovpligtig ansvarsforsikring eller sikkerhedsstillelse tages op i en større sammenhæng. I konsekvens heraf vil jeg være mest stemt for, at bestemmelsen under § 1, stk. 2, nr. 7, i udkast til lov om statsautoriserede revisorer udgår.«

4. Spørgsmålet om gennemførelse af særlige lovbestemmelser for ikke-statsautoriserede revisorer har kommissionen behandlet dels på grundlag af underbilag 5 i revisorudvalgets beretning, dels på grundlag af de som bilag 2, 3 og 4 til nærværende kapitel optrykte skrivelser af 24. april 1963, 18. maj 1963 og 6. marts 1964 fra Dansk Revisorforening.

Kommissionen har endvidere gjort sig bekendt med den som bilag 5 optrykte norske lov af 14. marts 1964 om revisjon og revisorer.

Fra den private butikshandel og fra Håndværksrådets side har der været rejst spørgsmål om at nedsætte et særligt sagkyndigt udvalg til at undersøge, hvorledes der vil kunne gives bestemmelser, hvorefter der skabes en gruppe af personer med offentlig godkendelse af, at de er kvalificerede til at yde regnskabskyndig bistand. Man har dog ikke fundet det nødvendigt, at et sådant udvalg nedsættes, da der gennem det foreliggende materiale er tilvejebragt tilstrækkeligt grundlag for at tage stilling til dette spørgsmål.

Et flertal af kommissionens medlemmer – *Formanden, Poul Andersen, Arbol, Backhaus, Behnke, Blom-Hanssen, Axelsen Drejer, Groes, Grue-Sørensen, Annette Jacobi, Peter Jørgensen, Melchior Kjeldsen, Klæbel, Henry Knudsen, Lar**), *Kaj Nielsen, Axel Ivan Pedersen, Winding Pedersen, Grethe Philip, Reinhard, Elisabeth Reinstrup, Sølvkjær og Weikop* – har ment umiddelbart at kunne tilslutte sig revisorudvalgets indstilling om, at der ikke foreslås særlige lovbestemmelser om ikke-statsautoriserede revisorer, idet disse medlemmer herved ganske har kunnet henvise til den af Revisorudvalget herfor givne motivering i den som underbilag 5 til udvalgets beretning knyttede redegørelse.

*) Lau bemærker, at hans stemmeafgivning er personlig, da spørgsmålet ikke er drøftet i partiet.

Et mindretal af kommissionens medlemmer – *Grøn, Schilder Knudsen, O. K. Magnussen, Henry Pedersen, Saugman, Uhrskov og Aagaard* – der ikke har kunnet tilslutte sig dette, har ment – således som der redegøres for nedenfor i afsnit 5 – at måtte foreslå særlige bestemmelser for en gruppe af ikke-statsautoriserede revisorer, der for andre som selvstændige næringsdrivende påtager sig – eller yder konsultation angående – revision, bogføring, kalkulation og budgettering, opstilling af regnskaber, herunder skatteregnskaber, og lignende.

Disse medlemmer har herved lagt vægt på det af Dansk Revisorforening i så henseende anførte samt på, at de skattelignende myndigheder mener, at der er et betydeligt behov for sådanne særligt godkendte regnskabskyndige. Hertil kommer, at bestemmelser af denne karakter, der allerede findes i en række af de europæiske lande, nu også er gennemført i Norge, jfr. bilag 5.

5. Mindretallet anfører, at det må anses for udelukket, at der, som af Dansk Revisorforening foreslået, ad lovgivningens vej vil kunne skabes en stand på foreningsmæssig basis af sådanne særlige offentligt godkendte regnskabskyndige, da dette måtte forudsætte selvdømme og tvungent medlemsskab af vedkommende forening; rettigheder, som man end ikke har ment at burde indrømme Foreningen af Statsautoriserede Revisorer.

Heller ikke har man fundet anledning til for tiden at foreslå oprettet en særlig eksamensinstitution for sådanne personer, idet der foreligger muligheder for gennem bestående eksamensordninger at dokumentere de i denne henseende nødvendige færdigheder.

Med hensyn til betegnelsen af personer henhørende til en eventuel gruppe godkendte regnskabskyndige må det anses for nødvendigt for gennemførelsen af en sådan ordning, at der gives de pågældende eneret til en særlig betegnelse, ikke mindst da det ikke vil være muligt at give eneret for udøvelsen af den pågældende virksomhed. Imidlertid vil det ikke være muligt at give eneret på så almindeligt forekommende betegnelser som »revisor« eller »konsulent«, men nok derimod på den af Dansk Revisorforening i forenings-registeret registrerede betegnelse »konstatør«. Denne sidste betegnelse forekommer imidlertid så fremmedartet i det danske sprog, at man ikke mener, den vil være velegnet.

Disse synspunkter har ført til, at mindretallet bl. a. med forbillede i den nu i Norge gennemførte ordning, foreslår, at der skabes en stand af såkaldte »registrerede revisorer«, hvis næringsvirksomhed skulle blive den ovenfor i afsnit 4 angivne. Vel må en sådan lovgivning blive af anden karakter end i de andre nordiske lande, men man vil dog som led i den nordiske samordning finde det hensigtsmæssigt, at denne norske betegnelse også benyttes her i landet.

Betingelserne for at blive registreret skal i så fald være strengere end for at få næringsbrev. Endvidere skal den pågældende have bestået en prøve, godkendt af handelsministeren. Diplomprøven i regnskabsvæsen ved en handelshøjskole eller den teoretiske del af eksamen for statsautoriserede revisorer synes velegnede til godkendelse i denne henseende.

Man finder, at der ved sådanne lovbestemmelser ikke bør tillægges sådanne revisorer nogen fortrinnsstilling udover en beskyttelse af den betegnelse, der måtte blive tillagt dem, f. eks. »registreret revisor«.

6. I givet fald finder de medlemmer af kommissionen, der foreslår sådanne særlige lovbestemmelser for en gruppe af ikke-statsautoriserede revisorer, at disse bestemmelser vil kunne optages som et særligt kapitel i det af revisorudvalget udarbejdede udkast til forslag til lov om statsautoriserede revisorer, idet lovens titel da må ændres til: »Lov om statsautoriserede revisorer og registrerede revisorer«.

Bestemmelserne foreslås formuleret således:

§ a. I et register, som føres af handelsministeren, optages efter begæring personer, der opfylder de i § b stillede betingelser, og som påtager sig som selvstændig næringsvirksomhed at udføre eller rådgive med hensyn til revision, bogføring, kalkulation og budgettering, opstilling af regnskaber, herunder skatteregnskaber, og lignende.

§ b. Ret til at blive optaget i det i § a nævnte register har enhver, som

- 1) opfylder de i § 1, stk. 2, nr. 1–4, stillede betingelser,
- 2) har bestået en af handelsministeren godkendt prøve, og som
- 3) i mindst 3 år efter det fyldte 18. år på en statsautoriseret revisors kontor, en registreret revisors kontor eller på et kontor af tilsvarende karakter har deltaget i udførelsen af de her almindeligt forekommende arbejder.

Stk. 2. Optagelse i registeret kan nægtes under de i borgerlig straffelovs § 78, stk. 2, nævnte omstændigheder.

Stk. 3. For optagelse i registeret betales en af handelsministeren fastsat afgift.

Stk. 4. Der udstedes attest for optagelse i registeret.

§ c. Kun personer, der optages i registeret, må benytte betegnelsen »registreret revisor«.

§ d. Når en registreret revisor ophører med at opfylde de i § 1, stk. 2, nr. 1, 2 og 4, stillede betingelser, eller hvis han efter reglerne i borgerlig straffelovs § 79 frakendes retten til at

udøve den pågældende virksomhed, slettes han i registeret.

Stk. 2. Når en registreret revisor slettes i registeret, skal attesten for optagelsen straks tilbageleveres handelsministeriet.

§ e. Handelsministeren kan fastsætte nærmere regler for udøvelsen af registrerede revisors virksomhed og herunder bestemme, at visse stillinger og erhverv ikke kan forenes med sådan virksomhed.

Stk. 2. Registrerede revisorer skal udføre de dem betroede hverv med omhu og nøjagtighed og med den hurtighed, som hvervets beskaffenhed tillader.

Beretning af 4. marts 1963 fra Næringslovkommissionens revisorudvalg

1. Under 23. december 1960 nedsatte handelsministeriet Næringslovkommissionens revisorudvalg til at gennemgå revisorerne næringsretlige forhold og til at give indstilling til Næringslovkommissionen om, hvilke ændringer der i så henseende måtte være at foreslå til lovteksten i den gældende næringslov.

Til formand for udvalget udnævntes Næringslovkommissionens formand, afdelingschef P. Villadsen.

Udvalget fik i øvrigt følgende sammensætning:

kontorchef *G. Backhaus*, Handelsministeriet, professor, dr. polit. *Carl Iversen*, Revisorkommissionen,

statsaut. revisor *A. Busch-Sørensen*, Revisorkommissionen,

statsaut. revisor *A. Engell-Nielsen*, Revisorkommissionen,

kontorchef *O. Graulund Hansen* udpeget af Justitsministeriet,

statsaut. revisor *K. G. Jensen*, udpeget af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer,

direktør *W. Reinhard*, udpeget af Industrirådet og Den danske Handelsstands Fællesrepræsentation,

generalsekretær *Detlef Thomsen*, udpeget af Det danske Advokatsamfund.

Den 23. november 1962 udnævntes afdelingschef *Knud Agbo* til formand for udvalget i stedet for afdelingschef *P. Villadsen*, der var afgået ved døden.

Som sekretærer for udvalget har fungeret ekspeditionssekretær *Jens Selmer* og ekspeditionssekretær *A. Rønsted*, Handelsministeriet.

2. Udvalget blev ligesom flere andre udvalg vedrørende de i næringslovens afsnit II omhandlede næringer nedsat, efter at det under forhandlinger i Næringslovkommissionen, bl. a. under hensyn til denne kommissions sammensætning, var fundet hensigtsmæssigt, at disse særlige næringer – forinden de blev behandlet i kommissionen – blev gjort til genstand for drøftelse i specialudvalg.

Allerede i skrivelse af 19. oktober 1954 til Næringslovkommissionen havde Foreningen af Statsautoriserede Revisorer anmodet om, at bestemmelserne om statsautoriserede revisorer blev udtaget af næringsloven og overført til en særlig lov.

I den som bilag 3 til nærværende beretning optrykte skrivelse af 16. januar 1957 til Næringslovkommissionen redegjorde Foreningen af Statsautoriserede Revisorer nærmere for foreningens synspunkter i så henseende.

Foruden med disse henvendelser er udvalget gennem handelsministeriet blevet gjort bekendt med en af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer i 1957 udarbejdet og i januar 1958 til handelsministeriet fremsendt betænkning indeholdende udkast til forslag til lov om statsautoriserede revisorer.

Udvalget har i tiden fra 6. januar 1961 til 4. marts 1963 afholdt 22 møder.

Grundlaget for udvalgsarbejdet har foruden de gældende bestemmelser i næringslovens §§ 65–73 og i handelsministeriets bekendtgørelse nr. 116 af 6. april 1933 om statsautoriserede revisorers virksomhed, pligter og ansvar, været de foran nævnte, af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer udarbejdede dokumenter.

Udvalget har forhandlet med Konkurslovkommissionen angående bestemmelserne i konkursloven om handelskyndige revisorer og bestemmelserne i loven om tvangsakkord uden for konkurs om regnskabskyndige tillidsmænd.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer har i forbindelse med det af foreningen i 1957 udarbejdede lovudkast redegjort for de bestemmelser om revisorer, der gælder i Norge, Sverige, Finland, Island, England, Holland, Tyskland og U.S.A. *)

Endvidere har udvalget gennemgået de bestemmelser om revisorer, der har været gæl-

*) Om revisorerhvervet i det europæiske økonomiske fællesskab kan henvises til K. G. Jensen i »Revision og Regnskabsvæsen« 1962 pag. 150 f.f. Om et »Revisorsamfund« i Tyskland, K. G. Jensen s.s. 1962 pag. 198 f.f. Om »Revisorsamfund« i Holland, K. G. Jensen s.s. 1963 pag. 50 f.f.

dende her i landet siden sø- og handelsretten ved konkursloven af 25. marts 1872 blev bemyndiget til at beskikke handelskyndige revisorer til opgørelse af fallitboer m. v.

3. Under behandlingen på rigsdagen i årene 1903–1905 af forslaget til lov om tvangsakkord uden for konkurs og om udvidet adgang til tvangsakkord under konkurs kom man ind på spørgsmålet om beskikkelse af edsvorne autoriserede revisorer, uden at loven dog kom til at indeholde bestemmelser herom. I tilknytning til disse drøftelser fremsatte folketingsmændene *L. V. Birch* og *H. L. Møller* den 31. januar 1907 i folketinget forslag til lov om autoriserede revisorer. Dette lovforslag blev imidlertid ikke ophøjet til lov.

Kort efter oprettelsen af handelsministeriet forelagde handelsministeren den 26. marts 1909 i folketinget et nyt forslag til lov om autoriserede revisorer. Forslaget fik en meget hurtig behandling, der resulterede i lov nr. 117 af 14. maj 1909 om autoriserede revisorer. Denne lov var gældende, indtil lov nr. 124 af 15. april 1930 om statsautoriserede revisorer trådte i kraft den 1. juni 1930. Det er bestemmelserne i denne sidstnævnte lov, der som §§ 65–73 blev optaget i den nugældende næringslov. Ved straffelovsændringen den 18. juni 1951 kom bestemmelserne i straffelovens §§ 78 og 79 til at træde i stedet for bestemmelserne i næringslovens § 65 om retscaffen vandel for at få beskikkelse og § 73 om bortfald af beskikkelse ved tab af den nødvendige agtelse og tillid.

4. Under forhandlingerne i udvalget er man nået til enighed om, at det som bilag 1 optrykte udkast til forslag til lov om statsautoriserede revisorer oversendes til Næringslovkommissionen.

Et mindretal i udvalget – *Busch-Sørensen*, *Engell-Nielsen*, *K. G. Jensen* og *Detlef Thomsen* – ønsker dog at bemærke, at de principalt må finde det rigtigt, at en lovgivning om statsautoriserede revisorer kommer til at indeholde bestemmelser, hvorefter alle statsautoriserede revisorer skal være medlem af et særligt revisor-

samfund med selvdømme, således at dette revisorsamfund under statens overvågning får beføjelse til at udøve en vis disciplinærmyndighed over for medlemmer, der ikke overholder gældende bestemmelser og god revisionsskik. Disse medlemmer af udvalget, der især henviser til, at advokaterne i henhold til retsplejelovens kap. 15 har en sådan ordning, idet advokatsamfundet udøver disciplinærmyndighed over for advokaterne, ønsker derfor principalt, at lovudkastets kap. III bliver affattet som angivet i bilag 2. Dette forudsætter, at lovudkastet også på andre punkter ændres.

I betragtning af, at udvalgets forslag (bilag 1) gennem bestemmelserne i kap. III dog muliggør håndhævelse af disciplinærmyndighed over for de statsautoriserede revisorer, at de statsautoriserede revisorer ved repræsentation i Revisornævnet får indflydelse herpå, og at forslaget i øvrigt har kunnet opnå fuld tilslutning fra udvalgets medlemmer, kan mindretallet trods den principale opfattelse, der er kommet til udtryk i bilag 2, tilslutte sig hele forslaget (bilag 1).

5. Fra Dansk Revisorforening, der består af personer, der uden at være statsautoriserede revisorer virker som revisorer, har udvalget den 10. november 1961 modtaget den som bilag 4 optrykte skrivelse, hvori foreningen fremsætter ønske om, at der i forbindelse med en revision af næringsloven foruden de statsautoriserede revisorer skabes en gruppe af personer med offentlig godkendelse af, at de er kvalificerede til at yde regnskabskyndig bistand.

Som det fremgår af den som bilag 5 optrykte, af udvalget udarbejdede redegørelse for spørgsmålet, har dette været behandlet i en række af udvalgets møder, hvorunder man foruden med Dansk Revisorforening har haft forhandlinger med Skattedepartementet og Statens Ligningsdirektorat.

Udvalget har imidlertid ikke ment at burde foreslå særlige lovbestemmelser om ikke-statsautoriserede revisorer hverken i næringsloven eller i en lov om statsautoriserede revisorer.

København, der 4. marts 1963.

Knud Agbo.

(formand)

A. Engell-Nielsen.

K. G. Jensen.

G. Backhaus.

O. Graulund Hansen.

W. Reinhard.

A. Busch-Sørensen.

Carl Iversen.

Detlef Thomsen.

A. Rønsted. Jens Selmer.

Udkast til forslag til lov om statsautoriserede revisorer

KAPITEL I.

Beskikkelse som statsautoriseret revisor.

§ 1. Statsautoriserede revisorer beskikkes af handelsministeren.

Stk. 2. Ret til at få meddelt beskikkelse som statsautoriseret revisor har enhver, som

- 1) har bopæl her i landet,
- 2) er fyldt 25 år,
- 3) ikke er umyndiggjort, under lavværgemål eller har sit bo under konkursbehandling,
- 4) har bestået den i § 4 omhandlede eksamen,
- 5) i mindst fem år efter det fyldte 18. år på en statsautoriseret revisors kontor har deltaget i udførelsen af de der almindeligt forekommende revisionsarbejder og
- 6) har forsikret eller stillet sikkerhed for mindst 100.000 kr. mod økonomisk ansvar, som måtte pådrages under udførelsen af hvervet som statsautoriseret revisor.

Stk. 3. Beskikkelse kan nægtes under de i borgerlig straffelovs § 78, stk. 2, nævnte omstændigheder. Endvidere kan beskikkelse nægtes, såfremt den pågældende i stilling eller erhverv har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at han ikke vil drive revisorvirksomhed på forsvarlig måde.

Stk. 4. Handelsministeren kan gøre undtagelse fra den i stk. 2, nr. 5, nævnte betingelse.

§ 2. Handelsministeren kan meddele beskikkelse til personer, som godtør i udlandet at have fået en uddannelse, der findes at kunne ligestilles med den i § 1, stk. 2, nr. 4 og 5, omhandlede uddannelse, og som i øvrigt opfylder betingelserne i § 1, stk. 2, jfr. stk. 3.

Stk. 2. Handelsministeren kan i øvrigt, hvor særlige forhold gør sig gældende, tillade udenlandske revisorer i enkelte tilfælde at varetage hverv, hvortil der i lovgivningen kræves en statsautoriseret revisor.

Stk. 3. Beskikkelse, der meddeles i henhold til en særlig af handelsministeren i medfør af loven given dispensation, kan betinges, således

som det under hensyn til de foreliggende omstændigheder måtte findes hensigtsmæssigt.

§ 3. For beskikkelse som statsautoriseret revisor svares en afgift på 200 kr. til statskassen.

Stk. 2. Forinden beskikkelsen udleveres, skal den pågældende underskrive en højtidelig forsikring om, at han med omhu og nøjagtighed vil udføre de hverv, der betros ham, og samvittighedsfuldt opfylde sine pligter som statsautoriseret revisor.

§ 4. Eksamen for statsautoriserede revisorer (revisoreksamen) aflægges for en af handelsministeren nedsat eksamenskommission (Revisorkommissionen), bestående af en formand og 8 andre medlemmer. 3 medlemmer skal være statsautoriserede revisorer, 2 forretningskyndige, 2 særligt sagkyndige med hensyn til henholdsvis skatteret og skifteret, og 1 skal have nationaløkonomisk kundskab.

Stk. 2. Kommissionen er rådgivende for handelsministeren ved administrationen af de af loven omfattede forhold.

Stk. 3. De nærmere bestemmelser om kommissionens virksomhed, herunder betingelserne for at indstille sig til eksamen, eksamenskravene, eksamens afholdelse, bedømmelsen, eksamensgebyr m. v., fastsættes af handelsministeren.

§ 5. Beskikkelse som statsautoriseret revisor bortfalder, når vedkommende dør eller ophører med at opfylde de i § 1, stk. 2, nr. 1, 3 og 6, angivne betingelser. Beskikkelsen skal efter begæring på ny sættes i kraft, hvis grunden til beskikkelsens bortfald ophører at bestå.

§ 6. Er en beskikkelse som statsautoriseret revisor bortfaldet eller frakendt ham efter reglerne i denne lovs kap. III eller i borgerlig straffelovs § 79, skal den straks tilbageleveres handelsministeriet.

KAPITEL II.

Statsautoriserede revisors rettigheder og pligter

§ 7. Personer, der har beskikkelse som statsautoriseret revisor, har eneret til betegnelsen »statsautoriseret revisor«. Benyttelse af en dansk eller udenlandsk betegnelse, der er egnet til forveksling med »statsautoriseret revisor«, derunder navnlig forbindelser af ordet »revisor« med ord som »statsautoriseret«, »autoriseret«, »godkendt«, »eksamineret« eller tilsvarende udenlandske betegnelser, er forbudt.

§ 8. I retssager skal offentlige myndigheder til oplysning om regnskabsmæssige forhold fortrinsvis benytte statsautoriserede revisorer. Ligeledes skal statsautoriserede revisorer fortrinsvis beskikkes som handelskyndige revisorer i medfør af § 79 i lov nr. 51 af 25. marts 1872 om konkurs m. v.

Stk. 2. En statsautoriseret revisor kan uden særlig autorisation virke som regnskabskyndig tillidsmand i henhold til § 2 i lov af 14. april 1905 om tvangsakkord uden for konkurs. Han kan ikke medvirke ved istandbringelse af akkorder.

§ 9. Statsautoriserede revisorer, revisorinteressensselskaber eller revisionsselskaber, jfr. § 11, skal til handelsministeriet anmelde, hvor de ønsker at have kontor. Flere kontorsteder kan anmeldes, såfremt hvert af kontorerne ledes af en til virksomheden knyttet statsautoriseret revisor, der kun er leder af ét kontor.

§ 10. Stillingen som statsautoriseret revisor kan ikke forenes med nogen stats- eller kommunal tjenestemandsstilling eller anden fastlønnet stilling i offentlig virksomhed, bortset fra stillinger som lærer ved universiteter eller andre højere lærestalter eller som medarbejder ved videnskabelige institutioner.

Stk. 2. Stillingen som statsautoriseret revisor er uforenelig med advokatvirksomhed eller anden virksomhed, som er betinget af offentlig autorisation, bevilling eller næringsbrev, eller med stilling som bestyrelsesmedlem, direktør, administrator, likvidator eller funktionær i erhvervsvirksomhed eller institutioner, som driver anden erhvervsvirksomhed end revision. Handelsministeren kan gøre undtagelse herfra, såfremt den omhandlede virksomhed skønnes at være uden indflydelse på den pågældendes stilling som uafhængig revisor.

Stk. 3. Handelsministeren kan bestemme, at deltagelse i anden virksomhed end i stk. 2 nævnt er uforenelig med stillingen som statsautoriseret revisor.

Stk. 4. Ønsker en statsautoriseret revisor at beklæde en stilling, der er uforenelig med stillingen som statsautoriseret revisor, skal han, inden han overtager stillingen, deponere sin beskikkelse i handelsministeriet.

§ 11. Statsautoriserede revisorer må ikke i form af interessentskab eller på lignende måde drive revisionsvirksomhed sammen med andre end statsautoriserede revisorer.

Stk. 2. Statsautoriserede revisorer kan tage ansættelse hos andre statsautoriserede revisorer eller i aktieselskaber eller andre selskaber, hvis eneste formål er at drive revisionsvirksomhed, og eventuelt i forbindelse hermed forvaltningsvirksomhed, og i hvilken direktionen eller, hvis en sådan ikke findes, flertallet af bestyrelsen består af statsautoriserede revisorer.

§ 12. En statsautoriseret revisors underskrift på et regnskab anses, medmindre andet fremgår af påtegningen, som udtryk for, at regnskabet er revideret af ham, og at det er rigtigt opstillet på grundlag af bogføringen og opgjort under omhyggelig hensyntagen til bestående værdier, rettigheder og forpligtelser og i overensstemmelse med lovgivningens krav til regnskabsaflæggelsen.

Stk. 2. En erklæring, der afgives af et revisorinteressentskab eller revisionsselskab, skal underskrives af en eller flere af de statsautoriserede revisorer, som er knyttet til selskabet.

§ 13. Ingen statsautoriseret revisor må afgive erklæring i regnskabsmæssige forhold, når

- 1) han ved tjensteforhold, ved ægteskab eller ved slægts- eller svogerskab i op- eller nedstigende linie eller i sidelinien så nært som søskende er knyttet til den, som har begæret erklæringen, eller hos hvem revisionen ønskes udført, eller til vedkommendes bogholder eller kasserer,
- 2) han i tilfælde af, at erklæringen er begæret af erhvervsvirksomheder eller institutioner, eller revisionen ønskes udført hos disse, på nogen af de under 1) angivne måder er knyttet til medlemmer af vedkommende bestyrelse eller direktion eller til virksomhedens eller institutionens kasserer eller bogholder, eller

3) han, hans ægtefælle, forældre eller børn har en mere betydelig økonomisk interesse i den virksomhed, om hvis forhold erklæring ønskes afgivet, eller hos hvem revisionen ønskes udført.

Stk. 2. Såfremt der i lovgivningen eller en virksomheds vedtægter er foreskrevet valg af flere revisorer, hvoraf mindst én skal være statsautoriseret revisor, kan den valgte revisors personale eller medinteressenter ikke vælges som medrevisorer. Vælges et revisionselskab eller en i et sådant ansat statsautoriseret revisor som den ene revisor, kan ingen i revisionselskabet ansat statsautoriseret revisor eller nogen anden af dets øvrige personale vælges som medrevisor.

§ 14. Statsautoriserede revisorer skal udføre de dem betroede hverv med omhu og nøjagtighed og skal tilendebringe arbejdet med den hurtighed, som hvervets beskaffenhed tillader.

Stk. 2. Statsautoriserede revisorer må ikke betinge sig højere vederlag for deres arbejde, end der kan skønnes rimeligt.

Stk. 3. Ej heller må statsautoriserede revisorer betinge sig et vederlag for det udførte arbejde, der er gjort afhængig af det økonomiske resultat af arbejdet.

Stk. 4. Handelsministeren fastsætter nærmere regler for udførelse af revisionsarbejder.

§ 15. Statsautoriserede revisorer kan som revisormedarbejdere antage personer, der ikke er statsautoriserede revisorer. Medarbejderne udfører deres arbejde under den statsautoriserede revisors ansvar.

Stk. 2. En statsautoriseret revisor må højst beskæftige tre revisormedarbejdere, som ikke i mindst tre år efter det fyldte 18. år har deltaget i udførelsen af de på en statsautoriseret revisors kontor almindeligt forefaldende revisionsarbejder. Når særlige omstændigheder taler derfor, kan handelsministeren gøre undtagelse fra denne bestemmelse.

Stk. 3. Revisormedarbejdere skal beskæftiges ved sådant almindeligt forefaldende revisionsarbejde, som kan give dem den for opnåelse af beskikkelse som statsautoriseret revisor fornødne praktiske færdighed, og der skal gives dem adgang til at deltage i den teoretiske uddannelse til revisoreksamen.

§ 16. Overtrædelse af § 6, § 7, § 9, § 11, stk. 1, § 13 samt § 14, stk. 3, straffes med bøde.

Stk. 2. I forskrifter, der udfærdiges af handelsministeren i medfør af denne lov, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.

Stk. 3. En statsautoriseret revisor, der i sin virksomhed afgiver urigtig skriftlig erklæring eller skriftligt bevidner noget, hvorom han ingen kundskab har, eller underskriver på et regnskab, som ikke er revideret af ham, uden at dette fremgår af den afgivne revisionserklæring, straffes med bøde eller hæfte, for så vidt højere straf ikke er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

§ 17. Borgerlig straffelovs §§ 144, 150–52 og 154–57 finder tilsvarende anvendelse på statsautoriserede revisorer. For så vidt angår disses medarbejdere finder samme lovs §§ 144, 152 og 155 tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. En statsautoriseret revisor, der fratræder et hverv, har uanset straffelovens regler om tavshedspligt ret til at meddele den revisor, der træder i stedet for ham, grunden til sin fratræden.

Kapitel III.

Revisornævnet.

§ 18. Handelsministeren nedsætter et nævn (Revisornævnet), bestående af en formand og 4 andre medlemmer. Formanden skal være en dommer. Af de øvrige medlemmer skal 2 være statsautoriserede revisorer og 2 have henholdsvis juridisk og nationaløkonomisk kundskab.

§ 19. Revisornævnet kan på begæring af handelsministeren eller af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer skride ind over for enhver statsautoriseret revisor, som i sin virksomhed ikke overholder gældende love og bestemmelser.

Stk. 2. Revisornævnet kan tildele en statsautoriseret revisor advarsel eller irrettesættelse eller pålægge ham en bøde af ikke over 5.000 kr. Har en statsautoriseret revisor ved udøvelsen af sin virksomhed groft eller gentagne gange tilsidesat de ham påhvilende pligter, således at der er grund til at antage, at han ikke fremtidig vil drive revisorvirksomhed på forsvarlig måde, kan Revisornævnet frakende ham beskikkelsen på tid fra 1 til 5 år eller indtil videre.

Stk. 3. Nævnets afgørelser efter stk. 2 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 20. En i henhold til § 19, stk. 2, truffen afgørelse, hvorved beskikkelse er frakendt, kan af den, afgørelsen vedrører, forlanges indbragt for domstolene. Afgørelsen skal indeholde oplysning om adgangen til at begære domstolsprøvelse og om fristen herfor. Begæring om domstolsprøvelse skal fremsættes over for handelsministeren inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Handelsministeren anlægger sag mod den pågældende i den borgerlige retsplejes former. Begæring om sagsanlæg har opsættende virkning, men retten kan ved kendelse bestemme, at den pågældende under sagens behandling ikke må udøve virksomhed som statsautoriseret revisor. Såfremt nævnets afgørelse stadfæstes, kan det i dommen bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning.

§ 21. Revisornævnet kan til enhver tid efter ansøgning ophæve en i henhold til § 19, stk. 2, foretagen frakendelse. Er denne sket indtil videre, og afslår nævnet ansøgning om ophævelse af frakendelse, kan den pågældende forlange afgørelsen prøvet ved domstolene, såfremt der er forløbet fem år efter frakendelse og mindst to år efter, at generhvervelse af beskikkelsen senest er nægtet ved dom. § 20, 2-4 pkt., finder tilsvarende anvendelse.

§ 22. Handelsministeren fastsætter de nærmere regler for Revisornævnets virksomhed.

Stk. 2. Revisornævnet har adgang til at indhente de til foreliggende sagers bedømmelse nødvendige oplysninger og lade afhøring af parter og vidner foretage ved underretten på det sted, hvor parten eller vidnet bor.

KAPITEL IV.

Ikrafttrædelsesbestemmelser m. v.

§ 23. Denne lov træder i kraft den (3-6 måneder efter stadfæstelsen). Samtidig ophæves §§ 65-73 i næringslov nr. 138 af 28. april 1931.

Stk. 2. Det påhviler statsautoriserede revisorer, der ikke har deponeret deres beskikkelse, inden en måned efter lovens ikrafttræden at have forsikret som anført i § 1, stk. 2, nr. 6.

§ 24. Tidspunktet for lovens ikrafttræden for Færøerne og Grønland fastsættes ved kgl. anordning. Der kan i denne fastsættes sådanne

afvigelser fra loven som disse landsdeles særlige forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget.

Under Næringslovkommissionens arbejde er der fra Foreningen af Statsautoriserede Revisorer fremsat ønske om, at de gældende lovbestemmelser om revisorvæsenets ordning må blive udskilt fra næringsloven og samtidig på flere punkter ændret og suppleret.

Optagelsen i næringsloven af bestemmelserne om statsautoriserede revisorer har aldrig været ønsket af revisorerne. De første bestemmelser om autoriserede revisorer blev givet i en særlig lov lov nr. 117 af 14. maj 1909. Også i andre lande, hvor revisorvæsenet er ordnet ved lov, findes bestemmelserne herom i særlige love. Bestemmelsernes optagelse i næringsloven af 1931 skyldtes, at man i den daværende næringslovkommission fandt, at revisorerne arbejder nærmest måtte sidestilles med det arbejde, der blev udført af andre næringsdrivende med offentlig autorisation, såsom mæglere, dispatchører, translatører og vejere og målere. Efter den opfattelse af en revisors gerning, der var almindelig for 30 år siden, kunne der være en vis rimelighed i dette synspunkt, men efter den stedfundne udvikling i de statsautoriserede revisorers arbejdsområde og den voksende forståelse af de statsautoriserede revisorers betydning og ansvar, er dette næppe tilfældet i dag.

En statsautoriseret revisor er i dag ikke blot en kontrollant, som med praktisk kendskab til bogholderiteknik gennemgår klientens bogføring og attesterer, at regnskabet er rigtigt sammentalt, dokumenteret og opstillet. Hans arbejde omfatter i dag kontrol af, at regnskaberne er opgjort i overensstemmelse med gældende love og forskrifter og ofte også en kritisk gennemgang af klientens forretningsmæssige dispositioner. Herved bliver en statsautoriseret revisor ikke blot i økonomisk, erhvervsmæssig og skattemæssig henseende klientens tillidsmand, men hans arbejde får tillige en samfundsmæssig betydningsfuld funktion i forbindelse med kreditgivning og tilvejebringelsen af den for erhvervslivets trivsel fornødne kapital.

Man har derfor fundet det naturligt at imødekomme revisorerne ønske om, at bestemmelserne om de statsautoriserede revisorers forhold optages i en særlig lov.

Grundlaget for forslaget kap. I og II er de i dag gældende bestemmelser i næringslovens §§

65-73 og i handelsministeriets bekendtgørelse nr. 116 af 6. april 1933 om statsautoriserede revisors virksomhed, pligter og ansvar. Bestemmelserne i forslaget kap. III er derimod nye. Baggrunden for disse bestemmelser er de i et af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer i 1957 udarbejdet lovudkast indeholdte bestemmelser om, at alle statsautoriserede revisorer skal være medlem af et særligt revisorsamfund, der under statens overvågen skulle have beføjelse til at udøve en vis disciplinærmyndighed over for medlemmer, som ikke overholder gældende bestemmelser og god revisionsskik.

Selvom man ikke har ment at kunne foreslå så vidtgående bestemmelser som de af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer ønskede, har man dog anset det for rigtigt, at der gennem det i kap. III foreslåede revisornævn skabes mulighed for at opretholde den faglige disciplin inden for revisorernes rækker. En håndhævelse af denne disciplin har tidligere alene haft hjemmel i vedtægterne for Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, men foreningen har i så henseende været stærkt hæmmet af, at de statsautoriserede revisorer ikke har pligt til at være medlemmer af foreningen.

Til lovforslagets enkelte paragraffer knyttes følgende bemærkninger:

Til § 1. Som hidtil skal enhver, der opfylder de fastsatte betingelser for at blive statsautoriseret revisor, have ret til at få beskikkelse.

De i stk. 2 under nr. 1-4 angivne betingelser svarer til de i næringsloven hidtil fastsatte, dog at kravet om indfødsret er bortfaldet, idet man er gået ud fra, at dette krav i øvrigt ikke fremtidig vil blive stillet for at kunne drive næring her i landet. Skulle dette vise sig ikke at blive tilfældet, må kravet fastholdes også i denne lov, dog at man finder, at der i så tilfælde bør åbnes adgang til at dispensere fra kravet. Kvalifikationskrav, svarende til de under 1-4 angivne, stilles i de fleste lande. Kravet om bopæl her i landet er en konsekvens af revisorhvervets personlige karakter og tilsiges i øvrigt af almindelige jurisdiktionshensyn. Man har, ligesom tilfældet er for advokater, anset det for rigtigt også at bibeholde kravet om, at en statsautoriseret revisor skal være fyldt 25 år. Gennemsnitsalderen for dem, der består revisoreksamen, er i øvrigt 32-33 år. Det må forekomme selvfølgelig, at en offentlig aut. revisor, der skal beskæftige sig med andres økonomiske forhold, ikke selv må være under konkurs, umyndliggjort eller under lavværgemål. Det foreslås at betegne

den hidtidige revisor »prøve« som »eksamen«. Den almindeligt brugte betegnelse er da også revisoreksamen.

Kravet om fem års praktisk uddannelse efter det fyldte 18. år træder i stedet for de nuværende bestemmelser om, at man for at kunne indstille sig til eksamen (prøven) skal have haft mindst tre års praktisk virksomhed. Kravet, der er almindeligt for revisorer i andre lande, betyder i realiteten ikke nogen skærpende af de gældende betingelser, idet uddannelses-tiden i dag sædvanligvis er længere end fem år. Den praktiske virksomhed skal bestå i deltagelse i udførelsen af de på en statsautoriseret revisors kontor almindeligt forekommende revisionsarbejder. Forslaget i stk. 4 om, at handelsministeren skal kunne gøre undtagelse fra kravet om fem års uddannelse på en statsautoriseret revisors kontor, er især begrundet i hensynet til personer, der alsidigt har gennemgået sådan praktisk uddannelse helt eller delvis i stats- eller kommunale revisionskontorer, i interne revisionsafdelinger i erhvervsvirksomheder eller på lignende måde. Almindeligt kontorarbejde i f. eks. banker eller forsikringsselskaber vil ikke være tilstrækkeligt kvalificerende for en statsautoriseret revisors gerning. Det er tanken, at der om alle dispensationsansøgninger skal forhandles med Revisorkommissionen.

En statsautoriseret revisor kan under udførelse af sit hverv pådrage sig betydelige erstatningskrav, og det er såvel for klienterne som for revisoren selv af betydning, at der er sikkerhed for, at sådanne krav kan dækkes. Selv om de fleste statsautoriserede revisorer allerede i dag har en ansvarsforsikring, har man derfor fundet at burde foreslå, at statsautoriserede revisorer skal være forsikret mod økonomisk ansvar. Har flere statsautoriserede revisorer sluttet sig sammen i et revisorinteressentskab, jfr. § 11, stk. 1, skal hver af deltagerne tegne forsikring. Ansættelse i et revisionsaktieselskab, jfr. § 11, stk. 2, fritager ikke for at tegne selvstændig forsikring. Der vil selvsagt intet være til hinder for, at statsautoriserede revisorer opretter et gensidigt forsikringsselskab med det formål at overtage disse forsikringer.

Bestemmelsen i stk. 3 om, at beskikkelse kan nægtes under de i straffelovens § 78, stk. 2, nævnte omstændigheder, stemmer med gældende ret. Herudover foreslås det, at beskikkelse skal kunne nægtes, såfremt den pågældende i stilling eller erhverv har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at han ikke vil drive revisorvirksomhed på forsvarlig måde.

Man finder, at en sådan bestemmelse er nødvendig for opretholdelse af tilliden til de statsautoriserede revisorer. Bestemmelsen tager navnlig sigte på handlinger, der ikke har medført strafferetlig tiltale. Det kan for eksempel være oplyst, at ansøgeren er afskediget fra en stilling på grund af uredelighed, der ikke har medført straffesag, eller at ansøgeren i en virksomhed som ikke-statsautoriseret revisor på grov måde har tilsidesat hensynet til sine klienter. Bestemmelsen vil kunne anvendes med hensyn til såvel handlinger som undladelser, herunder fortielser. Nægtelse af beskikkelse med henvisning til denne bestemmelse kan indbringes for domstolene i den borgerlige retsplejes former, medens nægtelse med henvisning til straffelovens § 78 kan indbringes for domstolene i straffetretsplejens former.

Til § 2. Bestemmelsen giver handelsministeren bemyndigelse til at meddele beskikkelse til personer, som i udlandet har fået en uddannelse, der kan ligestilles med den danske uddannelse, og som i øvrigt opfylder betingelserne for at få beskikkelse. Det vil være naturligt, at handelsministeren forhandler med Revisorkommissionen om sådanne sager, og at bemyndigelsen kun benyttes i tilfælde, hvor danske statsborgere vil kunne opnå tilsvarende rettigheder i ansøgerens hjemland. Som et vilkår for beskikkelse vil det eventuelt kunne stilles, at den pågældende består en prøve i dansk skatteret og erhvervsret.

Ved den i stk. 2 foreslåede bestemmelse har man ikke alene haft de i de andre nordiske lande autoriserede revisorer for øje, men også sådanne tilfælde, hvor et udenlandsk selskab, der har et datterselskab her i landet, kan have en berettiget interesse i, at datterselskabets regnskaber revideres af moderselskabets revisorer.

Til § 3. Det foreslås, at afgiften for beskikkelse som statsautoriseret revisor forhøjes fra 120 kr. til 200 kr.

Den i stk. 2 omhandlede løfteerklæring svarer til den, der nu anvendes. Også i andre lande er det almindeligt, at de, der ønsker at blive autoriseret som revisor, skal aflægge en revisorsed eller et revisorløfte.

Til § 4. Medens det i den gældende næringslov er overladt til ministeren, hvorledes Revisorkommissionen skal sammensættes, foreslås det, at kommissionens sammensætning angives i loven. De nærmere bestemmelser om kommis-

sionens virksomhed og om eksamenskrav m. v. foreslås som hidtil overladt til administrativ fastsættelse. I stk. 2 er det angivet, at Revisorkommissionen er rådgivende for ministeren ved lovens administration.

Til § 5. Normalt må en beskikkelse bortfalde, såfremt vedkommende ophører med at opfylde betingelserne for at opnå beskikkelse. Bortfaldsgrundene vil være, at den pågældende opgiver sin bopæl her i landet, at han erklæres konkurs eller bliver umyndiggjort eller kommer under lavværgemål, og at han ikke opretholder sin ansvarsforsikring. Bortfaldet er imidlertid ikke definitivt. Hvis bortfaldsgrunden ophører at bestå, sætter ministeren beskikkelsen i kraft på ny.

Til § 6. For at beskikkelser, der er bortfaldet eller frakendt en statsautoriseret revisor, ikke skal kunne misbruges, må de straks tilbageleveres handelsministeriet.

Ligesom der om meddelelse af beskikkelse sker bekendtgørelse i Statstidende, bør der i Statstidende optages meddelelse om de beskikkelser, der bortfalder eller frakendes, men det er ikke fundet nødvendigt at sige dette i lovteksten.

Endvidere vil det være rimeligt i Statstidende at bekendtgøre, når statsautoriserede revisorer, f. eks. på grund af overgang til anden beskæftigelse, frivilligt deponerer deres beskikkelse i handelsministeriet, jfr. § 10, stk. 4. En sådan frivillig deponering medfører ikke bortfald af beskikkelsen, og indehaveren kan få beskikkelsen udleveret på ny, for så vidt han på det pågældende tidspunkt opfylder de for erhvervelse af en beskikkelse gældende betingelser.

Til § 7. Bestemmelsen tilsigter at forebygge misbrug af betegnelser, der kan forveksles med betegnelsen »statsautoriseret revisor«.

Udelukkelse i størst muligt omfang af forvekslinger på dette punkt vil være både i de statsautoriserede revisorers og publikums interesse; for revisorerne under hensyn til de strenge krav, der stilles for at få autorisation, og de pligter, der følger med denne; for mulige klienter under hensyn til den betydning, det har at vide, at den revisor, de søger, har kvalificeret sig til statsautoriseret revisor.

Også hidtil har betegnelsen »statsautoriseret revisor« været beskyttet, og betegnelser, der er egnede til at hidføre forveksling med denne betegnelse, er forbudt. Af sådanne nævnes i næringsloven kun forbindelser af ordet »revi-

sor» med »autoriseret« eller »statsautoriseret«, men det er fundet ønskeligt i loven også at nævne »godkendt« eller »eksamineret« som eksempler på ord, der ikke må forbindes med ordet »revisor«, samt at anføre, at også udenlandske betegnelser, der er egnet til at hidføre forveksling, er forbudt. Endvidere har man fundet, at det for at effektivisere beskyttelsen vil være rigtigt ikke som hidtil at kræve, at de pågældende betegnelser skal være benyttet i reklameøjemed, for at benyttelsen kan anses for uberettiget.

Det forudsættes, at en statsautoriseret revisor, hvis beskikkelse er bortfaldet eller frakendt, ikke vil være berettiget til at betegne sig som statsautoriseret revisor. Er beskikkelsen blot deponeret, er han berettiget til at betegne sig som statsautoriseret revisor, dog ikke i forretningsforhold.

Det er en følge af denne bestemmelse, at et selskab, selvom en statsautoriseret revisor har taget ansættelse i dette, ikke – hvad der er forekommet – som sådant kan benytte betegnelsen »statsautoriseret revisor« eller betegnelser, der er egnet til forveksling hermed.

Man har overvejet, om det ville være muligt at forbeholde selve betegnelsen »revisor« for de statsautoriserede revisorer, men man har ikke ment at kunne stille forslag herom, fordi denne betegnelse er et så gængs og på mange andre områder anvendt udtryk, at en eneret til benyttelse af dette ord ikke kan gives.

Til § 8. Bestemmelsen i stk. 1 giver de statsautoriserede revisorer fortrinsret til af offentlige myndigheder at blive benyttet til at afgive oplysninger om regnskabsmæssige forhold i retssager, både straffesager og borgerlige sager, f. eks. i skattesager. Derimod har man af hensyn til de omkostninger, dette ville kunne medføre for parterne, ikke ment at kunne udvide denne fortrinsret til retssager, i hvilke offentlige myndigheder ikke er indblandet, jfr. herved retsplejelovens § 149 om statsautoriserede oversættelses- og tolke.

Efter næringslovens § 70 bør statsautoriserede revisorer have fortrinsvis adgang til anvendelse som handelssagkyndige revisorer i medfør af konkurslovens § 79 og til at blive autoriseret som regnskabskyndige tillidsmænd i henhold til § 2 i lov af 14. april 1905 om tvangsakkord uden for konkurs. Bestemmelsen om fortrinsvis adgang til anvendelse som handelssagkyndige revisorer i medfør af konkurs-

lovens § 79 foreslås opretholdt. Det foreslås dernæst, at en statsautoriseret revisor uden særlig autorisation skal kunne virke som regnskabskyndig tillidsmand i henhold til § 2 i lov af 14. april 1905 om tvangsakkord uden for konkurs. Da sidstnævnte bestemmelse blev givet, fandtes der ikke en stand af revisorer med offentlig godkendelse, som skifteretterne kunne støtte sig til, medens der nu er et betydeligt antal statsautoriserede revisorer, der vil kunne bistå skyldnere som tillidsmænd ved akkordforhandling. Der findes i øvrigt kun et mindre antal personer, der uden at være statsautoriseret revisor har autorisation som regnskabskyndig tillidsmand. – Ved autorisation af en regnskabskyndig tillidsmand bestemmes det altid, at tillidsmanden ikke må medvirke til istandbringelse af akkorder. Det foreslås derfor, at de statsautoriserede revisorer, der nu uden særlig autorisation skal kunne virke som regnskabskyndig tillidsmand, ikke skal kunne medvirke ved istandbringelse af akkorder.

Den hidtidige bestemmelse om, at der til de af statsautoriserede revisorer afgivne erklæringer vedrørende regnskabsmæssige forhold til brug i retslige forhold er knyttet offentlig troværdighed, er udgået. Bestemmelsen, der hidrører fra den tidligere revisorlovgivning og første gang var formuleret i det den 28. februar 1906 i folketinget forelagte lovforslag, må antages nu, hvor der er fri bevisbedømmelse, at være uden reel betydning.

Til § 9. Ved bestemmelsen opretholdes den nuværende ordning, hvorefter en statsautoriseret revisor skal anmelde, hvor han ønsker at have kontor. Det foreslås at tillade en statsautoriseret revisor, et revisorinteressentskab eller et revisionsselskab at have flere kontorsteder, men hvert af kontorerne skal da ledes af en til selskabet knyttet statsautoriseret revisor, der kun er leder af ét kontor. Man ønsker hermed at lette adgangen til at træffe praktiske arrangementer inden for større revisionsvirksomheder samtidig med, at man opretholder princippet om revisionshvervet som et personligt hverv. Da de statsautoriserede revisorers kundekreds ikke er lokalt begrænset, kan en ordning som den foreslåede indbære betydelige fordele og besparelser, navnlig med hensyn til rejsetid og rejseudgifter, ligesom det er praktisk for klienterne at have revisoren boende så nær som muligt. Ordningen svarer i øvrigt til den praksis, der har udviklet sig på grundlag af næringslovens § 68.

Til § 10. Bestemmelserne, der i det væsentlige svarer til de gældende, tilsigter at sikre revisorernes fulde uafhængighed. Forbudet mod at beklæde de i stk. 1 angivne stillinger må også omfatte stillinger i stats- eller kommunale revisionskontorer. Et sådant arbejde skulle vel i sig selv ikke være til hinder for, at den pågældende samtidig kunne praktisere som statsautoriseret revisor, men det underordningsforhold, som den pågældende vil stå i til sin arbejdsgiver, må anses for uforeneligt med en statsautoriseret revisors uafhængige stilling.

Imidlertid synes intet at tale imod, at en statsautoriseret revisor samtidig med, at han praktiserer som revisor skulle kunne beklæde en lærestol ved universitetet eller en højere læreanstalt eller være medarbejder ved videnskabelige institutioner. Det foreslås derfor at undtage disse stillinger fra forbudet.

Ved formuleringen af forslaget har man været opmærksom på, at et enkelt revisionselskab gennem mange år har drevet forvaltningsvirksomhed, og bestemmelsen hindrer ikke fortsættelse af denne virksomhed. Man har i øvrigt fundet en dispensationsbestemmelse som angivet i stk. 2, sidste pkt., påkrævet. En sådan dispensationshjemmel skønnes navnlig at kunne få betydning med hensyn til hvert som likvidator, idet et sådant hvert sjældent vil berøre vedkommendes uafhængige stilling som revisor. Det er en selvfølge, at den pågældende ikke samtidig kan være revisor i vedkommende virksomhed.

Efter bestemmelsen i stk. 3 vil handelsministeren kunne forbyde, at en statsautoriseret revisor deltager i anden virksomhed, der skønnes uforenelig med hvervet som statsautoriseret revisor. Det er i givet fald tanken herom – efter forhandling med Revisorkommissionen – at udfærdige en særlig bekendtgørelse.

I stk. 4 har man fundet det rigtigt at præcisere det i og for sig selvfølgelig, at en statsautoriseret revisor, der ønsker at overtage en stilling, der er uforenelig med stillingen som statsautoriseret revisor, skal deponere sin besikkekse.

Til § 11. Ved bestemmelsen i stk. 1 foreskrives det, at samarbejde med andre end statsautoriserede revisorer (f. eks. ikke-statsautoriserede revisorer) ikke må finde sted under nogen form.

Et egentligt interessentskab mellem to eller flere statsautoriserede revisorer medfører økonomisk fællesskab mellem interessenterne. Prin-

cippet om en statsautoriseret revisors personlige ansvar for det af ham udførte arbejde medfører imidlertid, at det faglige ansvar for et vist arbejde må påhvile den af interessenterne, som har udført eller ledet arbejdet.

Aktieselskabsformen har fast fod inden for det danske revisorvæsen, og antallet af selskaber øges stadig. Muligheden for at drive revisionsvirksomhed under aktieselskabsform er vel ikke helt uden betænkeligheder, idet denne organisationsform kunne befrygtes at ville have til følge, at det personlige ansvar udviskes, men hidtil har der ikke vist sig misbrug eller praktiske ulemper i forbindelse med denne organisationsform, og man har derfor ikke ment at burde foreslå nogen principiel ændring i retstilstanden på dette punkt. Ved ansættelse i et revisionselskab som i stk. 2 omhandlet sker der ingen ændring i den pågældendes ansvar som statsautoriseret revisor, idet den enkelte statsautoriserede revisor ved sin underskrift på de i selskabets tjeneste udførte arbejder har det fulde faglige ansvar herfor. Aktieselskabet som sådant vil vel efter reglen i Danske Lov 3-19-2 have et økonomisk ansvar eller medansvar for de i selskabets tjeneste stående revisorers fejl eller forsømmelser, men selskabet vil efter omstændighederne have regres til den pågældende revisor.

Da et aktieselskab ikke som sådant kan betegne sig som »statsautoriseret revisor« eller »statsautoriserede revisorer«, må et aktieselskab, til hvilket der er knyttet statsautoriserede revisorer, og som ønsker at angive, at man hos selskabet kan blive betjent af statsautoriserede revisorer, angive navnet på disse, f. eks. på skilt eller på brevpapir.

Om firma for statsautoriserede revisorer gælder i øvrigt de i lovgivningen om firma indeholdte regler.

Til § 12. Den revisor, der underskriver et regnskab, bør normalt være den, der har revideret regnskabet, og det er derfor fastsat, at revisorens underskrift på regnskabet er udtryk for – medmindre andet fremgår af selve påtegningen – at han har revideret regnskabet, og at regnskabet er rigtigt opstillet på grundlag af bogføringen og opgjort under omhyggelig hensyntagen til bestående værdier, rettigheder og forpligtelser og i overensstemmelse med lovgivningens krav til regnskabsaflæggelsen.

Bestemmelsen i stk. 2 er en følge af den statsautoriserede revisors personlige ansvar for det af ham udførte arbejde.

Til § 13. Bestemmelserne om statsautoriserede revisorers inhabilitet svarer i princippet til de gældende. Stillingen i henseende til habilitet er den samme, hvad enten den statsautoriserede revisor arbejder for egen regning, som deltager i et interessentskab eller som ansat hos en anden statsautoriseret revisor eller i et revisionsaktieselskab. Man har også ment at burde fastslå, at en revisor, der selv eller hvis nærmeste pårørende har en mere betydelig økonomisk interesse i den erhvervsvirksomhed, som ønsker at benytte revisoren, vil være inhabil. Hvad der forstås ved »mere betydelig« må afhænge af et konkret skøn, men besiddelse af aktiemajoritet i et aktieselskab vil i hvert fald altid medføre inhabilitet i forhold til dette selskab.

I stk. 2 foreslås, at i de tilfælde, hvor der skal være flere revisorer, skal det være flere af hinanden uafhængige personer, da kravet om flere revisorer ellers ville blive uden reel betydning.

Til § 14. Bestemmelsen i stk. 1 tilsigter en klarere formulering af forskrifterne i den gældende lov om, at statsautoriserede revisorer er pligtige at udføre de dem betroede hverv med omhu og med den hurtighed, som hvervets beskaffenhed tillader.

I stk. 2 foreslås det at opretholde bestemmelsen om, at statsautoriserede revisorer ikke må betinge sig højere vederlag for deres arbejde, end hvad der kan skønnes rimeligt. Tvistigheder om vederlagets størrelse vil kunne indbringes for domstolene. I øvrigt finder bestemmelserne i monopolloven anvendelse også for statsautoriserede revisorer, ligesom det er tilfældet for så vidt angår f. eks. advokater og læger.

Forslaget i stk. 3, hvorefter statsautoriserede revisorer ikke må betinge sig et vederlag for det udførte arbejde, der er gjort afhængigt af det økonomiske resultat af arbejdet, tilsigter at hindre, at den pågældende revisor på denne måde gør sig til part eller medinteressent i sagen, hvilket ville gøre kravet om upartiskhed illusorisk.

Ved forslaget i stk. 4, om at handelsministeren fastsætter nærmere regler for udførelse af revisionsarbejder, har man navnlig haft for øje de nugældende bestemmelser herom i §§ 12 og 13 i bekendtgørelsen om statsautoriserede revisorers virksomhed, pligter og ansvar.

Til § 15. Bestemmelserne svarer til de gæl-

dende, men har ikke hidtil været optaget i lovteksten. Bestemmelsen i stk. 1 om, at revisor-medarbejderne udfører deres arbejde under den statsautoriserede revisors ansvar, er for så vidt en selvfølge, men foreslås for at undgå enhver tvivl i så henseende. Bestemmelsen i stk. 2 tilsigter at sikre, at der ikke antages flere unge medarbejdere, end man kan give en forsvarlig oplæring. I stk. 3 foreslås det, at det i selve loven fastsættes, at principalen har pligt til at beskæftige medarbejderne ved sådant almindeligt forefaldende revisionsarbejde, som kan gøre dem egnet til senere at få beskikkelse som statsautoriseret revisor, og til at give dem adgang til at deltage i den teoretiske uddannelse til revisoreksamen.

Til § 16. Medens en statsautoriseret revisors overtrædelse af lovens bestemmelser i almindelighed vil kunne forfølges i medfør af lovens § 19 enten af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer eller af handelsministeren eller under en mod den pågældende anlagt civilsag, er det fundet rimeligt at foreslå bødestraf for overtrædelse af bestemmelserne i § 6, § 7, § 9, § 11, stk. 1, § 13 og § 14, stk. 3. Endvidere foreslås det i stk. 3, at en statsautoriseret revisor, der afgiver urigtig erklæring, straffes med bøde eller hæfte, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, jfr. herved straffelovens § 163.

Til § 17. Tilsvarende bestemmelse har været gældende siden 1909, og lignende bestemmelser findes også i andre lande, hvor staten autoriserer revisorer. Herefter er statsautoriserede revisorer i deres hverv undergivet straffebestemmelserne for forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv, herunder også straf for bestikkelse, brud på tavshedspligt, pligtforsømmelse m. v. Endvidere foreslås det, at bestemmelserne om bestikkelse, misbrug af stilling og om tavshedspligt for statsautoriserede revisorer udvides til også at omfatte disses medarbejdere.

Bestemmelsen om tavshedspligt bør dog ikke være til hinder for, at en statsautoriseret revisor, der tiltræder et revisorhverv efter en anden statsautoriseret revisor, hos denne modtager oplysning om grunden til fratrædelsen.

Til § 18. Der henvises til de indledende bemærkninger til lovforslaget. Ved nævnets sammensætning har man villet sikre opfyldelsen af de for et navn med dømmende myndighed fornødne juridiske kvalifikationer. De 2 medlem-

mer, der skal være statsautoriserede revisorer, vil blive udnævnt efter indstilling af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer.

Til § 19. Det er en følge af Revisornævnets karakter af dømmende organ, at nævnet ikke af egen drift kan tage sager op til påkendelse, men alene skal kunne afgøre sager, som forelægges det af handelsministeren eller af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer. Naturligvis vil nævnet kunne skride ind også over for statsautoriserede revisorer, der ikke er medlemmer af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer.

Finder nævnet den pågældende statsautoriserede revisor skyldig i overtrædelse af revisorlovens bestemmelser eller af anden lovgivning, eller finder nævnet, at revisoren har tilsidesat god revisionsskik ved under udøvelsen af sin revisorvirksomhed ikke at have udvist fornøden omhu, nøjagtighed og hurtighed eller ved at have beregnet sig et ublu honorar, kan nævnet efter stk. 2 enten tildele en advarsel eller irrettesættelse eller pålægge ham en bøde af ikke over 5.000 kr. Herved tænkes især på tilsidesættelse af de i § 14 foreskrevne pligter for statsautoriserede revisorer, men også på andre overtrædelser af bestemmelserne i kap. II, der ikke er strafbare i medfør af § 16, eller som anklagemyndigheden ikke har rejst tiltale for.

Svarende til bestemmelsen i forslagets § 1, stk. 3, foreslås endvidere, at nævnet skal kunne frakende beskikkelsen for en tid af fra 1 til 5 år eller indtil videre, såfremt vedkommende statsautoriserede revisor ved udøvelsen af sin virksomhed groft eller gentagne gange har tilsidesat de ham påhvilende pligter, således at det giver grund til at antage, at han ikke fremtidig vil drive revisorvirksomhed på forsvarlig måde.

Til §§ 20 og 21. Ligesom i de tilfælde, hvor beskikkelsen nægtes, vil berettigelsen af frakendelsen kunne forlanges forelagt domstolene til prøvelse. Man har ikke ment, at der bør tillægges domstolene en videregående prøvelsesadgang med hensyn til de af Revisornævnet

ikendte disciplinærbøder, end der i lighed med tjenestemænds disciplinærstraffe må antages at tilkomme domstolene uden særlig hjemmel i loven.

Skulle Revisornævnet under behandlingen af en nævnet forelagt sag få rimelig formodning om begået strafbare forhold, der er undergivet offentlig påtale og ikke er anklagemyndigheden bekendt, vil det påhvile nævnet at anmelde sagen til politiet.

Det fremgår af den i § 19, stk. 3, foreslåede bestemmelse, at revisornævnets afgørelse er endelig, medmindre sagen indbringes for domstolene.

Til § 22. Efter denne bestemmelse vil det påhvile handelsministeren at fastsætte Revisornævnets forretningsorden, der bl. a. bør indeholde bestemmelser om habilitet, om udnævnelse af suppleanter, om at alle medlemmer eller suppleanter for disse skal være til stede, for at beslutning kan træffes, og om at proceduren i nævnet er offentlig i det omfang, den indklagede måtte ønske dette.

Til § 23. Det foreslås, at loven først træder i kraft nogle måneder efter stadfæstelsen, således at der gives rimelig tid til at forberede de nye administrative forskrifter, og således at revisorerne vil kunne få tid til at indstille sig på nyordningen.

Samtidig med lovens ikrafttræden ophæves næringslovens bestemmelser om revisorer og dermed bestemmelserne i handelsministeriets bekendtgørelse nr. 116 af 6. april 1933 om statsautoriserede revisors virksomhed, pligter og ansvar. De gældende eksamensbekendtgørelser m. v. vil kunne holdes i kraft ved bestemmelse herom i en bekendtgørelse fra handelsministeriet.

I stk. 2 foreslås, at de, der ved lovens ikrafttræden har beskikkelse som statsautoriseret revisor, får en frist på 1 måned til at opfylde det krav om at tegne forsikring, der efter forslagets § 1, stk. 2, nr. 6, stilles til personer, der skal beskikkes som statsautoriseret revisor.

Mindretallets udkast til alternativ affattelse af kap. III i det som underbilag 1 optrykte forslag til lov om statsautoriserede revisorer

Revisorsamfundet og Revisornævnet.

§ 18. Samtlige statsautoriserede revisorer udgør et samfund, kaldet Samfundet af Danske statsautoriserede Revisorer (Revisorsamfundet). Statsautoriserede revisorer, som har deponeret deres beskikkelse, kan udtræde af samfundet.

§ 19. Revisorsamfundets virksomhed ledes af Revisorrådet, der består af en formand og 8 andre medlemmer.

§ 20. Der nedsættes et nævn (Revisornævnet) bestående af en formand og 4 andre medlemmer. Formanden, der skal være dommer, samt 2 andre medlemmer, af hvilke det ene skal have juridisk og det andet nationaløkonomisk kundskab, udnævnes af handelsministeren. 2 medlemmer vælges af Revisorsamfundet blandt dets medlemmer. Handelsministeren fastsætter nævnets forretningsorden.

§ 21. Vedtægterne for Revisorsamfundet skal vedtages med absolut stemmeflerhed af Revisorsamfundets medlemmer og skal stadfæstes af handelsministeren. Vedtægterne skal indeholde regler om valg til Revisorrådet og til Revisornævnet. Såfremt der ikke opnås absolut stemmeflerhed, udfærdiges vedtægterne af handelsministeren.

Stk. 2. Revisorsamfundets medlemmer er pligtige at yde et årligt medlemskontingent, hvis størrelse skal godkendes af handelsministeren.

§ 22. Revisorsamfundet må ikke drive erhvervsvirksomhed, bortset fra drift af egne ejendomme, der benyttes i samfundets virksomhed.

§ 23. Tvistigheder angående vederlag for en statsautoriseret revisors bistand kan af hvervgiveren indbringes for Revisorrådet under forudsætning af, at hvervgiveren underkaster sig Revisorrådets afgørelse.

Stk. 2. Revisorrådets afgørelse om vederlag for bistand kan såvel af hvervgiveren som af medlemmet indbringes for Revisornævnet, hvis afgørelse er endelig.

§ 24. Revisorrådet kan såvel af egen drift som ifølge begæring skride ind mod medlemmer af Revisorsamfundet, som i deres virksomhed ikke overholder gældende love og bestemmelser eller ikke udviser fornøden omhu, nøjagtighed og hurtighed. Det samme gælder, når et medlem af Revisorsamfundet uden for sin virksomhed i forretningsforhold eller i andre forhold af økonomisk art har udvist en adfærd, der er uværdig for en revisor, selv om tilfældet ikke er strafbart.

Stk. 2. Revisorrådet kan tildele et medlem advarsel eller irettesættelse. Revisorrådet kan endvidere indbringe en sag om et medlems forhold for Revisornævnet eller indberette forholdet til handelsministeren.

Stk. 3. En af Revisorrådet i henhold til stk. 1 og stk. 2 truffen afgørelse kan såvel af vedkommende medlem af Revisorsamfundet som af den, der har begæret indskriden, indbringes for Revisornævnet.

Stk. 4. Får Revisorrådet rimelig formodning om, at et medlem har begået et strafbart forhold, der er offentlig påtale undergivet, skal sagen anmeldes til politiet.

§ 25. Revisornævnet kan tildele et medlem advarsel eller irettesættelse eller pålægge medlemmet en bøde af ikke over 5.000 kr. Revisornævnet kan endvidere indstille til handelsministeren, at beskikkelsen fratages det pågældende medlem.

Stk. 2. En af Revisornævnet truffet bødeafgørelse kan inden 14 dage efter, at det pågældende medlem er underrettet om afgørelsen, af medlemmet indbringes for landsretten som 1. instans i den kreds, hvor han har kontor. Sagen behandles i den borgerlige retsplejes for-

mer og anlægges mod Revisorsamfundet ved dets formand. Finder indbringelse for landsretten ikke sted inden den angivne frist, er Revisornævnets afgørelse endelig. Det samme gælder de af Revisornævnet truffne afgørelser, hvorved der ikke pålægges bøde.

Stk. 3. Revisorrådet har adgang til at indhente de til foreliggende sagers bedømmelse nødvendige oplysninger og lade afhøring af parter og vidner foretage ved underretten på det sted, hvor parten eller vidnet bor.

Stk. 4. Ikendte bøder, der kan inddrives ved udpantning, tilfalder statskassen.

Stk. 5. Revisornævnet kan pålægge et medlem at bære modpartens omkostninger.

Stk. 6. Udgifterne til Revisornævnets virksomhed, herunder vederlag til nævnets medlemmer, afholdes af Revisorsamfundet.

Dette alternativ forudsætter, at lovudkastet i øvrigt ændres således, at der i § 5 indsættes bestemmelser, hvorefter handelsministeren vil kunne frakende en statsautoriseret revisor beskikkelsen på samme måde, som Revisornævnet vil kunne efter § 19. Endvidere ville §§ 23 og 24 blive §§ 26 og 27.

København K., den 16. januar 1957.

**Til Næringslovskommissionen,
Ministeriet for handel, industri og søfart,
Slotsholmsgade 10, K**

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer har i skrivelse af 19. oktober 1954 anmodet kommissionen om, at bestemmelserne om statsautoriserede revisorer udtages af næringsloven og overføres til en særlig lov, således som det var tilfældet forud for den nugældende næringslovs vedtagelse. Foreningen har herved lagt vægt på, at de første bestemmelser om autoriserede revisorer fandtes i en særlig lov (nr. 117 af 14. maj 1909). Under arbejdet med udkastet til den nugældende næringslov blev revisorernes forhold behandlet af den dengang siddende næringslovskommission, men vor forening henstillede, at revisorloven blev trukket ud af forbindelse med næringsloven, hvilket skete i rigsdagssamlingen 1929/30. Den nye revisorlov blev stadfæstet den 15. april 1930, samme dato som aktieselskabsloven og bankloven. Imidlertid blev revisorloven senere optaget i næringsloven, da denne gennemførtes.

Vor begrundelse for nu atter at udskille revisorloven er, at revisorstanden har gennemgået og stadig gennemgår en så rivende udvikling, at det må være påkrævet at kunne foretage ændringer i loven til å jour føring af udviklingen, hvilket vil være lettere at gennemføre, når revisorbestemmelserne findes i en særlig lov, og foreningens formand har under drøftelserne med kommissionens sekretær yderligere understreget, at revisorernes forhold også adskiller sig fra de andre i næringsloven nævnte kategorier derved, at ca. 90 procent af dem, der er autoriseret i de senere år, i forvejen har gennemgået et fuldstændigt handelshøjskolestudium (diplomprøven i regnskabsvæsen), og den tid er sikkert ikke fjern, da samtlige kandidater har højskoleuddannelse. Der findes nu 512 personer, der har bestået prøven for statsautoriserede revisorer (mod ca. 50, da næringsloven var til kommissionsbehandling sidst i tyverne), og antallet stiger meget stærkt. Revisorerne be-

skæftiger 1400-1500 medarbejdere, og det forekommer ikke usandsynligt, at de statsautoriserede revisorers antal vil på det nærmeste fordobles i de kommende 10-15 år. Standen kan påtage sig at udføre alt i Danmark forekomende egentligt revisionsarbejde. Formanden har ligeledes nævnt, at ændringer i bestemmelserne om revisorer i udlandet har krævet langvarige og dybtgående undersøgelser af revisorernes særlige forhold. Således forelagdes der den 27. august 1954 i Forbundsdagen i Bonn et »Entwurf eines Gesetzes über eine Berufsordnung der Wirtschaftsprüfer (Wirtschaftsprüferordnung)«. Lovudkastet fylder med motiveringer m. v. 107 tospaltede foliosider, og samtidigt forelagdes forslag om en »Buchprüferordnung« på 44 sider og et forslag om en lov om rådgivning i skattesager (Steuerberatungsgesetz) på 69 sider, men forslagene er endnu ikke færdigbehandlet.

De deler i denne henseende skæbne med det hollandske lovforslag af 5. april 1954 om »Registeraccountants« – og i Norge er der nu i oktober 1956 forelagt udkast til en ny særlig revisorlov på grundlag af den i 1953 nedsatte revisorlovkomité's meget omfattende forarbejder (ca. 150 maskinskrivne sider), der snart vil foreligge trykt. Belgien fik en særlig revisorlov i 1953 og Østrig i 1955. I U.S.A. har en kommission i 1956 udarbejdet henstillinger om lovændringer.

Næringslovskommissionens sekretær har i december 1956 heroverfor udtalt, at der under de hidtidige drøftelser ikke var taget endeligt standpunkt til kommissionens stilling i sagen, men at man gerne i begyndelsen af januar 1957 hørte F.S.R.s mening for det tilfælde, at man besluttede sig for at foreslå bestemmelserne om statsautoriserede revisorer bibeholdt i næringsloven. Efter forhandlinger i F.S.R.s hovedbestyrelse skal man udtale, at man fortsat helst

ser en udskillelse til særlig behandling, men gerne fremsætter en udtalelse om nogle ønskelige ændringer i næringsloven, såfremt en sådan udskillelse ikke måtte kunne gennemføres nu.

Foreningen skal da udtale følgende:

- 1) Vi ser gerne bestemmelsen om dansk indfødsret som en ufravigelig betingelse for autorisation slettet og erstattet af en bestemmelse om, at autorisation *kan* nægtes, såfremt den pågældende ikke er statsborger i et af de nordiske lande, men at den ikke må nægtes, såfremt der består gensidighed vedrørende autorisation i det pågældende land. Vi foreslår derudover, at de i »Nordisk Revisorforbund« samlede revisorer uden videre kan praktisere i Danmark på samme måde som her autoriserede revisorer.
- 2) Vi foreslår ordet »prøve« erstattet af »eksamen«, da det førstnævnte ord leder tanken hen på en præstation, der ikke svarer til den grundige eksamination i flere led, som med en 5-6 årig handelshøjskoleuddannelse som udgangspunkt i praksis i de alt overvejende tilfælde først afsluttes 12-15 år efter ansættelsen ved revisionsvirksomhed. Det bemærkes, at uddannelsesstidens længde er ret ensartet i de nord- og vesteuropæiske lande, og at den ikke er længere i Danmark end i vore nabolande.
- 3) Bestemmelserne om forbud mod betegnelser, der er egnede til forveksling med betegnelsen »statsautoriseret revisor« foreslås suppleret med forbud mod at betegne sig eksamineret, godkendt eller registreret revisor eller lignende udtryk, der er egnet til at medføre forvekslinger, og (eventuelt efter en overgangstid) skærpet således, at betegnelsen »revisor« som yrkestitel forbeholdes de statsautoriserede revisorer. Dog bør statsautoriserede revisorer med deponeret beskikkelse have ret til at anvende betegnelsen som titel, men ikke i forbindelse med underskrift på regnskaber og erklæringer eller på brevpapir eller lignende, der anvendes til regnskaber og erklæringer. Det bemærkes i denne forbindelse, at der nu findes så mange statsautoriserede revisorer med deponeret beskikkelse, som benytter deres ved beskikkelsen dokumenterede uddannelse i erhvervslivet eller hos myndighederne, at deres antal er af cirka samme størrelse som antallet af statsautoriserede revisorer under forhandlingerne

om næringsloven af 1931, og revisoreksamens samfundsmæssige værdi i denne henseende må også erindres.

- 4) Der foreslås oprettet et revisorsamfund med et revisorråd og et revisornævn efter regler, der nogenlunde svarer til de for sagførere gældende med hensyn til disciplinærmyndighed m. v. For den nærmere udformning kan bestemmelserne i F.S.R.'s vedtægter formentlig være vejledende med hensyn til visse for revisorerne særlige forhold.

Der indføres pligt til at have ansvarsforsikret efter nærmere regler. Om muligt indføres beløbsmæssig ansvarsbegrænsning som i forskellige udenlandske lovgivninger.

Statsautoriserede revisorer med deponeret beskikkelse bør kunne være medlemmer af revisorsamfundet, dog uden stemmeret på generalforsamlingen.

- 5) Eksamensvæsenet lægges ind under revisorsamfundet, idet sammensætningen af eksamenskommissionen foregår efter tilsvarende retningslinier som hidtil. Ved en udvidelse af kommissionen (hvis flertal aldrig må bestå af praktiserende statsautoriserede revisorer) sikres det, at handelshøjskolerne, der uddanner ca. 90 procent af revisorerne og fremtidig sikkert flere, er repræsenteret, og ved regler om valg af censorer sikres en stadig forbindelse mellem eksaminerende og undervisende kræfter. At handelshøjskoleuddannelse er hovedregel fastslås i selve loven, der i denne henseende affattes således, at eksamenskommissionen på et passende tidspunkt, for eksempel under et vist censorfællesskab, kan overlade hele det område, der svarer til revisorprøvens nuværende teoretiske del, til handelshøjskolerne, for eksempel som en særlig diplomprøve i regnskabsvæsen og revision.
- 6) De nuværende 3 års praksis hos statsautoriseret revisor ændres til 5 år som i Sverige og Norge. (Dele er ingen reel skærpelse, da den gennemsnitlige ansættelsestid som tidligere nævnt er mere end dobbelt så lang som her foreslået, men bestemmelsen foreslås indført for at forebygge uheldige enkelttilfælde). Den nuværende dispensationsret ved »særlig uddannelse« tydeliggøres ved anførelse af »uddannelse i interne revisionsafdelinger i erhvervsvirksomheder eller hos offentlige institutioner o. l., navnlig når uddannelsen er sket un-

der ledelse af personer, som har aflagt eksamen som statsautoriseret revisor«.

- 7) Der indføres en bestemmelse om, at beskikkelsen som statsautoriseret revisor automatisk medfører udnævnelse som regnskabskyndig tillidsmand, og der foreslås ved lejlighed en ændring af konkursloven, hvorefter der i fremtiden (eventuelt efter en overgangstid) ikke udnævnes nye regnskabskyndige tillidsmænd, der ikke er statsautoriserede revisorer.
- 8) I § 71 (Forening med anden bestilling) indføres efter første punktum: »bortset fra virksomhed ved videnskabelige institutioner og som lærer ved universiteter og højskoler«.
- 9) I § 72 indføres som i de norske regler: »Revisioner skal udføres i overensstemmelse med god revisionsskik«.
- 10) Bekendtgørelsen af 6. april 1933 om statsautoriserede revisors virksomhed, pligter og ansvar ændres således:
 - a) I § 1 udgår ordene »repræsentantskabsmedlem, bestyrelsesmedlem«
 - b) i § 2 tilføjes ordene »dog kan en statsautoriseret revisor, der deponerer sin beskikkelse, være medlem af et revisorinter-

essentskab, såfremt hans hovedvirksomhed fremtidigt er økonomisk konsulentvirksomhed, rationaliseringsarbejde, varetagelse af bestyrelseshverv eller lignende«

c) i § 5 udgår bestemmelserne om føringen af en særlig journal

d) i § 7 tilføjes habilitetsbestemmelser, der stiller interessentskaberne på samme måde som aktieselskaberne

e) i § 12 under 3) ændres ordet »bestemmelser« til »regnskabsbestemmelser«

f) i § 12 ændres ordene »hver gang, der er foretaget revision« til »hver gang revisor finder anledning til at meddele bestyrelsen forhold, som han må antage vil være af interesse for den.«

Eventuelt overføres visse af bekendtgørelsens bestemmelser til selve loven.

Under henvisning til den korte tid, der er forløbet siden henvendelsen fra kommissionens sekretær, forbeholder hovedbestyrelsen sig at fremsende supplerende udtalelser, eventuelt et detaljeret udkast til en ny revisorlov. F.S.R. forventer at blive holdt orienteret og hørt, inden kommissionen tager endelig standpunkt i sagen.

P. B. V.

H. Hjerno Jeppesen.

København, den 10. november 1961.

Næringslovskommissionens revisorudvalg, Handelsministeriet, Slotsholmsgade 10, K

Under henvisning til det fra formanden den 18. oktober d. å. modtagne brev skal vi i det følgende give den ønskede redegørelse, som vi for oversigtens skyld har inddelt i følgende hovedpunkter:

1. Behov for godkendelse af en gruppe revisorer udover de statsautoriserede.
2. Krav til opnåelse af godkendelse.
3. Form for godkendelse.
4. Arbejdsområde.
5. Betegnelse.
6. Overgangsregler.
7. Afsluttende bemærkninger.

1. Behov for godkendelse af en gruppe revisorer udover de statsautoriserede.

Siden vi i 1950 henvendte os til regeringen, sidst med vor redegørelse af 13. december 1950, hvor vi redegjorde for, at der efter vor formening var et behov for en gruppe af kvalificerede godkendte revisorer udover de statsautoriserede revisorer, har udviklingen medført, at behovet for en sådan gruppe revisorer er steget betydeligt.

Vi kan blot henvise til de sidste års skattelove, hvor krav til regnskabsføring på mange områder er en forudsætning for benyttelse af gældende regler – således kræver afskrivningsloven og investeringsfondsloven f. eks. et velført regnskab, ligesom den ny bogføringslov og den kommende aktieselskabslov stiller store krav til regnskabskyndig bistand.

Man må regne med, at Danmarks indtræden i fællesmarkedet og den økonomiske udvikling, der følger heraf, også vil stille store krav til regnskabsføring, og det er vor absolutte opfattelse, at dette behov for regnskabskyndig bistand kun kan dækkes, dersom der udover de statsautoriserede revisorer findes en gruppe af kvalificerede personer med en officiel godkendelse, som erhvervslivet kan henvende sig til

med deres voksende problemer. Hvis en sådan gruppe ikke findes, vil man, som tilfældet beklageligvis er nu, være i den situation, at det ofte vil være et tilfælde, om en erhvervsdrivende får kvalificeret bistand.

Hertil kommer, at man må regne med, at Danmarks indtræden i fællesmarkedet kan betyde, at udenlandske revisorer, der har en eller anden form for godkendelse, udvider deres virkefelt til Danmark, og det vil da være uheldigt, om man her i landet manglede en gruppe godkendte revisorer, der er i stand til at tage konkurrencen op.

Vi mener hermed at have fastslået, at der er et behov for en gruppe godkendte revisorer, som erhvervslivet kan henvende sig til med deres regnskabsproblemer, og vi går derfor over til næste punkt, nemlig:

2. Krav til opnåelse af godkendelse.

Som forudsætning for, at kvalificerede revisorer fremtidig kan opnå en officiel godkendelse, kunne vi tænke os at opstille nedenstående betingelser:

1. Dansk indfødsret.
2. Alder mindst 25 år.
3. Ansøgeren må ikke være ude af rådighed over sit bo.
4. Ansøgeren skal have ført en retskaffen vandel.
5. Mindst 3 års ansættelse hos en statsautoriseret eller en godkendt revisor med deltagelse i alt der forefaldende arbejde.
6. Ansøgeren skal have bestået en af følgende eksaminer:
 1. Handelshøjskolens diplomprøve i regnskabsvæsen.
 2. Teoretisk del af prøven for statsautoriserede revisorer.
 3. En af en til dette formål af handelsministeriet nedsat eksamenskommission afholdt eksamen.

Efter erhvervelse af godkendelse skal ansøgeren underskrive en løfteerklæring, der formuleres i overensstemmelse med de regler, der måtte blive fastsat, når nyordningen gennemføres.

Udover det her anførte er vi klar over, at det er nødvendigt, at der tilvejebringes regler for antal ansatte, filialkontorer, anden beskæftigelse o. l. Vi er villige til under de kommende forhandlinger at medvirke til at udforme sådanne regler, som måtte være nødvendige.

3. Form for godkendelse.

Efter vor opfattelse kan en godkendelse meddeles på to måder, nemlig:

1. Enkeltpersoner kan, når de fastsatte krav er opfyldt, opnå godkendelse.
2. En forening kan på medlemmernes vegne opnå kollektiv godkendelse.

Den første form forudsætter, at handelsministeriet ikke alene meddeler godkendelse, men også i givet fald fratager vedkommende den engang opnåede godkendelse.

Gives godkendelsen til en forening, opnår man, at denne forening, hvis love bør godkendes af handelsministeriet, bliver i stand til at holde den fornødne justits blandt medlemmerne, idet der kan gives mulighed for, at medlemmer i givet fald kan tildeles advarsler, ikendes bøder eller eventuelt blive ekskluderet for et begrænset tidsrum eller for livstid.

Vi hælder til den anskuelse, at en godkendelse som nævnt under punkt 2 vil være den, der bedst opfylder kravene til en effektiv nyordning på dette område.

4. Arbejdsområde.

Godkendte revisorer må som arbejdsområde have det samme område som nu, nemlig bogføring, regnskabsmæssig assistance i øvrigt, skatteopgørelser, organisation og revision i alle forhold, hvor lovgivningen ikke udtrykkeligt forlanger statsautoriseret revisor.

Endvidere vil vi mene, at en officiel godkendelse må betyde, at de nu godkendte revisorer får ret til at afgive attestation i retssager og på andre områder, hvor en attestation må siges at være naturligt knyttet til det af de pågældende udførte arbejde.

Vi vil anse det for rimeligt, om man i aktieselskabsloven ændrer udtrykket i paragraf 52 »regnskabskyndige revisorer« til »erhvervsdrivende revisorer«. Vi har nemlig erfaret, at de aktieselskabsregnskaber, der volder mest besvær, er de, der er udarbejdet af personer,

der udfører revisionsarbejde som bibeskæftigelse. Vi vil tro, at en sådan lovændring har stor betydning for erhvervslivet, idet det må være et rimeligt krav at stille til revision af aktieselskabsregnskaber, at de, der udfører revisionen, er faguddannede og ikke blot regnskabskyndige.

Vi vil mene, at et samarbejde mellem statsautoriserede og godkendte revisorer netop på området aktieselskabsregnskaber vil være til gavn for såvel de pågældende selskaber som for de to grupper af revisorer.

5. Betegnelse.

Det er en selvfølge, at vi fra vor side vil foretrække en betegnelse, der indeholder navnet revisor. Det skulle vel være muligt at finde et egnet tillægsord, som ikke under nogen form kan forveksles med statsautoriseret.

Muligvis kan findes et konstrueret ord, som overfor offentligheden giver indtryk af vort arbejdsområde, og som ikke på nogen måde kan være til ulempe for betegnelsen statsautoriseret revisor.

I øvrigt er vi villige til under forhandlingerne at drøfte de muligheder, der måtte være til stede for en passende betegnelse for de kommende godkendte revisorer.

6. Overgangsregler.

Vi gør opmærksom på, at det vil blive nødvendigt, at der gennemføres overgangsbestemmelser, som bør udformes således, at ingen, der i dag driver revisorvirksomhed, bliver dårligere stillet end før en eventuel godkendelse bliver indført.

7. Afsluttende bemærkninger.

Af hensyn til de kommende forhandlinger har vi holdt vor redegørelse indenfor ret snævre rammer, således at vi kun har omtalt de væsentligste, og vi gør opmærksom på, at vi naturligvis under kommende møder vil være villige til at give en fyldigere redegørelse for vore synspunkter, ligesom forhandlingerne formentlig vil give alle parter lejlighed til at fremkomme med deres syn på spørgsmålet.

Dersom revisorudvalget har skriftligt materiale vedrørende forholdene for ikke-statsautoriserede revisorer, foreslår vi, at man tilstille vore repræsentanter dette inden mødet den 5 december.

Med højagtelse
DANSK REVISORFORENING
Ove Thomsen. H. D.
formand.

Redegørelse vedrørende udvalgets overvejelser i anledning af Dansk Revisorforenings henvendelse om offentlig godkendelse af visse ikke- statsautoriserede revisorer

1. Fra Dansk Revisorforening har udvalget den 10. november 1961 modtaget den som underbilag 4 optrykte henvendelse om, at der i forbindelse med en revision af næringsloven foruden de statsautoriserede revisorer skabes en gruppe af personer med offentlig godkendelse af, at de er kvalificerede til at yde regnskabskyndig bistand. Disse personers erhvervsområde skulle være bogføring, regnskabsmæssig assistance i øvrigt, skatteopgørelser, organisation og revision, hvor der ikke i lovgivningen er stillet krav om revision ved statsautoriseret revisor. Foreningen, der for tiden har 235 medlemmer, har været inde på, at betegnelsen for disse personer kunne være »statsautoriseret regnskabskonsulent«, og foreningen har derfor som undertitel antaget navnet »Dansk Regnskabskonsulentforening«. Foreningen kunne også tænke sig betegnelsen »konstator«, og for at opnå beskyttelse på denne betegnelse har foreningen til foreningsregisteret anmeldt en sammenslutning kaldet »Konstator-Societetet«.

Dansk Revisorforening foreslår, at den, der ønsker at få denne særlige godkendelse som regnskabskyndig person, regnskabskonsulent, konstator eller hvilken betegnelse, man måtte kunne blive enig om, skulle opfylde samme personlige betingelser som for at blive statsautoriseret revisor og i øvrigt have bestået enten handelshøjskolernes diplomprøve i regnskabsvæsen, teoretisk del af prøven for statsautoriserede revisorer eller en særlig eksamen, afholdt af en af handelsministeriet nedsat eksamenskommission, samt i mindst 3 år have haft ansættelse hos en statsautoriseret eller en godkendt revisor med deltagelse i alt der forefaldende arbejde. Foreningen vil foretrække, at man fremfor til personer giver godkendelse til en forening, hvis love stadfæstes af handelsministeriet, og som således skulle garantere, at ingen optages som medlem uden at opfylde

betingelserne for godkendelse. Foreningen ønsker tvungent medlemskab og selvdomme på tilsvarende måde, som dette er ønsket af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer.

Om behovet for sådanne regnskabskonsulenter anfører foreningen, at f. eks. afskrivningsloven og investeringsfondsloven kræver et velført regnskab, ligesom den nye bogføringslov har medført, og den kommende aktieselskabslov vil medføre stigende behov i erhvervslivet for regnskabskyndig bistand. Ligeledes anføres det, at man må regne med, at Danmarks eventuelle indtræden i fællesmarkedet og den øgede udvikling af erhvervslivet, der vil følge heraf, også vil stille store krav til virksomhedernes regnskabsføring.

2. Udvalget turde ikke på forhånd ganske afvise, at der hos mange mindre næringsdrivende, hvis virksomheder ikke er store nok til, at de kan have fuldt kvalificeret, fast personale til føring af deres regnskaber, og som ikke søger bistand hos de statsautoriserede revisorer, kan være et vist behov for særlige bogførings- eller regnskabskyndige, som man med tryghed kan søge hjælp hos.

Under hensyn hertil har udvalget ført forhandlinger med Dansk Revisorforening om de ovennævnte af foreningen fremsatte ønsker, ligesom man herom har forhandlet med repræsentanter for skattedepartementet og statens ligningsdirektorat.

Fra skattemyndighedernes side er det anført, at der vil være behov for en kreds af regnskabskyndige og skattekyndige personer foruden de statsautoriserede revisorer, og at man derfor – også da myndighederne ikke vil kunne henvise borgerne til enkelte bestemte personer – ville være interesseret i, om der kunne udskilles og særligt markeres en kreds af tilstrækkeligt kvalificerede personer, således at borgerne kunne

vide, at disse havde det fornødne kendskab især til lovgivning og praksis inden for skatteretten. Gennem landbrugets konsulentvirksomhed har dette hovederhverv måske i så henseende sit behov dækket, men dette gælder efter skattemyndighedernes opfattelse næppe de andre hovederhverv, og i hvert fald ikke handel og håndværk. Ikke mindst i de mindre byer og på landet, hvor antallet af der bosatte statsautoriserede revisorer kan være stærkt begrænset, savner borgerne efter skattemyndighedernes opfattelse personer, de kan henvende sig til for at få regnskabskyndig bistand, og som såvel myndighederne som borgerne kan gå ud fra er tilstrækkeligt kvalificerede hertil. Fra skattemyndighedernes side mener man, at i hvert fald personer, der har bestået diplomprøven i regnskabsvæsen ved en handelshøjskole eller den teoretiske del af prøven for statsautoriserede revisorer, kan siges at have de fornødne kvalifikationer. Imidlertid mener skattemyndighederne ikke selv at kunne autorisere eller på anden måde godkende en særlig gruppe af regnskabskyndige og skattekyndige personer.

3. Også i andre lande har man foruden egentlige revisorer en kreds af regnskabskyndige personer med offentlig godkendelse.

I Sverige, hvor man med en befolkning på ca. 7,5 mill. kun har ca. 350 »autoriserede revisorer« har man »godkända granskningsmän«, hvis opgave særligt er talmæssig regnskabskontrol.

I Finland findes »C.G.R.-revisorerne«, som svarer til de danske statsautoriserede revisorer, og herudover af handelskammerne »godkända räkenskapsmän«.

I England findes »chartered accountants« og »certified and corporate accountants«, hvis uddannelse svarer til de danske statsautoriserede revisorer, men herudover har man tillige »cost and works accountants«, der kun kan påtage sig visse mere begrænsede kontrolmæssige opgaver, navnlig intern revision.

I Tyskland findes foruden »Wirtschaftsprüfer«, der nærmest svarer til de danske statsautoriserede revisorer, »vereidigte Buchprüfer«. Der gives dog ikke mere autorisation som »vereidigte Buchprüfer«.

I Norge findes der kun én kategori af autoriserede revisorer, men den norske revisorlovkomité af 1953 har i en betænkning af 2. oktober 1956 – i forbindelse med, at revisionspligten inden for erhvervslivet foreslås udvidet – foreslået, at der under hensyn til landets store

udstrækning gives særlige bestemmelser for andre »revisorer«, og at denne betegnelse som »yrkestitel« forbeholdes dem, der opfylder betingelserne for at blive »revisor«, og som driver revisionsvirksomhed.

I U.S.A. findes kun én slags autoriserede revisorer, »certified public accountants«.

4. Afgørende for, om en lovgivning som af Dansk Revisorforening foreslået bør gennemføres, må være, om der er et reelt samfundsmæssigt behov herfor. Dette spørgsmål deler sig i to, nemlig a) om et muligt behov for flere kvalificerede regnskabskyndige rådgivere vil kunne dækkes ved gennemførelse af forslaget, og b) om der er grund til på den foreslåede måde at regulere en eksisterende gruppe rådgiveres erhvervsudøvelse. Under c) behandles forholdet til andre regnskabskyndige rådgivere.

ad a). De statsautoriserede revisorer og disses medarbejdere dækker ikke for tiden og vil heller ikke i de nærmeste år kunne dække samfundets behov for regnskabskyndig bistand. På lidt længere sigt vil dette behov vel nok i ret vidt omfang blive dækket af de statsautoriserede revisoreres virksomhed. I 1951 var der således 377 statsautoriserede revisorer, medens der nu er mere end 600, som beskæftiger ca. 1750 revisorassistenter, hvoraf størstedelen forbereder sig til revisoreksamen. I hvert af de sidste år er der udfærdiget mellem 30 og 40 nye beskikkelser som statsautoriseret revisor, medens afgang kun har været 7–8. De statsautoriserede revisoreres erhvervsområde er ikke begrænset til de virksomheder, for hvilke lovgivningen foreskriver revision af statsautoriseret revisor. Det er tværtimod over for udvalget oplyst, at disse virksomheder kun udgør en meget ringe procentdel af de statsautoriserede revisoreres klientel. Udviklingen tilsiger således, at man bør være tilbageholdende med at instituere en ny gruppe regnskabskyndige rådgivere.

Vedrørende spørgsmålet, om man ved at følge Dansk Revisorforenings forslag vil kunne forvente, at det samlede antal af kvalificerede regnskabskyndige rådgivere ville blive væsentligt forøget, er udvalget af den opfattelse, at tilgangen til diplomstudiet i regnskabsvæsen ikke i nævneværdig grad vil blive påvirket af muligheden for at få et næringsbrev som konstatør. Derimod vil ordningen kunne betyde, at en del af de personer, der består diplomprøven, vil miste interessen for at fortsætte uddannelsen til statsautoriseret revisor.

Det er endvidere udvalgets opfattelse, at de erhvervsdrivende i det store og hele har fundet frem til de regnskabskyndige rådgivere, som de har haft brug for og tillid til. I stigende omfang er statsautoriserede revisorer blevet benyttet. Derudover har nogle erhverv selv haft indflydelse på sine rådgiveres udvælgelse og kvalifikationer. Således har landbruget på fortrinlig vis været bistået af de til landbrugsorganisationerne og mejerikredsene knyttede regnskabskonsulenter. Til rådighed for håndværket og den mindre industri har stået de teknologiske institutters regnskabskonsultationer, hvis virksomhed er omfattende og højt værdsat. Andre erhvervsdrivende har ikke haft sådanne særligt udvalgte rådgivere, men har ladet sig bistå af rådgivere, der efter de erhvervsdrivendes skøn er tilstrækkeligt uddannede til at bistå dem. Det tør antages, at de erhvervsdrivende i stigende grad har ladet det være afgørende for deres valg af rådgivere, om den pågældende har bestået diplomprøven i regnskabsvæsen. De, der har bestået denne prøve, kan jo oplyse dette ved at benytte betegnelsen »Revisor H.D.«. En i antal ret stor gruppe næringsdrivende har i det væsentligste alene haft brug for hjælp til bogføring på grundlag af de af dem selv førte kladdebøger. Der foreligger intet om, at denne kreds af næringsdrivende ikke hidtil har kunnet få den ønskede hjælp.

Det er udvalgets opfattelse, at den omstændighed, at der åbnes adgang til at løse et næringsbrev som »konstatore«, ikke kan antages at bevirke, at de næringsdrivende vil få lettere ved at skaffe sig bistand end nu, eller at de derved vil få væsentligt bedre bistand. Der foreligger således ikke noget reelt, hidtil udækket behov for flere regnskabskyndige rådgivere, som vil blive dækket ved at imødekomme Dansk Revisorforenings forslag.

ad b). Det er anført, at det for befolkningen vil være et betydningsfuldt gode, om en større kreds af regnskabskyndige rådgivere kom under statens eller en af staten anerkendt forenings kontrol, således at befolkningen havde sikkerhed for, at disse rådgivere var egnede, og

at der var mulighed for at få klager over deres virksomhed behandlet effektivt og billigt. Udvalget finder dette argument af en vis vægt, men må dog pege på, at en sikring mod uegnede rådgivere i virkeligheden ikke vil være meget effektiv, da en rådgiver vil kunne fortsætte sin virksomhed praktisk talt uhindret, selvom han mistede sit næringsbrev som »konstatore«. Et tab af et sådant næringsbrev vil navnlig ikke have en så afgørende betydning, som det har for en statsautoriseret revisor at miste sin beskikelse. Det er dernæst ikke ønskeligt, at staten skal opbygge et nyt administrativt system på et område, hvor bestående straffe- og frakendelsesmuligheder må skønnes at have haft en ganske god virkning, hvor de erhvervsdrivende uden større bekostning kan indbringe eventuelle tvister med deres rådgivere for de ordinære domstole, og hvor de erhvervsdrivende i øvrigt har vist sig i stand til at udvælge de rådgivere, der passer dem bedst.

ad c). Endelig må udvalget pege på det betænkelige i at instituere en offentlig eksamen med lempeligere krav end den, der stilles ved revisoreksamen – en »anden classes eksamen« så at sige. Ordningen vil være mere egnet til at vildlede end vejlede. Idet den ville medføre, at man fik tre klasser af »regnskabskyndige personer«, nemlig de statsautoriserede revisorer, »konstatorer« med næringsbrev, som ikke må kalde sig revisorer, og som kun i begrænset omfang måtte revidere, og endelig en række mere eller mindre kvalificerede personer, som både måtte kalde sig revisorer, og som måtte revidere på alle områder, hvor der ikke ligefrem kræves revision af statsautoriserede revisorer.

5. Sammenfattende finder udvalget at måtte udtale, at en ordning som foreslået i det væsentligste alene vil betyde en styrkelse af »konstatorerne« organisatoriske interesser og kun i mindre grad reelle samfundsmæssige fordele, hvilke fordele ikke vil kunne opvejes af de ulemper og den uklarhed, som i øvrigt vil blive konsekvensen. Udvalget må derfor fraråde at gennemføre Dansk Revisorforenings forslag.

Handelsministeriet,
Næringslovskommissionen,
Slotsholmsgade 10, K.

Dansk Revisorforening har fra revisorudvalget under Næringslovskommissionen modtaget notat om udvalgets overvejelser i anledning af vor henvendelse om offentlig godkendelse af visse ikke-statsautoriserede revisorer.

Til disse overvejelser ønsker Dansk Revisorforening at knytte følgende kommentarer. For oversigtens skyld inddeler vi vore bemærkninger på samme måde som udvalgets redegørelse.

Ad punkt 1. Til dette punkt skal vi blot oplyse, at den nævnte redegørelse fra Dansk Revisorforening alene fremkom på opfordring af revisorudvalgets nu afdøde formand, afdelingschef Villadsen, Handelsministeriet.

Man anmodede om en kort redegørelse, som skulle danne basis for forhandlinger med revisorudvalget, og det blev betydet os, at vi ikke behøvede at fremkomme med et større værk, blot en skitse til brug for kommende forhandlinger.

Af denne årsag må vor henvendelse betragtes som et oplæg, der skulle efterfølges af forhandlinger.

Disse forhandlinger indskrænkede sig til et møde i december 1961, hvor vi blev udspurgt om forskellige ting. Et møde, som vi vil betegne som værende af orienterende art.

De muligheder, som omtales med hensyn til anvendelige navne for revisorer, der opnår godkendelse, er ikke fastlagt på anden måde, end foreningen har sikret sig anvendelige betegnelser for eventuel brug i fremtiden.

Når man derfor i redegørelsen konsekvent benævner os »konstatører«, må vi gøre opmærksom på, at vi gennem sikring af dette navn ikke har forpligtet os til at benytte det, det er kun en mulighed, vi har holdt åben.

Ad punkt 2. Den vage formulering, udvalget har brugt ved udtalelsen om et behov for

en gruppe revisorer eller regnskabskyndige personer udover de statsautoriserede revisorer, overrasker os.

På det foran omtalte eneste møde med udvalget indledte afdøde afdelingschef Villadsen med at udtale overfor os, at der var enighed i udvalget om, at der var et behov for en gruppe regnskabskyndige personer udover de statsautoriserede revisorer, men der var ikke enighed om, hvorvidt udvalget skulle medvirke til at søge dette behov dækket.

Udtalelsen om, at der hos mange mindre næringsdrivende muligvis er et behov, lyder søgt. Vi kan oplyse, at adskillige ikke-statsautoriserede revisorer udfører revision og regnskabskyndig assistance hos endog store virksomheder.

Vi er bekendt med, at ikke alene Skattedepartementet og Ligningsdirektoratet, men også organisationer som Foreningen af amtsligningsinspektører, Skatteinspektørforeningen, Skatterådsforeningen m. v. er endog meget interesserede i, at der bliver skabt en ny gruppe af revisorer, som man trygt kan henvise skatteyderne til.

Det er overflødigt at nævne eksempler på utallige tilfælde, hvor erhvervsfolk og private skatteydere har fået dårlig bistand i skattesager og udarbejdelse af regnskaber. Eksemplerne er så talrige, at dette forhold alene er nok til at fastslå, at der er et endda udtalt behov for en sanering af revisorstanden.

Ad punkt 3. Den summariske gennemgang af forholdene i andre lande kan ikke danne grundlag for nogen afgørelse af dette problem.

Udvalget udtaler om nyordning i Norge, at de særlige bestemmelser, man påtænker at indføre for »andre revisorer«, skyldes landets store udstrækning. Vi har spurgte Norsk Revisorforening om landets udstrækning har været med-

virkende årsag til, at man nu påtænker at give regler for »andre revisorer«, og har fået det svar, at foreningen aldrig har hørt denne begrundelse fremført, end ikke antydning.

Vi kan ikke undlade at pege på, at der i Sverige kun findes ca. 350 statsautoriserede revisorer.

Mon ikke det er den vej, man skal gå, at antallet af statsautoriserede revisorer formindskes og lade en gruppe godkendte revisorer udføre det forberedende arbejde i de større foretagender, og hele arbejdet i de mindre?

De autoriserede revisorer kan ikke have til opgave at føre bøger eller revidere i småvirksomheder. Deres uddannelse bør bruges til at løse de virkelige store spørgsmål indenfor erhvervslivets regnskabsføring m. v.

Det er kun en tanke, men den kunne belyses, dersom revisorerne forhold blev taget op til reel drøftelse af en sagkyndig kommission.

Ad punkt 4 a. Under dette punkt gør udvalget sig nogle overvejelser over behovet for godkendelse af revisorer udover de statsautoriserede.

Man indrømmer, at de statsautoriserede revisorer ikke for tiden og heller ikke de nærmeste år vil kunne dække samfundets behov for regnskabskyndig bistand.

Vi kan roligt tilføje, at hvis uddannelsen til statsautoriserede revisorer ikke gøres betydeligt lettere end nu, vil man aldrig komme i den situation, at de statsautoriserede revisorer alene kan dække behovet for regnskabskyndig bistand i Danmark.

Det kan da heller ikke være meningen, at man stiler henimod en sådan tilstand. Hvis man kunne tænke sig, at der blev så mange statsautoriserede revisorer i Danmark, at de kunne dække ethvert behov for regnskabskyndig bistand, vil mange statsautoriserede revisorer med en bekostelig og langvarig uddannelse komme til at fungere som bogholdere for detailhandlere. Det må siges at være at skyde gråspurve med kanoner.

Efter vor mening må man se i øjnene, at de statsautoriserede revisorer aldrig vil kunne dække behovet for regnskabskyndig bistand i Danmark, og hvorfor skal da en stor gruppe erhvervsdrivende og private skatteydere med skatteproblemer være henvist til at benytte bistand fra en kreds af personer, som man ikke på forhånd har mulighed for at udskille således, at de uegnede fratages retten til at drive dette erhverv?

Man nævner under dette punkt, at de virk-

somheder, der i henhold til lovgivningen skal have statsautoriseret revisor, kun udgør en ringe procentdel af statsautoriserede revisorerets klientel.

Det kan ikke undre, da der jo er meget snævre grænser for lovkrav på dette område. I enhver revisionsforretning vil denne kategori ifølge sagens natur være ubetydelig i antal, men formentlig ikke hvad honorar angår.

Overraskende nok udtaler man, at gennemførelsen af Dansk Revisorforening's forslag ikke vil forøge antallet af kvalificerede regnskabskyndige revisorer væsentligt.

Det havde vi aldrig ventet, tværtimod går forslaget ud på at udskille de ukvalificerede revisorer således, at der kun er to grupper af revisorer tilbage, som i antal vil kunne dække behovet for regnskabskyndig assistance i Danmark. Man må naturligvis regne med en overgangsperiode, men dette har vi slet ikke haft lejlighed til at diskutere med udvalget.

Man kan ikke ved at gennemføre en nyordning fra den ene dag til den anden opnå, hvad man tilsigter, men man må ikke glemme, at mange, der læser til statsautoriseret revisor, af forskellige grunde ikke gennemfører studiet. Blandt disse folk er rige muligheder for at fremskaffe revisorer, der vil kunne opnå den ønskede godkendelse og drive deres egen virksomhed, oven i købet i samarbejde med de statsautoriserede revisorer, de tidligere har været ansat hos.

Vi vil ikke umiddelbart tro, at det er denne udvikling, man i udvalget har været bange for, men vi synes, det er en nærliggende tanke, at man ikke ønsker at miste kvalificerede medarbejdere.

Udvalget giver udtryk for, at en del af de personer, som eventuelt opnår en godkendelse på et lavere plan end statsautorisation, vil miste interessen for at fortsætte uddannelsen til statsautoriseret revisor.

Vi mener tværtimod, at en revisor, der i sit daglige arbejde udsættes for talrige nålestik i form af krav om attest fra statsautoriseret revisor, vil gøre, hvad han kan for at opnå den endelige autorisation.

Godkendelsen vil i mange tilfælde kun være en station på vejen.

Skulle en del af disse revisorer endelig opgive at læse videre, kan vi ikke se, at dette skader de statsautoriserede revisorer, da der let kan blive for mange af dem med den produktion, man giver udtryk for under dette punkt afsnit 3.

Endelig udtaler udvalget, at de erhvervsdri-

vende i det store og hele selv har fundet frem til de regnskabskyndige rådgivere, som de har haft brug for og tillid til.

Man nævner landbrugets regnskabskonsulenter og de teknologiske institutters regnskabskonsultationer. Man kan også nævne Håndværksrådets regnskabskonsulenter.

Disse eksempler viser imidlertid med stor tydelighed, at der er behov for godkendelse af en gruppe revisorer udover de statsautoriserede.

Havde en sådan gruppe eksisteret tidligere, ville det jo have været unødvendigt med disse særlige udskillelser af revisorer indenfor erhvervene.

Men hvordan med et stort erhverv som handel, og hvad med de mange andre erhverv, som ikke har gennemført noget lignende, ja, og hvad med de mange skatteydere, som har hjælp behov? Skal de stadig vælge revisor i blinde?

Hvorfor skal en for tyveri eller bedrageri straffet person kunne assistere i regnskabs-spørgsmål, som ofte drejer sig om betydelige økonomiske problemer?

Til slut under punkt 4 a nævner udvalget, at adgang til at løse næringsbrev som »konstator« (vi foretrækker indtil videre at skrive revisor) ikke gør det lettere at skaffe sig bistand end nu – det kan vi tilslutte os, men en godkendelsesordning vil indenfor et kortere åremål afhjælpe dette savn; men man skal som nævnt regne med nogle overgangssår.

Endelig siger man, at et næringsbrev ikke vil skaffe de næringsdrivende bedre bistand. Dette må vi tilbagevise meget kraftigt. Ideen er jo netop at udskille de uegnede fra de egnede, og stiller man fornuftige krav til opnåelse af næringsbrev, kan man trygt regne med, at det bliver lettere at kontrollere, om den revisor man vælger er kvalificeret eller ej.

Ad punkt 4 b. Under dette punkt gør udvalget sig overvejelser over følgerne af en godkendelsesordning og kommer til den slutning, at en rådgiver selv med et næringsbrev, vil kunne fortsætte sin virksomhed næsten uhindret. Dette argument forstår vi ikke – en statsautoriseret revisor, der mister sin bestalling, vil også kunne arbejde videre uden autorisation og måske opnå et ret betydeligt klientel. Dette argument gælder altså ikke alene de eventuelt nye godkendte revisorer, som udvalget synes at mene, men også statsautoriserede revisorer.

Vi på vor side vil netop mene, at en godkendelse, som man kan miste, vil betyde, at de

revisorer, der opnår denne godkendelse, vil være meget påpasselige med at bevare den.

At ganske enkelte anlægger den betragtning, at de jo blot kan arbejde videre med størsteparten af deres kundekreds, selvom de mister godkendelsen, kan dog ikke være tilstrækkelig grund til at afskære de mere ærekære fra en nyordnings fordele.

Man omtaler endelig under dette punkt, at der er frakendelsesmuligheder. Ja, det er rigtigt, men det antal sager om året, der resulterer i, at en revisor mister retten til at praktisere, kan tælles på een hånd, og om man i det hele taget kontrollerer, om vedkommende trods frakendelsen alligevel praktiserer, ved vi ikke, men vi ved, at hvis en sådan revisor mistede en godkendelse eller et næringsbrev, ville han have meget svært ved at fortsætte sin forretning.

Ad punkt 4 c. Udvalget frygter for, at man ved godkendelsen af en ny gruppe af revisorer ville vildlede mere end vejlede.

Det stiller vi os meget tvivlende overfor, idet man ikke må glemme, at der i realiteten de senere år er sket en opdeling af revisorerne, således at erhvervslivets folk meget godt ved, at hvis man ikke benytter en statsautoriseret revisor, må man foretrække et medlem af Dansk Revisorforening, en af Håndværksrådets regnskabskonsulenter, en af landbrugets regnskabskonsulenter eller en revisor med diplomprøve i regnskabsvæsen. Det vildledende er, at alle disse kategorier ikke er samlet under een godkendelse, hvor man udelukker de ukvalificerede.

Vi ved, at revisornavnet ikke kan beskyttes ad lovgivningens vej, men der skulle formentlig intet være i vejen for, at man kunne lovgive således, at kun personer med autorisation eller godkendelse, kunne drive revision eller regnskabsmæssig assistance som erhverv. Eventuelt forbyde dem at avertere. Gennemførte man sådanne bestemmelser, ville alle de ikke kvalificerede revisorer hurtigt finde andet erhverv, hvilket ikke ville være til skade for revisorerhvervet i almindelighed, idet det er vor opfattelse, at der findes mange kvalificerede, som ville gå over i revisorerhvervet, hvis der fandtes en gruppe godkendte revisorer, udover de statsautoriseredes kreds.

Ad punkt 5. Konklusionen, udvalget er nået frem til under dette punkt er, efter vor mening, ikke rigtig.

At godkendelsen skulle tildeles foreningen er kun een af flere muligheder, og når vi gik ind

for den i vor henvendelse, var det for at anvise en vej, hvor man undgik så megen administration som muligt.

Udvalget fik på mødet i december 1961 grundigt belyst vore optagelsesbestemmelser, hvoraf fremgår, at alle, der ikke har diplomprøve i regnskabsvæsen, bedømmes af et udvalg, hvor kun personer, der ikke er medlemmer af Dansk Revisorforening, har stemmeret.

Foreningen har således ingen indflydelse på, hvem der optages som medlemmer, og endelig foreslog vi, at Handelsministeriet kunne få eet eller flere medlemmer i udvalget og kunne få lejlighed til at godkende foreningens love.

Vi kan ikke se andet, end at udtalelsen om, at forslaget mere tjener organisatoriske interesser, må være en lapsus, som ikke skulle have været med i redegørelsen, idet vi nødigt vil tro, at det samlede udvalg ikke har bemærket nævnte bestemmelser i vore love.

Vi kan oplyse, at vort bedømmelsesudvalg i dag består af følgende:

højesteretssagfører *Børge Kock*,
formand
direktør cand. oecon *A. Warming*,
udpeget af Butikshandelens Fællesråd
kontorchef cand. polit. *Tage Uhrskov*,
udpeget af Håndværksrådet
kontorchef *Th. Hove*
i Statens Ligningsdirektorat
kontorchef *Axel Wass*
i Københavns Skattevæsen
bankbestyrer *Jobs. Muusfeldt*,
Håndværkerbanken
revisor *Edwin Jansen*, H.D.
revisor *Ib B. Ibsø*, H.D.

Vi gentager, at de to sidstnævnte ikke har stemmeret ved optagelse af nye medlemmer.

Dansk Revisorforening's konklusion af det foran anførte er, at vi ikke mener, at udvalget har behandlet vort problem med tilstrækkelig grundighed. Således havde vi ikke ventet, at de forhandlinger, som blev stillet os i udsigt i sin tid, skulle indskrænke sig til eet møde af ca. 1½ times varighed, hvor vi ikke realitetsbehandlede noget som helst.

Vi er helt indforstået med, at det nedsatte udvalg ikke har ment at burde foreslå ændringer, men vi mener, at såvel vore tidligere henvendelser som skattemyndighedernes og adskillige erhvervsorganisationers ønske om at få saneret revisorforholdene er tilstrækkelig grund til at realitetsbehandle vort problem, og vi vil foreslå, at der nedsættes et nyt sagkyndigt udvalg til at gennemgå spørgsmålet på en mere grundig måde end sket i revisorudvalget.

Vi vil foreslå, at der i dette udvalg indvælges repræsentanter for revisorer såvel indenfor som udenfor Dansk Revisorforening samt, at der vælges repræsentanter fra erhvervsorganisationer, skattemyndigheder og naturligvis repræsentanter for Handelsministeriet og Finansministeriet.

Et udvalg sammensat på denne måde vil givet kunne afgøre, om et behov er til stede, og vil også kunne finde udveje for at dække dette behov til gavn for samfundet, således at de, der har behov for regnskabskyndig assistance og revision, ikke skal være nødt til at vælge revisor i blinde.

København, den 24. april 1963.

Dansk Revisorforening
Ole Thomsen, H.D.
formand.

Handelsministeriet,
Næringslovskommissionen,
Slotsholmsgade 10, K.

Vi henviser til vort brev af 24. april 1963, hvor vi bl. a. skrev følgende:

»Vi ved, at revisornavnet ikke kan beskyttes ad lovgivningens vej, men der skulle formentlig intet være i vejen for, at man kunne lovgive således, at kun personer med autorisation eller godkendelse, kunne drive revision eller regnskabsmæssig assistance som erhverv. Eventuelt forbyde dem at avertere. Gennemførte man sådanne bestemmelser, ville alle de ikke kvalificerede revisorer hurtigt finde andet erhverv, hvilket ikke ville være til skade for revisorerhvervet i almindelighed, idet det er vor opfattelse, at der findes mange kvalificerede, som ville gå over i revisorerhvervet, hvis der fandtes en gruppe godkendte revisorer, udover de statsautoriseredes kreds.«

Vi har erfaret, at dette afsnit er blevet opfattet på den måde, at vi skulle tilsigte at opnå en monopolstilling.

Hertil skal vi bemærke, at det ikke er vor hensigt at foreslå noget, der fratager nogen retten til at udføre regnskabs- og revisionsarbejde. Vore bestræbelser går alene ud på at gøre det lettere for de erhvervsdrivende at vælge en revisor med de kvalifikationer, der dækker den pågældendes behov.

Det må formentlig være i samfundets inter-

esse at medvirke til at enhver, der har behov for revisorbistand, kan få dette behov dækket på forsvarlig måde.

Vi er fuldtud klar over, at der stadig vil findes en gruppe personer, der assisterer i regnskabs-, revisions- og skattespørgsmål uden at have nogen form for godkendelse, men tilsvarende problemer findes jo indenfor en lang række andre erhverv.

Men en officiel godkendelse vil i det mindste opfylde 4 formål:

- 1) Enhver større eller mindre virksomhed vil på grundlag af de officielle og beskyttede betegnelser være i stand til at vælge netop den kvalificerede revisor, der er behov for.
- 2) Ved fremtidig lovgivning kan samfundet i højere grad drage alle autoriserede eller godkendte revisorer til ansvar, når begge grupper har en godkendelse eller beskikelse at miste.
- 3) De skattelignende myndigheder vil få en letelse i arbejdet med at sondre imellem regnskaber udført af mere eller mindre kvalificerede personer.
- 4) Indførelse af en gruppe officielt godkendte revisorer udover de statsautoriserede, vil netop betyde, at monopol ikke opstår.

København, den 18. maj 1963.

DANSK REVISORFORENING

Ove Thomsen, H.D.

formand.

København, den 6. marts 1964.

Hr. departementschef, cand.polit. O. Müller.

Dansk Revisorforening har tidligere henvendt sig til næringslovskommissionen angående spørgsmålet om godkendelse af en gruppe revisorer udover de statsautoriserede revisorer. Foreningen arrangerede den 30. oktober 1963

en rundbordssamtale på hotel »Nyborg Strand«, hvor der var deltagere fra såvel politiske partier som fagorganisationer.

Et sammentrængt referat, der viser de konklusioner, man nåede frem til, fremsendes vedlagt.

Med venlig hilsen
DANSK REVISORFORENING
Ove Thomsen, H.D.
formand.

DANSK REVISORFORENING's kongres på Nyborg Strand 1963.

Referat af rundbordssamtale 30/10-1963.

Den 30/10-1963 blev afholdt en rundbords-samtale med emnet:

»Skal vi have flere grupper godkendte revisorer?«

I diskussionen deltog følgende:

Folketingsmedlem *Axel Sørensen* (Radikal)

Folketingsmedlem, viceborgmester *Asger Jensen*,
Randers (Kons.)

Folketingsmedlem *Emil Retoft*, Frederikssund
(Soc. Dem.)

Direktør *Andr. Warming* (Butikshandelens
Fællesråd)

Kontorchef *Tage Uhrskov* (Håndværksrådet)

Kontorchef *Poul Vejre* (formand for skatte-
rådsfor.)

Amtsligningsinspektør *P. Petersen*, Vejle (for-
mand for amtsligningsinspektørfor.)

Skatteinspektør *V. Præstholm*, Silkeborg (for-
mand for skatteinspektørfor.)

Revisor *Ove Thomsen*, H.D. (formand for
Dansk Revisorforening).

Ordstyrer var foreningens juridiske konsulent,
højesteretssagfører *Børge Kock*.

Folketingsmand *Henry Christensen*, Venstre, havde sendt afbud, men var fremkommet med et skriftligt indlæg. Beklageligvis havde det ikke været muligt at få en statsautoriseret revisor eller en repræsentant fra handelsministeriet til at deltage i diskussionen, men ved formandens telefoniske samtale med afdelingschef Agbo i handelsministeriet havde man fået oplyst en del af de indvendinger, som kan fremføres imod en godkendelse af en gruppe revisorer udover de statsautoriserede. Ordstyreren, højesteretssagfører *Børge Kock*, satte de enkelte spørgsmål under debat.

Deltagerne i diskussionen udtalte sig for folketingsmedlemmernes vedkommende på egne vegne, da problemet ikke var drøftet i folketingsgrupperne endnu, medens de øvrige deltagere udtalte sig på de respektive organisations vegne.

1) Som første punkt i diskussionen stillede

man det spørgsmål, om der overhovedet var brug for en gruppe godkendte revisorer udover de statsautoriserede revisorer. Folketingsmedlemmerne var alle af den opfattelse, at der var behov for en sådan godkendelsesordning, idet *Asger Jensen* dog ikke havde gjort sig klart, om der var mulighed for at gennemføre en sådan ordning via lovgivningen, men han var i princippet indforstået med, at problemet burde gøres til genstand for undersøgelse. De øvrige deltagere var såvel ud fra skattemæssige som regnskabsmæssige synspunkter alle af den overbevisning, at der var et udtalt behov for en yderligere gruppe revisorer med officiel godkendelse.

2) I forbindelse med folketingsmedlem *Asger Jensen's* indlæg drøftedes, om det muligt var den bedste løsning, at man slet ikke arbejdede på en officiel godkendelse, men i stedet ved propaganda udbredte kendskabet til Dansk Revisorforening og til de krav, foreningen stiller til dens medlemmer, således at de, der havde brug for revisorbistand, kunne få den fornødne vejledning derigennem. Det syntes at være den praktisk talt enstemmige opfattelse, at revisionen er så betydningsfuld for f. eks. håndværkere, næringsdrivende og skatteydere i almindelighed, såvel som myndighederne, at det ville være den bedste løsning, at der tilvejebringes en yderligere gruppe af revisorer med officielt stempel.

3) Ordstyreren nævnte, at revisorkommissionen øjensynlig er af den opfattelse, at dersom man gennemfører den påtænkte godkendelse af en ny gruppe af revisorer, kan dette medføre manglende tilgang af nye statsautoriserede revisorer. I diskussionen blev fremført, at en sådan ekstra gruppe jo fandtes i andre erhverv, bl. a. indtil for nylig hos sagførerne, og man mente ikke, at de, der var tilstrækkelig kvalificerede, ville standse op i deres uddannelse, før de havde – i al fald forsøgt – at bestå den afsluttende eksamen. Skulle det mod forventning ske, at

nogle ville lade sig nøje med anerkendelse på et lavere plan, f. eks. fordi de havde oparbejdet en tilstrækkelig stor og god kundekreds, var der ikke sket nogen skade for samfundet. Det blev også fremhævet, at den ny gruppe af godkendte revisorer formentlig ville få et betydeligt antal kvalificerede personer til at gå over til revisorfaget.

4) Ordstyreren fremførte den indvending mod en nyordning, som var udtalt af revisorudvalget, at en godkendelse af en yderligere gruppe revisorer ikke ville løse problemet, da der stadig ville være en kreds af revisorer uden form for godkendelse. Under diskussionen blev fremført, at denne indvending ikke kunne betyde, at en ordning ikke burde gennemføres, da det til enhver tid var bedre, at befolkningen havde to grupper af officielt godkendte revisorer at vælge imellem, og at de, der på trods heraf valgte en revisor uden godkendelse, selv måtte tage skade for hjemgæld. Konklusionen af dette punkt blev, at denne indvending, bl. a. under hensyn til udviklingen i andre lande, ikke kunne betragtes som nogen hindring for gennemførelse af nyordningen.

5) Endelig fremførte ordstyreren et af revisorudvalgets anvendte argumenter, som gik ud på, at hvis man gennemførte en ny gruppe af godkendte revisorer, ville denne ordning virke mere vildledende end vejledende, da man så ville have dels statsautoriserede revisorer, dels en gruppe godkendte revisorer, og endelig en gruppe af revisorer uden nogen godkendelse.

Under diskussionen blev det fremført, at denne deling allerede har fundet sted, idet der jo i dag findes statsautoriserede revisorer, medlemmer af Dansk Revisorforening og de øvrige revisorer.

Den omstændighed, at man godkender såvel medlemmer af Dansk Revisorforening som enhver anden kvalificeret revisor, kan dog ikke betyde, at ordningen bliver vildledende, og den almindelige mening var da også, at denne indvending ikke havde nogen vægt som argument mod en nyordning.

Under afsluttende bemærkninger udtalte ordstyreren, at det ikke var Dansk Revisorforenings tanke, at man ville søge at forbeholde en godkendelse for Dansk Revisorforenings medlemmer, men at adgangen til opnåelse af en eventuel godkendelse bør stå åben for enhver kvalificeret revisor.

Endvidere udtalte ordstyreren, at han af de faldne udtalelser måtte få det indtryk, at deltagerne var enige i, at der var behov for en ordning, der kunne medføre, at det publikum, som søgte regnskabs- eller revisionsmæssig bistand, men som af den ene eller anden grund ikke betjener sig af statsautoriserede revisorer, bliver i stand til at finde kvalificeret bistand, således at man ikke – som nu – var henvist til at vælge i blinde. Endvidere havde det været den alt overvejende anskuelse, at en sådan ordning måtte bestå i en form for officiel godkendelse af kvalificerede ikke-statsautoriserede revisorer.

København, den 8/1-1964.

Børge Kock,
højesteretssagfører.

Norsk lov af 14. marts 1964 om revisjon og revisorer.

KAPITEL I.

Om revisjon i visse bedrifter.

§ 1.

Pliktig til å ha revisjon etter denne lov er, jfr. dog § 2:

1. Enhver som driver handel, håndverk, fabrikkvirksomhet, bergverk eller skipsrederi, når bedriften i lov eller bestemmelse truffet i medhold av lov er pålagt regnskapsplikt.
2. Enhver som driver inkasso- eller auksjonsvirksomhet etter kommunal bevilling.
3. Apotek.
4. Eiendomsmeglere med bevilling, når virksomheten ikke drives av banker.
5. Godkjente entreprenører.
6. Fonds- og aksjemeglere bortsett fra banker som driver slik virksomhet.
7. Hoteller.

§ 2.

Påbudet i § 1 gjelder ikke for aksjeselskap, kommandittaksjeselskap og bedrift som er opprettet ved særskilt lov. Det gjelder heller ikke for bedrift som drives av stat eller kommune, eller av flere kommuner i fellesskap.

For så vidt gjelder virksomhet som går inn under § 1 punkt 1, kan departementet fastsette regler om fritaking fra revisjonsplikt.

§ 3.

Revisjonen skal utføres av en eller flere statsautoriserte eller registrerte revisorer, jfr. § 11.

Departementet kan for visse grupper av bedrifter gi pålegg om at revisjonen skal utføres av statsautorisert revisor.

Departementet kan gjøre unntak fra kravet i første ledd og fra pålegg gitt i medhold av annet ledd.

§ 4.

Som revisor kan velges et selskap som driver

revisjonsvirksomhet. Hvis selskapet er et ansvarlig selskap, anses det som statsautorisert revisor når samtlige ansvarlige deltakere er statsautoriserte revisorer. Er selskapet ikke et ansvarlig selskap, må mindst halvparten av styremedlemmene være statsautoriserte revisorer, for at selskapet kan anses som statsautorisert revisor. Tilsvarende krav gjelder for at et selskap kan anses som registrert revisor.

Den som på vegne av revisjonsselskapet utfører revisjonen, skal i forhold til den bedrift hvis regnskaper revideres, fylle de vilkår som er fastsatt i eller i medhold av § 3 samt vilkårene i § 5.

Er revisjonsselskapet ikke et ansvarlig selskap, skal minst en deltaker påta seg personlig ansvar for revisjonen ved siden av selskapet.

§ 5.

Den som helt eller delvis er personlig ansvarlig for bedriftens samlede forpliktelser, kan ikke være dens revisor. Heller ikke kan representantskapsmedlem, styremedlem og den daglige leder eller den som innehar tilsvarende verv eller stilling, eller varamann for noen av disse, være revisor i bedriften.

Ingen kan være revisor som står i underordningsforhold til eller er gift med eller i rett opp- eller nedstigende linje eller i sidelinjen så nær som søsken er beslektet eller besvogret med noen som – bortsett fra representantskapsmedlemmer eller innehavere av tilsvarende verv – er nevnt i første ledd.

Den som i forhold til bedriften helt eller vesentlig inntar en funksjonærs stilling, er ikke å anse som revisor i denne lovs forstand selv om han utfører revisjonsarbeid. Som revisor anses således ikke den som ikke fritt kan overta også andre revisjonsoppdrag, eller som går inn under pensjonsordning som er istandbrakt av bedriften uten at dette er godkjendt av departementet.

Revisor må ikke ha lån i bedriften eller stå

som kausjonist eller endossent for lån i bedriften.

§ 6.

Revisor skal utføre sitt oppdrag i overensstemmelse med gjeldende forskrifter og god revisjonsskikk.

Pålegg og instruksjoner som bedriften gir revisor med hensyn til revisjonen, må ikke gå ut på å innskrenke hans rettigheter eller plikter etter denne lov eller etter andre forskrifter gitt i lov eller i medhold av lov.

§ 7.

Tillitsmenn og funksjonærer plikter å gi revisor de opplysninger vedrørende bedriften som han ber om. Revisor kan kreve adgang til alle bedriftens eiendeler, herunder regnskapsbøker, forhandlingsprotokoller og brever samt andre kontor- og arkivsaker.

Revisor skal ikke bekrefte regnskapets rettighet dersom hans krav etter denne paragraf ikke er etterkommet.

§ 8.

Revisor skal gi årsregnskapet påtegning om at det er revidert. Finner han at det ikke bør fastsettes som bedriftens regnskap, skal det fremgå av påtegningen.

Revisor skal hvert år uten unødig opphold etter at årsregnskapet er avgitt, legge fram beretning om revisjonen.

Har bedriften flere revisorer, skal alle underskrive revisjonsberetningen og påtegningen på regnskapet. Er revisorene ikke enige, skal dette gå fram av beretningen og påtegningen.

Revisor skal føre en revisjonsprotokoll som tilhører bedriften.

§ 9.

Oppdraget som revisor faller bort når revisor ikke lenger fyller de vilkår som er oppstilt i eller i medhold av §§ 3, 4 og 5. Er vervet falt bort som følge av bestemmelsen i første punktum, eller er revisor død, skal ny revisor tilsettes uten opphold. I selskaper med begrenset ansvar hvor det ikke er lagt til et særskilt utvalg å velge revisor, kan dog valget utstå til første ordinære generalforsamling (årsmøte).

For øvrig tjenestegjør revisor inntil en annen revisor velges i hans sted. Fjernes revisor mot sin vilje og av en grunn som må anses utilbørlig, har han krav på ett års godtgjørelse regnet fra fratredelsen.

KAPITEL II.

Om revisorer.

§ 10.

Revisoreksamen og høyere revisoreksamen holdes til de tider departementet fastsetter.

For adgang til revisoreksamen fordres det at vedkommende har eksamen fra økonomisk gymnas eller har examen artium og dessuten eksamen fra minst 1-årig dagkurs ved handelsskole eller handelsgymnas eller tilsvarende utdanning. Departementet kan i særlige tilfelle dispensere fra kravet om eksamen fra økonomisk gymnas eller examen artium for søkere som har real-skoleeksamen eller tilsvarende eksamen og den nevnte handelsutdanning.

For å kunne gå opp til revisoreksamen må vedkommende etter det fylte 20. år ha 2 års forskjelligartet praksis i revisjonsarbeid her i landet. Ved høyere revisoreksamen må kandidaten ha 5 års praksis som nevnt, dog slik at 2 år av denne praksis kan være ervervet i utlandet. Departementet kan dispensere fra de her nevnte krav om praksis i revisjonsarbeid, når det finnes godtgjort at søkeren på anden måte har ervervet seg tilstrekkelig praktisk erfaring.

Det må minst gå 3 år mellom bestått revisoreksamen og høyere revisoreksamen. Departementet kan dispensere fra dette krav.

Departementet fastsetter reglement for eksamenene. Reglementet skal inneholde bestemmelser om fagkretsen. I reglementet kan det videre bestemmes at kandidater med universitets- eller høyskoleeksamen skal være fritatt fra en eller flere av de prøver som ellers må avlegges. I reglementet kan det også bestemmes hvor mange ganger den som ikke har bestått revisoreksamen eller høyere revisoreksamen, kan framstille seg på nytt.

§ 11.

Departementet skal føre et register over revisorer. For å bli opptatt i registeret må vedkommende:

1. ha fast bopel i riket,
2. ha ført en hederlig og rettskaffen vandel,
3. være økonomisk vederheftig,
4. ikke være unyndiggjort,
5. ha bestått revisoreksamen som nevnt i § 10.

Departementet kan gi nærmere bestemmelser om registreringsordningen.

Når en revisor som er opptatt i det nevnte register, har tatt høyere revisoreksamen som nevnt i § 10, kan departementet gi ham særskilt bevilling som statsautorisert revisor dersom

han fortsatt fyller vilkårene etter første ledd.

Departementet kan gi tidsbegrenset dispensasjon fra kravet under pkt. 1, når særlige forhold tilsier det.

§ 12.

Den som er registrert i samsvar med § 11, kan kalle seg »registrert revisor«. Andre kan ikke bruke denne yrkesbetegnelsen eller en betegnelse som er egnet til å gi inntrykk av at vedkommende er oppført i nevnte register.

Den som har fått bevilling i samsvar med § 11 nest siste ledd, kan kalle seg »statsautorisert revisor«. Andre kan ikke bruke denne yrkesbetegnelsen eller bruke ordet »autorisert« i forbindelse med yrkesbetegnelsene »revisor« eller »revisjon«.

§ 13.

Departementet oppnevner et Revisorråd som skal bestå av 4 medlemmer. Formannen skal fyller vilkårene for å være høyesterettsdommer. Ett av medlemmene skal være utøvende statsautorisert revisor og ett av medlemmene utøvende registrert revisor. Rådet oppnevnes for 3 år om gangen.

Liter formannens bestemmelse fratrer representanten for de registrerte revisorer når saken bare vedrører de statsautoriserte revisorer. Tilsvarende kan formannen bestemme at representanten for de statsautoriserte fratrer når saken bare vedrører de registrerte revisorer.

Revisorrådet har til oppgave å gjennomføre revisoreksamen og høyere revisoreksamen. Rådet skal ellers være rådgivende for departementet ved håndhevingen av loven.

Departementet fastsetter instruks for rådet.

§ 14.

De rettigheter som er knyttet til registrering eller bevilling som revisor, faller bort dersom revisor opphører å ha fast bopel i riket eller blir umyndiggjort, jfr. dog § 11. Rettighetene oppstår på nytt når departementet har fastslått at bortfallsgrunnen ikke lenger er til stede.

Rettigheter som nevnt i første ledd faller likeledes bort når vedkommende kommer under konkurs eller offentlig akkordforhandling. Dersom konkursen eller akkordforhandlingen ikke skyldes forhold som gjør revisor uverdiggjort til å beholde rettighetene eller virker nedbrytende på den tillit som er nødvendig for hans stilling, kan departementet etter søknad bestemme at revisor skal få igjen de nevnte rettigheter. Ellers

kan vedkommende ikke få rettighetene tilbake før han godtgjør at han igjen er økonomisk vederheftig.

Departementet kan, etter å ha innhentet uttalelse fra Revisorrådet, bestemme at de rettigheter som er knyttet til registrering eller bevilling som revisor skal falle bort for alltid eller for en viss tid dersom vedkommende må anses uskikket som revisor, fordi han har gjort seg skyldig i urettsskaffent forhold eller forsettlig eller grovt uaktsomt har misligholdt sine plikter som revisor.

Vedkommende skal være gitt adgang til å forklare seg før det treffes avgjørelse etter tredje ledd.

Avgjørelse etter tredje ledd kan av vedkommende revisor bringes inn for retten. Tvistemålslovens kap. 30 får tilsvarende anvendelse på slikt søksmål. Retten kan beslutte at departementets avgjørelse ikke skal settes i verk, før det er sagt dom i saken eller før endelig dom foreligger. Beslutningen kan ikke påkjæres, men kan omgjøres av overordnet rett i samband med behandlingen av anke over dommen.

§ 15.

Departementet eller Revisorrådet kan kreve forklaring av en registrert eller statsautorisert revisor når det er grunn til å tro at han ikke har overholdt sine plikter under utøvelse av revisjonsvirksomhet. Forklaring kan også kreves av enhver som er i revisors tjeneste.

Med de unntak som følger av bestemmelse i lov, er registrert eller statsautorisert revisor og deres assistenter forpliktet til å bevare taushet om alt de under sin virksomhet får kjennskap til. Det samme gjelder medlem av Revisorrådet for så vidt gjelder forhold han får kjennskap til i tjenesten.

KAPITEL III.

Forskjellige bestemmelser.

§ 16.

Kongen kan gi nærmere regler om revisjonen i bedrifter som er revisjonspliktige etter denne lov, jfr. kap I, og om de plikter registrerte og statsautoriserte revisorer skal ha ved ethvert revisjonsoppdrag som de påtar seg. Reglene kan bl. a. inneholde bestemmelser om i hvilken utstrekning revisjonsarbeidet kan utføres ved assistenter og hvilke kvalifikasjoner assistentene må ha.

§ 17.

Blir revisjonsplikt som en bedrift har etter denne lov eller bestemmelser gitt i medhold av loven ikke oppfylt, straffes den ansvarlige med bøter.

Den som handler i strid med påbudet om taushetsplikt i § 15 annet ledds første punktum, straffes med bøter eller under særlig skjerpene omstendigheter med fengsel inntil tre måneder, for så vidt forholdet ikke rammes av et strengere straffebud. Medlemmer av Revisorrådet anses i forhold til § 121 i den alminnelige straffelov som offentlige tjenestemenn.

Overtredelse av bestemmelsene i § 7 annet ledd, § 8 og § 12 eller bestemmelser gitt i medhold av § 16 straffes med bøter.

Overtredelse er straffbar også når den er begått av uaktsomhet.

§ 18.

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Fra samme tid oppheves lov om statsautoriserte revisorer av 22. februar 1929.

Bevillinger som er gitt til statsautoriserte revisorer i medhold av den tidligere lov, blir stående ved makt, men kommer ellers inn under bestemmelsene i denne lov.

Bedrifter som er revisjonspliktige etter denne lov, men som ved lovens ikrafttreden ikke har

revisjon som tilfredsstiller lovens krav, plikter å skaffe seg slik revisjon innen et år etter ikrafttredelsen. Den som ved lovens ikrafttreden var revisor, kan likevel fortsette som bedriftens revisor når han ikke er utelukket etter bestemmelsene i § 5 første og annet ledd.

Den som ved lovens ikrafttreden selvstendig driver revisjon som sitt vesentlige yrke, kan registreres som revisor i revisjonspliktig bedrift uten at vilkårene etter § 11 første ledds pkt. 5 er til stede.

Inntil 3 år fra lovens ikrafttreden kan den som ikke har revisoreksamen, men som for øvrig fyller vilkårene etter § 11 første ledd, likevel opptas i registeret, når han godtgjør:

- a. å ha realskole eller tilsvarende utdanning,
- b. å ha handelsgymnas eller ett-årig dagkurs ved handelsskole eller tilsvarende utdanning,
- c. etter det fylte 20. år å ha 3 års forskjelligartet praksis i revisjonsarbeid ved næringsvirksomhet her i landet.

Departementet kan gi utfyllende bestemmelser om overgangsordningen etter fjerde og femte ledd.

Departementet kan bestemme at det også etter lovens ikrafttreden skal være adgang til å avlegge revisoreksamen etter den hittil gjeldende ordning. En bestått slik eksamen anses som bestått høyere revisoreksamen etter § 10.

Kapitel II

Vejere og målere

1. Det af handelsministeriet den 15. marts 1961 nedsatte udvalg til at gennemgå vejene og målerens næringsretlige forhold og til at give indstilling til Næringslovkommissionen om, hvilke ændringer der i så henseende måtte være at foreslå til lovtæksten i den gældende næringslov, har under 31. maj 1963 til kommissionen afgivet den beretning, der er trykt som bilag til dette kapitel.

Beretningen indeholder et af hele udvalget tiltrådt udkast til forslag til lov om statsautoriserede vejere og målere samt dermed en indstilling om, at den i næringslovens § 88 omhandlede afgift til vejnings- og målingsfonden bortfalder, og at der i stedet betales en afgift til statskassen.

2. Forhandlingerne i kommissionen om det af vej- og målerudvalget udarbejdede lovudkast har fundet sted på grundlag af beretningen fra udvalget. For så vidt angår vejnings- og målingsfonden henvises særligt til underbilag 2 til beretningen.

Udvalget har foreslået, at beskikkelse af vejere og målere som hidtil skal finde sted på grundlag af indstilling fra den stedlige handelsstandsforenings bestyrelse. Dette har givet anledning til nærmere overvejelser i kommissionen, hvor der fra flere sider er peget på, at også andre end handelsstandsforeningerne kunne have en rimelig interesse i at få lejlighed til at tage del i denne indstilling. Således forekommer det, at kooperative sammenslutninger og i nogle tilfælde også industriforeninger ikke er repræsenteret i den stedlige handelsstandsforening. Da der indenfor disse sammenslutninger ofte i betydeligt omfang benyttes statsautoriserede vejere og målere, har man i kommissionen fundet, at indstillingen fra handelsstandsforeningens bestyrelse bør ske efter forudgående forhandling med de andre interesserede sammenslutninger.

I kommissionen har der herefter været enighed om at indstille, at der af vej- og målerudvalget udarbejdede lovudkast søges gennem-

ført med de ændringer, at det i § 1, stk. 2, bestemmes, at vejere og målere som hovedregel skal have dansk indfødsret, idet dette krav principielt er opretholdt, for at man kan drive næring her i landet, jfr. det i betænkning I indstillede næringslovudkast, at det i § 1, stk. 5, bestemmes, at beskikkelse finder sted på grundlag af indstilling fra den stedlige handelsstandsforenings bestyrelse efter forudgående forhandling med andre interesserede sammenslutninger, og at det i § 2 bestemmes, at handelsministeren fastsætter størrelsen af afgiften for beskikkelse som vejere og målere, idet det findes mindre hensigtsmæssigt, at afgiftens størrelse er fastsat i loven.

3. Herefter og idet man i øvrigt har foretaget mindre, formelle ændringer i vej- og målerudvalgets lovudkast for i videst muligt omfang at give de af nærværende betænkning omfattede lovudkast samme sproglige og systematiske udformning, indstiller man, at udkastet til forslag til lov om statsautoriserede vejere og målere affattes således:

§ 1. Statsautoriserede vejere og målere beskikkes af handelsministeren.

Stk. 2. Beskikkelse som statsautoriseret vejere og målere kan meddeles personer, der

- 1) har dansk indfødsret,
- 2) har bopæl her i landet,
- 3) er fyldt 25 år,
- 4) ikke er umyndiggjort, under lavværgemål, eller har deres bopæl under konkursbehandling, og
- 5) kan antages at besidde de til hvervets bestridelse fornødne kundskaber.

Stk. 3. Beskikkelse kan nægtes under de i borgerlig straffelovs § 78, stk. 2, nævnte omstændigheder.

Stk. 4. I beskikkelsen fastsættes, inden for hvilket område beskikkelsen skal være gældende.

Stk. 5. Beskikkelse af statsautoriserede vejere og målere i købstæderne, Frederiksberg, Gen-

tofte, Marstal, Augustenborg, Christiansfeld, Højer, Logumkloster, Nordborg og de med købstæderne ligestillede kommuner, jfr. § 34, stk. 3, i lov om købstadkommunernes styrelse, finder sted på grundlag af indstilling fra den stedlige handelsstandsforenings bestyrelse efter forudgående forhandling med andre interesse-rede sammenslutninger. Indstillingen skal omfatte mindst tre ansøgere, for så vidt der foreligger et sådant antal, der opfylder betingelserne i stk. 2.

§ 2. For beskikkelse som statsautoriseret vejer og måler i de i § 1, stk. 5, nævnte kommuner betales en af handelsministeren fastsat afgift til statskassen.

Stk. 2. Forinden beskikkelsen udleveres, skal den pågældende hos justerdirektøren gennemgå nærmere instruktion om vejning og måling samt underskrive en højtidelig forsikring om, at han med omhu og nøjagtighed vil udføre de hverv, der betros ham, og i øvrigt samvittighedsfuldt opfylde sine pligter som statsautoriseret vejer og måler.

§ 3. Beskikkelse som statsautoriseret vejer og måler bortfalder, når vedkommende dør, eller ved udgangen af det år, i hvilket han fylder 70 år. Det samme gælder, hvis han ophører med at opfylde betingelserne i § 1, stk. 2, nr. 1, 2 og 4.

§ 4. Har en statsautoriseret vejer og måler gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen forsømmelse i udøvelsen af sin virksomhed, og de udviste forhold giver grund til at antage, at han ikke fremtidig vil udøve virksomheden på forsvarlig måde, kan handelsministeren fratage ham beskikkelsen. Afgørelsen skal indeholde oplysning om adgangen til at begære domstolsprøvelse og om fristen herfor, jfr. stk. 2.

Stk. 2. En i henhold til stk. 1 truffen afgørelse kan af den, afgørelsen vedrører, forlanges indbragt for domstolene. Begæring om domstolsprøvelse skal fremsættes overfor handelsministeren inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Handelsministeren anlægger sag mod den pågældende i den borgerlige retsplejes former. Begæring om sagsanlæg har opsættende virkning, men retten kan ved kendelse bestemme, at den pågældende under sagens behandling ikke må udøve virksomhed som statsautoriseret vejer og måler. Såfremt afgørelsen findes lovlig ved dommen, kan det i denne dom bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning.

§ 5. Er en beskikkelse som statsautoriseret vejer og måler bortfaldet efter § 3, frataget efter § 4 eller frakendt efter borgerlig straffelovs § 79, skal den straks tilbageleveres handelsministeriet.

§ 6. Enhver statsautoriseret vejer og måler kan få autoriseret en fuldmægtig til på hans vegne og ansvar at udføre hans forretninger.

Stk. 2. Er en stilling som vejer og måler ledig, kan der konstitueres en anden til på eget ansvar at varetage forretningerne, indtil en ny vejer og måler beskikkes.

Stk. 3. Autorisation i henhold til stk. 1 og konstitution i henhold til stk. 2 meddeles af politimesteren, i København magistraten. For at opnå autorisation eller konstitution skal den pågældende opfylde betingelserne i § 1, stk. 2, jfr. stk. 3.

§ 7. Kun personer, der har beskikkelse som »statsautoriseret vejer og måler«, må benytte denne betegnelse. Andre må heller ikke benytte danske eller udenlandske betegnelser, der er egnet til forveksling hermed.

§ 8. Handelsministeren kan fastsætte nærmere regler for udøvelsen af de statsautoriserede vejere og måleres virksomhed, herunder med hensyn til takster og revision af forretningsbøger.

Stk. 2. Handelsministeren kan bestemme, at visse erhverv og stillinger ikke kan forenes med bestillingen som statsautoriseret vejer og måler.

§ 9. Statsautoriserede vejere og målere skal udføre de dem betroede hverv med omhu og nøjagtighed og med den hurtighed, som hvervets beskaffenhed tillader. De må ikke kræve højere betaling end fastsat i de af handelsministeren herom givne bestemmelser.

§ 10. Tilsynet med de af de statsautoriserede vejere og målere benyttede veje- og måleredskaber udøves af justerdirektøren efter nærmere af handelsministeren herom givne bestemmelser.

§ 11. Ved de årlige bevillingslove træffes bestemmelse om anvendelsen af de midler, der er opsamlet i den i § 89 i næringsloven af 28. april 1931 omhandlede fond.

§ 12. Det påhviler statsautoriserede vejere og målere med en årlig nettoindtægt på over 30.000 kr. at indbetale en afgift til statskassen.

Er nettoindtægten

over 30.000 kr., men ikke over 40.000 kr. svares	intet	af 30.000 kr. og 10 % af resten,
- 40.000 - - - - - 50.000 - -	1.000 kr. af 40.000 kr. og 20 %	- -
- 50.000 - - - - - 60.000 - -	3.000 kr. af 50.000 kr. og 30 %	- -
- 60.000 - - - - - 70.000 - -	6.000 kr. af 60.000 kr. og 40 %	- -
- 70.000 - - - - - - - - - -	10.000 kr. af 70.000 kr. og 50 %	- -

Stk. 2. Handelsministeren fastsætter de nærmere regler for afgiftens beregning og indbetaling samt for regnskabernes opgørelse og godkendelse.

§ 13. Overtrædelse af bestemmelserne i §§ 5, 7 og 9 straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Stk. 2. I forskrifter, der gives af handelsministeren i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Borgerlig straffelovs §§ 144, 150-152 og 154-157 finder tilsvarende anvendelse på statsautoriserede vejere og målere samt disse autoriserede fuldmægtige.

§ 14. Denne lov træder i kraft den

Stk. 2. Samtidig ophæves §§ 86-89 i næringslov nr. 138 af 28. april 1931, jfr. lov nr. 172 af 12. april 1949.

§ 15. Uanset bestemmelserne i § 3 bortfalder beskikkelsen for de statsautoriserede vejere og målere, der ved lovens ikrafttræden er fyldt 70 år, først på det tidspunkt, hvor den efter de hidtidige regler ville være bortfaldet.

§ 16. Loven gælder ikke for Færøerne.

Stk. 2. Loven kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som landsdelens særlige forhold gør rimelige.

Beretning af 31. maj 1963 fra Næringslovkommissionens udvalg vedrørende vejere og målere

1. Under 15. marts 1961 nedsatte handelsministeriet Næringslovkommissionens udvalg vedrørende vejere og målere til at gennemgå vejere og måleres næringsretlige forhold og til at give indstilling til Næringslovkommissionen om, hvilke ændringer der i så henseende måtte være at foreslå til lovteksten i den gældende næringslov.

Til formand for udvalget udnævntes Næringslovkommissionens daværende formand, afdelingschef *P. Villadsen*.

Udvalget fik i øvrigt følgende sammensætning:

statsautoriseret vejer og måler *Vagn Andersen*,
udpeget af Foreningen af statsautoriserede
Vejere og Målere i Danmark,
kontorchef *G. Backhaus*,
udpeget af Handelsministeriet,
grosserer *Dan Bjørner*,
udpeget af Grosserer-Societetets Komité,
justerdirektør *A. K. F. Christiansen*,
udpeget af Justervæsenet,
købmand *Aage Erslev*,
udpeget af Provinshandelskammeret,
stationsforstander *R. A. Lau-Jensen*,
udpeget af Foreningen af kgl. Vejere og Målere ved Jernbanerne i Danmark,
sekretær *Allan Nielsen*,
udpeget af Finansministeriet,
møller *Axel Petersen*,
udpeget af Industrirådet.

Efter ønske fra Grosserer-Societetets Komité har kontorchef *R. Riis* deltaget i en del af udvalgets forhandlinger i stedet for grosserer *Dan Bjørner*, der på grund af bortrejse har været forhindret.

Den 23. november 1962 udnævntes afdelingschef *Knud Agbo* til formand for udvalget i stedet for afdelingschef *P. Villadsen*, der var afgået ved døden.

Som sekretærer for udvalget har fungeret ekspeditionssekretær *A. Rønsted* og ekspeditionssekretær *Jens Selmer*, handelsministeriet.

2. Udvalget blev ligesom flere andre udvalg vedrørende de i næringslovens afsnit II omhandlede næringer nedsat, efter at det under forhandlinger i Næringslovkommissionen var fundet hensigtsmæssigt, at disse særlige næringsforhold – forinden de blev behandlet i kommissionen – blev gjort til genstand for drøftelse i specialudvalg.

Udvalget har i tiden fra 13. juni 1961 til 31. maj 1963 afholdt 5 møder.

3. De gældende bestemmelser om vejning og måling m. v. findes i næringslovens §§ 86–89, handelsministeriets bekendtgørelse nr. 228 af 12. april 1949 angående offentlig vejning og måling m. v. og handelsministeriets bekendtgørelse nr. 229 af 12. april 1949, jfr bekendtgørelse nr. 249 af 25. juni 1954, angående afgift fra de statsautoriserede vejere og målere.

4. Udvalget har drøftet, hvorvidt den hidtidige ordning med beskikkelse af statsautoriserede vejere og målere bør opretholdes. Det er fri næring imod betaling at udføre vejning og måling for andre og herom udstede erklæring, men de af de statsautoriserede vejere og målere udfærdigede vægt- og målesedler tillægges en særlig troværdighed under hensyn til dels den attestudstederen på grundlag af særlige kvalifikationer givne statslige beskikkelse, dels den statslige kontrol med vedkommendes redskaber.

I modsætning til erklæringer i almindelighed om vægt og mål nyder efter næringslovens § 87 sammenholdt med § 69 de af statsautoriserede vejere og målere udfærdigede attester om vægt og mål offentlig troværdighed i retlige forhold, dog at modbevis ikke er udelukket. Selv om disse attester fra de statsautoriserede vejere og målere som anført altid vil have en særlig troværdighed, må en sådan lovbestemmelse, der hidrører fra lovgivningen om revisorer i århundredets begyndelse, nu hvor der er fri bevisbedømmelse, antages at være uden reel betydning.

Man har været inde på, om det ville være til-

strækkeligt i stedet for den nuværende ordning med beskikkelse af statsautoriserede vejere og målere at gøre virksomheden med vejning og måling til bunden næring, således at vejning og måling mod betaling kunne udføres i henhold til næringsbrev af enhver, der opfylder de almindelige betingelser for at få et sådant. I så fald måtte det tilsyn, der nu er med de statsautoriserede vejere og måleres redskaber, udvides til alle, der drev denne næring.

Imidlertid har der i udvalget været enighed om at foreslå, at den nuværende ordning med beskikkelse af statsautoriserede vejere og målere bevares. Fra erhvervslivets side lægges der afgørende vægt på fortsat at have en sådan særligt betryggende mulighed for at få vej og målt, og man har i denne forbindelse henvist til, at det i en række tilfælde – også i international handel – er handelskoutume, at statsautoriserede vejere og målere skal benyttes. I øvrigt vil den udvidelse af antallet af vejere og målere, som må forventes at ske ved en ordning, hvorefter denne næring bliver almindelig bunden næring, vanskeliggøre gennemførelsen af et tilsyn i samme omfang som hidtil med de pågældendes redskaber.

5. Udvalget har ligeledes overvejet – men heller ikke ment at kunne foreslå – en ændring i de statsautoriserede vejere og måleres ansættelsesvilkår.

Den tanke har været fremme, at man ved at lade betalingen for vejning og måling tilfalde statskassen, der så også måtte afholde udgifterne herved, kunne gøre vejere og målere i købstæderne til tjenestemænd og aflønne stationsvejerne med et tillæg til deres faste løn som ansatte ved banerne.

En sådan ordning har udvalget ment at måtte tage afstand fra. Man har heller ikke ment at kunne stille forslag om en ordning, hvorefter alle vejere og målere fremtidigt ansættes i en honorarlønnet stilling, klassificeret efter omfanget af vejningen og målingen på vedkommende sted.

6. Udvalget er gjort bekendt med, at Foreningen af statsautoriserede Vejere og Målere i Danmark den 29. december 1956 over for handelsministeriet har foreslået, at bestemmelserne i næringsloven om afgift af vejere og målernes indtægt ændres, således at nettoindtægter på indtil 14.000 kr. bliver afgiftsfri og i øvrigt som følger:

»Er nettoindtægten:
over 14.000 kr., men under 20.000 kr. svares intet af 14.000 kr. 10 % af resten,
– 20.000 kr., men under 30.000 kr. svares 600,- kr. af 20.000 kr. 20 % af resten,
– 30.000 kr., men under 40.000 kr. svares 2.600 kr. af 30.000 kr. 30 % af resten.
– 40.000 kr. svares 5.600 kr. af 40.000 kr. 40 % af resten.«

Endvidere har udvalget fra handelsministeriet modtaget underretning om, at Foreningen af statsautoriserede Vejere og Målere i Danmark den 26. april 1963 har tilskrevet handelsministeriet således:

»Under henvisning til vor forenings tidligere skrivelse af 29. december 1956 og de drøftelser, der senere er ført vedrørende statsautoriserede vejere og måleres afgiftspligt, skal vi tillade os at anmode om, at den i nævnte skrivelse foreslåede grænse for afgiftsfri nettofortjenester på kr. 14.000 forhøjes til kr. 30.000, således at afgiften på 10 % først beregnes af nettofortjenester på over kr. 30.000, og at afgiftssatserne tilsvarende forskydes op ad med intervaller på kr. 10.000.

Som begrundelse for dette ændringsforslag vil vi tillade os at henvise til den almindelige økonomiske udvikling siden fremsendelsen af vort første forslag, samt til de forhandlinger der for tiden føres i næringslovkommissionens udvalg om en generel ændring i bestemmelserne om den fremtidige anvendelse af de opkrævede afgifter.«

På foranledning heraf har udvalget på grundlag af derom fra handelsministeriet modtagne oplysninger udarbejdet den som bilag 2 til nærværende beretning optrykte redegørelse vedrørende vejnings- og målingsfonden.

Endvidere har Foreningen af kgl. Vejere og Målere ved Jernbanerne i Danmark rejst spørgsmål om, hvorvidt udgifter til reparation og vedligeholdelse af medlemmernes vægte vil kunne afholdes af vejnings- og målingsfonden.

Om størrelsen af disse udgifter har udvalget senest under 3. maj 1963 fra justervæsenet modtaget opgørelser, der viser, at de årlige udgifter til reparation, transport af prøvelodder og justering af det antal vægte, som under justervæsenets 3-årige periodiske eftersyn ulviste fejl større end brugstolerancen, har udgjort i købstæder 35.240,- kr. og i landdistrikter 15.840,- kr., eller ialt 51.080,- kr.

7. Udvalget har drøftet, om der er tilstrækkelig grund til at opretholde den i næringslovens §§ 88 og 89 omhandlede afgift til vejnings- og målingsfonden.

Der findes ialt ca. 220 statsautoriserede vejere og målere, hvoraf 57 for tiden har en nettoindtægt på over 8.000 kr. og derfor er afgifts-

pligtige. Afgiften består i de fleste tilfælde af småbeløb uden virkelig reguleringsmæssig betydning. Af afgiften i 1962 på ca. 194.000 kr. betalte 5 vejere og målere, der havde en afgiftspligtig årlig indtægt på over 50.000 kr., de ca. 128.000 kr.

Foreningen af statsautoriserede Vejere og Målere i Danmark har som foran anført foreslået disse afgiftsbestemmelser ændret, således at de afgiftsfrie beløb forhøjes fra 8.000 kr. til 30.000 kr. netto. Ved en beregning af afgifterne for 1962 efter dette forslag ville antallet af afgiftspligtige vejere og målere blive reduceret med 48 til 9, medens afgiften kun vil blive reduceret med ca. 87.000 kr. til ca. 107.000 kr.

Det ønske om indtægtsbeskæring for de store embeder, der var baggrunden for ordningen, da den blev foreslået indført i 1929, er således stadig til stede – omend i mindre udtalt grad. Indtægten ved embedet i Århus var dengang en stærk tilskyndelse til afgiftens indførelse. Dette embede oppebar i 1929 en bruttoindtægt på 225.000 kr. og en nettoindtægt på 46.000 kr., hvilket under hensyn til datidens niveau og beskatningssystem var et meget betydeligt beløb.

På denne baggrund har der i udvalget været enighed om at foreslå en væsentlig lempelse i afgiftspligten, således at afgiften kun kommer til at hvile på et fåtal af vejere og målere, og man har ment at kunne tilslutte sig det af Foreningen af statsautoriserede Vejere og Målere i Danmark i så henseende fremsatte forslag, således at afgiften kun kommer til at hvile på dem, der har en – opgjort efter de nugældende bestemmelser – afgiftspligtig indtægt på over 30.000 kr., hvorimod man har fundet, at de hensyn, der i sin tid motiverede indførelsen af afgiftspligten, fortsat gør sig gældende i et sådant omfang, at man ikke har ment at kunne foreslå en fuldstændig ophævelse.

Udvalget finder i øvrigt, at tiden må være inde til at påbegynde en afvikling af ordningen med vejnings- og målingsfonden, og foreslår derfor, at afgiften fremtidig indbetales til statskassen, mod at denne afholder udgifterne ved tilsynet med de statsautoriserede vejere og måleres redskaber samt udgifter til vedligeholdelse

og reparation af redskaber, i det omfang dette måtte skønnes påkrævet for opretholdelsen af statsautoriseret vejning og måling på steder, hvor indtjeningen er relativ beskedent, men et påtrængende behov for offentlig vejning foreligger.

8. Vejnings- og målingsfonden, der nu er ca. 2 mill. kr. og således fuldt tilstrækkelig til at sikre en uændret fortsættelse af den bestående understøttelsesordning, bør efter udvalgets opfattelse fortsat anvendes, således at der af dens renteindtægt ydes økonomisk støtte til afgående statsautoriserede vejere og målere og enker efter statsautoriserede vejere og målere samt til vejerassistenternes syge- og begravelseskasser.

Da der imidlertid ikke inden for andre liberale erhverv forekommer understøttelser af en sådan karakter, har man, således som den sociale lovgivning nu er udbygget, i udvalget ment at kunne tilslutte sig et af finansministeriet fremsat ønske om, at fondens renteafkast – og til sin tid selve fonden – tilfalder statskassen, i det omfang der ikke vil være behov for heraf at yde økonomisk støtte til kvalificerede ansøgere, der på tidspunktet for nyordningens ikrafttræden er statsautoriserede vejere og målere eller har været dette eller til enker efter sådanne personer. Når denne økonomiske støtte på denne måde ophører, og fonden tilfalder statskassen, må også støtten til vejerassistenternes syge- og begravelseskasser ophøre evt. i forbindelse med udredelsen af et eengangsbeløb.

9. Under forhandlingerne i udvalget er man nået til enighed om det som bilag 1 optrykte udkast til forslag til lov om statsautoriserede vejere og målere og om at oversende dette til Næringslovkommissionen.

Det bemærkes, at udkastet har været forelagt justitsministeriets lovkontor, og at udvalget, bortset fra bestemmelsen i udkastets § 4 om administrativ frakendelse af beskikkelse, har fulgt de henstillinger, som lovkontoret har fremsat om formulering af udkastets bestemmelser. For så vidt angår bestemmelserne i § 4 er der gjort rede for både lovkontorets og udvalgets synspunkter i bemærkningerne til denne paragraf.

København, den 31. maj 1963.

Knud Agbo.

(formand)

Dan Bjørner.

R. A. Lau-Jensen.

Vagn Andersen.

A. K. F. Christiansen.

Allan Nielsen.

G. Backhaus.

Aage Erslev.

Axel Petersen.

Å. Rønsted. Jens Selmer.

Udkast til forslag til lov om statsautoriserede vejere og målere.

§ 1. Statsautoriserede vejere og målere beskikkes af handelsministeren.

Stk. 2. Beskikkelse som statsautoriseret vejer og måler kan meddeles personer, som

- 1) har bopæl her i landet,
- 2) er fyldt 25 år,
- 3) ikke er umyndiggjort, under lavværge-mål, eller har deres bo under konkurs-behandling, og
- 4) kan antages at besidde de til hvervets be-stridelse fornødne kundskaber.

Stk. 3. Beskikkelse kan nægtes under de i borgerlig straffelovs § 78, stk. 2, nævnte om-stændigheder.

Stk. 4. I beskikkelsen fastsættes, inden for hvilket område beskikkelsen skal være gæl-dende.

Stk. 5. Beskikkelse af statsautoriserede vejere og målere i købstæderne, Frederiksberg, Gen-tofte, Marstal, Augustenborg, Christiansfeld, Højer, Løgumkloster, Nordborg og de med købstæderne ligestillede kommuner, jfr. § 34, stk. 3, i lov om købstadkommunernes styrelse, finder sted på grundlag af indstilling fra den stedlige handelsstandsforenings bestyrelse. Ind-stillingen skal mindst omfatte tre ansøgere, for så vidt et sådant antal kvalificerede ansøgere har meldt sig.

§ 2. For beskikkelse som statsautoriseret vejer og måler i de i § 1, stk. 5, nævnte kommuner svares en afgift på 200 kr. til statskassen.

Stk. 2. Forinden beskikkelsen udleveres, skal den pågældende hos justerdirektøren gennem-gå nærmere instruktion om vejning og måling samt underskrive en højtidelig forsikring om, at han med omhu og nøjagtighed vil udføre de hverv, der betros ham, og i øvrigt samvittig-hedsfuldt opfylde sine pligter som statsautori-se-ret vejer og måler.

§ 3. Beskikkelse som statsautoriseret vejer og måler bortfalder, når vedkommende dør, eller ved udgangen af det år, i hvilket han fylder 70 år, eller når han ophører med at opfylde de i § 1, stk. 2, nr. 1 og 3, angivne betingelser. I så fald skal beskikkelsen straks tilbageleveres han-delsministeriet.

§ 4. Har en statsautoriseret vejer og måler ved udøvelsen af sin virksomhed groft eller gen-tagne gange tilsidesat de ham påhvilende plig-ter, således at der er grund til at antage, at han ikke fremtidig vil drive vejer- og målevirksom-hed på forsvarlig måde, kan handelsministeren fratage ham beskikkelsen.

Stk. 2. Er beskikkelse i henhold til stk. 1 fra-taget, kan den pågældende forlange afgørelsen indbragt for domstolene. Afgørelsen skal inde-holde oplysning om adgangen til at begære domstolsprøvelse og om fristen herfor. Begæ-ring om domstolsprøvelse skal fremsættes over for handelsministeren inden 4 uger efter, at af-gørelsen er meddelt den pågældende. Handels-ministeren anlægger sag mod den pågældende i den borgerlige retsplejes former. Begæring om sagsanlæg har opsættende virkning, men retten kan ved kendelse bestemme, at den pågæl-den-de under sagens behandling ikke må udøve virksomhed som statsautoriseret vejer og måler. Såfremt afgørelsen stadfæstes, kan det i dom-men bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning.

Stk. 3. Er en beskikkelse som statsautoriseret vejer og måler frataget efter reglerne i stk. 1 eller frakendt efter reglerne i borgerlig straffe-lovs § 79, skal den straks tilbageleveres hande-lsministeren.

§ 5. Enhver statsautoriseret vejer og måler kan få autoriseret en fuldmægtig til på hans vegne og ansvar at udføre hans forretninger.

Stk. 2. Er en stilling som vejer og måler le-dig, kan der konstitueres en anden til på eget ansvar at varetage forretningerne, indtil en ny vejer og måler beskikkes.

Stk. 3. Autorisation i henhold til stk. 1 og konstitution i henhold til stk. 2 meddeles af politimesteren, i København magistraten. For at opnå autorisation eller konstitution skal den på-gældende opfylde betingelserne i § 1, stk. 2, jfr. stk. 3.

§ 6. Kun personer, der har beskikkelse som statsautoriseret vejer og måler, må benytte denne betegnelse, og heller ikke betegnelser, der er egnet til forveksling hermed, må benyt-tes af andre.

§ 7. Handelsministeren kan fastsætte nærmere regler for udøvelsen af de statsautoriserede vejere og måleres virksomhed, herunder med hensyn til takster og revision af forretningsbøger.

Stk. 2. Handelsministeren kan bestemme, at visse stillinger og deltagelse i visse former for erhvervsvirksomhed ikke kan forenes med bestillingen som statsautoriseret vejer og måler.

§ 8. Statsautoriserede vejere og målere skal udføre de dem betroede hverv med omhu og nøjagtighed og med den hurtighed, som hvervets beskaffenhed tillader. De må ikke kræve højere betaling end fastsat i de af handelsministeren herom givne bestemmelser.

§ 9. Tilsynet med de af de statsautoriserede vejere og målere benyttede veje- og måleredskaber udøves af justerdirektøren efter nærmere af handelsministeren herom givne bestemmelser.

§ 10. Ved de årlige bevillingslove træffes bestemmelse om anvendelsen af de midler, der er opsamlet i den i § 89 i næringsloven af 28. april 1931 omhandlede fond.

§ 11. Det påhviler statsautoriserede vejere og målere med en årlig nettoindtægt på over 30.000 kr. at indbetale en afgift til statskassen.

Er nettoindtægten

over 30.000 kr., men ikke over 40.000 kr. svares	
— 40.000 — — — 50.000 — —	
— 50.000 — — — 60.000 — —	
— 60.000 — — — 70.000 — —	
— 70.000 — — — — —	

Stk. 2. Handelsministeren fastsætter de nærmere regler for afgiftens beregning og indbetaling samt for regnskabernes opgørelse og godkendelse.

§ 12. Overtrædelse af bestemmelserne i §§ 6 og 8 straffes med bøde, for så vidt højere straf ikke er forskyldt efter borgerlig straffelov.

Stk. 2. I forskrifter, der udfærdiges i medfør af denne lov, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Borgerlig straffelovs §§ 144, 150–152 og 154–157 finder tilsvarende anvendelse på statsautoriserede vejere og målere samt disses autoriserede fuldmægtige.

§ 13. Uanset bestemmelserne i § 3 bortfalder beskikkelsen for de statsautoriserede vejere og målere, der ved lovens ikrafttræden er fyldt 70 år, først på det tidspunkt, hvor den efter de hidtidige regler ville være bortfaldet.

§ 14. Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland.

§ 15. Loven træder i kraft den

Stk. 2. Samtidig ophæves §§ 86–89 i næringslov nr. 138 af 28. april 1931.

intet af 30.000 kr. og 10 % af resten	
1.000 kr. — 40.000 — — 20 % — —	
3.000 kr. — 50.000 — — 30 % — —	
6.000 kr. — 60.000 — — 40 % — —	
10.000 kr. — 70.000 — — 50 % — —	

Bemærkninger til lovforslaget.

Under Næringslovkommissionens arbejde har det nedsatte særlige udvalg til at gennemgå vejerne og målerens næringsretlige forhold udarbejdet dette lovudkast. Om baggrunden og motiveringen herfor kan i almindelighed henvises til den udvalgsberetning, hvortil lovudkastet er knyttet som bilag.

Da der fra flere sider er fremsat ønske om, at nogle af de i næringslovens afsnit II indeholdte bestemmelser om særlige næringer udskilles fra næringsloven, herunder især for så vidt angår de statsautoriserede revisorer, har man fundet det naturligt at foreslå, at også bestemmelserne om de statsautoriserede vejere og måleres forhold optages i en særlig lov.

Til lovforslagets enkelte paragraffer knyttes følgende bemærkninger:

Til § 1. Bestemmelserne er i overensstemmelse med de gældende regler i næringslovens § 86 sammenholdt med § 65. De i stk. 2 under nr. 1–4 stillede krav for at få beskikkelse som statsautoriseret vejer og måler svarer til de i næringsloven hidtil fastsatte, dog at kravet om dansk indfødsret er bortfaldet, idet man går ud fra, at dette krav i øvrigt ikke fremtidig vil blive stillet for at kunne drive næring her i landet. Skulle dette vise sig ikke at blive tilfældet, må kravet også i denne lov fastholdes.

Man har i stk. 5 foreslået at bibeholde den nuværende indstillingsret for den stedlige handelsstandsforenings bestyrelse. Det vil kunne

være naturligt, at der ved afgørelsen af, hvem af de indstillede der skal beskikkes i større embeder, forhandles med handelens hovedorganisationer, herunder eventuelt andelsudvalget, og i særlige tilfælde – f. eks. når der ikke det pågældende sted er en handelsstandsforening – tillige med Foreningen af statsautoriserede Vejere og Målere i Danmark.

Således som det siden 1874 har været tilfældet, finder man, at jernbanefunktionærer bør nyde fortrin ved beskikkelse af vejere og målere på jernbanestationer i landdistrikterne.

Til § 2. Bestemmelserne er i alt væsentligt i overensstemmelse med de gældende regler, dog at den afgift, der svares for beskikkelser i købstæderne og de med disse ligestillede kommuner, foreslås forhøjet fra 120 kr. til 200 kr.

Når det i stk. 2 foreslås, at en vej og måler, forinden beskikkelse udleveres, skal have særlig instruktion hos justerdirektøren, er det fordi det er almindeligt, at vejere og målere ikke på forhånd har tilstrækkeligt kendskab til vejning og måling.

Til § 3. Medens der i beskikkelserne for revisorer, translatører, dispachører og mæglere efter praksis ikke indsættes klausuler med hensyn til beskikkelsernes varighed, har det siden 1941 været praksis, at der i beskikkelserne for vejere og målere indsættes en bestemmelse om, at beskikkelsen kun har gyldighed indtil udgangen af den måned, i hvilken den pågældende fylder 70 år. Gyldighedstiden er dog i enkelte tilfælde blevet forlænget, når den pågældendes helbredstilstand skønnedes at være således, at han fortsat ville kunne varetage stillingen på forsvarlig måde.

Der har over for ministeriet været rejst spørgsmål om lovmedholdeligheden af denne praksis, idet det har været anført, at et sådant vilkår ikke ville kunne støttes alene på den betragtning, at ingen har krav på at få beskikkelse som vej og måler, og at der derfor for beskikkelserne må kunne fastsættes alle sådanne sagligt begrundede betingelser, som den beskikkende myndighed måtte finde ønskelige. Spørgsmålet har ikke været prøvet for domstolene.

Da det fortsat er ønskeligt, at der indsættes en aldersgrænse i beskikkelserne for vejere og målere, foreslår man, for at afskære tvivl, at der i loven fastsættes en aldersgrænse for dette hverv, og at denne grænse sættes til udgangen af det år, i hvilket den pågældende fylder 70 år.

Til § 4. Da der i særlige tilfælde vil være behov for at kunne fratage en beskikkelse uden at rejse straffesag mod vedkommende vej og måler, foreslås det, at handelsministeren skal kunne fratage beskikkelsen, såfremt vedkommende vej og måler ved udøvelsen af sin virksomhed groft eller gentagne gange har tilsidesat de ham påhvilende pligter, f. eks. gentagne gange har vej et eller målt forkert, således at det giver grund til at antage, at han ikke fremtidig vil drive vej- og målervirksomhed på forsvarlig måde. Berettigelsen af fratagelsen vil kunne forlanges forelagt domstolene til prøvelse. Dette vil kunne ske efter de i stk. 2 foreslåede regler.

Denne hjemmel til administrativt – under adgang til domstolsprøvelse – at kunne fratage beskikkelsen har man ment at måtte foreslå, uanset at justitsministeriets lovkontor har givet udtryk for, at der må lægges vægt på, at en sådan bestemmelse ikke optages i loven. Justitsministeriet har i så henseende bemærket, at forhold som de i bestemmelsen nævnte vil medføre strafansvar såvel efter straffelovens § 157, jfr. udkastets § 12, stk. 3, som efter bestemmelserne i udkastets § 12, stk. 1, jfr. § 8, og frakendelse af beskikkelsen vil således kunne ske i medfør af straffelovens § 79, således som det er tilfældet efter de gældende regler. Justitsministeriet finder, at der på det foreliggende område ikke er anført grunde til at fravige den gældende ordning, som efter indgående overvejelser bl. a. i straffelovskommissionen gennemførtes ved lov nr. 286 af 18. juni 1951, og justitsministeriet må anse det for principielt betænkeligt, at ordningen fraviges ved bestemmelser i særlovgivningen.

For beskikkelser, der er frtaget eller frakendt, foreslås ligesom for beskikkelser, der er bortfaldet, at de, for at udelukke misbrug, straks skal tilbageleveres handelsministeren.

Ligesom der om meddelelse af beskikkelse sker bekendtgørelse i Statstidende, bør der i Statstidende optages meddelelse om de beskikkelser, der bortfalder, frtages eller frakendes, men det er ikke fundet nødvendigt at anføre dette i lovteksten.

Til § 5. Bestemmelsen i stk. 2 er ny, men svarer til fast praksis. I øvrigt indeholder handelsministeriets bekendtgørelse nr. 228 af 12. april 1949 angående offentlig vejning og måling m. v. bestemmelse om konstitution.

Til §§ 6–8. Bestemmelserne er i overensstemmelse med de gældende regler, jfr. næringslo-

vens § 86, stk. 1, og § 87 sammenholdt med § 65.

Man har ligesom for statsautoriserede revisorer, mæglere, dispachører og translatører ment for de statsautoriserede vejere og måleres vedkommende at måtte lade bestemmelsen om offentlig troværdighed for de af de pågældende i deres stillings medfør afgivne erklæringer bortfalde. Der henvises herom til det af udvalget anførte under pkt. 4 i udvalgets beretning.

Til § 9. Det foreslås, at tilsynet med de af de statsautoriserede vejere og målere benyttede redskaber som hidtil udøves af justerdirektøren, men det forudsættes, at udgifterne hertil fremtidig afholdes af statskassen, jfr. herom under pkt. 7 i udvalgets beretning.

Til §§ 10–11. Det foreslås, at den i næringslovens § 88 omhandlede afgift til vejnings- og målingsfonden bortfalder, idet der i stedet skal

betales afgift til statskassen. Herom og om de i stedet i disse paragraffer foreslåede bestemmelser henvises til pkt. 7–8 i udvalgets beretning.

Det følger af udpantningslovens § 1, nr. 1, at afgiften kan inddrives ved udpantning.

Til § 12. Bestemmelserne svarer til de hidtidige. Dette er også tilfældet for så vidt angår stk. 3, hvorefter statsautoriserede vejere og målere i deres hverv er undergivet straffebestemmelser for forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv, herunder straf for bestikkelse, brud på tavshedspligt, pligtforsømmelse m. v.

Til § 15. Samtidig med lovens ikrafttræden ophæves næringslovens bestemmelser om vejere og målere og dermed bestemmelserne herom i de i medfør af loven givne bekendtgørelser. Nye bekendtgørelser må således udfærdiges samtidig med lovens ikrafttræden.

Vejnings- og målingsfonden

1. Indtil 1931 hvilede ordningen af den offentlige vejning og måling i det væsentlige på administrative forskrifter, men dette ændredes ved næringsloven af 1931.

I lovens § 86 er det bestemt, at handelsministeriet på begæring kan meddele beskikkelse som statsautoriseret vejer og måler til personer, der opfylder en række nærmere angivne personlige betingelser, samt i øvrigt må antages at besidde de til hvervets bestridelse fornødne kundskaber.

I § 88 bestemmes, at de statsautoriserede vejere og målere fremtidig årligt skal indbetale en nærmere fastsat afgift af deres nettoindtægt til den i § 89 omhandlede fond. I 1931 var nettoindtægter på indtil 5.000 kr. afgiftsfri, medens der ved større indtægter skulle svares afgift efter en stigende skala, og såfremt nettoindtægten oversteg 15.000 kr. tilfaldt hele det overskydende beløb fonden. (Afgiftens størrelse blev ændret i 1949, jfr. nedenfor).

I § 89 bestemmes, at der ved finansloven skal træffes bestemmelse om anvendelse af fondens midler, og det er endvidere bestemt, at når væsentlige beløb er indgået, vil fondens indtægter efter handelsministeriets nærmere bestemmelse være at formindske ved en forholdsmæssig nedsættelse af taksterne for vejning og måling på de steder, hvor afgiftspligt påhviler den statsautoriserede vejer og måler i medfør af § 88. Det er yderligere foreskrevet, at den stedlige øvrighed skal føre tilsyn med de af de statsautoriserede vejere og målere benyttede redskaber, og at de dermed forbundne udgifter skal afholdes af den pågældende vejer og måler. (Dette er ændret i 1949, jfr. nedenfor).

2. Afgifts- og tilsynsbestemmelserne forekom ikke i det oprindelige forslag til næringsloven, men fandtes i et i samme rigsdagssamling forelagt forslag til lov om vejere og målere, der imidlertid bortfaldt, men hvis bestemmelser om

afgift og tilsyn under udvalgsbehandlingen af næringsloven med visse ændringer blev indarbejdet i denne lov.

Begrundelsen for indførelsen af en afgiftspligt findes i en betænkning afgivet af et af handelsministeriet under den 1. juli 1930 nedsat udvalg angående visse i forbindelse med stillingen som statsautoriseret vejer og måler i købstæderne stående forhold. Det fremgår heraf, at de statsautoriserede vejere og målere i de større byer havde meget betydelige indtægter, der fandtes at stå i misforhold til, hvad der var naturligt, at enkeltpersoner oppebar for udførelsen af offentlige funktioner af den omhandlede art. Den største indtægt havde den kgl. vejer og måler i Århus, der i 1929 havde en bruttoindtægt på 225.284 kr. og en nettoindtægt på 45.595 kr. Der var inden for udvalget enighed om, at en regulering af indtægterne burde finde sted.

Reguleringen kunne foretages ved en nedsættelse af taksterne. Denne fremgangsmåde veg man tilbage for, da det ansås for at være af betydning, at der bestod en vis fasthed og ensartethed i taksterne for den offentlige vejning og måling, og for stor uensartethed mellem taksterne i nærliggende byer og for hyppige takstrevisjoner skønnedes at ville kunne give anledning til mindre heldige forhold.

Ansættelse af flere statsautoriserede vejere og målere på hver plads skønnedes heller ikke at løse spørgsmålet tilfredsstillende, idet det navnlig fra erhvervsside hævdedes, at erhvervslivet blev bedst betjent, når den offentlige vejning og måling på hver enkelt plads forblev samlet på én hånd.

Udvalget nåede derfor til det resultat, at en rimelig og naturlig regulering af indtægterne ved den offentlige vejning og måling bedst ville kunne ske gennem erlæggelse af en afgift, der stilledes i forhold til indtægternes omfang, således som det til eksempel var sket ved lo-

ven om apotekervæsenet. Udvalget tænkte afgiftsbeløbet anvendt til delvis dækning af udgifterne ved et teknisk tilsyn med den offentlige vejning og måling og eventuelt til understøttelse af enker efter statsautoriserede vejere og målere og muligvis også til forhenværende statsautoriserede vejere og målere.

Ved indarbejdelsen i næringsloven skærpedes den af udvalget foreslåede afgiftsskala, idet det som nævnt bestemtes, at hele det beløb, hvormed en statsautoriseret vejrer og målere nettoindtægt oversteg 15.000 kr., skulle indbetales til fonden. Folketingsudvalget anførte, at denne regel måtte ses i forbindelse med den samtidig indføjede bestemmelse om, at der skulle finde en nedsættelse sted af taksterne for vejning og måling på de steder, hvor indtægterne androg sådanne beløb, at der påhvilede vejrerne og målerne afgiftspligt, idet man her efter ikke mente, at der var grund til at befrygte, at begrænsningen af indtægterne skulle svække vejrerne og målerens interesse for at bestrebe hvervet på bedst mulig måde.

3. Ved tekstanmærkning til § 26 på finansloven for 1938/39 blev der første gang truffet bestemmelse om anvendelse af fondens midler. Det bestemtes her, at der af den årlige renteindtægt efter forhandling mellem handelsministeriet og repræsentanter for de statsautoriserede vejere og målere samt for Grosserer-Societetets Komité og Provinshandelskammeret kunne ydes økonomisk støtte til afgæede vejere og målere samt til enker efter vejere og målere, til vejerasistenternes syge- og begravelseskasser samt til andre lignende formål.

Denne tekstanmærkning gentoges på de følgende års finanslove.

I 1949 blev næringslovens §§ 88 og 89 ændret. Blandt andet blev afgiftsskalaen lempet, således at nettoindtægter på indtil 8.000 kr. nu er afgiftsfri, og indtægtsbegrænsningen er fjernet, ligesom skalaen i øvrigt er blevet mere differentieret. I bemærkningerne til lovforslaget anføres det, at fonden pr. 31. marts 1948 udgjorde 740.935 kr., og at man under hensyn til den stedfundne prisudvikling fandt det rimeligt at foretage en lempelse i afgiftsbestemmelserne, ligesom man fandt, at de hidtidige bestemmelser, hvorved der var fastsat et absolut maksimum for vejrerne og målerens indtægter, burde ændres, idet vejrerens interesse i virksomheden borttoges til skade for erhvervslivet og for vejervirksomhedernes modernisering og udbygning med materiel. Det blev imidlertid

samtidig tilkendegivet, at det var hensigten at inddrage vejrerne og målerens indtægter ved tælling i de indtægter, hvoraf der fremtidig skulle svares afgift. Denne del af vejrerne og målerens virksomhed var ikke hidtil blevet betragtet som udøvet i henhold til den offentlige autorisation og derfor anset som afgiftsfri. Dette forhold er derefter blevet ændret ved handelsministeriets bekendtgørelse nr. 228 af 12. april 1949.

Under det samråd om lovforslaget, som folketingsudvalget havde med handelsministeren, erklærede denne sig enig i, at de udgifter, der var forbundet med tilsynet med de af de statsautoriserede vejere og målere benyttede redskaber, afholdtes af vejnings- og målingsfonden, og på tillægsbevillingsloven for 1949/50 og følgende tillægsbevillingslove gjordes en tilføjelse til den hidtidige tekstanmærkning, hvorefter yderligere de udgifter, der er forbundet med tilsynet med de pågældende redskaber, kan afholdes af vejnings- og målingsfondens midler.

4. Vejnings- og målingsfonden er således nu på finansloven for 1962/63 opført under § 25.8. Som indtægter er opført:

1) Afgifter	175.000 kr.
2) Renter	75.000 kr.
	250.000 kr.

Som udgifter er opført:

1) Understøttelser ...	60.000 kr.
2) Udgifter ved tilsyn	25.000 kr.
	85.000 kr.
	<u>165.000 kr.</u>

Følgende tekstanmærkning er knyttet til »understøttelser«:

»Af den årlige renteindtægt kan efter forhandling mellem handelsministeriet og repræsentanter for de statsautoriserede vejere og målere samt Grosserer-Societetets Komité og Provinshandelskammeret ydes økonomisk støtte til afgæede vejere og målere samt enker efter vejere og målere, til vejerasistenternes syge- og begravelseskasser samt til andre lignende formål, jfr. folketingets finansudvalgs skrivelse af 13. marts 1936, aktstykke nr. 225.

Endvidere kan de udgifter, der er forbundet med tilsynet med de af statsautoriserede vejere og målere benyttede redskaber, afholdes af vejnings- og målingsfondens midler, jfr. udvalgsbetænkning af 31. marts 1949 om forslag til lov om ændring af §§ 88 og 89 i næringsloven af 28. april 1931.«

Til belysning af fondens udvikling tjener følgende oversigt vedrørende perioden 1952/53 – 1961/62:

	Fondens størrelse	Afgifts- indtægt	Rente- indtægt	Udgifter til under- støttelser	Udgifter til tilsyn	Årlige overskud
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1952/53	949.238	92.750	36.465	28.300	11.794	89.121
1953/54	1.022.587	72.360	42.802	29.100	12.689	73.373
1954/55	1.110.374	89.420	45.061	34.100	12.593	87.788
1955/56	1.148.721	48.740	42.145	38.750	13.788	38.347
1956/57	1.236.557	89.610	53.722	40.750	14.746	87.836
1957/58	1.321.591	93.870	56.876	51.200	14.512	85.034
1958/59	1.454.172	137.990	63.708	54.700	14.417	132.580
1959/60	1.608.108	166.500	68.499	62.900	18.163	153.936
1960/61	1.781.815	187.700	80.895	68.200	26.688	173.706
1961/62	1.956.449	193.695	83.891	78.300	24.833	174.453

Det bemærkes, at der i hele landet er ca. 220 statsautoriserede vejere og målere, hvoraf 57 svarer afgift af indtægter opnået i regnskabsåret 1962.

Fondens formue er anbragt i statsobligationer og kreditforeningsobligationer, og indkøbene heraf foretages gennem Danmarks Nationalbank efter anmodning fra handelsministeriet. Obligationerne opbevares henholdsvis i finansministeriet og i Østifternes Kreditforening, og indskrivningsbeviserne herfor beror i handelsministeriet.

Formuen er fordelt:

1. Obligationer til bogført værdi	1.722.803,77 kr.
2. Indtægtsrestancer	128.445,00 kr.
3. Finanshovedkassen	38.312,22 kr.
4. Postgirokonto	66.888,62 kr.

Fondens formue pr. 1/4 1962	<u>1.956.449,61 kr.</u>
--------------------------------------	-------------------------

Hvert forår foretages der uddeling af understøttelser. Beslutningen om uddeling af understøttelser træffes på et møde i handelsministeriet, på hvilket de i den ovenfor nævnte tekst-anmærkning omtalte parter er repræsenteret. Understøttelsen gives for et år ad gangen efter derom indgivet ansøgning. Ansøgningerne skal inden 15. marts være indsendt til Foreningen af kgl. vejere og målere i Danmarks Købstæder. Ved behandlingen lægges vægt på de pågældendes indtægts- og formueforhold samt understøttelsens virkning på folkepensionen, i hvilken forbindelse bemærkes, at der bortset fra 2 afslag i 1962 på grund af de pågældendes ind-

tægts- og formueforhold ikke i de senere år er blevet afslået ansøgninger. I finansåret 1961/62 har 36 personer modtaget understøttelse med et beløb fra 1.000 til 3.000 kr., og endvidere har vejerner og målerens syge- og understøttelsesforening i København og vejernes hjælpe- og begravelseskasse i Århus – ligeledes efter ansøgning – modtaget hver 1.000 kr. Antallet af understøttede har været stigende i de senere år. Understøttelserne har så godt som undtagelsesfrit været ydet til fhv. vejere og målere og til enker efter sådanne. De bevilgede understøttelser udbetales i to portioner henholdsvis ved juni og december termin.

For 1962/63 er der af renteindtægten brugt ialt 81.100 kr. til understøttelser.

Beløbet fordeler sig således:

Til 9 tidligere vejere og målere er udbetalt ialt 21.900 kr., understøttelserne varierer fra 1.900–3.000 kr. og er gennemsnitlig på 2.600 kr.

Til 29 enker efter tidligere vejere og målere er udbetalt ialt 57.600 kr., beløbene varierer fra 900 til 2.600 kr. og er gennemsnitlig på 2.000 kr.

Endelig udbetales 800 kr. til vejere og måleres syge- og understøttelsesforening, København, og 800 kr. til vejernes hjælpe- og begravelseskasse, Århus.

Sor. allerede nævnt ydes der af fondens midler dækning for udgifterne i forbindelse med tilsynet med de statsautoriserede vejere og måleres redskaber. Handelsministeriet modtager hvert år fra justervæsenet en opgørelse over disse udgifter, og beløbet debiteres vejnings- og målingsfonden og krediteres justervæsenet.

Kapitel III

Skibsmæglere

Varemæglere

1. Det af handelsministeriet den 15. december 1960 nedsatte udvalg til at gennemgå mæglerens næringsretlige forhold og til at give indstilling til Næringslovkommissionen om, hvilke ændringer der i så henseende måtte være at foreslå til lovtæksten i den gældende næringslov, har under 21. marts 1963 til kommissionen afgivet beretningen, bilag 1 til dette kapitel.

Beretningen indeholder et af hele udvalget tiltrådt udkast til forslag til lov om statsautoriserede skibsmæglere og statsautoriserede varemæglere samt dermed en indstilling om, at der fremtidig ikke gives særlige bestemmelser om statsautoriserede vekselmæglere.

2. Forhandlingerne i kommissionen om det af mæglerudvalget udarbejdede lovudkast har fundet sted dels på grundlag af beretningen fra mæglerudvalget dels på grundlag af de til kommissionen fremsendte skrivelser af 21. marts 1963 fra Skibsagent-Foreningen (bilag 2) og af 4. maj 1963 fra Mæglerkorporationen i København og Provinsmæglerforeningen for Danmark (bilag 3). Endvidere er for kommissionen forelagt Memorandum af 21. maj 1963 fra Skibsagent-Foreningen (bilag 4) med dertil knyttede bemærkninger af 29. maj 1963 fra højesteretssagfører N. J. Gorrissen som advokat for Skibsagent-Foreningen (bilag 5), af 5. september 1963 fra Mæglerkorporationen i København og Provinsmæglerforeningen for Danmark (bilag 6) og af 17. november 1964 fra højesteretssagfører N. J. Gorrissen som advokat for Skibsagent-Foreningen (bilag 7).*)

3. I kommissionen har der været enighed om at indstille, at det af mæglerudvalget udarbejdede udkast til forslag til lov om statsautoriserede skibsmæglere og statsautoriserede varemæglere søges gennemført med følgende ændringer:

Det findes naturligt og hensigtsmæssigt, at de af lovforslaget omfattede mæglere fremtidig betegnes enten blot »mæglere« eller også henholdsvis »skibsmæglere« eller »varemæglere«, og at de

hidtidige betegnelser »statsautoriseret skibsmægler« og »statsautoriseret varemægler« ikke benyttes i lovgivningen eller af det offentlige. Når mæglere – i modsætning til, hvad der i denne henseende gælder for f. eks. revisorer og vejere og målere – har eneret på betegnelsen »mæglere« og i øvrigt også på deres erhvervmæssige betegnelse henholdsvis »skibsmæglere« eller »varemæglere«, ses der ikke hverken for mæglere eller for publikum at være behov for, at der til mæglerbetegnelserne knyttes ord som »statsautoriseret«, »statsseksamineret« eller lignende. Derfor foreslår kommissionen, at lovudkastet – herunder dets titel – ændres i overensstemmelse hermed, og at eneretten til de pågældende betegnelser – lovudkastets § 6 – formuleres på denne måde.

Herefter findes det imidlertid hensigtsmæssigt, at ejendomsmæglere ikke fremtidig får ret til at benytte betegnelsen »mæglere«.

Man foreslår, at det – ligesom for de andre erhverv, hvortil særlig beskikkelse kræves – bestemmes, at skibsmæglere og varemæglere skal have dansk indfødsret, men dog at der bliver adgang til at dispensere fra dette krav, således at man herigennem vil kunne tilgodese hensynet til internationale aftalers bestemmelser om etableringsrettigheder. Videre foreslås at den af mæglerudvalget i lovudkastets § 1 ønskede femårige praktiske uddannelse begrænses til de nuværende 3 år. Selv om det må antages, at langt de fleste, der bliver beskikket som mægler, forinden har haft 5 års praktisk uddannelse, finder man dog ikke tilstrækkelig grund til, at de nuværende krav om praktisk uddannelse skærpes. Herved kan man også henvise til, at der i henhold til retsplejelovens § 119 kun kræves 3 års praktisk uddannelse for at få beskikkelse som advokat.

Kommissionen foreslår, at § 1, stk. 2, nr. 4, jfr. § 3, ændres således, at handelsministeren – ligesom det tilsvarende foreslås for revisorer – med bistand af Mæglerkommissionen vil kunne bestemme, om mæglereksamen skal aflægges for kommissionen eller på anden måde, f. eks. på en højere læreanstalt i forbindelse med en gennemgået dagskolundervisning.

Bestemmelserne i lovudkastets § 1, stk. 4,

*) I bilagene er henvisninger til sidetal ændret til sidetal i nærværende betænkning.

hvorefter handelsministeren kan nægte beskikkelse af nye mæglere, når antallet af mæglere inden for vedkommende område skønnes at være tilstrækkeligt, foreslår man udgår, idet man finder, at der ikke kan anføres en tilstrækkelig begrundelse for således at opretholde den nuværende mulighed for begrænsning i antallet af mæglere. Denne bestemmelse er særlig for mæglererhvervet og kunne vel næppe tænkes foreslået for anden virksomhed af tilsvarende karakter. Et af kommissionens medlemmer – *Henry Pedersen* – foreslår dog, at denne bestemmelse opretholdes i overensstemmelse med mæglerudvalgets indstilling.

For så vidt det i lovudkastets § 1, stk. 6, er anført, at handelsministeren skal kunne meddele beskikkelse til personer, der godtgør i udlandet at have aflagt en prøve, der findes at kunne ligestilles med den danske mæglereksamen, foreslår kommissionen, at det i stedet bestemmes, at handelsministeren kan lade sådan prøve træde i stedet for eksamen for mæglere.

Man kan tiltræde, at udvalget i lovudkastets § 2 har foreslået, at afgiften for beskikkelse forhøjes fra 120 kr. til 200 kr., men man finder det rigtigst ikke i loven at fastsætte afgiftens størrelse og indstiller derfor, at det i loven alene bestemmes, at der for beskikkelse betales en afgift, der fastsættes af handelsministeren.

Kommissionen finder videre, at en lov om skibsmæglere og varemæglere ikke bør gælde for Færøerne, idet mæglere er opført på den som bilag til lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes hjemmestyre vedføjede liste A blandt de sager og sagsområder, der principielt betragtes som færøske særanliggender.

Endvidere foreslås, at § 14 i øvrigt ændres således, at det heri – ligesom i næringslovudkastets § 32, stk. 2 – bestemmes, at loven ved kgl. anordning kan sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som landsdelens særlige forhold gør rimelige. Denne formulering muliggør, at der på dette område vil kunne gennemføres særlige næringsretlige bestemmelser for denne landsdel.

Endelig ønskes foretaget en række rettelser af mere formel karakter i mæglerudvalgets lovudkast for i videst muligt omfang at give de af nærværende betænkning omfattede lovudkast samme sproglige og systematiske udformning.

4. Et flertal af kommissionens medlemmer – *Formanden, Backhaus, Axelsen Drejer, Groes, Grue-Sørensen, Grøn, Annette Jacobi, Peter*

Jørgensen, Melchior Kjeldsen, Klæbel, Henry Knudsen, Kaj Nielsen, Axel Ivan Pedersen, Winding Pedersen, Grethe Philip, Reinhard, Elisabeth Reinstrup, Sølvkjær og Aagaard – finder endvidere, at retten til skibsklarering ikke bør være forbeholdt skibsmæglere, idet det ikke kan anses for at være en tilstrækkelig begrundelse herfor, at skibsmæglere på grund af deres uddannelse og kvalifikationer er velegnede til udførelse af særlige hverv, der ofte vil blive overdraget dem i tilknytning til klarering af skibe. Disse medlemmer finder derfor, at de af mæglerudvalget i lovudkastets § 5, stk. 1, jfr. stk. 2, anførte bestemmelser, hvorefter den nuværende eneret for skibsmæglere til at klarere skibe i det væsentlige bevares, ikke bør optages i en ny mæglerlov. Følgerne heraf må efter disse medlemmers opfattelse være, at begrænsningerne i skibsmæglernes erhvervsudøvelse, jfr. § 7, må lempes, og at bestemmelserne i § 8, stk. 2, om skibsmæglernes hæftelse for afgifter bør udelades i en ny lov. Endvidere vil man i så fald også kunne udelade såvel bestemmelserne i lovudkastets § 1, stk. 3, og § 12, hvorefter beskikkelsen for skibsmæglere knyttes til et bestemt område, som bestemmelserne i § 9 om fuld-

Herefter og efter den af kommissionen foran i afsnit 3 givne indstilling om ændringer i det af mæglerudvalget udarbejdede lovudkast finder flertallet, at en lov om skibsmæglere og varemæglere vil kunne væsentlig forenkles set i forhold til mæglerudvalgets lovudkast. Flertallet indstiller herefter, at udkastet til forslag til lov om skibsmæglere og varemæglere affattes således:

§ 1. Skibsmæglere og varemæglere beskikkes af handelsministeren.

Stk. 2. Ret til at få beskikkelse som skibsmægler og som varemægler har enhver person, der

- 1) har dansk indfødsret,
- 2) har bopæl her i landet,
- 3) er fyldt 25 år,
- 4) ikke er umyndiggjort, under lavværgemål eller har sit bo under konkursbehandling,
- 5) har bestået en særlig eksamen, jfr. § 3, og
- 6) i mindst 3 år efter det fyldte 18. år har deltaget i forretningsvirksomhed, der kan antages at have givet ham fornødent kendskab til mæglererhvervet.

Stk. 3. Beskikkelse kan nægtes under de i borgerlig straffelovs § 78, stk. 2, nævnte om-

stændigheder. Endvidere kan beskikkelse nægtes, såfremt den pågældende i stilling eller erhverv har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at han ikke vil drive mæglervirksomhed på forsvarlig måde.

Stk. 4. Handelsministeren kan undtage fra betingelsen i stk. 2, nr. 1. I så fald kan beskikkelsen begrænses og betinges.

§ 2. For beskikkelse som mægler betales en af handelsministeren fastsat afgift.

Stk. 2. Forinden beskikkelsen udleveres, skal den pågældende underskrive en højtidelig forsikring om, at han med omhu og nøjagtighed vil udføre de hverv, der betros ham, og samvittighedsfuldt opfylde sine pligter som mægler.

§ 3. Handelsministeren fastsætter de nærmere bestemmelser om den i § 1, stk. 2, nr. 5, omhandlede eksamen, herunder betingelserne for at indstille sig til eksamen, eksamenskravene, eksamens afholdelse og bedømmelsen. Ministeren kan lade en i udlandet aflagt prøve, der findes at kunne ligestilles med sådan eksamen, træde i stedet for denne.

Stk. 2. Til bistand for handelsministeren ved administrationen af loven, herunder ved fastsættelse af bestemmelserne i henhold til stk. 1, nedsætter handelsministeren en kommission (Mæglerkommissionen), bestående af indtil 7 medlemmer. Formanden skal have den juridiske uddannelse, 2 medlemmer skal være mæglere, 1 medlem skibsfartskyndigt og 2 medlemmer handelskyndige.

§ 4. Beskikkelse som skibsmægler og som varemægler bortfalder, når vedkommende dør. Det samme gælder, hvis han ophører med at opfylde betingelserne i § 1, stk. 2, nr. 1, 2 og 4, medmindre handelsministeren tillader, at beskikkelsen opretholdes.

Stk. 2. Er beskikkelsen bortfaldet eller frakendt efter borgerlig straffelovs § 79, skal den straks tilbageleveres handelsministeriet.

Stk. 3. Ophører grunden til en beskikkelses bortfald at bestå, eller udløber eller ophæves frakendelsen af en beskikkelse, skal beskikkelsen efter begæring og uden betaling af afgift påny sættes i kraft og udleveres den pågældende.

§ 5. Kun personer, der har beskikkelse som skibsmægler eller som varemægler, må benytte betegnelsen »mægler«. Andre må heller ikke benytte betegnelser, der vil kunne forveksles med »skibsmæglere« eller »varemæglere«.

§ 6. Handelsministeren kan fastsætte nærmere regler for mægleres virksomhed og herunder bestemme, at visse erhverv og stillinger ikke kan forenes med hvervet som mægler.

Stk. 2. Mæglere skal udføre de dem betroede hverv med omhu og nøjagtighed og med den hurtighed, som hvervets beskaffenhed tillader. Certeparti og slutseddel skal så vidt muligt udfærdiges samme dag, som befragtningen henholdsvis forretningen er afsluttet.

§ 7. Overtrædelse af bestemmelserne i § 4, stk. 2, § 5 og § 6, stk. 2, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Stk. 2. I forskrifter, der gives af handelsministeren i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Borgerlig straffelovs §§ 144, 150–152 og 154–157 finder tilsvarende anvendelse på mæglere. For så vidt angår disses medarbejdere finder samme lovs § 152 om tavshedspligt tilsvarende anvendelse.

§ 8. Denne lov træder i kraft den

Stk. 2. Samtidig ophæves §§ 81–84 i næringslov nr. 138 af 28. april 1931.

§ 9. Loven gælder ikke for Færøerne.

Stk. 2. Loven kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som landsdelens særlige forhold gør rimelige.

5. Et *mindretal* af kommissionens medlemmer – *Poul Andersen, Arhøj, Behnke, Blom-Hanssen, Schibler Knudsen, Lau, O. K. Magnusen, Henry Pedersen, Saugman, Ubrskov og Weikop* – der er enigt med flertallet for så vidt angår de foran i afsnit 3 foreslåede ændringer, finder dog, at bestemmelserne i mæglerudvalgets lovudkast om eneret for skibsmæglere til at klarere skibe bør opretholdes, idet disse medlemmer herved kan henvise til den af mæglerudvalget herfor givne begrundelse. Disse medlemmer finder, at det i så fald vil være nødvendigt også at opretholde bestemmelserne i lovudkastets § 1, stk. 3, § 7, § 8, stk. 2, § 9 og § 12.

Efter gennemførelsen af lov nr. 412 af 18. december 1963 om ændringer i skifteloven, synes lovudkastets § 9, stk. 2, om konstituering i tilfælde af dødsfald også at burde åbne mulighed for konstitution i de af skiftelovens §

57, stk. 1, omfattede tilfælde, hvor boet udleveres den efterlevende ægtefælle til fyldestgørelse af dennes særlige rettigheder. Herefter finder mindretallet det rigtigst også at udelade fristen »dog længst indtil boet er afsluttet«.

Mindretallet indstiller herefter, at udkastet til forslag til lov om skibsmæglere og varemæglere affattes således:

§ 1. Skibsmæglere og varemæglere beskikkes af handelsministeren.

Stk. 2. Ret til at få beskikkelse som skibsmægler og som varemægler har enhver person, der

- 1) har dansk indfødsret,
- 2) har bopæl her i landet,
- 3) er fyldt 25 år.
- 4) ikke er umyndiggjort, under lavværgemål eller har sit bo under konkursbehandling,
- 5) har bestået en særlig eksamen, jfr. § 3, og
- 6) i mindst tre år efter det fyldte 18. år har deltaget i forretningsvirksomhed, der kan antages at have givet ham fornødent kendskab til mæglererhvervet.

Stk. 3. I beskikkelser for skibsmæglere fastsættes, inden for hvilket område beskikkelsen skal være gældende.

Stk. 4. Beskikkelse kan nægtes under de i borgerlig straffelovs § 78, stk. 2, nævnte omstændigheder. Endvidere kan beskikkelse nægtes, såfremt den pågældende i stilling eller erhverv har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at han ikke vil drive mæglervirksomhed på forsvarlig måde.

Stk. 5. Handelsministeren kan undtage fra betingelsen i stk. 2, nr. 1. I så fald kan beskikkelsen begrænses og betinges.

§ 2. For beskikkelse som mægler betales en af handelsministeren fastsat afgift.

Stk. 2. Forinden beskikkelsen udleveres, skal den pågældende underskrive en højtidelig forsikring om, at han med omhu og nøjagtighed vil udføre de hverv, der betros ham, og samvittighedsfuldt opfylde sine pligter som mægler.

§ 3. Handelsministeren fastsætter de nærmere bestemmelser om den i § 1, stk. 2, nr. 5, omhandlede eksamen, herunder betingelserne for at indstille sig til eksamen, eksamenskravene, eksamens afholdelse og bedømmelsen. Ministeren kan lade en i udlandet aflagt prøve, der findes at kunne ligestilles med sådan eksamen, træde i stedet for denne.

Stk. 2. Til bistand for handelsministeren ved administrationen af loven, herunder ved fastsættelse af bestemmelserne i henhold til stk. 1, nedsætter handelsministeren en kommission (Mæglerkommissionen), bestående af indtil 7 medlemmer. Formanden skal have den juridiske uddannelse, 2 medlemmer skal være mæglere, 1 medlem skibsfartskyndigt og 2 medlemmer handelskyndige.

§ 4. Beskikkelse som skibsmægler og som varemægler bortfalder, når vedkommende dør, jfr. dog § 9, stk. 2. Det samme gælder, hvis han ophører med at opfylde betingelserne i § 1, stk. 2, nr. 1, 2 og 4. Handelsministeren kan dog tillade, at beskikkelsen opretholdes, selvom den pågældende ikke bevarer sin danske indfødsret.

Stk. 2. Er beskikkelsen bortfaldet eller frakendt efter borgerlig straffelovs § 79, skal den straks tilbageleveres handelsministeriet.

Stk. 3. Ophører grunden til en beskikkelses bortfald at bestå, eller udløber eller ophæves frakendelsen af en beskikkelse, skal beskikkelsen efter begæring og uden betaling af afgift påny sættes i kraft og udleveres den pågældende.

§ 5. Skibsmæglere er inden for vedkommende geografiske område eneberettiget til at klarere skibe. Dog kan en reder selv, ved sin faste agent, ved skibsføreren eller ved andre personer, der står i fast tjenesteforhold til ham, klarere sine egne skibe, skibe, som han har befragtet, og skibe, som samsejler med hans egne skibe. I øvrigt kan skibsmæglere afslutte befragtningsaftaler, ordne havarisager, jfr. dog sølovens § 213, stk. 2, herunder realisation af skib og ladning, og bistå ved køb og salg af skibe.

Stk. 2. Klareringsdokumenter må ikke udfærdiges af nogen, som ikke efter stk. 1 er berettiget til at foretage klareringen.

Stk. 3. Varemæglere har – udover de beføjelser, som i øvrigt i lovgivningen er tillagt dem – ret til som mellemmand mellem købere og sælgere at afslutte handeler om varer.

§ 6. Kun personer, der har beskikkelse som skibsmægler eller som varemægler, må benytte betegnelsen »mægler«. Andre må heller ikke benytte betegnelser, der vil kunne forveksles med »skibsmægler« eller »varemægler«.

§ 7. Stillingen som skibsmægler eller varemægler kan ikke uden handelsministerens til-

ladelse forenes med nogen stats- eller kommunal tjenstemandsstilling eller anden fastlønnet stilling i offentlig virksomhed. Handelsministeren kan yderligere bestemme, at ansættelse i eller deltagelse i visse former for erhvervs- virksomhed ikke uden handelsministerens tilladelse kan forenes med stillingen som skibsmægler eller varemægler.

Stk. 2. Ønsker en skibsmægler eller varemægler at beklæde en stilling, der er uforenelig med stillingen som mægler, skal han, inden han overtager stillingen, deponere sin beskikelse i handelsministeriet.

Stk. 3. Virksomhed som skibsmægler og som varemægler kan forenes.

§ 8. Mæglere skal udføre de dem betroede hverv med omhu og nøjagtighed og med den hurtighed, som hvervets beskaffenhed tillader. Certeparti og slutseddel skal så vidt muligt udfærdiges samme dag, som befragtningen henholdsvis forretningen er afsluttet.

Stk. 2. Skibsmæglere hæfter overfor toldvæsenet for erlæggelsen af de afgifter af skib og ladning, som påhviler de af dem klarerede skibe og ladninger.

§ 9. Enhver mægler kan få autoriseret fuldmægtige til på hans vegne og ansvar at udføre hans forretninger.

Stk. 2. Ved en mæglers død kan der efter begæring af dødsboet konstitueres en anden til for boets regning at fortsætte den afdødes mæglervirksomhed med henblik på afvikling, afhændelse eller lignende. Er boet udleveret den efterlevende ægtefælle, kan konstitutionen ske efter ægtefællens begæring.

Stk. 3. Autorisation i henhold til stk. 1 og konstitution i henhold til stk. 2 meddeles af

politimesteren, i København magistraten. Konstitution kan bortset fra særlige tilfælde kun meddeles i indtil 1 år fra dødsfaldet.

Stk. 4. For at opnå autorisation eller konstitution skal den pågældende opfylde betingelserne i § 1, stk. 2, nr. 1, 2 og 4. Medmindre handelsministeren undtager herfra, skal den pågældende endvidere være fyldt 25 år og i mindst tre år have deltaget i en forretningsvirksomhed, der kan antages at have givet ham kendskab til de under mæglererhvervet hørende forretninger.

§ 10. Handelsministeren kan fastsætte nærmere regler for mægleres virksomhed.

§ 11. Overtrædelse af bestemmelserne i § 4, stk. 2, § 5, stk. 2, § 6, § 7, stk. 1 og 2, og § 8, stk. 1, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Stk. 2. I forskrifter, der gives af handelsministeren i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Borgerlig straffelovs §§ 144, 150–152 og 154–157 finder tilsvarende anvendelse på mæglere. Forsåvidt angår disses medarbejdere finder samme lovs § 152 om tavshedspligt tilsvarende anvendelse.

§ 12. Denne lov træder i kraft den.....

Stk. 2. Samtidig ophæves §§ 81–84 i næringlov nr. 138 af 28. april 1931.

§ 13. Loven gælder ikke for Færøerne.

Stk. 2. Loven kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som landsdelens særlige forhold gør rimelige.

Beretning af 21. marts 1963 fra Næringslovkommissionens mæglerudvalg

1. Under 15. december 1960 nedsatte handelsministeriet Næringslovkommissionens mæglerudvalg til at gennemgå mæglernes næringsretlige forhold og til at give indstilling til Næringslovkommissionen om, hvilke ændringer der i så henseende måtte være at foreslå til lovteksten i den gældende næringslov.

Til formand for udvalget udnævntes den daværende formand for Næringslovkommissionen, afdelingschef *P. Villadsen*.

Udvalget fik i øvrigt følgende sammensætning:

skibsreder *C. Mazanti Andersen*,

udpeget af Søfartsrådet,

kontorchef *G. Backhaus*,

udpeget af Handelsministeriet,

grosserer *Chr. Friis*,

udpeget af Grosserer-Societetets Komité,

statsaut. skibsmægler *J. W. Jensen*,

udpeget af Mæglerkorporationen i

København,

konsul, statsaut. skibsmægler *J. U. Jepsen*,

udpeget af Provinsmæglerforeningen for

Danmark,

skibsreder, statsaut. skibsmægler *A. E. Sørensen*,

udpeget af Søfartsrådet,

konsul, grosserer *S. Warrer*,

udpeget af Provinshandelskammeret.

Den 10. januar 1962 udnævntes efter indstilling af Søfartsrådet, direktør *J. Fog-Petersen* til medlem af udvalget i stedet for skibsreder *C. Mazanti Andersen*, som havde ønsket at blive fritaget for hvervet.

Den 23. november 1962 udnævntes afdelingschef *Knud Agbo* til formand for udvalget i stedet for afdelingschef *P. Villadsen*, der var afgået ved døden.

Grosserer *Chr. Friis* har siden marts 1962 på grund af sygdom været forhindret i at deltage i udvalgets forhandlinger, og i stedet har efter ønske fra Grosserer-Societetets Komité deltaget kontorchef *R. Riis*.

Den 15. januar 1963 udnævntes efter indstilling af Mæglerkorporationen i København

statsaut. skibsmægler *John H. Nielsen* til suppleant for statsaut. skibsmægler *J. W. Jensen*, der på grund af sygdom ikke har kunnet deltage i udvalgets sidste 3 møder.

Som sekretær for udvalget har fungeret ekspeditionssekretær *A. Rønsted* og ekspeditionssekretær *Jens Selmer*, Handelsministeriet.

2. Udvalget blev ligesom flere andre udvalg vedrørende de i næringslovens afsnit II omhandlede næringer nedsat, efter at det under forhandlinger i Næringslovkommissionen var fundet hensigtsmæssigt, at disse særlige næringer – forinden de blev behandlet i kommissionen – blev gjort til genstand for drøftelse i specialudvalg.

Allerede den 9. juli 1934 rettede Mæglerkorporationen i København og Provinsmæglerforeningen for Danmark henvendelse til handelsministeren om ændring af bestemmelserne i næringslovens § 83. Senest den 24. maj 1943 fremkom fra de to organisationer det som bilag 2 til nærværende beretning optrykte forslag til ændring af § 83.

I skrivelser af 19. februar 1957 fra de to mæglerorganisationers formænd til Næringslovkommissionens daværende formand, departementschef *H. Jespersen*, blev spørgsmålet om ændring af næringslovens bestemmelser om mæglere på ny rejst med henvisning til det i 1943 fremsendte forslag.

3. Udvalget har i tiden fra 18. januar 1961 til 21. marts 1963 afholdt 17 møder.

Grundlaget for udvalgsarbejdet har foruden de gældende bestemmelser i næringslovens §§ 81–84 og i handelsministeriets bekendtgørelse nr. 92 af 23. marts 1932 angående statsautoriserede mægleres virksomhed, pligter og ansvar været de over for udvalget fremsatte ønsker om, at de gældende lovbestemmelser om mæglervæsenets ordning måtte blive ændret og suppleret på flere punkter.

Udvalget har forhandlet med departementet for told- og forbrugsafgifter, særligt for så vidt

angår bestemmelserne om de statsautoriserede skibsmæglers eneret til klarering og om hæftelse for erlæggelsen af afgifter af skib og ladning.

Endvidere har udvalget, som det fremgår af den som bilag 3 optrykte oversigt, gennemgået en række retsafgørelser vedrørende mæglere samt de forskrifter, der før næringsloven fandtes om mæglere, jfr. nedenfor under pkt. 5.

Fra mæglerside er der under forhandlingerne henvist til den svenske skeppsklarerarförordning af 4. maj 1934 som ændret den 28. juni 1935, som man har gennemgået.

I Norge blev mæglernæringen fri ved lov af 5. juni 1869, efter at man ved lov af 14. januar 1837 havde givet enhver ret til selv at klarere. Om mæglerinstitutionen i Norge kan i øvrigt henvises til Sjur Brækhus »Mæglerens rettslige stilling« (Oslo 1946), i hvilken afhandling der tillige er redegjort for mæglerinstitutionen i England, Frankrig, Schweiz, Sverige og Tyskland.

4. Den 21. februar 1961 rettede Skibsagent-Foreningen gennem handelsministeriet henvendelse til udvalget om at måtte modtage til gennemsyn det udkast til nye lovbestemmelser om mæglere, som man ventede ville blive udarbejdet af udvalget, således at foreningen kunne få mulighed for at fremsætte bemærkninger hertil.

Foranlediget heraf har udvalget på et møde den 4. april 1962, hvor også Befragtnings- og Klareringsrådet, der består af 59 statsautoriserede skibsmæglere og 46 skibsagent- og shippingfirmaer, efter ønske var repræsenteret, forhandlet med repræsentanter for Skibsagent-Foreningen om indholdet af nye lovbestemmelser om mæglere. Som grundlag for disse forhandlinger havde foreningen fremsendt den som bilag 4 i afskrift (uden bilag) optrykte skrivelse af 18. december 1961.

Såvel Skibsagent-Foreningen som Befragtnings- og Klareringsrådet er gjort bekendt med nærværende beretning samtidig med dennes fremsendelse til Næringslovkommissionen.

5. Allerede i 1684 forelå der særlige »mæglerartikler«, der var udfærdiget af Kongen.

For Københavns vedkommende afløstes disse af forordning af 22. december 1808, jfr. plakater af 29. december 1817. I langt de fleste købstæder uden for København fandtes omtrent tilsvarende forskrifter i »mæglerartikler«. I Esbjerg, Helsingør og Rønne og på landet var mæglervirksomheden fri næring.

Længe før den gældende næringslovs ikrafttræden var der blevet gjort forskellige forsøg på at få etableret en ny ordning af mæglervæsenet. Herom kan særligt henvises til den i bilag til Grosserer-Societetets Komité's handelsberetning for 1893 optrykte brevveksling mellem komiteen og Mæglerkorporationen og til et i betænkningen fra Næringslovkommissionen af 1921 optrykt »Udkast til lov angående Mæglervæsenet«, udarbejdet i april-maj 1925 af et på foranledning af Dansk Dampskibsrederiforening af 1922 af de i sagen interesserede erhvervsorganisationer nedsat udvalg.

Blandt de punkter, hvor Næringslovkommissionen af 1921 foretrak en anden ordning end den af erhvervsorganisationerne den gang foreslået, var spørgsmålet om bibeholdelse af den skibsmæglerne tilkommende eneret til klarering af skibe. Kommissionen fandt det ikke naturligt at foreslå, at denne eneret opretholdtes, idet kommissionen måtte nære betænkelighed ved at lægge bånd på erhvervslivet på dette område.

Den nuværende bestemmelse i § 83, stk. 2, om de statsautoriserede skibsmæglers eneret til at klarere blev efter henvendelse fra mæglerorganisationerne til vedkommende rigsdagsudvalg indføjet i lovteksten under lovforslagets behandling i rigsdagen i samlingen 1930-31, jfr. betænkning afgivet af folketingsudvalget den 20. marts 1931, rigsdagstidende 1930-31, tillæg B, spalte 1867 og 1881-82.

Under udvalgets forhandlinger om nye lovbestemmelser om mæglere har spørgsmålene om omfanget og karakteren af de statsautoriserede skibsmæglers eneret til at klarere og om, hvorvidt enhver kvalificeret ansøger bør have ret til at få beskikkelse, særlig givet anledning til indgående overvejelser, jfr. nedenfor under pkt. 6 og pkt. 7.

6. Ved klarering – toldklarering – forstås udfærdigelse, underskrift og ekspedition af de fornødne dokumenter for skib og ladning samt betaling af de pligtige afgifter. Foreren af et skib skal efter toldlovgivningen straks ved ankomst til havn gøre anmeldelse til indklarering, hvis toldvæsenet ikke af sig selv møder op, og inden 24 timer skal han indlevere generalangivelse over skib og ladning eller de dokumenter, hvorefter denne kan udarbejdes af det på toldregnskabskontoret ansatte personale.

I generalangivelsen skal anføres skibets og skibsførerens navn og hjemsted, skibets brutto- og nettotonnage, målingsdokumentets art og dato samt hvorfra skibet kommer. Indkommer

skibet ledigt eller ballastet, anføres dette i generalangivelsen; er skibet derimod lastet, skal ladningen angives, men skal skibet ikke losse hele sin ladning på stedet, afgives dog oftest kun specificeret angivelse for den del af ladningen, som skal losses.

På grundlag af generalangivelsen udsteder toldvæsenet en såkaldt losserulle, hvorefter udløsningen kan begynde. Indklarerer er dermed sket.

Toldbehandling af de lossede varer foregår på grundlag af en specialangivelse fra modtageren, hvori varen angives til klarering, som regel til fortoldning.

Forinden lastning begyndes, skal skibsføreren til toldvæsenet indlevere indladningsangivelser og derefter, når lastningen er afsluttet, sin udgående generalangivelse. Når skibets afgifter herefter er betalt, og betingelserne for udklarering i øvrigt er opfyldt, udsteder toldvæsenet toldseddelen for skibet.

Rederen såvel som skibsføreren kan selv besørge denne ind- og udklarering, men meget ofte foretages klareringen af de statsautoriserede skibsmæglere, der efter næringslovens § 83, stk. 2, hertil har en vis eneret.

Selvom rederen eller skibsføreren selv klarerer – underskriver klareringsdokumenterne – kan de have behov for medhjælp til affattelse af dokumenterne og forhandlinger med toldvæsenet. F. eks. vil det ofte være en udenlandsk kaptajn, der ikke forstår det danske sprog, og som allerede som følge deraf ikke på betryggende måde er i stand til at tage ansvaret for klareringen, og måske heller ikke ved, at ansvaret er hans.

Det er i praksis antaget, at det, når klareringsdokumenterne underskrives af rederen eller skibsføreren, ikke strider imod de statsautoriserede skibsmægleres eneret, at bistand til klareringen ydes af andre end statsautoriserede skibsmæglere, f. eks. af skibsgenter, jfr. højesteretsdom af 26. januar 1933 (citeret i bilag 3 til nærværende beretning).

Toldmyndighederne har givet udtryk for, at der ikke fra deres side næres ønske om ændringer i den gældende retstilstand.

Udvalget har – alle forhold taget i betragtning – ment at burde foreslå, at de statsaut. skibsmægleres eneret i så henseende bevares, og har nærmere redegjort herfor i bemærkningerne til lovudkastets bestemmelse herom (§ 5).

7. Der findes for tiden 17 varemæglere, hvoraf de 16 i København, 8 vare- og skibsmæglere

(alle i provinsen) samt 153 skibsmæglere, hvoraf de 55 i København. Endvidere har 6 varemæglere, 1 vare- og skibsmægler og 9 skibsmæglere deponeret beskikkelsen.

Efter den gældende næringslov kan handelsministeriet, når antallet af mæglere på vedkommende sted synes fuldtud tilstrækkeligt, begrænse autorisationen af nye mæglere.

Også på dette punkt indtog Næringslovkommissionen af 1921 et liberalt standpunkt, idet dens forslag – i øvrigt i overensstemmelse med det af erhvervsudvalget i 1925 udarbejdede udkast til lov om mæglervæsenet – gik ud på, at beskikkelse skulle udfærdiges til alle, der opfyldte de formelle betingelser.

Den nugældende bestemmelse i næringslovens § 81, stk. 1, 2. pkt., er indsat under lovforslagets behandling i rigsdagen, jfr. Rigsdagstidende 1930–31 tillæg B, spalte 1867, uden at der er givet anden begrundelse end, at der »også efter den i øjeblikket fulgte fremgangsmåde tages hensyn til, om der må antages at være trang til beskikkelse af nye mæglere.«

I udvalget har der været stemning for en ændring, hvorefter enhver, der opfylder betingelserne herfor, kunne få beskikkelse som statsautoriseret mægler, men udvalget har dog fundet, at bestemmelsen om adgang til begrænsning af antallet af mæglere bør bibeholdes. Til støtte herfor kan anføres følgende betragtninger:

Det har hidtil været muligt at fastholde interessen for at gennemføre mægleruddannelsen. Det kan imidlertid befrygtes, at hvis antalsbegrænsningen ophæves, vil tilstrømningen til erhvervet – i alt fald overgangsvis – blive så stor, at en rimelig økonomisk standard ikke kan opretholdes med den følge på længere sigt, at ingen eller dog for få vil søge at gennemføre den teoretiske uddannelse til skibsmægler. En udvikling som skibsfartserhvervet og dets kunder næppe kan være interesseret i.

Bortfald af adgangs begrænsningen måtte – hævdes det – i hvert fald forudsætte en udvidelse af skibsmæglerens eneret til klarering, således at det blev forbudt andre end de statsautoriserede skibsmæglere at »medvirke« ved udfærdigelse af klareringsdokumenter, jfr. foran pkt. 6.

8. Det er i bekendtgørelse af 23. marts 1932 angående statsautoriserede mægleres virksomhed, pligter og ansvar udtalt og før denne i praksis antaget, at den slutseddelen, som en varemægler tilstiller køber og sælger, når han har

afsluttet en handel, er bindende for begge parter, hvis indsigelse på hurtigste måde direkte til medkontrahenten ikke gøres imod slutsedlen straks efter dennes modtagelse.

Man har i udvalget overvejet, om det ville være rigtigt at lovfæste denne for begge parter bindende virkning af en varemægleres underskrift samt at lovfæste den i praksis anerkendte regel om, at en statsautoriseret skibsmægleres underskrift på et certeparti er bindende for begge parter.

Skal man have en bestemmelse med et sådant indhold, finder man, at denne bør optages i lovgivningen og ikke blot som nu medtages i en »bekendtgørelse om statsautoriserede mægleres virksomhed, pligter og ansvar.«

Derfor har man over for justitsministeriets lovkontor peget på den mulighed, at der i lovudkastet optages en sålydende bestemmelse:

»En statsautoriseret skibsmægleres underskrift på et certeparti og en statsautoriseret varemægleres underskrift på en slutseddel er bindende for begge parter, hvis indsigelse mod dokumentets indhold på hurtigste måde direkte til medkontrahenten ikke gøres straks efter dokumentets modtagelse; om sådan indsigelse skal mægleren samtidig underrettes. Retten til indsigelser over for en medkontrahent, der ikke er i god tro, og til indsigelser gående ud på, at dokumentet er falsk eller forfalsket, eller at fuldmagten er ugyldig på grund af voldelig tvang, umyndighed eller lavværgemål, fortabes dog ikke.«

Imidlertid er det over for udvalget oplyst, at sådanne regler vil blive taget op til overvejelse i forbindelse med andre lovgivningsspørgsmål, og man har derfor ikke i udvalget taget stilling hertil.

9. Under udvalgets drøftelser har Danmarks Rederiforening i overensstemmelse med organisationens almindelige synspunkter givet udtryk for den opfattelse, at man helst så indført en ordning med fri klareringsret og fri næring inden for mæglererhvervet. Heroverfor er det af rederiforeningerne for de mindre skibe gjort gældende, at det af hensyn til den mindre skibsfarts interesser er af afgørende betydning, at der opretholdes en selvstændig og uafhængig stand af skibsmæglere, og at der til sikring heraf

bør opretholdes en autorisationsordning af et sådant indhold, at der sikres de autoriserede mæglere rimelige indtjeningsmuligheder gennem en vis eneretsordning. Handelsorganisationerne er med den mindre skibsfart enig i, at der består en interesse i bevarelsen af en selvstændig mæglerstand til betjening af handelen, selvom man finder, at den på dette område gældende lovgivning bør liberaliseres i det omfang, som hensynet til bevarelsen af en uafhængig skibsmæglerstand muliggør. Fra skibsmægler-side er der som foran anført fremsat ønsker om en udvidelse af mæglerens begrænsede eneret på klarering.

Under forhandlingerne i udvalget er man på grundlag af de fremførte synspunkter nået til enighed om til Næringslovkommissionen at indstille det som bilag 1 optrykte udkast til forslag til lov om mæglervirksomhed.

I modsætning til den nugældende næringslov indeholder forslaget ingen bestemmelser om vekselmæglere, hvis virksomhed omfattede afslutning af handel med veksler, aktier og obligationer. Efter næringslovens ikrafttræden er der ikke beskikket vekselmæglere, og det er over for udvalget oplyst, at ingen af de 29 vekselmæglere, der endnu findes, og som før næringsloven har fået beskikkelse som vekselmægler, driver eller ønsker at drive vekselmæglervirksomhed. For så vidt angår handel med veksler, aktier og obligationer kan man herefter henvise til næringslovens bestemmelser om vekselere.

Tidligere fandtes også assurancemæglere, der særlig modtog søassurance-tegning, men bestemmelserne herom bortfaldt allerede ved den gældende næringslovs § 99.

Det bemærkes, at udkastet har været forelagt justitsministeriets lovkontor, og at udvalget i vidt omfang har fulgt lovkontorets henstillinger om ændringer. For så vidt angår vandelsbestemmelserne, hvor lovkontorets henstillinger ikke er fulgt, er der i bemærkningerne til § 1 gjort rede herfor.

København, den 21. marts 1963.

Knud Agbo.
(formand)

G. Backhaus.

J. Fog-Petersen.

Chr. Friis.

J. U. Jepsen.

John H. Nielsen.

A. E. Sørensen.

S. Warrer.

A. Rønsted. Jens Selmer.

Udkast til forslag til lov om statsautoriserede skibsmæglere og statsautoriserede varemæglere

§ 1. Statsautoriserede skibsmæglere og statsautoriserede varemæglere beskikkes af handelsministeren.

Stk. 2. Beskikkelse som statsautoriseret skibsmægler og som statsautoriseret varemægler meddeles på begæring, jfr. dog stk. 4, personer, som

- 1) har bopæl her i landet,
- 2) er fyldt 25 år,
- 3) ikke er umyndiggjort, under lavværgemål eller har sit bo under konkursbehandling,
- 4) har bestået den i § 3 omhandlede eksamen, og
- 5) i mindst fem år efter det fyldte 18. år har været ansat som medarbejder henholdsvis i en skibsmæglervirksomhed eller i en varemæglervirksomhed eller deltaget i en forretningsvirksomhed, der kan antages at have givet ham fornødent kendskab til de under mæglererhvervet hørende forretninger.

Stk. 3. I beskikkelsen for en statsautoriseret skibsmægler fastsættes, inden for hvilket område beskikkelsen skal være gældende.

Stk. 4. Når antallet af statsautoriserede mæglere inden for vedkommende område efter handelsministerens skøn er tilstrækkeligt, kan beskikkelse af nye mæglere nægtes.

Stk. 5. Beskikkelse kan nægtes under de i borgerlig straffelovs § 78, stk. 2, nævnte omstændigheder. Endvidere kan beskikkelse nægtes, såfremt den pågældende i stilling eller erhverv har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at han ikke vil drive mæglervirksomhed på forsvarlig måde.

Stk. 6. Handelsministeren kan meddele beskikkelse til personer, som godtgør i udlandet at have aflagt en prøve, der findes at kunne ligestilles med den i § 3 omhandlede eksamen, og som i øvrigt opfylder betingelserne i stk. 2, jfr. stk. 5. En sådan beskikkelse kan betinges, således som det under hensyn til de foreliggende omstændigheder måtte findes hensigtsmæssigt.

§ 2. For beskikkelse som statsautoriseret mægler svares en afgift på 200 kr. til statskassen.

Stk. 2. Forinden beskikkelsen udleveres, skal den pågældende underskrive en højtidelig forsikring om, at han med omhu og nøjagtighed vil udføre de hverv, der betros ham, og samvittighedsfuldt opfylde sine pligter som statsautoriseret mægler.

§ 3. Eksamen for statsautoriserede mæglere (mæglereksamen) aflægges for en af handelsministeren nedsat eksamenskommission (mæglerkommissionen), bestående af indtil 7 medlemmer. Formanden skal have juridisk uddannelse, to medlemmer skal være statsautoriserede mæglere, et medlem skibsfartskyndigt, og to medlemmer handelskyndige.

Stk. 2. Kommissionen er rådgivende for handelsministeren ved administrationen af de af §§ 1, 7, 9 og 10 omfattede forhold.

Stk. 3. De nærmere bestemmelser om kommissionens virksomhed, herunder betingelserne for at indstille sig til eksamen, eksamenskravene, eksamens afholdelse, bedømmelsen, eksamensgebyr m. v. fastsættes af handelsministeren.

§ 4. Beskikkelse som statsautoriseret mægler bortfalder, når vedkommende dør, jfr. dog § 9, stk. 2, eller ophører med at opfylde de i § 1, stk. 2, nr. 1 og 3, angivne betingelser.

Stk. 2. Er en beskikkelse som statsautoriseret mægler bortfaldet eller frakendt ham efter reglerne i borgerlig straffelovs § 79, skal den straks tilbageleveres handelsministeriet.

§ 5. Statsautoriserede skibsmæglere er inden for vedkommende geografiske område eneberettiget til at klarere skibe. Dog kan en reder selv, ved sin faste agent, ved skibsføreren eller ved andre personer, der står i fast tjenesteforhold til ham, klarere egne skibe og skibe, som han har befragtet, eller som samsejler med egne skibe. I øvrigt kan statsautoriserede skibsmæg-

lere afslutte befragtningsaftaler, ordne havari-sager, jfr. dog sølovens § 213, stk. 2, herunder realisation af skib og ladning, og bistå ved køb og salg af skibe.

Stk. 2. Klareringsdokumenter må ikke udfærdiges af andre end de i henhold til stk. 1 til vedkommende klarering berettigede personer.

Stk. 3. Statsautoriserede varemægler har – udover de beføjelser, som i øvrigt i lovgivningen er tillagt dem – ret til som mellemmand mellem købere og sælgere at afslutte handler om varer.

§ 6. Betegnelsen »mægler« er med de af lovgivningen i øvrigt flydende undtagelser, jfr. herved bestemmelserne i næringsloven om ejendoms-mægler, forbeholdt personer, der har beskikkelse som statsautoriseret skibsmægler eller statsautoriseret varemægler. Benyttelse af en betegnelse, der er egnet til forveksling med »statsautoriseret skibsmægler« eller »statsautoriseret varemægler« er forbudt.

§ 7. Stillingen som statsautoriseret skibsmægler eller statsautoriseret varemægler kan ikke uden handelsministerens tilladelse forenes med nogen statslig eller kommunal tjenestemandsstilling eller anden fastlønnet stilling i offentlig virksomhed. Handelsministeren kan yderligere bestemme, at ansættelse i eller deltagelse i visse former for erhvervsvirksomhed ikke uden handelsministerens tilladelse kan forenes med stillingen som statsautoriseret skibsmægler eller statsautoriseret varemægler.

Stk. 2. Ønsker en statsautoriseret skibsmægler eller statsautoriseret varemægler at beklæde en stilling, der er uforenelig med stillingen som statsautoriseret mægler, skal han, inden han overtager stillingen, deponere sin beskikkelse i handelsministeriet.

Stk. 3. Virksomhed som statsautoriseret skibsmægler og statsautoriseret varemægler kan forenes.

§ 8. Statsautoriserede mægler skal udføre de dem betroede hverv med omhu og nøjagtighed og med den hurtighed, som hvervets beskaffenhed tillader. Certeparti og slutseddel skal så vidt muligt udfærdiges samme dag, som befragtningen, henholdsvis forretningen er afsluttet.

Stk. 2. Statsautoriserede skibsmægler hæfter over for toldvæsenet for erlæggelsen af de afgifter af skib og ladning, som påhviler de af dem klarerede skibe og ladninger.

§ 9. Enhver statsautoriseret mægler kan få

autoriseret fuldmægtige til på hans vegne og ansvar at udføre hans forretninger.

Stk. 2. Ved en mæglerens død kan der efter begæring af mæglerens i uskiftet bo hensiddende ægtefælle eller dødsboet konstitueres en anden til for ægtefællens eller dødsboets regning at fortsætte den afdødes mæglervirksomhed med henblik på afvikling, afhændelse eller lignende, dog længst indtil boet er afsluttet.

Stk. 3. Autorisation i henhold til stk. 1 og konstitution i henhold til stk. 2 meddeles af politimesteren, i København magistraten. Konstitution kan bortset fra særlige tilfælde kun meddeles i indtil 1 år fra dødsfaldet.

Stk. 4. For at opnå autorisation eller konstitution skal den pågældende opfylde betingelserne i § 1, stk. 2, nr. 1 og 3, og skal derhos – medmindre handelsministeren meddeler undtagelse herfra – være fyldt 25 år og i mindst fem år have deltaget i en forretningsvirksomhed, der kan antages at have givet ham kendskab til de under mæglererhvervet hørende forretninger.

§ 10. Handelsministeren kan fastsætte nærmere regler for statsautoriserede mægleres virksomhed.

§ 11. Overtrædelse af bestemmelserne i § 1, stk. 3, § 5, stk. 2, § 6, § 7, stk. 1 og 2, og § 8, stk. 1, straffes, for så vidt højere straf ikke er forskyldt efter borgerlig straffelov, med bøde.

Stk. 2. I forskrifter, der udfærdiges af handelsministeren i medfør af denne lov, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.

Stk. 3. Borgerlig straffelovs §§ 144–145, 150–152 og 154–157 finder tilsvarende anvendelse på statsautoriserede mægler. Forsåvidt angår disses medarbejdere finder samme lovs § 152 om tavshedspligt tilsvarende anvendelse.

§ 12. De ved lovens ikrafttræden statsautoriserede skibsmægler skal inden 1 år ved henvendelse til handelsministeriet have deres beskikkelse påtegnet nærmere angivelse af det område, for hvilket beskikkelsen fremtidig skal være gældende.

§ 13. Denne lov træder i kraft den
..... Samtidig ophæves §§ 81–84 i næringslov nr. 138 af 28. april 1931.

§ 14. Tidspunktet for lovens ikrafttræden for Færøerne og Grønland fastsættes ved kgl. an-

ordning. Der kan i denne fastsættes sådanne afvigelser fra loven, som disse landsdeles særlige forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget.

Under Næringslovkommissionens arbejde har det nedsatte særlige udvalg til at gennemgå mæglerens næringsretlige forhold udarbejdet dette lovudkast. Om baggrunden og motiveringen herfor kan i almindelighed henvises til den udvalgsberetning, hvortil lovudkastet er knyttet som bilag.

Da der fra flere sider er fremsat ønske om, at nogle af de i næringslovens afsnit II indeholdte bestemmelser om særlige næringer udskilles fra næringsloven, herunder især for så vidt angår de statsautoriserede revisorer, har man fundet det naturligt at foreslå, at også bestemmelserne om de statsautoriserede skibsmægleres og de statsautoriserede varemægleres forhold optages i en særlig lov.

Til lovforslagets enkelte paragraffer knyttes følgende bemærkninger:

Til § 1. Efter forslaget meddeler handelsministeren på begæring beskikkelse som statsautoriseret skibsmægler og som statsautoriseret varemægler, jfr. dog nedenfor. Det kræves ikke, at der, som det er tilfældet efter den nugældende næringslov, skal foreligge indstilling herom fra den stedlige handelsstandsforenings bestyrelse. Den indstilling, som handelsstandsforeningerne hidtil har haft ret til at give, er kun vejledende. Om beskikkelse af nye mægleres skal der fremtidig forhandles med Mæglerkommissionen, jfr. § 3, hvori både mæglererhvervet, skibsfarten og handelen er repræsenteret, ligesom der i sager om beskikkelse som statsautoriseret mægler bør indhentes udtalelser fra mæglerens, skibsfartens og handelens hovedorganisationer. Der vil herved kunne opnås et ensartet og objektivt grundlag for mæglerbeskikkelse.

De i stk. 2 under nr. 1—4 stillede krav for at få beskikkelse som statsautoriseret mægler svarer til de i næringsloven hidtil fastsatte, dog at kravet om dansk indfødsret er bortfaldet, idet man er gået ud fra, at dette krav i øvrigt ikke fremtidig vil blive stillet for at kunne drive næring her i landet. Skulle dette vise sig ikke at blive tilfældet, må kravet fastholdes også i denne lov, dog at man finder, at der i så tilfælde bør åbnes adgang til at dispensere fra kravet. Hjemmelen for handelsministeren til at meddele beskikkelse til personer, der i udlandet

har aflagt en prøve, der kan ligestilles med den danske mæglereksamen, er nødvendiggjort af Danmarks tilslutning til EFTA-konventionen. En sådan hjemmel vil også være nødvendig, såfremt Danmark tilslutter sig Rom-traktaten. I kraft af § 1, stk. 6, vil der kunne stilles krav om, at ansøgere, der har fået deres uddannelse i udlandet, forinden de får beskikkelse, skal bestå en prøve, f. eks. i dansk søret og erhvervsret.

Kravet om bopæl her i landet er en konsekvens af mæglerhervets personlige karakter og tilsiges i øvrigt af almindelige jurisdiktions-hensyn.

Under hensyn dels til, at mæglerens virksomhed i vidt omfang er rådgivende og medfører optræden på andres ansvar, dels til, at mæglerne ofte på andres vegne vil være i besiddelse af betydelige pengemidler, har man, ligesom tilfældet er for advokater og statsautoriserede revisorer, anset det for rigtigt også at bibeholde kravet om, at en statsautoriseret mægler skal være fyldt 25 år.

Det er en selvfølge, at en offentlig autoriseret mægler, der skal beskæftige sig med forhold af stor økonomisk betydning for andre, ikke selv må være under konkurs, umyndiggjort eller under lavværgemål.

Kravet om 5 års praktisk uddannelse for at kunne få beskikkelse træder i stedet for de nuværende bestemmelser om, at man for at kunne indstille sig til prøven skal have haft mindst 3 års praktisk virksomhed. Der vil dog fortsat kunne stilles krav om nogen praktisk uddannelse for at kunne indstille sig til eksamen, jfr. § 3, stk. 3. Kravet betyder i realiteten ikke nogen skærpe af de gældende betingelser, idet uddannelsestiden inklusive læretiden sædvanligvis vil være længere end 5 år. Den praktiske virksomhed skal være af særlig karakter, idet vedkommende efter det fyldte 18. år her eller i udlandet skal have været medarbejder i en mæglervirksomhed eller i en forretningsvirksomhed, der kan antages at have givet ham fornødent kendskab til de under mæglererhvervet hørende forretninger. Når man ikke stiller krav om ansættelse udelukkende i en mæglervirksomhed, er dette begrundet dels i hensynet til personer, der har gennemgået tilsvarende praktisk uddannelse på anden måde, dels under hensyn til, at de fleste varemæglervirksomheder i modsætning til skibsmæglervirksomheder kun har en enkelt eller ganske få medarbejdere.

Man har overvejet at foreslå, at statsautoriserede mægleres skal stille sikkerhed for eller have

forsikret mod økonomisk ansvar, som de måtte pådrage sig under udførelsen af deres hverv, men man har dog ikke fundet tilstrækkelig anledning hertil, bl. a. fordi der ikke hidtil har vist sig at være behov for en sådan sikring.

Beskikkelse som statsautoriseret skibsmægler skal efter stk. 3 knyttes til et bestemt angivet område. Herved har man navnlig tænkt på nærmere angivne tolddistrikter.

Under rigsdagsbehandlingen af den gældende næringslov fandt man det rigtigst, at handelsministeriet fortsat skulle kunne nægte udfærdigelse af beskikkelser, når mæglerantallet på vedkommende sted skønnedes at være fuldt tilstrækkeligt. Man har fundet det naturligt fortsat at have en sådan regulerende bestemmelse i loven, jfr. stk. 4.

Ved udøvelsen af skønnet over, om antallet af skibsmæglere inden for vedkommende område er tilstrækkeligt, må der tages hensyn til på den ene side indtjeningsmulighederne på stedet og på den anden side til, at antallet af skibsmæglere må være tilstrækkeligt til, at erhvervslivet kan få forsvarlig service. Er der kun én skibsmægler inden for området, bør beskikkelse af en ny skibsmægler kun nægtes under ganske særlige omstændigheder. Det forudsættes, at der på dette område fremtidig vil blive ført en liberal praksis, og at handelsministeren forinden en eventuel nægtelse af beskikkelse i henhold til denne bestemmelse indhenter udtalelse fra Mæglerkommissionen og fra erhvervenes hovedorganisationer.

Bestemmelsen i stk. 5 om, at beskikkelse kan nægtes under de i straffelovens § 78, stk. 2, nævnte omstændigheder, stemmer med gældende ret. Herudover foreslås det, at beskikkelse skal kunne nægtes, såfremt den pågældende i stilling eller erhverv har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at han ikke vil drive mæglervirksomhed på forsvarlig måde. Man finder, at en sådan bestemmelse er nødvendig for opretholdelse af tilliden til de statsautoriserede mæglere. Bestemmelsen tager navnlig sigte på handlinger, der ikke har medført strafferetlig tiltale. Det kan for eksempel være oplyst, at ansøgeren er afskediget fra en stilling på grund af uredelighed, der ikke har medført straffesag, eller at ansøgeren i anden tilsvarende virksomhed på grov måde har tilsidesat hensynet til sine klienter. Bestemmelsen vil kunne anvendes med hensyn til såvel handlinger som undladelser, herunder fortielser. Nægtelse af beskikkelse med henvisning til denne bestemmelse kan indbringes for domsto-

lene i den borgerlige retsplejes former, medens nægtelse med henvisning til straffelovens § 78 kan indbringes for domstolene i strafferetsplejens former.

Denne særlige vandelsbestemmelse, som ikke nu er gældende, har man ment at måtte foreslå, uanset at justitsministeriets lovkontor har givet udtryk for, at der må lægges vægt på, at en sådan bestemmelse ikke optages i loven. Lovkontoret har herved henvist til de strafferetlige synspunkter, der ligger til grund for straffelovens ordning og til det principielt betænkelige i, at denne ordning ændres ved bestemmelser i særlovgivningen.

Til § 2. Det foreslås, at afgiften for beskikkelse som statsautoriseret mægler forhøjes fra 120 kr. til 200 kr.

Den i stk. 2 omhandlede løfteerklæring svarer til den, der nu anvendes.

Til § 3. Medens det i den gældende næringslov er overladt til ministeren, hvorledes Mæglerkommissionen skal sammensættes, foreslås det, at kommissionens sammensætning angives i loven. Det vil være naturligt, at de medlemmer, der skal være statsautoriserede mæglere, indstilles af Provinsmæglerforeningen for Danmark og Mæglerkorporationen i København, at det medlem, der skal være skibsfartsskyndigt, indstilles af Søfartsrådet, at medlemmer, der skal være handelskyndige, indstilles af henholdsvis Grosserer-Societetets Komité og Provinshandelskammeret, og at et eventuelt 7. medlem af kommissionen – ligesom formanden – skal have juridisk uddannelse.

Man har i stk. 2 fundet det rigtigst at præcisere, i hvilket omfang handelsministeren ved administrationen af disse bestemmelser skal rådføre sig med kommissionen.

De nærmere bestemmelser om kommissionens virksomhed og om eksamensgebyr, eksamenskrav m. v. foreslås i stk. 3 som hidtil overladt til handelsministerens fastsættelse. Det er klart, at kommissionen efter forhandling med handelsministeren må kunne antage medhjælp i det omfang, det skønnes fornødent.

Til § 4. Normalt må en beskikkelse bortfalde, såfremt vedkommende ophører med at opfylde betingelserne for at opnå beskikkelse.

For at beskikkelser, der er bortfaldet eller frakendt en statsautoriseret mægler, ikke skal kunne misbruges, må de efter stk. 2 straks tilbageleveres handelsministeriet.

Ligesom der om meddelelse af beskikkelse sker bekendtgørelse i Statstidende, bør der i Statstidende optages meddelelse om de beskikkelser, der bortfalder eller frakendes. Endvidere vil det være rimeligt i Statstidende at bekendtgøre, når statsautoriserede mæglere, f. eks. på grund af overgang til anden beskæftigelse, frivilligt deponerer deres beskikkelse i handelsministeriet. En sådan frivillig deponering vil ikke medføre bortfald af beskikkelsen, og indehaveren kan – uanset bestemmelsen i § 1, stk. 4 – begære beskikkelsen udleveret på ny, for så vidt han på det pågældende tidspunkt opfylder de for udøvelse af mæglervirksomhed gældende betingelser.

Til § 5. På samme måde som for de i næringslovens afsnit I omhandlede næringer er det fundet rimeligt i selve loven at angive en hovedkarakteristik af mæglererhvervene.

Man har fundet det rigtigst at bevare de statsautoriserede skibsmægleres eneret til at foretage ind- og udklaringer af skibe. Både skibsfartserhvervet og de erhverv, der skal have deres varer transporteret ad søvejen, må være – og er – interesserede i, at der kan opretholdes en kvalificeret mæglerstand her i landet, men dette forudsætter på den anden side, at der for de personer, som afser tid og arbejde på at tage mæglereksamen og derefter opnår beskikkelse, findes rimelige muligheder for at skabe sig en eksistens gennem deres arbejde. Dog har man for at tilgodese rederens interesse i selv at kunne klarere ment at måtte bevare den gældende undtagelse fra de statsautoriserede skibsmægleres eneret, der går ud på, at en reder selv eller ved personer, der står i fast tjenesteforhold til ham, kan klarere egne skibe; denne undtagelse foreslås dog udvidet til også at omfatte dels rederens fast ansatte agenter, dels de af rederen for egen regning befragtede skibe og skibe, der samsejles med hans egne skibe.

For at personer kan anses for at stå i fast tjenesteforhold til en reder og kunne foretage klarering på rederens vegne, må det være afgørende, at der er et almindeligt underordningsforhold til rederen, og at den pågældende i det væsentlige stiller sin arbejdskraft til rådighed for denne. I øvrigt vil rederen altid til klarering kunne benytte sig af sin faste agent på stedet. En person, der er antaget til klarering alene i det foreliggende konkrete tilfælde, kan ikke anses som fast agent.

Modsvarende denne eneret forudsættes det, at handelsministeren i medfør af § 10 opretholder

de nugældende forskrifter om de statsautoriserede skibsmægleres pligt til på forlangende at gå de handlende og søfarende til hånd i alt, som angår varers og skibes klarering. De statsautoriserede skibsmæglere må endvidere antages som nu at blive ansvarlige for, at det skib, hvis ekspedition er dem betroet, bliver forsynet med alle af de danske myndigheder foreskrevne papirer.

Foruden klarering omfatter skibsmæglerens erhvervsområde afslutning af befragtningsaftaler og bistand ved køb og salg af skibe. Ligeledes kan mæglerne – bortset fra de tilfælde, hvor statsaut. dispachør skal medvirke, jfr. sølovens § 213, stk. 2 – ordne havarisager, herunder realisation af skib og ladning.

Bestemmelsen i stk. 2 om, at klareringsdokumenter ikke må udfærdiges af andre end de i henhold til stk. 1 til vedkommende klarering berettigede personer, må ses i forbindelse med den skibsmæglerne i stk. 1 tillagte eneret. Medens kontormæssig bistand til udfyldning af klareringsdokumenter som hidtil kan ydes også af andre end statsautoriserede skibsmæglere, ligger det i denne bestemmelse, at en skibsfører ikke vil kunne klarere ved at underskrive udfyldte klareringsdokumenter og derefter overgive disse til en person, der ikke er klareringsberettiget, til udfyldning og ekspedition. Herudover har det ikke været muligt nærmere at angive, hvad der skal forstås ved »udfærdigelse«, idet dette må afhænge af de konkrete omstændigheder. Den endelige afgørelse heraf vil henhøre under domstolene.

Efter stk. 3 omfatter statsautoriserede varemægleres erhvervsområde som hidtil at være mellemmand mellem købere og sælgere ved afslutning af handel om varer, f. eks. korn, foderstoffer og kolonialvarer m. v. Det falder derimod uden for varemægleres virksomhed at medvirke som mellemmand ved køb og salg af veksler, aktier og obligationer; hertil udkræves normalt næringsbrev som vekselerer. Om de statsaut. varemægleres medvirken ved tvangs salg og dækningskøb gælder bestemmelserne i købeloven. Ligeledes kan henvises til de statsaut. varemægleres medvirken ved salg i henhold til §§ 34 og 38 i kommissionsloven af 8. maj 1917.

Til § 6. Bestemmelsen tilsigter at forbygge misbrug af betegnelser, der kan forveksles med betegnelserne »statsautoriseret skibsmægler« og »statsautoriseret varemægler«.

Udelukkelse i størst muligt omfang af for-

vekslinger på dette punkt vil være både i de statsautoriserede mægleres og i deres kunders interesse; for mæglerne under hensyn til de strenge krav, der stilles for at få beskikkelse, og de pligter, der følger med denne, for kunderne under hensyn til den betydning, det har for dem at vide, om den person, til hvem de betror varetagelsen af deres interesser, har de fornødne kvalifikationer.

Det er ikke fundet nødvendigt i lovtæksten at anføre, at en mægler, hvis beskikkelse er bortfaldet eller frakendt, ikke vil være berettiget til at betegne sig som statsautoriseret mægler. Er beskikkelsen deponeret, er han berettiget til at betegne sig som statsautoriseret mægler, dog ikke i forbindelse med forretningsforhold.

Til § 7. Bestemmelserne om statsautoriserede mægleres habilitet svarer i princippet til de gældende.

Ved bestemmelsen om, at deltagelse i visse former for erhvervsvirksomhed kan være uforenelige med mæglerhvervet, er særlig tænkt på erhverv som dispachør eller på erhverv for egen regning ved håndværk, industri, handel eller kommissionsvirksomhed og lignende.

Det er klart, at en mægler skal kunne tage ansættelse, hvorsomhelst han ønsker at udnytte sine evner og uddannelse, men vil han ikke drive selvstændig forretning eller virke som medarbejder hos en anden mægler, bør han ikke uden videre have mulighed for at udnytte sin beskikkelse. Imidlertid tilsigtes der ikke nogen ændring i den hidtil gældende praksis, hvorefter sådanne tilladelser er givet til ansættelse i rederier.

De statsautoriserede skibsmægler, der under den nugældende næringslov har fået dispensation til at forene mæglerstillingen med fast tjenesteforhold til et rederi eller anden forretningsvirksomhed, vil også fremtidig kunne klare i det omfang, den meddelte dispensation giver mulighed herfor.

Ved bestemmelsen i stk. 3, hvorefter virksomhed som statsautoriseret skibsmægler kan forenes med virksomhed som statsautoriseret varemægler, har man ophævet det hidtil for mægler i København gældende forbud mod forening af virksomhed som skibsmægler med virksomhed som varemægler. Dette forbud, der ikke var indeholdt i Mæglerforordningen af 1684, blev indført ved forordningen af 1808 og er senere videreført alene med henvisning til praksis og tradition. Man har ikke fundet rimelig grund til opretholdelse af dette forbud.

Til § 8. Som hidtil har man fundet det rimeligt i loven at fastslå, at statsautoriserede mægler skal udføre de dem betroede hverv med omhu og med den hurtighed, som hvervets beskaffenhed tillader. Det følger af sagens natur, at en mægler ikke selv må være interesseret i den forretning, han som mægler arbejder for at få i stand. Dette er dog selvsagt ikke til hinder for, at f. eks. den skibsmægler, der lovligt er reder, deltager i et partrederi eller et rederi-interessentskab, kan fragte de skibe, han står i ejerforhold til.

Handelsministeriet har i medfør af næringslovens § 84, jfr. § 72, fastsat takster for beregning af mæglerens kurtage, jfr. bekendtgørelse nr. 92 af 23. marts 1932, som ændret ved bekendtgørelse nr. 352 af 21. december 1959. Disse regler kan dog fraviges ved aftale mellem parterne og er altså deklaratoriske. Dette er sammenhængende med, at næringsloven ikke for så vidt angår mægler – i modsætning til, hvad der er tilfældet for ejendomsmægler (§ 85 c) og vejere og målere (§ 87) – indeholder hjemmel til at fastsætte takster, der ikke må overskrides. Man finder, at der ikke fremtidig er anledning til for det offentlige at fastsætte sådanne mæglerosalertakster. Mæglerorganisationerne kan selv vedtage salærtakster, som da kan falde ind under monopolloven på tilsvarende måde som f. eks. advokaternes og lægerens salærtakster.

Den hidtidige bestemmelse om, at der til de af statsautoriserede mægler afgivne erklæringer til brug i retlige forhold er knyttet offentlig troværdighed, er udgået, idet denne bestemmelse nu, hvor der er fri bevisbedømmelse, må antages at være uden reel betydning.

Bestemmelsen i stk. 2 om skibsmægleres hæftelse for de omhandlede afgifter svarer til de nuværende, hvorefter mægleren hæfter som selvskyldner over for toldvæsenet.

Til § 9. Under hensyn til mæglerhvervets personlige karakter er det fundet nødvendigt som hidtil at fastsætte nærmere bestemmelser for autorisation af fuldmægtige og konstitution i tilfælde af en statsautoriseret mægleres død. Ved »særlige tilfælde« i stk. 3 har man navnlig haft for øje, at der i tilfælde af vanskelige boopgørelser vil kunne meddeles en konstitution udover 1 år.

Til § 10. Med hensyn til benyttelsen af den hjemmel, der her tillægges handelsministeren til at fastsætte nærmere regler for mægleres virk-

somhed, kan henvises til bemærkningerne til § 5.

Til § 11. En bestemmelse som foreslået i stk. 3 svarer til den hidtil gældende, hvorefter statsautoriserede mæglere i deres hverv er undergivet straffebestemmelser for forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv, herunder straf for bestikkelse, brud på tavshedspligt, pligtforsømmelse m. v. Straf for brud på tavshedspligt har man ment også må omfatte mæglernes medarbejdere.

Til § 12. Da bestemmelsen i § 1, stk. 3, er ny, vil det være nødvendigt at give de nu-

værende skibsmæglere adgang til at få deres beskikkelse påtegnet nærmere angivelse af det område, for hvilket beskikkelsen fremtidig skal være gældende.

Til § 13. Samtidig med lovens ikrafttræden ophæves næringslovens bestemmelser om mæglere og dermed bestemmelserne i handelsministeriets bekendtgørelse nr. 92 af 23. marts 1932 angående statsautoriserede mægleres virksomhed, pligter og ansvar. De gældende eksamensbekendtgørelser m. v. vil kunne holdes i kraft ved bestemmelse herom i bekendtgørelse fra handelsministeriet.

**Forslag til ændring af næringslovens § 83,
fremsat 24. maj 1943 af Mæglerkorporationen i København
og Provinsmæglerforeningen for Danmark**

Statsautoriserede skibsmæglere er berettigede til med offentlig troværdighed at afgive erklæringer til brug i retlige forhold vedrørende de under deres virksomhed henhørende forretninger. Modbevis er dog ikke udelukket.

Statsautoriserede skibsmæglere hæfter over for toldvæsenet for erlæggelsen af de afgifter, som påhviler de af dem klarerede skibe, og for de afgifter, som påhviler de af dem klarede ladninger.

Statsautoriserede skibsmæglere er eneberettigede til at besørge alt arbejde og enhver art assistance vedrørende ind- og udklarering af skibe samt forpligtede til at overholde de herfor af ministeriet for handel, industri og søfart fastsatte takster.

Dog står det den skibsfører, der er det danske sprog mægtig, frit for selv at foretage klareringen, når han personlig møder på toldboden, dér udfylder og underskriver klareringsdokumenterne samt over for toldvæsenet stiller sikkerhed for alle påhvilende afgifter.

Uanset foranstående eneret skal danske rederier være berettigede til på deres hjemsted og endvidere danske ruterederier på de steder, hvor de driver afdeling i eget navn, selv at foretage klarering af deres egne skibe.

Det er, bortset fra foranstående undtagelse, i intet tilfælde tilladt andre end statsautoriserede skibsmæglere under nogen form at besørge eller yde assistance ved ind- eller udklarering af skibe, hverken mod eller uden vederlag.

Retsafgørelser vedrørende mæglere

ad: Betegnelsen »broker«.

Ved østre landsrets dom af 26. februar 1920 (U. f. R. 1920, pag. 494) blev en befragter i Nakskov dømt efter lov nr. 168 af 20. marts 1918, § 9. Tiltale var rejst efter begæring af Provinshandelskammeret, fordi den pågældende uden beskikkelse som mægler i et cirkulære havde anbefalet sig til klarering af skibe og benyttet telegramadressen: »broker«. Den pågældende henviste til, at han måtte være berettiget til at benytte betegnelsen »broker«, der blot betyder mægler og ikke er identisk med autoriseret mægler, men retten fandt, at selvom det ikke må antages, at udtrykket »broker« er betegnelsen for den autoriserede mægler, kunne der ikke være nogen tvivl om, at benyttelsen af dette udtryk i forbindelse med, at den pågældende i cirkulæret anbefalede sig til klarering af skibe, var egnet til at hidføre forveksling med virksomheden som autoriseret skibsmægler.

En tilsvarende afgørelse er truffet ved østre landsrets dom af 11. september 1922 (U. f. R. 1922, pag. 986), hvor en befragter blev dømt for overtrædelse af lov nr. 290 af 6. maj 1921 § 9. Den pågældende havde – uden at have beskikkelse som mægler – på sit firmapapir, hvor hans virksomhed betegnedes som »Dampskibsexpedition, rederi, befragtning, assurance, køb og salg af skibe og kommissionsforretning« angivet sin telegramadresse som »broker«.

ad: Reklamation over for slutseddel.

Ved højesterets dom af 20/6 1927 (U. f. R. 1927, pag. 643) fandtes en køber i Haderslev ikke at være bundet af en slutseddel, der var udfærdiget af en varemægler i København på grundlag af en telefonsamtale med køberen. Slutsedlen vedrørte salg af et parti La Plata Majs, høst 1925, at afskibe i april til august 1925 fra La Plata Staterne med omladning i dansk-tysk havn. Straks efter modtagelsen af slutsedlen protesterede køberen telefonisk imod indholdet af slutsedlen, idet han gjorde gældende, at han havde betinget sig omladning i

dansk-tysk havn i de nævnte måneder, hvilket mægleren straks telefonisk meddelte sælgeren. I den af højesteret stadfæstede søndre landsrets dom udtales bl. a.:

»Ved afslutningen af kontrakten fungerer mægler efter rettens opfattelse som fuldmægtig for begge parter, og handelen kan ikke anses for endelig afsluttet, før den om dens indhold affattede og af mægleren underskrevne slutseddel er tilstillet parterne. Hvis disse derefter har indvending mod noget punkt i slutsedlen, må det påhvile vedkommende kontrahent ufortøvet at underrette medkontrahenten eller mægleren, hvis pligt det da er at lade meddelelsen hurtigst muligt gå videre til den anden part. Det må vel erkendes, at der ved slutsedlens udfærdigelse skabes formodning for, at aftale er truffet som angivet i slutsedlen, men denne formodning afsvækkes, når en part øjeblikkelig gør bestemt indsigelse mod et eller flere punkter af betydning i slutsedlens vilkår, og det så meget lettere, når affattelsen af slutsedlen er sket som her på grundlag af en telefonsamtale mellem Haderslev og København, hvor mulighed for misforståelse og utydelighed altid vil være til stede.«

Sø- og handelsretten har i en i S. H. T. 1945 pag. 57 anført dom anset en sælger for bundet af slutsedlen, da han ikke havde reklameret straks i overensstemmelse med reglen i mæglerbekendtgørelsen af 23. marts 1932. I det pågældende tilfælde var der mellem sælgeren og en mægler forhandlet om afslutning af en bestemt handel, og mægleren havde derefter fremsendt slutseddel til sælger og køber.

Tilsvarende afgørelse er truffet af sø- og handelsretten i en dom af 29. maj 1954 (U. f. R. 1954, pag. 918), hvor det statueres, at en køber allerede som følge af, at han ikke i overensstemmelse med reglen i mæglerbekendtgørelsen af 23. marts 1932 straks havde fremsat indsigelse imod en fremsendt slutseddel, måtte hæfte i overensstemmelse med denne. Denne vedrørte et af den kgl. grønlandske handel ifølge mægler-slutseddel solgt parti tør- og

stokfisk, hvor køberen under sagen hævdede, at han kun havde fået dispositionsret over partiet; han modtog vel mægler-slutseddel, men læste den først nogle dage efter, idet han regnede med, at den kun bekræftede hans opfattelse af aftalen.

ad: Klarering.

Ved højesterets dom af 26. april 1923 (U. f. R. 1923, pag. 516) fandtes et firma i Korsør, der havde besørget ind- og udklarering af skibe og i henhold til fuldmagt fra skipperen på dennes vegne underskrevet de såkaldte »Generalangivelser for skib og ladning« derved at have gjort indgreb i de for Korsør beskikkede skibsmægleres eneret og tilpligtedes at betale erstatning til disse.

Ved højesterets dom af 15. januar 1925 (U. f. R. 1925, pag. 248) frifandtes en direktør for et aktieselskab, der var tiltalt for overtrædelse af § 4 i mæglerartiklerne for Aarhus af 11. januar 1913, fordi han uden mæglerbeskikkelse havde været skibsførere behjælpelig med at toldklare skibe i Aarhus havn, da han havde ladet de af ham udfærdigede papirer underskrive af skibsførerne selv.

Ved højesterets dom af 5. november 1925 (U. f. R. 1926, pag. 6) fandtes en skibsagent i Korsør, der havde hjulpet skibsførere med at toldklare deres skibe, ikke at have krænket de autoriserede mægleres eneret, idet han ved sine henvendelser til skibsførerne havde gjort dem bekendt med forskellen og havde ladet dem selv underskrive klareringsdokumenterne.

Ved østre landsrets dom af 5. august 1930 (U. f. R. 1930, pag. 1074) fandtes den autoriserede mægler eneret ikke at være blevet krænket af en skibsekspeditor i Middelfart, der havde bestilling som mægler i Svendborg, hvilken be-

stilling imidlertid var deponeret hos politiet, og som, idet han betegnede sig som mægler, havde hjulpet skibsførere med at klare deres skibe på den måde, at han hos toldvæsenet rekvirerede klareringsdokumenterne, som han udfyldte og tilbageleverede efter at have ladet skibsførerne selv underskrive dem. Derimod ansås han skyldig i overtrædelse af konkurrence-lovens § 9.

Ved højesterets dom af 26. januar 1933 (U. f. R. 1933, pag. 268) antoges det ikke efter næringslovens § 83, stk. 2, at være i strid med en autoriseret skibsmægler eneret, at ind- og udklarering af skibe besørges af andre, når klareringsdokumenterne underskrives af skibsføreren.

Ved østre landsrets dom af 16. januar 1934 (U. f. R. 1934, pag. 404) straffedes efter næringslovens § 83 en grossist og speditør som uden at være autoriseret skibsmægler besørgede klarering af skibe tilhørende 3 udenlandske rederier, idet han vel måtte antages af rederierne at være befuldmægtiget dertil, men det mellem ham og dem bestående faste repræsentationsforhold kunne som følge af hans selvstændige stilling ikke betegnes som et tjenesteforhold, jfr. § 83, stk. 2. Det fandtes udelukket, at der med hensyn til mæglervirksomhed kunne anvendes anden fremgangsmåde ved klarering af skibe, der går i fast rutefart, end ved klarering af andre skibe.

Ved højesterets dom af 8. marts 1943 (U. f. R. 1943, pag. 460) ansås det ikke stridende imod næringslovens § 83, stk. 2, at en skibsagent S., der ikke var statsautoriseret skibsmægler, i de af ham benyttede certepartier anførte, at kaptajnen: »Klarerer . . . sit skib hos S.« eller »foretager skibets ekspedition hos S.«, og at han på sit brevpapir bl. a. anførte »klareringsafdeling«.

Til formanden for næringslovskommissionens mæglerudvalg

Herved anerkender vi med tak modtagelsen af udvalgets skrivelse af 14. november, hvoraf det glæder os at erfare, at udvalget har bestemt sig for at forhandle med Skibsagent-Foreningen om de ønsker, man fra foreningens side måtte have med hensyn til ændringer i lovteksten i den gældende næringslov. Ligeledes har vi bemærket, at udvalget har fundet det ønskeligt, at disse forhandlinger finder sted på grundlag af en skriftlig redegørelse for foreningens synspunkter, og vi skal i den anledning tillade os at fremføre følgende:

Vort ønske er nu som ved sidste revision af næringsloven, at næringen gives fri. I 1934 kunne vi forelægge så overbevisende argumenter for en sådan frigivelse, at man havde forventet, at næringen allerede dengang var blevet frigivet.

Udviklingen siden denne revision viser tydeligt, at det nu skulle synes helt klart, at der ikke mere er behov for nogen eneret eller monopol til enkelte borgere. Vort forslag til mæglerudvalget er derfor, som det var i 1934, at § 83 bør ændres til at have følgende tekst:

**REDERIET, SKIBETS KAPTAJN ELLER
REDERIETS BEFULDMÆGTIGEDE HÆF-
TER OVERFOR TOLDVÆSENET FOR ER-
LÆGGELSE AF DE AFGIFTER AF SKIB
OG LADNING, SOM PÅHVILER DE AF
DEM KLAREREDE SKIBE. FOR AFGIFTER-
NE KAN TOLDVÆSENET TILLIGE KRÆ-
VE REELT DEPOT.**

Vore argumenter er stort set de samme, som vi tillod os at fremføre overfor kommissionen i vor skrivelse af november 1934, hvoraf vi tillader os at vedlægge 4 fotokopier. Der er dog siden da sket væsentlige ændringer, der understreger, at det nu i langt højere grad end dengang vil være naturligt at ophæve monopolet, nemlig:

1. Siden man (de statsautoriserede/edsvorne mæglere i København og provinsen samt skibs-

agenterne repræsenteret ved SKIBSAGENT-FORENINGEN) i 1945 endes om at danne et fællesorgan:

UNIONEN AF DANSKE SKIBSMÆGLERE OG SKIBSAGENTER

(U.D.S.A.) har der ikke været nævneværdige gnidninger mellem parterne. U.D.S.A.-overenskomsten fastsætter bl. a., at medlemmerne af de tilknyttede foreninger skal overholde de af ministeriet fastsatte takster. Dette er loyalt overholdt af alle parter. Der er derfor, i modsætning til hvad tilfældet var i 1934, ikke mere nogen takstkrig eksisterende mellem parterne.

2. Mellem adskillige statsautoriserede/edsvorne mæglere og skibsagenter er der i årenes løb skabt et intimt samarbejde til gensidig fordel.

Til orientering for mæglerudvalgets medlemmer har vi fundet det rigtigt nedenfor kort at redegøre for omfanget af den virksomhed vore medlemmer udøver. Først vil vi oplyse:

1. Foreningen har 50 medlemmer fordelt over hele landet, hvoraf 20 i København. (Medlemsliste vedlægges i 4 eksemplarer). Udover vore medlemmer driver adskillige andre firmaer tilsvarende virksomhed uden at have tilknyttet sig Skibsagent-Foreningen.

2. Foreningens bestyrelse er:

Formand: *Povl Hansen,*

Hansen & Bjerrum, Bredgade 36, Kbh. K.

Næstformand: *F. Schlander,*

Dan-Transport A/S, Vestergade 33, Kbh. K.

Otto Jespersen,

Suenson & Jespersen, Toldbodgade 2, Kbh. K.

Gerhard Hansen,

Danship A/S, St. Kongensgade 68, Kbh. K.

Erik P. Jacobsen,

Erik P. Jacobsen, Skibbroen 8, Aabenraa.

C. Nørgaard,

C. Clausen Dampskibssrederi A/S,
Toldkammergade, Aarhus.

Chr. Hansen,

Chr. Hansen, Buen 2, Kolding.

Georg Schousen,

N. P. Hansen & Co., Østre Havn, Odense.

3. Foreningens vedtægter vedlægges i 4 eksemplarer.

4. Foreningens regnskab for sidste år vedlægges i 4 eksemplarer.

5. Renterne af foreningens fond anvendes hovedsageligt som legater til unge shippingfolks videre uddannelse i udlandet.

6. Adskillige af foreningens medlemmer beskæftiger betydelige personaler, op til 40/50 personer i enkelte firmaer.

7. Foreningens medlemmer repræsenterer som faste agenter en betydelig del af de rederier, der driver rutefart på Danmark.

En fortegnelse over disse rederier vedlægges i 4 eksemplarer.

For at kunne give udvalgets medlemmer en så aktuel beskrivelse af de eksisterende forhold som mulig, har foreningen til brug for denne redegørelse udsendt et spørgeskema til sine medlemmer. Resultatet heraf er som følger:

Af foreningens 50 medlemmer har 35 medlemmer (70 %) udfyldt og returneret det udsendte spørgeskema.

Spørgsmål 1:

Hvornår er Deres firma oprettet?

Svar:

Besvaret af 33 medlemmer – 1870–79 1 firma / 1880–89 2 firmaer / 1890–99 ingen / 1900–09 2 firmaer / 1910–19 3 firmaer / 1920–29 5 firmaer / 1930–39 7 firmaer / 1940–49 4 firmaer / 1950–59 8 firmaer / 1960– 1 firma.

Spørgsmål 2:

Hvor stor var omsætningen i Deres firma i 1960?

Svar:

Besvaret af 27 medlemmer der – i alt – op-giver ca. kr. 170.000.000,00.

Spørgsmål 3:

Hvor mange klareringer/ekspeditioner har Deres firma haft i perioden 1/1 1960 – 1/11 1961?

Svar:

Besvaret af 33 medlemmer:

	Antal	DW	NRT
a: Linieskibe	3.749	4.267.826	
b: Tankskibe	1.854	3.466.021	
c: Trampskibe	6.266	3.048.350	
d: Fiskeskibe (Østeuropæisk tonnage der har betalt klarering)	436	39.000	
e: Kreaturskibe	956	382.400	
f: Passagerskibe (Øresundsfart)	13.276		2.368.243
	26.537	11.203.597	2.368.243

Spørgsmål 4:

Hvilke rederier/linier repræsenterer De som faste agenter?

Svar:

Besvaret af 35 medlemmer – Se bilag til punkt 7.

Spørgsmål 5:

Hvorledes er konkurrencen med de eventuelle statsautoriserede/edsvorne mæglere forløbet i de senere år?

a: Er forholdet gnidningsfrit?

b: Er forholdet mindre godt?

c: Har De været udsat for direkte illoyal konkurrence?

Svar:

Besvaret af 29 medlemmer:

a: 25 ja / 4 nej

b: 4 ja / 25 nej

c: 4 ja / 25 nej

Spørgsmål 6:

Har nogen importør/eksportør i Deres havn udtrykt bestemt ønske om at sikre ekspeditionerne/klareringerne for de statsautoriserede/edsvorne mæglere?

Svar:

Besvaret af 35 medlemmer med 35 nej.

Spørgsmål 7:

Er det Deres indtryk at importørerne og eksportørerne i Deres havn er godt tilfredse med den nuværende ordning?

Svar:

Besvaret af 35 medlemmer med 35 ja.

Som det af ovenstående fremgår, foretages i dag en betydelig del af skibsekspeditionerne i Danmark af medlemmer af Skibsagent-Foreningen, hvortil som nævnt kommer de firmaer,

der ikke har tilknyttet sig vor forening, herunder kan specielt nævnes medlemmerne af »Klareringsoverenskomsten i København«. Disse sidstnævnte lader som bekendt selve toldarbejdet udføre af statsautoriserede/edsvorne mæglere. Alle vil kunne bekræfte, at toldbodarbejdet er en minimal del af selve skibsekspeditionen, medens som regel den egentlige skibsekspedition såsom: tilrettelægning af laste- og lossearbejdet, forhandlinger med henholdsvis modtagere eller afskibere, udfærdigelse af konnossementer og manifest, inkassation af fragter og remittering til rederierne o. s. v. hviler på den pågældende skibsagent, der har forbindelse med det vedkommende skibs rederi.

Det må synes klart for alle, at forholdene, da mæglerordningen i sin tid blev indført, og forholdene i dag på ingen måde kan sammenlignes. Dengang, da handelsforholdene var helt anderledes end nu – før radioen og fjernskrivelserne og før telefonen havde nået den udvikling, den har i dag, kunne det have sin berettigelse, at en skipper, når han som regel uanmeldt og uden kendskab til de lokale forhold anløb de forskellige havne, måtte have en autoriseret person at henvende sig til, ikke så meget for at få sit skib klareret, for det kunne han let selv udføre, men mere for at få sit skib befragtet. Sådan er forholdene som bekendt overhovedet ikke mere. I dag har praktisk talt alle redere, også de kaptajner, der selv ejer deres skibe, faste befragtningsagenter, som med hjælp af de moderne underrettelsesmidler, som regel længe før skibets ankomst til sin lossehavn, har tilrettelagt skibets ekspedition ved hjælp af den agent, han ønsker at samarbejde med. Den faste befragtningsagent instruerer kaptajnen om, hvilken ladning han derefter skal indtage, afgiver ofte

notice til afskibere o. s. v. Reglen i dag er, at kaptajnerne ikke har noget at gøre med denne side af forretningen, og grundlaget synes derfor bortfaldet for overhovedet at have nogen mæglerordning. Rederne og købmændene har i dag heller ikke brug for nogen mæglerordning, de behøver ikke ministeriets, handelsstandsforeningernes og Grosserer-Societetets assistance for at være sikker på, at de anvender den rette agent. I vore dage er der en livlig udveksling af besøg mellem parterne indbyrdes, og forretningerne afgøres i dag på grundlag af personlige bekendtskaber og med de firmaer, man har fået tiltro til. Det vil da også af ovenstående redegørelse fremgå, at nogle af de største skandinaviske og i øvrigt mange andre nationers redere har foretrukket at overdrage deres interesser i hænderne på vore medlemmer. Som en logisk følge heraf forekommer det os, at det må være naturligt ved den nu forestående revision af loven at tage disse kendsgerninger i betragtning og følgelig ændre loven, således som vi ovenfor har foreslået det.

Det er vort håb, at mæglerudvalget vil gå ind for vort forslag, og vi føler os overbevist om, hvis næringen bliver gjort fri, at medlemmerne af de nu eksisterende 4 foreninger hurtigt vil finde sammen i een forening, således som det er tilfældet i andre lande. Det er vor bestemte opfattelse, at der ingen grund er til at frygte, at fri næring, som vi har hørt det fremført, skulle medføre kaotiske forhold – tværtimod. En afskaffelse af mæglerordningen, som det rudiment den er, vil blot betyde, at vor branches forhold vil blive bragt i overensstemmelse med, hvad der kræves af vore dages moderne handel, og samtidig vil en kunstig opdeling af et ikke uvæsentligt antal borgere være bragt til ophør.

Ærbødigst

Skibsagent-Foreningen

Povl Hansen
formand.

Til formanden for næringslovskommissionen,
Handelsministeriet,
Slotsholmsgade, K.

I. Indledning.

Den 3. marts 1962 har Næringslovskommissionens Mæglerudvalg afgivet et foreløbigt udkast (VI) til forslag (med bemærkninger) til Næringslovens nye bestemmelser om mæglere – herunder statsautoriserede skibsmæglere.

Hverken Skibsagentforeningen eller de skibsagenter, som – uden at være medlemmer af Skibsagentforeningen – driver virksomhed med klarering og ekspedition af skibe har været repræsenteret i det nævnte udvalg.

Formodentlig på grund af mæglerudvalgets sammensætning giver det foreløbige udkast med tilhørende bemærkninger et meget ensidigt billede af de overvejelser, man må gøre sig, inden man skridter til en ændring af den nugældende Næringslovs bestemmelser om de statsautoriserede/edsvorne skibsmægleres stilling og af bekendtgørelsen af 23. marts 1932 angående statsaut. mægleres virksomhed, pligter og ansvar.

Da en meget betydelig del af den tonnage, der årligt klareres og ekspederes i danske havne, betjenes af andre end de statsaut./edsv. skibsmæglere – nemlig af skibsagenterne – og da disse sidste derfor har en betydelig interesse i, hvorledes de nævnte bestemmelser fremtidig udformes, har Skibsagentforeningen anset det for nødvendigt og også rimeligt at næringslovskommissionen, inden der træffes afgørelse i disse for foreningens medlemmer så betydningsfulde spørgsmål – i mange tilfælde vil det dreje sig om medlemmernes økonomiske eksistens – gøres bekendt med foreningens synspunkter.

Selv om Skibsagentforeningen i april 1962 fik lejlighed til en kort mundtlig drøftelse af problemerne med kommissionens nu afdøde formand, afdelingschef i Handelsministeriet P. Villadsen og med kontorchef G. Backhaus, fuldmægtig A. Rønsted og forskellige af mæglerudvalgets medlemmer, finder man det rigtigst at præcisere og uddybe de bemærkninger, der dengang blev fremsat fra foreningens side i en skriftlig redegørelse.

II. Skibsagentforeningen.

Foreningen er en sammenslutning af skibsagenter i Danmark.

Et eksemplar af foreningens vedtægter vedlægges som *bilag 1* til nærværende redegørelse.

Foreningens medlemmer repræsenterer som agenter en betydelig del af de rederier, der driver rutefart eller sejlads på danske havne.

En fortegnelse over disse rederier vedlægges som *bilag 2*.*)

Foreningen har 50 medlemmer, fordelt over hele landet. Af disse driver 20 virksomhed i København.

Foreningens bestyrelse fremgår af *bilag 3*.

Mange af foreningens medlemmer driver betydelige virksomheder og beskæftiger store personaler, op til 40-50 personer i enkelte firmaer.

26 af foreningens medlemmer besvarede i 1960 en forespørgsel fra foreningen om størrelsen af deres årsomsætning. Besvarelserne viste, at disse 26 medlemmers samlede årsomsætning var ca. 170 mill. kroner.

32 medlemmer besvarede foreningens spørgsmål om antallet af deres klareringer og ekspeditioner i perioden 1/1-60-1/11-61. De pågældende medlemmer havde i perioden ialt klareret og ekspederet 26.384 skibe med en samlet dødvægt på 11.149.413 tons og en nettoregister-tonnage på 2.368.243 tons (heri inkluderet rutebåde).

Mange af medlemsvirksomhederne har eksisteret i en lang årrække. Af 31 virksomheder var 1 grundlagt i tiåret 1870-79, 2 i 1880-89, 2 i 1900-09, 3 i 1910-19, 5 i 1920-29, 7 i 1930-39, 4 i 1940-49 og resten – 8 firmaer – efter 1950.

Det bør understreges, at forholdet mellem foreningens medlemmer og de aut./edsv. skibsmæglere siden oprettelsen af U.D.S.A. (se nedenfor) i det store og hele har været godt.

Foreningens synspunkter i det følgende er

*) Ikke optrykt.

derfor ikke udtryk for et ønske om at komme de eksisterende aut./edsv. skibsmæglere til livs, idet der er arbejds- og eksistensmuligheder nok til alle nuværende mæglere og agenter.

Foreningens redegørelse er alene udtryk for den opfattelse, at de nugældende regler om mægleruddannelsen, om særlige beskikkelser, om beskikkelsernes talmæssige og geografiske begrænsning og om de aut. skibsmægleres monopol på klarering af skibe *saglig set* har overlevet sig selv. Reglerne er efter foreningens opfattelse overflødige og betyder en ubegrundet indskrænkning i den lige og frie adgang til at drive næring, som i øvrigt er næringslovgivningens hovedsynspunkt.

Også uden for foreningens medlemskreds eksisterer der skibsagentvirksomheder, som arbejder med klarering af skibe uden autorisation som skibsmæglere.

En del af disse firmaer, navnlig de, der har hovedsæde i København, er af betydeligt omfang.

Selv om Skibsagentforeningen naturligvis ikke har mandat til at udtale sig på disse agenter vegne, må det efter foreningens opfattelse være indlysende, at heller ikke disse virksomheder kan være interesserede i opretholdelsen af de nugældende regler om aut./edsv. skibsmæglere, endsi i den skærpelse af de nugældende regler, som det af mæglerudvalget udarbejdede foreløbige udkast til lovændring indeholder.

Også mellem disse agenter, der står uden for Skibsagentforeningen, og de aut./edsv. skibsmæglere består der i dag et praktisk talt gnidningsløst samarbejde.

Som udtryk for det ovenfor nævnte gode forhold, der i dag består mellem på den ene side skibsagenterne og på den anden side de aut./edsv. skibsmæglere, kan nævnes, at Skibsagentforeningen, Mæglerkorporationen i København og Provinsmæglerforeningen for Danmark samarbejder i Unionen af Danske Skibsmæglere og -agenter (U.D.S.A.) om problemer af fælles interesse, herunder navnlig takster for de forskellige grene af mægler- og agentvirksomheden.

Formanden for denne union er statsaut. skibsmægler Harry Resmann, København.

Endvidere at Mæglerkorporationen i København har indgået aftale med de københavnske skibsagenter, som ikke er medlemmer af Skibsagentforeningen, og med en række rederier med hovedkontor i København om en fordeling af klareringsgebyrerne.

Aftalen administreres af Befragtnings- og Klareringsrådet i København, hvis formand er aut. skibsmægler Hilding Bidsted, København, medens befragter Willy Larsen, København er næstformand.

Aftalen går ud på, at de deltagende agenter og rederier forpligter sig til at lade de aut./edsv. skibsmæglere i København udføre klareringen af afaledeltagernes egne eller de af dem repræsenterede rederiers skibe mod at modtage en andel af klareringsgebyret (for tiden vist nok $66\frac{2}{3}\%$).

Aftalen, der vel kan siges at indeholde en vis fortrinsstilling for danske rederier fremfor udenlandske, skal i øvrigt ikke kommenteres nærmere.

III. Skibsagentforeningens Hovedsynspunkt.

A. De nugældende regler i Næringsloven af 1931 om autoriserede/edsvorne skibsmæglere falder stort set i følgende afsnit:

1. Alm. betingelser for at opnå beskikkelse, § 65, nr. 1-5.
2. Mæglerproven § 82.
3. Beskikkelse § 81, stk. 1.
4. Begrænsning i antallet af beskikkelser § 81, stk. 1.
5. Lokal afgrænsning af virksomhedsområde § 81, stk. 1.
6. Saglig afgrænsning af virksomhedsområde bkg. nr. 92 af 23/3 1932.
7. Klareringsmonopol § 83.
8. Forskellige regler om løfteerklæring, kontor, troværdighed, forening med anden bestilling, pligter og ansvar, bortfald af beskikkelse, § 84, jfr. §§ 67, 69, 71 og 73.

Det er foreningens bestemte opfattelse, at det ikke tjener noget fornuftigt formål at opretholde disse bestemmelser, forsåvidt angår de statsaut./edsv. skibsmæglere, og følgelig at der så meget mindre er nogen anledning til at ændre reglerne i skærpende retning som foreslået af mæglerudvalget.

Der bør på dette område gennemføres den samme næringsfrihed som i øvrigt er dansk næringslovgivnings hovedprincip. Dette er foreningens hovedsynspunkt.

Der har på dette område i praksis været gennemført næringsfrihed i en årrække uden at dette kan påvises at have haft uheldige følger, hverken for den danske stat (Toldvæsenet) eller for danske eller udenlandske rederier og skibe.

Den i praksis eksisterende næringsfrihed bør nu i forbindelse med revisionen af nærings-

loven finde udtryk i loven ved en ophævelse af de ovenfor nævnte bestemmelser.

Skulle Næringslovskommissionen desuagtet ønske at opretholde en ordning med beskikkelse af skibsmæglere, ønsker Skibsagentforeningen – men kun subsidiært – at påpege, at der ikke er noget til hinder for, at man kan bevare institutionen »statsaut. skibsmægler« uden at opretholde samtlige de ovenfor under 1–8 nævnte regler.

Der er f. eks. intet til hinder for, at man bibeholder reglerne om de almindelige betingelser for at opnå beskikkelse som autoriseret skibsmægler (§ 65), bestemmelsen om mæglerprøven (§ 82) dog at denne bestemmelse bør moderniseres, reglen om handelsministeriel beskikkelse (§ 81, stk. 1) og reglerne om løfteerklæring, kontor, troværdighed m. v. (§§ 84, jfr. 67, 69, 71 og 73).

Foreningen kan i så henseende henvise til de regler, der nu gælder om statsaut. revisorer. Et system, hvorefter de statsaut. skibsmæglere fremtidig blev behandlet på samme måde som statsaut. revisorer behandles efter den nugældende næringslov, ville tilgodese alle de hensyn, der kan tale for mæglerbeskikkelse, aflæggelse af mæglerprøve etc. Lige så lidt som det for de statsaut. revisorers vedkommende er anset for nødvendigt at have særlige regler om begrænsninger i antallet af beskikkelser, om lokal afgrænsning af virksomhedsområde og om monopol på en del af virksomheden, ligeså lidt kan sådanne regler anses for nødvendige for de statsaut. skibsmægleres vedkommende.

B. De nugældende bestemmelser i Næringsloven og i bekendtgørelsen af 1932 har deres udspring i mæglerforordningen af 22/12 1808 for København og i de mæglerartikler, som før Næringsloven af 1931 eksisterede i en del købstæder.

Det bør huskes, at i en del danske købstæder eksisterede sådanne mæglerartikler ikke, og mæglernæringen var følgelig i disse købstæder principielt fri næring, indtil næringsloven af 1931 trådte i kraft.

Ifølge mæglerforordningen af 1808 blev mæglerne antaget og beskikket af Københavns Magistrat, der meddelte dem en bevilling til at drive virksomhed, hvilken bevilling dog skulle kongeligt konfirmeres. De beskikkede/edsvorne mæglere havde en vis eneret på udførelsen af deres forretninger, som for skibsmæglernes vedkommende bestod i afslutning af

fragter, ind- og udklaring af skibe, toldklarening af varer og besørgelse af havariforretninger.

Omfanget af de beskikkede/edsvorne skibsmægleres eneret var uklart efter forordningen.

Givet var det, at der ikke bestod nogen pligt til at benytte beskikkede/edsv. skibsmæglere, når man selv personlig eller ved folk, der stod i ens tjeneste, ville udføre mæglerforretninger, jfr. forordningens § 15. Givet var det endvidere, at de beskikkede/edsv. skibsmæglere ikke havde eneret på at udføre den del af deres forretninger, som bestod i afslutning af fragter og besørgelse af havariforretninger.

Encreten i henhold til forordningen kunne derfor i det højeste omfatte ind- og udklaring af skibe og incassation af fragter, og selv på dette begrænsede område antoges det, at incassation af fragter ikke var undergivet mæglerens eneret, og at det heller ikke stred mod encreten at være en skibsfører behjælpelig med ind- og udklaring af skibe, når blot samtlige klaredokumenter blev underskrevet af vedkommende skibsfører personlig, således at hans rederi derigennem selv overtog hæftelsen overfor det offentlige for toldafgifterne.

Modstykket til denne meget begrænsede eneret var forbudene i forordningen §§ 12 og 13 mod, at den beskikkede/edsv. mægler virkede som dispatchør, drev handel eller befattede sig med »noget købmandsskab, spedition, skibsfører ... eller andre til købmandsstanden hørende forretninger for egen regning samt hverken direkte eller indirekte deri med nogen anden deltage under sin bevillings fortabelse.«

Fra disse forbud kunne ikke dispenseres, og de håndhævedes i praksis for skibsmæglerens vedkommende.

Et andet modstykke var de pligter, der ved forordningens §§ 6, 7, 9, 10, 11, 14, 16 og 17 var pålagt de beskikkede mæglere.

I virkeligheden må man sige, at de beskikkede/edsv. skibsmæglere efter forordningen af 1808 var en særlig art embedsmænd.

Det er utvivlsomt, at forordningen og købstædernes mæglerartikler faldt nøje i tråd med datidens almindelige laugsystem.

Begrundelsen for mæglerforordningens bestemmelser og for de lokale mæglerartikler var naturligvis klart den at sikre eksistensen af en mæglerstand af en vis kvalitet som de skibsførere, hvis skibe anløb vedkommende havneby, trygt kunne henvende sig til om bistand.

I en tid, hvor der ikke fandtes kommunikationsmidler mellem landene og knap nok mel-

lem byerne inden for det enkelte lands grænser, var det utvivlsomt en fornuftig ordning, at mæglerne var udstyrede med en offentlig autorisation, at der foretoges en nøje undersøgelse af deres forhold og hele vandet, inden de fik adgang til at praktisere, og at deres virksomhed var indgående reguleret af det offentlige.

Lige så klart er det, at denne ordning ikke er fornuftig i vore dage, og at begrundelsen for den ikke holder stik mere.

Forbindelsen mellem landene er i dag så intim gennem telegraf, telefon og fjernskriver, at et rederi når som helst kan komme i forbindelse med et hvilket som helst af dets skibe, hvor på jordkloden dette end befinder sig.

Rederierne kan endvidere i hvert land selv undersøge, hvem de ønsker at have som lokal repræsentant. Gennem anbefalinger og egne undersøgelser har de selv meget bedre mulighed for at komme i forbindelse med netop den agent, som er egnet til at varetage deres interesser, og på grund af den fastere forbindelse kan agenten tilrettelægge sin forretningsgang efter de redere, han repræsenterer, således at han kan betjene dem og deres skibe på den mest rationelle og følgelig billigste måde.

C. Næringsloven af 1857 berørte ikke de beskikkede/edsv. skibsmægleres forhold.

D. Næringslovskommissionen af 1921 drog konsekvensen af, at mæglerforordningens bestemmelser i moderne tider savnede rationel begrundelse.

Kommissionen foreslog vel ikke mæglerbeskikkelsen afskaffet, men åbnede fri adgang for enhver, der havde bestået skibsmæglerprøven til at opnå beskikkelse som skibsmægler.

Beskikkelserne var efter kommissionens lovforslag ikke begrænsede, hverken i henseende til antal eller til geografisk område, og de gav ikke deres indehavere nogen eneret på klaring. (Kommissionsforslaget af 1926, §§ 81-83).

I kommissionens betænkning siges det utrykkeligt, at kommissionen ikke kunne tiltræde et kommissionen tilstillet forslag udarbejdet på foranledning af forskellige interesserede organisationer, deriblandt Mæglerkorporationen i København og Provinsmæglerforeningen for Danmark, hvilket forslag indeholdt bestemmelser, sigtende til en udvidelse af den de beskikkede/edsv. skibsmægleres tilkommende begrænsede eneret, idet kommissionen måtte »nære betænkkelighed ved at lægge bånd på erhvervslivet på dette område.«

E. Kommissionsforslaget blev imidlertid ændret på Rigsdagen under forslagens behandling.

Uden anden begrundelse end en henvisning til »den i øjeblikket fulgte praksis« ændrede det folketingsudvalg, der behandlede forslaget til ny næringslov kommissionsforslaget, jfr. folketingsudvalgets betænkning af 20/3 1931 i Rigsdagstidende B 1930-31, spalte 1852 ff. (særligt spalte 1867), og indførte dels reglen i § 81, stk. 1 om at handelsministeriet inden det meddelte beskikkelse skulle indhente indstilling fra vedkommende stedlige handelsstandsforenings bestyrelse, og på grundlag af denne indstilling kunne begrænse antallet af beskikkelser, og dels reglen i § 83, stk. 2 om et begrænset klareringsmonopol for de beskikkede skibsmægler.

Med disse af folketingsudvalget foreslåede ændringer blev loven vedtaget i 1931.

F. Det ligger efter det udviklede helt klart, at næringslovens regler om de statsaut./edsv. skibsmæglerer simpelt hen er en videreførelse uden kritik af den gamle mæglerforordning af 1808 og af den klareringspraksis, der i 1800-tallet havde udviklet sig i Danmark på basis af mæglerforordningen og mæglerartiklerne i de købstæder, hvor sådanne artikler eksisterede.

På forhånd må man derfor stille sig noget skeptisk overfor, om disse mere end 150-årige bestemmelser i dag er tidssvarende under hensyn til den rivende udvikling, der på skibsfartens område har fundet sted siden de blev til.

G. Hvorledes er næringslovens bestemmelser og den dertil knyttede bekendtgørelse angående statsaut./edsv. mægleres virksomhed, pligter og ansvar af 23/3 1932 nu blevet praktiseret i de forløbne 30 år.

I alt væsentligt som mæglerforordningen og mæglerartiklerne blev praktiseret i tiden fra 1808 til 1931.

Dette var jo også forudsætningen fra folketingsudvalgets side for de pågældende bestemmelser i næringsloven.

1. Sorteringen af de personer, der ansøger om at blive indstillet til mæglerprøven, og selve prøven er vel i det store og hele blevet administreret tilfredsstillende.

Eksamenskommissionens sammensætning bør dog måske – hvis mæglerprøven skal bibeholdes – tages op til overvejelse.

Flertallet af kommissionens medlemmer er jo selv praktiserende statsaut./edsv. skibsmæglerer og altså personer, som må påregne konkurrence fra eksamenskandidaternes side.

Hvis prøven skal opretholdes, bør man overveje at henlægge såvel undervisningen som eksaminationen til andre organer, f. eks. kunne man tænke sig undervisningen og prøven henlagt under Handelshøjskolen i København med højskolens lærere som eksaminatorer og med censorer udpeget af højskolen, f. eks. blandt jurister, redere og forretningsfolk.

2. Bestemmelsen i næringslovens § 81, stk. 1 om at handelsministeriet skal indhente indstilling fra de lokale handelsstandsforeninger, inden det meddeler beskikkelse, og på dette grundlag kan begrænse beskikkelsernes antal, har vist sig at være højst uheldig.

I de lokale handelsstandsforeninger vil den stedlige statsaut./edsv. skibsmægler ofte være om ikke bestyrelsesmedlem (tilfældet mange steder) så dog et så fremtrædende medlem af foreningen, at bestyrelsen vil lægge megen vægt på hans opfattelse.

Det er at forlange det overmenneskelige, at der under disse omstændigheder skal blive indstillet andre mæglere til beskikkelse end dem, som den lokale statsaut./edsv. skibsmægler anbefaler, og det vil heller ikke let kunne tænkes, at handelsstandsforeningen går ind for en forøgelse af beskikkelsernes antal til skade for den eller de stedlige beskikkelsesindehavere.

Som et eksempel blandt mange på, hvad denne bestemmelse har ført til, kan nævnes, at der ved århundredets begyndelse var tre statsaut./edsv. skibsmæglerfirmaer i Aalborg. Der er i dag i 1963 det samme antal, uanset at omsætningen på og besejlingen af Aalborg Havn naturligvis er blevet mangedoblet i de forløbne 60 år, og lignende forhold kan påvises i flere andre provinsbyer.

3. Mæglerforordningen af 1808 forbød de beskikkede/edsv. mæglere visse former for virksomhed, jfr. ovenfor.

Det samme gør bekendtgørelsen af 1932 §§ 3 og 4, men der er åbnet mulighed for undtagelser.

For det første kan handelsministeriet samtykke i forening af mæglervirksomhed med virksomhed som speditør eller stevedor (§ 4, stk. 1).

Dernæst kan handelsministeriet tillade de statsaut./edsv. skibsmæglere at stå i tjensteforhold til personer eller selskaber, der driver handel, rederi, bortfragtning af tidsbefragtede skibe, eller som driver virksomhed som kommissionær, handelsagent eller handelsrejsende, lige-

som ministeriet kan tillade en statsaut./edsv. skibsmægler at være direktør eller medlem af bestyrelsen for selskaber, der driver sådan virksomhed.

Sådanne tilladelser, der på afgørende måde svækker den aut./edsv. skibsmægleres uafhængighed og upartiskhed er desværre i vidt omfang givet.

Sammenblandingen af mæglervirksomhed med anden virksomhed er klart uheldig – *vel at mærke når der til mæglerbeskikkelsen er knyttet en klareringseneret*. Misbrug kan da praktisk ikke undgås, og situationen vil blive forværret, såfremt klareringsmonopolet for de aut./edsv. skibsmæglere skærpes som foreslået af mæglerudvalget.

Selv i dag, hvor monopolet er stærkt begrænset, jfr. nedenfor, kan der påvises eksempler på, at de statsaut./edsv. skibsmæglere udnytter det klareringsmonopol, de har, til at lægge pres på skibsførere og/eller rederier for at få disse til at overlade også de øvrige forretninger i forbindelse med et skibs ekspedition til vedkommende mægler eller til det speditør- eller stevedorfirma, han er indehaver af eller økonomisk medinteresseret i.

Hvis man som modstykke til de statsaut./edsv. skibsmægleres klareringseneret ubetinget og uden dispensationsmulighed forbød dem at drive al anden virksomhed end klarering, ville betænkelighederne ved klareringsmonopolet måske være til at overse. Men så længe man tillader de aut./edsv. skibsmæglere at drive anden virksomhed, hvor de altså i konkurrence f. eks. med skibssagenterne arbejder med opgaver, som ingen har tænkt sig, at de skulle have monopol på, såsom afslutning af befragtninger, ekspedition af skibe, tilrettelæggelse af lastning og losning, havariforretninger og lignende, er det indlysende, at klareringsmonopolet bliver et våben, som de aut./edsv. skibsmæglere kan bruge eller misbruge i konkurrencen.

I denne forbindelse bør to forhold understreges:

For det første at selve klareringsarbejdet er en meget lille del af en mægler eller agents arbejde. De aut./edsv. skibsmæglere ville derfor aldrig acceptere, at de til gengæld for et klareringsmonopol ubetinget skulle afholde sig fra andre forretninger.

For det andet at regler om en særlig mægleruddannelse ikke er nødvendig af hensyn til klareringsarbejdet.

Normalt er det aldrig den aut./edsv. skibsmægler, der selv personlig klarerer de af ham

ekspederede skibe – i hvert fald ikke i firmaer af blot nogen størrelse. Klareringen foregår på den måde, at den aut./edsv. mægler sender en af mæglerkontorets lærlinge ombord på vedkommende skib for at hente skibspapirerne, hvorefter denne lærling udfylder klareringsdokumenterne, der ofte på forhånd er underskrevet in blanco af vedkommende aut./edsv. mægler, hvorefter lærlingen bringer klareringsdokumenterne til toldboden.

Der haves eksempler på, at der i lærlingens skrivbord henlægges f. eks. 100 klareringsdokumenter, som er underskrevet af beskikelsesindehaveren in blanco. Disse klareringsdokumenter benytter lærlingen derpå, så længe oplaget rækker.

H. Når de nævnte uheldige konsekvenser af de nugældende regler dog lader sig overse, skyldes det kun, at de statsaut./edsv. skibsmægleres klareringsmonopol i dag er begrænset på samme måde som før 1931 under mæglerforordningen af 1808's ægide.

Ved flere højesteretsdomme senest dommen af 26/1 1933 (U. f. R. 1933, pag. 268) er det nemlig fastslået, at det ikke er i strid med de statsaut./edsv. skibsmægleres klareringsmonopol, at ind- og udklarering af skibe besørges af andre, når blot klareringsdokumenterne underskrives af skibsføreren.

I kraft af denne fortolkning af næringslovens § 83, stk. 2 er tilstandene på klareringsområdet tålelige, selv om det ofte er vanskeligt for rederierne og skibsførerne at forstå, at deres mangeårige agent, som de har haft al grund til at fæste tillid til, og som de har haft et gnidningsløst samarbejde med, ikke er i stand til selv at ordne den relativt ubetydelige detalje i skibets ekspedition, som udfærdigelsen af skibets tolddokumenter er.

Skibsagenten er af rederiet betroet store pengemidler. Han er ofte betroet at slutte certepartier eller at udstede konnossementer på skibets vegne, altså dispositioner af betydelig økonomisk rækkevidde. Han har i forvejen tilrettelagt lastningen og løsningen af skibet, sluttet aftaler med vedkommende stevedorfirma, og når skibet er udlosset, er det ham, der incasserer fragten og transfererer den til rederiet. Ofte er det også ham, der på rederiets vegne ordner eventuelle reklamationer, retssager og lignende. Men den ubetydelige disposition, der består i at udfylde og underskrive toldpapirerne, kan han ikke foretage uden skibsførerens personlige medvirken.

Det kan ikke undre, at rederierne og skibsførerne har svært ved at forstå et sådant system.

J. *Udviklingen efter næringsloven af 1931.*

Efter at den nævnte højesteretsdom var afsagt i 1933, søgte mæglerorganisationerne ved en henvendelse til handelsministeriet af 9/7 1934 at få næringslovens § 83, stk. 2 ændret derhen, at der bortset fra de aut./edsv. skibsmæglerne kun blev givet danske rederiers skibsførere eller i rederiets tjeneste fast ansatte personer ret til at foretage klarering, og at det forbødes andre end de aut./edsv. skibsmæglerne under nogen som helst form at betinge sig eller oppebære noget honorar for assistance ved klarering eller ekspedition af skibe.

Mæglerbekendtgørelsen af 1932 ønskedes ændret derhen, at skibsføreren eller de i fast tjensteforhold til rederierne stående personer, der foretog klarering, skulle møde personligt på toldboden for der ligeledes personlig og uden nogen art af fremmed bistand at udfylde og underskrive klareringsdokumenterne samt over for toldvæsenet stille nødvendig sikkerhed for alle påhvillende afgifter, også sådanne der først blev opkrævet efter skibets afgang, d. v. s. efter anmærkning af toldvæsenets revision.

Til støtte for dette vidtgående ændringsforslag, der klart tilsigtede at beskytte – ikke rederiernes eller statens interesser – men alene de statsaut./edsv. skibsmægleres erhvervsøkonomiske interesser, anførte mæglerorganisationerne i det væsentlige de samme argumenter, som nu gentages i mæglerudvalgets bemærkninger til forslaget til ændring af næringsloven og mæglerbekendtgørelsen.

Et eksemplar af denne henvendelse fra 1934 vedlægges som *bilag 4*.

Overfor denne henvendelse protesterede Skibsagentforeningen med vægt, og henvendelsen gav da heller intet resultat.

Nu forsøger mæglerorganisationerne at genoptage – i det store og hele – det forslag, som i 1934 led skibbrud til trods for at forholdene fra 1934 til i dag klart og i stadig stigende tempo har udviklet sig bort fra nødvendigheden af klareringsmonopolet og de i forbindelse med dette givne bestemmelser i næringsloven.

IV. *Fremmed ret.*

Efter de for Skibsagentforeningen foreliggende oplysninger ligger forholdene i udlandet således, at der ikke i en henvisning hertil kan

hentes støtte for opretholdelse af den nugældende danske skibsmæglerordning.

I Norge, Tyskland, Holland, Belgien og USA er næringen som skibsmægler og skibsagent fri.

I Sverige er næringen fri for enhver, der har bestået skibsmæglereksamen.

I England kan enhver, der har bestået skibsmæglereksamen opnå beskikkelse som »licensed broker«. De beskikkede skibsmæglere har vel en klareringseneret, men betænkelighederne her ved afsvækkes betydeligt, fordi adgangen til at aflægge eksamen og til at opnå beskikkelse er fri.

Kun i Frankrig findes en ordning, der ligner den danske, men her er de autoriserede skibsmægleres virksomhed begrænset til kun at omfatte ind- og udklaring af skibe. Det er altså skibsmæglerne forbudt at drive anden virksomhed i modsætning til, hvad der hidtil har været gældende praksis i Danmark, og til, hvad der fremtidig vil blive gældende, såfremt mæglerudvalgets forslag til lovændring gennemføres.

I øvrigt hersker der blandt rederierne stor utilfredshed med den i Frankrig gældende ordning. Resultatet af ordningen bliver nemlig, at rederiet, der ofte af befragteren er henvist til at lade skibet ekspedere hos en bestemt agent, f. eks. ladningsmodtagerens agent, kommer til at betale dobbelte klareringsgebyrer, nemlig både til vedkommende agent og til den aut. skibsmægler, hos hvem agenten klarerer skibet.

V. Reale grunde.

For og imod en bibeholdelse eller en skærpelse af de gældende regler i næringsloven og mæglerbekendtgørelsen af 1932 om mæglerbeskikkelse, almindelige betingelser for at opnå sådan beskikkelse, mæglerprøven, skønmæssig begrænsning af de aut./edsv. skibsmægleres antal, lokal begrænsning af deres virksomhedsområde, deres klareringsmonopol og endelig deres særlige pligter har i tidens løb navnlig følgende argumenter været anført:

A. Såvel danske som udenlandske rederier må være interesserede i, at der i Danmark kræves dels visse betingelser opfyldt for at opnå beskikkelse som skibsmægler, og dels en særlig beskikkelse for at en skibsmægler kan drive virksomhed som sådan.

Dette – siger man – giver rederierne en betryggelse.

Det må være klart, at dette argument ikke kan begrunde regler om en skønmæssig begrænsning af de aut./edsv. skibsmægleres antal,

ej heller regler om en lokal begrænsning af deres virksomhedsområde, og endelig heller ikke regler om et klareringsmonopol.

Synspunktet kan højst føre til, at der må stilles visse almindelige krav til skibsmæglerne (i retning af alder, økonomisk ordentlig vandel og lign.) og visse specielle krav i retning af uddannelse.

Men selv sådanne regler kan argumentet ikke bære.

Rederierne har ikke udtrykt noget ønske om at blive betjent af en offentlig aut. mæglerstand med særlig mæglereksamen.

Tværtimod har rederierne i stort og stigende omfang benyttet sig af de eksisterende skibsagenter, som har besørget akkurat det samme arbejde for rederne, som er blevet udført af de aut./edsv. mæglere, og som har akkurat ligeså stor erfaring i dette arbejde som disse.

Rederierne såvel de danske som de udenlandske vil som alt overvejende hovedregel vælge deres repræsentant i Danmark hverken efter, om han har autorisation eller ej, eller efter om han har bestået mæglerprøven, men efter egen eller andres bedømmelse af hans kvalifikationer på basis af hans tidligere arbejde, suppleret med en indgående undersøgelse af hans økonomiske og andre forhold, foretaget af rederiet selv.

Er kvaliteten af repræsentantens arbejde utilfredsstillende, eller oplysningerne om hans vandel dårlige, vil rederiet undlade at entrere med ham eller forlade ham til fordel for en anden og bedre kvalificeret autoriseret eller ikke-autoriseret repræsentant. Da rederiet tilmed ofte vil råde andre til at tage samme skridt, vil det hurtigt gå således, at den ukvalificerede ikke får tilstrækkeligt økonomisk grundlag til, at han kan leve af det, og dette vil gælde, hvadenten han er autoriseret skibsmægler eller skibsagent.

Rederiernes sikkerhed for at deres repræsentant opfylder sine økonomiske forpligtelser overfor dem bliver ikke større på grund af en uddannelse eller en autorisation.

Hvis den aut./edsv. mægler ikke kan klare sine økonomiske forpligtelser, mister han ganske vist sin beskikkelse, men dette skaffer på ingen måde de skyldige beløb frem til rederiet.

Agenten mister vel ingen beskikkelse, men han går konkurs på nøjagtig samme måde som den aut./edsv. skibsmægler og med de samme økonomiske konsekvenser for rederiet.

Der ligger ingen virkelig betryggelse for rederne hverken i kravet om en særlig uddannelse eller i kravet om, at skibsmægleren skal have beskikkelse.

Det forslag, som mæglerudvalget har fremsat, indeholder bl. a. bestemmelse om, at klarering også skal kunne foretages af rederiernes faste agenter. Det er klart, at denne bestemmelse i udvalgsforslaget modsiger det her omtalte argument. Når man kan overlade til et rederis faste agent at foretage klarering, må det være indlysende, at det ikke kan være hensynet til rederierne, der ligger bag ved reglerne om uddannelse og beskikkelse af skibsmæglere. (Det er i øvrigt betegnende for tendensen i udvalgsforslaget, at man i bemærkningerne til forslaget »autentisk fortolker« begrebet fast agent som »en agent der ikke er antaget til klarering alene i det foreliggende konkrete tilfælde« (pag. 82) – en grænse det vil blive svært at få øje på i praksis.)

Tværtimod må man sige, at de gældende regler – og så meget desto mere naturligvis en skærpelse af dem – er en hemsko for rederierne i deres frie valg af repræsentant. Ofte vil det nemlig gå således, at den mægler, der påtager sig klareringen af et skib, også vil gøre forsøg på at bevæge rederiet til at overlade ham de øvrige opgaver, som er forbundet med skibets ekspedition.

Hele det afsnit af mæglerudvalgets bemærkninger til udvalgsforslaget, i hvilket man søger at begrunde en skærpelse af mæglerens klareringsmonopol, bærer da også præg af, at formålet ikke så meget er at tjene rederiernes interesser som at skabe mulighed for, at de statsaut./edsv. skibsmæglere kan diktere rederierne, hvem disse i Danmark skal benytte til ekspedition af deres skibe.

Hele den besværliggørelse af rederiernes egen klareringsret, som udvalgsforslaget opstiller, er udtryk for denne tanke. Dette, at forslaget f. eks. opererer med, at skibets kaptajn først må underskrive klareringsdokumenterne, når de er udfyldt, virker ejendommeligt i betragtning af, at et sådant krav ikke stilles for så vidt angår den aut./edsv. mægler. Han er berettiget til som hidtil at underskrive dokumenterne på forhånd og derefter lade dem udfyldte af kontorets yngste lærling, således som det er praksis.

B. Det næste, man ofte hører anført, er, at den danske stats interesser og betryggelsen af toldvæsenet kræver opretholdelsen af en autoriseret mæglerstand.

Dette argument har to sider:

1. Arbejdet med at klarere skibe over for toldvæsenet kan være så vanskeligt, at der til at bestride det kræves en vis højere uddannelse.

2. Statskassens sikkerhed for at toldafgifterne indgår, gør det nødvendigt, at klareringen foretages af personer med særlig autorisation.

ad. 1. Dette synspunkt holder ikke stik, jfr. redegørelsen ovenfor for, hvorledes de autoriserede mæglere i praksis udfører klareringsarbejdet.

Argumentet modsiges af det forhold, at klareringsarbejdet gennem mange år har været udført til toldvæsenets fulde tilfredshed af skibsagenterne og endvidere af, at mæglerudvalgets lovforslag som ovenfor nævnt bestemmer, at klareringsarbejdet også i fremtiden skal kunne udføres af rederiernes personale eller af deres faste agenter, ja, endog af udenlandske skibsførere uden nogen som helst form for mægleruddannelse og uden kendskab til det danske sprog.

Det arbejde, der kunne kræve særlig uddannelse – det egentlige mæglerarbejde, som består i at bringe en aftale i stand mellem to parter, der undertiden befinder sig på fjerne steder – såsom afslutning af certepartier, udfærdigelse af konnossementer, og det arbejde, der består i udfærdigelse af time-sheet, tilrettelæggelse af lastning og losning, har staten ingen interesse i. Her er det kun rederierne, der kan være interesseret i, at arbejdet udføres af kvalificerede personer.

Men hele dette *egentlige* mæglerarbejde forudsætter næringsloven og udvalgsforslaget, at enhver skal kunne udføre uden forudgående eksamen.

Heroverfor virker det ikke overbevisende, hvis man vil hævde, at der af hensyn til toldvæsenet kræves særlig uddannelse og eksamen til at udføre det simple arbejde, som består i at udfærdige klareringspapirerne for et skib.

ad. 2. Statskassen opnår ingen større sikkerhed for toldafgifterne, ved at klareringen udføres af autoriserede mæglere.

Tværtimod vil statskassens sikkerhed ofte være større hos skibsagenterne, fordi man af dem kan forlange deponering af de ifølge deres klarering skyldige toldbeløb.

Hverken eksamen eller beskikkelse men deponering er den eneste virkelige sikkerhed for toldvæsenet.

Erfaringerne fra 1931 til nu tyder ikke på, at statskassen vil løbe nogen som helst risiko ved at lade klarering af skibe udføres af skibsagenter og mæglere uden særlig autorisation.

Udvalgsforslaget opererer derhos som ofte

anført stadig med, at klarering af skibe skal kunne udføres af ikke autoriserede personer.

Det eneste man kan anføre er, at toldvæsenet skal have en person eller et firma her i Danmark at holde sig til for klareringsafgifterne.

Vil man have yderligere sikkerhed for afgifternes betaling, er et krav fra statskassens side om sikkerhedsstillelse den eneste mulige effektive løsning.

ad. 1 og 2. I forbindelse med dette argument om statens interesse i opretholdelsen af de aut./edsv. skibsmæglere og deres klareringsmonopol bør det fremhæves, at der til Danmark årligt indklarerer for millioner kroner varer.

Denne klarering foretages ikke af autoriserede personer, men af importørerne eller deres agenter selv. Disse ville utvivlsomt frabede sig at skulle lade deres klarering udføre af dertil særligt autoriserede toldklarere.

Det undrager sig på denne baggrund erkendelse, hvorfor der med hensyn til klarering af skibe skulle gælde andre regler.

C. Dernæst hævdes det, at mæglerne løber en vis risiko, fordi de hæfter for toldafgifterne. Som modstykke til denne risiko skal de have et monopol.

Svaret hertil må blive, at mæglerne næppe løber større risiko end andre erhvervsdrivende f. eks. agenter, der klarer varer.

Snarere tværtimod. De kan jo forlange depotering af deres opdragsgiver, og de vil ofte have sikkerhed for deres udlæg i den fragt, de incasserer for rederiet.

D. Endvidere anfører man, at det er af vigtighed, at der opretholdes en upartisk mæglerstand, som kan yde rederierne og befragterne uvildig bistand modsat skibsagenterne, der udelukkende varetager deres opdragsgivers interesser.

Dette argument forudsætter, at der i Danmark i dag eksisterer en upartisk mæglerstand. Dette er en sandhed med modifikationer.

Mæglere, som har fast forbindelse med et stort rederi eller en betydelig befragter, vil uanset beskikkelse, uddannelse og eksamen ofte se på de aftaler, han skal formidle med vedkommende befragters eller rederis øjne.

Upartiskhed kan man ikke sikre ved lovregler om beskikkelse og monopol. Tværtimod vil et monopol ofte føre til det modsatte af upartiskhed.

Ønsket om de aut./edsv. mægleres upartiskhed kan derfor højst føre til en regel om, at den mægler, som har en personlig interesse i, at en aftale af et givet indhold bliver afsluttet, er pligtig at oplyse begge parter om denne interesse.

E. Som det anføres i mæglerudvalgets betænkning, kan ønsket om at opretholde den nuværende kreds af statsaut./edsv. mæglere naturligvis motivere lovregler af den art, udvalgets forslag indeholder.

Dette ønske imødekommer udvalgsforslagets regler om en skønsmæssig begrænsning af mæglerantallet, om en lokal begrænsning af mæglerens virksomhedsområde og om deres klareringsmonopol, men det må ligge uden for lovgivningsmagtens opgave at lovgive ud fra sådanne særinteresser. I øvrigt kan det vel drøftes, om lovregler af denne art på langt sigt tjener de private næringsdrivende skibsmægleres tarv. Skibsagentforeningen mener da også at vide, at ikke alle nuværende aut./edsv. skibsmæglere deler mæglerudvalgets ønske om at opretholde og skærpe de nugældende lovregler.

F. Et ønske om at opretholde og højne mæglerstandens kvalitet kan højst begrunde regler om en særlig mægleruddannelse.

Tanken om en sådan uddannelse står Skibsagentforeningen slet ikke fremmed overfor.

Det må være i alles interesse, at unge shippingfolk, der ønsker at begynde virksomhed som skibsagenter eller mæglere får adgang til den bedst mulige uddannelse.

Men derfra og til at afskære de unge, der har gennemgået en sådan uddannelse fra at drive virksomhed inden for det felt, hvor deres uddannelse ligger, er der et meget stort spring.

Dette er imidlertid situationen, som den stiller sig i dag for mæglererhvervets unge, og som den vil stille sig fremover, hvis udvalgsforslaget gennemføres.

På tilsvarende måde er der et stort spring fra at give de unge shippingfolk en god uddannelse og til at give dem – hvis de yderligere slipper igennem det nåleøje, der hedder beskikkelse – et særligt monopol på et arbejde, som kun dækkes af en lille del af deres *mægleruddannelse*, men som de kan udnytte i konkurrence til skade for de shippingfolk, som fik den samme uddannelse, men som ikke opnåede at slippe igennem nåleøjet. En sådan tilstand indenfor et erhverv forekommer efter moderne retsopfattelse i bund og grund forkert.

Også andre erhverv ønsker at give deres unge en god uddannelse, men ingen ville formentlig falde på den tanke at anmode lovgivningsmagten om at afskære de unge, der gennem eksamen eller på anden måde havde vist deres duelighed inden for erhvervet, fra at udøve det, eller på den tanke, at anmode lovgivningsmagten om at lægge de unge hindringer i vejen for en sådan udøvelse af hensyn til de ældre inden for erhvervet eller af hensyn til lokale forhold.

De statsautoriserede revisorer er et godt eksempel på et af disse andre erhverv. Til udøvelse af virksomhed som statsaut. revisor kræves, at den unge består en vanskelig eksamen. Består han imidlertid denne eksamen får han sin beskikkelse, når blot han i øvrigt opfylder visse almindelige betingelser (næringslovens § 65) og kan udøve sin virksomhed, hvor han ønsker det, men naturligvis uden nogen som helst monopolstilling.

En tilsvarende ordning kunne man udmærket tænke sig gennemført med hensyn til de aut./edsv. skibsmæglere -- dog naturligvis med en overgangsordning, der gav de nuværende skibsagenter adgang til at opnå næringsadkomst som skibsmæglere uden aflæggelse af prøve.

G. Man har været inde på, at det ville have været ønskeligt med henblik på Danmarks påtænkte tilslutning til Rom-Traktaten at opretholde eller skærpe reglerne om begrænsninger i adgangen til at opnå beskikkelse som aut./edsv. skibsmægler og reglerne om de aut./edsv. mægleres klareringsmonopol for derigennem at hindre udenlandske kapitalstærke skibsmæglerfirmaer i at vinde indpas gennem filialer her i landet.

Helt bortset fra, at denne tankegang formentlig var i strid med de principper, hvorpå Rom-Traktaten bygger, og hvorefter der skal være fri og ubindret adgang for traktatlandenes borgere til at udøve erhvervsvirksomhed inden for traktatområdet, har synspunktet ikke synderlig værdi.

Der er allerede i dag fri adgang for udenlandske skibsagent- og skibsmæglerfirmaer til at åbne afdelinger i Danmark.

Dette er ikke sket, fordi det er unødvendigt og upraktisk.

De vigtigste mægleropgaver såsom afslutning af fragtaftaler vil udvalgsforslaget ikke hindre udenlandske firmaer i gennem filialer her i landet at påtage sig.

Disse opgaver kan de udenlandske mægler-

firmaer i øvrigt udmærket løse i Danmark uden at have filialer her.

Afslutning af fragtaftaler, aftaler om køb og salg af skibe og lignende mægleropgaver er jo en international virksomhed, som ikke er og ikke kan lokalt begrænses.

På den anden side er der en række mægleropgaver, som kræver lokalkendskab. Det gælder tilrettelæggelse af laste- og lossearbejde, indgåelse af aftaler om stevedorarbejde o. lign., som det altid vil være vanskeligt for et udenlandsk firma at tage op.

Argumentet har i øvrigt en revers: Begrænser man nemlig udlændinges adgang til at udøve virksomhed som skibsmæglere og skibsagenter her i Danmark, må man forvente, at der i udlandet vil blive lagt danske mæglerfirmaer hindringer i vejen, når de ønsker at udøve virksomhed der.

Da en meget væsentlig og vel den mest indbringende del af danske mægleres virksomhed netop består i at slutte fragtaftaler i udlandet med udenlandske firmaer, vil det nævnte synspunkt derfor let kunne virke som en boomcrang.

I øvrigt forudsætter udvalgsforslaget, at der fremtidig bliver en vis adgang for udlændinge til at opnå mæglerbeskikkelse (forslagets § 23, stk. 4, pkt. 1).*)

H. Ønsket om at opretholde særlige af handelsministeriet godkendte klareringstariffer kan ikke bære hverken de nugældende lovregler eller en skærpelse af disse.

Indenfor andre erhvervsgrene klarer man sig udmærket uden offentligt autoriserede tariffer, nemlig med vejledende eller bindende honorarregler, som er godkendt af monopoltilsyn og -råd.

Sådanne honorarregler ville også blive etableret indenfor mæglererhvervet. De eksisterende mæglere og agenter ville hurtigt finde sammen i en forening (jfr. U.D.S.A.) i stedet for de nu eksisterende 3-4 foreninger og fastlægge kollegiale regler og vejledende honorartakster, ikke blot for klarering, men for alle mæglerforretninger.

J. Man har hævdet, at det ville føre til kaotiske tilstande, hvis mæglererhvervet blev givet frit uden mulighed for begrænsning i antallet af beskikkelser og i mæglerens virksomhedsområde.

Indenfor andre erhverv har man imidlertid

*) (Nu § 1.)

ikke mærket noget til sådanne kaotiske tilstande, fordi adgangen til erhvervets udøvelse var fri for den, der havde den nødvendige uddannelse.

Revisorerhvervet, advokaterhvervet og mange andre erhverv fungerer udmærket uden regler om begrænsning af den art, som i øjeblikket gælder for de aut./edsv. skibsmæglere.

Dertil kommer, at mæglererhvervet i dag i praksis er fri næring, uden at dette har ført til kaos.

K. Særlig til støtte for den lokale begrænsning af de aut./edsv. mægleres virksomhedsområde har man anført, at det er nødvendigt, at skibsmægleren er knyttet til en eller nogle bestemte havne.

Der er imidlertid ingen grund til at have lovregler herom.

Hvis det er nødvendigt for skibsmægleren at have særligt lokalkendskab eller særligt lokal-kontor – hvilket det i mange tilfælde kan være – vil der også uden lovregler uvægerligt blive en lokal begrænsning af hans virksomhed.

Kan en skibsmægler imidlertid gøre fyldest indenfor flere lokale områder, er der ingen grund til, at han ikke skulle have lov til det, ganske på samme måde som en statsaut. revisor i Aarhus udmærket kan revidere regnskaber for virksomheder, der har deres hovedsæde i København.

I øvrigt kunne man løse spørgsmålet om den lokale begrænsning ved at bestemme for de autoriserede skibsmæglere på samme måde som for de autoriserede revisorer, at de kun må have eet fast forretningssted her i landet.

L. Hovedargumentet imod de gældende lovregler og imod en skærpelse af disse er naturligvis i dag som i 1926, at det er i strid med det almindelige princip om næringsfrihed, som har været herskende her i landet i mere end 100 år, at give bestemte personer monopol på en bestemt virksomhed, og at begrænse adgangen til udøvelsen af et bestemt erhverv.

M. En række af de ovenfor under A-K anførte betragtninger taler ligeledes klart imod, at der lægges bånd på næringsfriheden på dette område.

I hvert fald kan der ikke anføres tungtvejende – om overhovedet nogen – grunde eller hensyn, der taler for den gældende ordning eller for dens skærpelse.

Den eneste undtagelse herfra er måske ud-

dannelseshensynet, som imidlertid kun kan bære særlige regler om en mæglereksamen, og måske om beskikkelse, men absolut ikke regler om begrænsning af mæglerens antal eller af deres virksomhedsområde, for slet ikke at tale om regler om monopol.

N. Et meget tungtvejende argument imod den gældende ordning eller dens skærpelse er de muligheder for misbrug i konkurrenceøjemed, ordningen indebærer.

Som påvist består de aut./edsv. skibsmægleres virksomhed i meget andet end klarering.

Mange af de autoriserede mæglere kan ikke opretholde livet alene ved deres klareringsarbejde, der ofte vil være en mindre betydelig del af deres forretning.

Det væsentlige for mange aut./edsv. mæglere er dels de egentlige mæglerforretninger, og dels den virksomhed som eksempelvis speditører, stevedorer, korresponderende redere og aut. vejere og målere, som de driver med eller uden handelsministeriets dispensation.

En gennemgang af telefonfagbogen vil hurtigt overbevise enhver herom.

En særdeles fremstående provinsskibsmægler er f. eks. medlem af bestyrelsen for Dansk Stevedoreforening.

Adskillige provinsskibsmæglere reklamerer i de lokale telefonfagbøger og fagblade med, at de foruden deres mæglerforretning tillige driver virksomhed som speditører, som forsikringsagenter indenfor sø- og anden transportforsikring, som rejseburcauer eller som stevedorer, alt uanset mæglerbekendtgørelsens bestemmelser om, at det er de aut./edsv. skibsmæglere forbudt at drive de fleste af disse virksomheder, med mindre de får en handelsministeriel dispensation.

Adskillige især københavnske rederier administreres af autoriserede skibsmæglere eller af firmaer, dannet af autoriserede skibsmæglere som korresponderende redere.

Foreningen af alle disse opgaver i samme person eller firma ville naturligvis være i orden, hvis man erkendte og anerkendte, at mægler-næring er privat næringsvirksomhed som anden næring, men det er ikke i sin orden, at disse arbejdsopgaver bestrides af samme person, når denne har en offentlig autorisation – et offentligt stempel, der let af ukyndige opfattes som et særligt bevis på kvalitet.

Det er indlysende, at enhver af det offentlige skønnet begrænsning i adgangen til mæglererhvervet og at ethvert – selv begrænset – mono-

pol for mæglerne på klarering vil kunne bruges og misbruges i konkurrenceøjemed til at skaffe og sikre de aut./edsv. skibsmæglere de andre forretninger de beskæftiger sig med, men på hvilke de ikke har monopol og på hvilke, ingen ville falde på, at de skulle have monopol.

Fordi det er praktisk at samle hele ekspeditionen af et skib i havn hos samme firma, vil rederierne let lade sig påvirke af et klareringsmonopol til også at overlade den autoriserede skibsmægler de øvrige forretninger i forbindelse med skibets ekspedition.

VI. *Sammenfatning og konklusion.*

Det er Skibsagentforeningens bestemte opfattelse, at det af Næringslovskommissionens mæglerudvalg udarbejdede lovforslag ikke bør gennemføres, først og fremmest fordi det ved sin tilrettelæggelse af en fremtidig mæglerordning kritikløst bygger videre på den sammenblanding af offentligretlige og privatretlige principper, som den nugældende næringslov gennemførte i 1931.

Udvalgsforslaget gør sig ikke, ligeså lidt som den nugældende næringslov, mæglerordningens historiske udspring af det gamle, forlængst forladte laugssystem klart, og forslaget gør sig navnlig ikke klart de meget uheldige konsekvenser, den nævnte sammenblanding medfører.

Virksomhed som toldklarerer af skibe og virksomhed som skibsmægler har traditionelt i Danmark altid været udøvet af de samme personer, fordi man har erkendt, at dette var den praktisk rigtige ordning.

De arbejdsområder, de to virksomheder dækker, er imidlertid forskellige:

A. En toldklarers arbejde består i at optage en rapport over de oplysninger, han modtager fra den, der ønsker at klare, være sig et skib eller et vareparti, og at videregive disse oplysninger til vedkommende offentlige myndighed, nemlig toldvæsenet.

Det er karakteristisk for dette arbejde, at der til dets rette udførelse ikke kræves nogen særlig uddannelse, og dernæst at det i og for sig intet har med mægling at gøre.

I visse lande anser man en toldklarers arbejde for at være så nært knyttet til toldvæsenets, at det af denne grund bør have et vist offentligretligt præg. I disse lande kræver man derfor som grundlag for at udøve klareringsvirksomhed en offentligretlig autorisation, der som oftest er lokalt begrænset, ligesom antallet

af de autorisationer, der udstedes af vedkommende offentlige myndighed, ofte er begrænset.

I de lande, hvor man har denne særlige ordning, påser man imidlertid nøje, at virksomheden som toldklarerer netop på grund af dens offentligretlige karakter ikke forenes med privat erhvervsvirksomhed.

Man har med andre ord, hvor denne ordning gælder, oprettet en særlig stilling som toldklarerer, hvis indehaver vel har monopol på klareringsvirksomhed, men hvor der til gengæld til stillingen er knyttet et ubetinget forbud mod anden privat næringsvirksomhed.

Forbudet mod, at en sådan offentligretlig stillings indehaver driver privat næringsvirksomhed turde være indlysende rigtigt.

Hvis man nemlig ikke gennemfører et sådant forbud, vil forholdet minde meget om den adgang, der i sin tid var for dommerfuldmægtige til at drive privat virksomhed i konkurrence med de praktiserende advokater. Dette system, der netop på grund af dommerfuldmægtigstillings offentligretlige karakter fra alle sider erkendtes at være uheldig, og som derfor ophævedes i 1934, havde i virkeligheden mange lighedspunkter med den nugældende mæglerordning.

De aut./edsv. skibsmæglere har en offentligretlig stilling som autoriserede toldklarerere med monopol på klarering af skibe, men ved siden af har de adgang til at drive privat næringsvirksomhed i konkurrence med de praktiserende skibsagenter.

En sådan ordning er ligeså uheldig som den adgang, dommerfuldmægtigen i sin tid havde til at drive privat advokatvirksomhed.

Dette har man erkendt i de lande, hvor man har oprettet særlige toldklarersstillinger baseret på offentligretlige autorisationer.

B. Skibsmæglerens/skibsagentens arbejde er, som det fremgår af stillingsnavnene, at repræsentere en opdragsgiver – et rederi eller en befragter, at formidle aftaler mellem opdragsgiveren og dennes modpart samt i forbindelse hermed at bistå med den rigtige gennemførelse af den etablerede aftale.

Dette arbejde kan være af stor vanskelighed og kræver i hvert fald en betydelig praktisk – muligvis også en teoretisk – uddannelse, der måske bør slutte med en mæglereksamen.

Denne virksomhed er af rent privatretlig karakter. Den er absolut ikke lokalt begrænset, men udfolder sig tværtimod for en væsentlig dels vedkommende på tværs af landegrænser og

lokale områder. Det er jo netop her, der er behov for aftaleformidling.

Antallet af mæglere/agenter kan ikke fastsættes administrativt, men må ligesom ved anden privat næringsvirksomhed bero på udbud og efterspørgsel.

Mægleren/agenten bør ikke have monopol på nogen del af sin virksomhed.

Virksomheden er ikke af særlig personlig karakter, men mægleren/agenten må i sin virksomhed ligesom andre næringsdrivende kunne benytte fremmed medhjælp.

Nogen særlig offentligretlig beskyttelse er hverken nødvendig eller naturlig.

Den skarpe opdeling mellem toldklarers virksomhed på den ene side og mæglervirksomhed på den anden side, som i visse lande har ført til, at de to virksomhedsområder holdes i klart adskilte stillinger, har aldrig været gennemført i Danmark og bør heller ikke gennemføres, fordi det i praksis har vist sig, at opdelingen er uhensigtsmæssig, jfr. f. eks. erfaringerne fra Frankrig.

Men accepterer man, at de to virksomhedsområder kan og bør forenes i samme person eller firma, må man også acceptere, at der i begge tilfælde er tale om en privat næringsvirksomhed, der blot som en enkelt af en lang række forskellige arbejdsopgaver også klarer skibe.

Mægleren bør have en praktisk, evt. også en teoretisk uddannelse, ikke af hensyn til hans klareringsarbejde, men af hensyn til mæglerarbejdet, som er den vanskelige del af hans virksomhed.

Han kan intet monopol have på nogen del af sin virksomhed, der jo er en privat næringsvirksomhed som alle andre.

Han bør kunne etablere sig, hvor han ønsker det, uden at administrative myndigheder blander sig deri.

Hans virksomhed kan ikke være lokalt begrænset, heller ikke hans klareringsvirksomhed (noget andet er, at denne del af virksomheden måske i praksis vil udvikle sig til at blive af lokal karakter knyttet til havnen i vedkommende by, hvor mægleren har sit forretningssted). Mægleren bør som andre private næringsdrivende kunne beskæftige fremmed medhjælp.

Om han bør stille sikkerhed for sin klareringsvirksomhed må vedkommende toldvæsen afgøre på samme måde som de private redere, der entrerer med mægleren, må afgøre, om de vil forlange sikkerhedsstillelse for fragt eller andre pengemidler, de betror ham.

Den alt afgørende konsekvens af, at man i Danmark har erkendt, at det er mest hensigtsmæssigt, at samme private næringsdrivende – skibsmægleren – både kan klarere skibe og varetage mægleropgaver, er, at ingen del af mæglerens virksomhed kan være en administrativt reguleret virksomhed, opbygget på en offentligretlig autorisation.

Baserer man nemlig mæglerordningen på en sammenblanding af offentligretlige og privatretlige principper, vil dette uvægerligt føre til, at den offentligretlige autorisation og det til denne knyttede klareringsmonopol udnyttes i konkurrenceøjemed på det privatretlige område, hvor monopollet ikke gælder, og hvor ingen har tænkt sig eller ønsket, at det skulle gælde.

Skibsagentforeningen kan herefter ikke se rettere end, at *konklusionen af de anførte betragtninger må blive, at den nugældende mæglerordning med dertil hørende offentligretlig autorisation og klareringsmonopol må bortfalde til fordel for en ordning, hvorefter en skibsmægler er en privat næringsdrivende, der blot som een af sine arbejdsopgaver har skibsklareringsvirksomhed*, ganske på samme måde som andre private næringsdrivende, f. eks. importagenter, som en del af deres virksomhed klarer varer.

Om det herefter overhovedet er nødvendigt at regulere mæglerordningen i Danmark ad lovgivningens vej kan diskuteres.

Nødvendigheden heraf foreligger efter Skibsagentforeningens opfattelse kun, såfremt man vil fastholde en ordning, hvorefter der til at udøve privat næringsvirksomhed som skibsmægler kræves en særlig praktisk og teoretisk uddannelse, der slutter med en mæglereksamen.

Skal der af hensyn til mægleruddannelsen lovgives om en mæglerordning, må det påses, at der etableres overgangsregler, således at de nuværende skibsagenter får adgang til at løse næringsbrev som skibsmæglere alene på basis af en praktisk uddannelse, idet man ikke kan forlange, at skibsagenter, der i mange år har drevet virksomhed, nu for at betegne sig som og løse næringsbrev som skibsmæglere skal aflegge særlig prøve i moden alder.

København, den 21. marts 1963

SKIBSAGENT-FORENINGEN

På bestyrelsens vegne

Per Hansen
formand.

Skibsagent-Foreningen

Vedtægter

- § 1. *Foreningens Navn* er Skibsagent-Foreningen. Dens Hjemsted er København.
- § 2. *Foreningens Formaal* er at samle Skibsagenter i hele Landet til Varetagelse af fælles Interesser. Hermed tages Sigte indtil paa Samarbejde med Hensyn til fair Konkurrence, Fastlæggelse af Tariffer og Kommissioner, Formulering af Dokumenter og udadtil paa Repræsentation overfor Myndighederne og paa Samarbejde med andre Organisationer i Ind- & Udland. Endvidere paa at yde Medlemmerne Bistand til Bilæggelse af opstaaende Uoverensstemmelser og i Tilfælde af Retssager, hvis Afgørelse tjener fælles Formaal.
- § 3. *Som Medlemmer* af Foreningen kan optages ethvert Firma, som driver Skibsagentur.
- Optagelse som Medlem af Foreningen sker ved skriftlig Henvendelse til Foreningens Bestyrelse og efter dennes enstemmige Godkendelse.
- Et Firma, som har flere Kontorer, der beskæftiger sig med Skibsagentur Virksomhed, skal være Medlem med samtlige saadanne Kontorer.
- Udmeldelse kan ske med 3 Maaneders Varsel til en 1. Januar eller 1. Juli.
- § 4. *Foreningens højeste Myndighed* er *Generalforsamlingen*. Ordinær *Generalforsamling* afholdes en Gang aarligt inden 1. April og indkaldes med 1 Uges Varsel ved skriftlig Meddelelse til Medlemmerne. — Forslag, som ønskes forelagt paa Generalforsamlingen, skal indsendes til Bestyrelsen 4 Dage før Generalforsamlingens Afholdelse. Paa den ordinære Generalforsamling behandles:
- Aflæggelse af Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar.
- Det reviderede Regnskab fremlægges til Godkendelse. Der foretages Valg af Bestyrelse og Revisorer.
- Behandling af fremsatte Forslag.
- Alle Forslag afgøres med simpel Stemmefflerhed, dog at der til Ændring af Vedtægterne eller Ophævelse af Foreningen kræves, at to Tredjedele af de tilstedeværende stemmer derfor.
- Medlemskontingentet er 100,00 Kroner aarlig. Skulde Foreningens Udgifter i det forløbne Aar overstige det fastsatte Kontingent, fordeles disse med lige store Andele paa Foreningens Medlemmer.
- Har samme Firma flere Kontorer indmeldt i Foreningen ydes følgende Rabat i Medlemskontingentet. For et Kontor betales fuldt Kontingent, for de øvrige halvt Kontingent.
- § 5. *Ekstraordinær Generalforsamling* afholdes, naar Bestyrelsen anser det for paa krævet, samt naar det kræves af 3 af Foreningens Medlemmer. For Indkaldelse, Indsendelse af Forslag og Behandling af saadanne gælder samme Regler som for ordinær Generalforsamling.
- § 6. *Foreningen ledes af Bestyrelsen*, der bestaar af indtil 8 Medlemmer, 4 valgt for København og 4 for Provinsen, hvoraf et for København og et for Provinsen afgaar hvert Aar efter Tur, og et nyt Medlem for København henholdsvis Provinsen vælges. Bestyrelsen er beslutningsdygtig, naar tre Medlemmer er til stede. I Tilfælde af Stemmелighed er Formandens Stemme afgørende.
- Revisor vælges hvert Aar.
- § 7. *Intet Medlem* maa træffe nogen Særaftale med Mæglerorganisationer eller deres Medlem uden Bestyrelsens Godkendelse.
- § 8. *For Brud paa eller Omgaaelse af Foreningens Love og Beslutninger* kan Bestyrelsen paalægge en Mulkt paa indtil Kr. 2.000,—, som disponeres efter Bestyrelsens Bestemmelser.
- § 9. *Udelukkelse af Foreningen* kan finde Sted paa Bestyrelsens Forslag efter en Generalforsamlings Beslutning, naar et Medlem har vist en saadan Adfærd, at det skønnes, at han ikke er egnet til at være Medlem af Foreningen.

Foreningens bestyrelse er:

Formand	<i>Poul Hansen</i>	Hansen & Bjerrum, Bredgade 36, København K.
Næstformand	<i>F. Schlander</i>	Dan-Transport A/S, Vestergade 33, København K.
	<i>Otto Jespersen</i>	Suenson & Jespersen, Toldbodgade 2, København K.
	<i>Gerhard Hansen</i>	Danship A/S, St. Kongensgade 68, København K.
	<i>C. Nørgaard</i>	C. Clausen Dampskibsrederi A/S, Toldkammergade, Aarhus.
	<i>Chr. Hansen</i>	Chr. Hansen, Buen 2, Kolding.
	<i>Georg Schousen</i>	N. P. Hansen & Co., Østre Havn, Odense.
	<i>A. Fage Petersen</i>	Express Shipping, Aalborg.

Til Handelsministeren

Da Forholdene inden for Skibsmæglernæringen siden Højesteretsdommen af 26. Januar 1933 har udviklet sig saaledes, at Outsidere flourer paa Skibsmæglernes Bekostning ved til Skibsførere og Rederier at tilbyde at klarere eller ekspedere Skibene uden Hensyn til de af Ministeriet fastsatte Takster og Forordninger til Skade for Skibsmæglernes i Forvejen ifølge Loven stærkt begrænsede Virksomhed, tillader undertegnede Organisationer – »Provinismæglerforeningen for Danmark« og »Mæglerkorporationen i Kjøbenhavn« – os herved at anmode den højtærede Handelsminister om at foranledige foretaget følgende Ændringer i de for Udøvelsen af Skibsmæglernæringen gældende Retsregler:

1) *Ændring i Næringslov af 28. April 1931 § 83, 2. Stk.*

saaledes at der, bortset fra den autoriserede Skibsmægler i Loven allerede hjemlede Eneret, kun gives danske Rederiers Skibsførere eller i Rederiets Tjeneste fast ansatte Personer Ret til at foretage Klarering, og at det forbydes andre end autoriserede Skibsmæglere under nogensomhelst Form at betinge sig eller oppebære noget Honorar for Assistance ved Klarering eller Ekspedition af Skibe.

2) *Ændring i Bekendtgørelse af 23. Marts 1932 angaaende statsautoriserede Mæglers Virksomhed, Pligter og Ansvar, saaledes at det som Hovedregel paalægges Skibsførere eller de i fast Tjenesteforhold til Rederierne staaende Personer, der i Medfør af Næringslov af 28. April 1931 § 83, 2. Stk., selv ønsker at foretage Klareringen, at møde personlig paa Toldboden, personlig (uden nogen Art af fremmed Bistand) udfylde og underskrive Klareringsdokumenterne der, og over for Toldvæsenet stille nødvendig Sikkerhed for alle paahvilende Afgifter, ogsaa saadanne, der først opkræves efter Skibets Afgang, f. Eks. efter Anmærkning af Toldvæsenets Revision.*

Til Støtte herfor tillader vi os at anføre følgende:

1) *ad Ændring i Næringslov af 28. April 1931 § 83, 2. Stk.*

Som det vil være den højtærede Minister bekendt, har Højesteret senest ved Dom af 26. Januar 1933, Ugeskrift for Retsvæsen 1933 Side 268 fortolket den gældende Lovbestemmelse saaledes, at Skibsføreren eller Personer, der staar i fast Tjenesteforhold til denne eller Rederiet, kan siges at have besørget Klareringen, blot Klareringsdokumenterne er underskrevet af de paagældende, medens det egentlige Arbejde ved Klareringen derefter kan overlades til andre, uden at disse sidste behøver at være autoriserede Skibsmæglere.

Den paagældende Højesteretsdom er en Videreførelse af en lang Domspraksis, og det maa erkendes, at Højesteretsdommen, naar der hen ses til tidligere Praksis, vanskelig kunde falde anderledes ud, end den gjorde. At den ældre Praksis var uheldig og ikke stemmende med en praktisk Opfattelse af Forholdene, forandrer jo imidlertid ikke den Kendsgerning, at Næringslovens § 83, 2. Stk., har faaet den ovenfor skitserede Fortolkning.

Herefter maa derfor en Ændring i Retstilstanden ske ved en Ændring af Næringsloven.

Med Hjemmel i Næringsloven har Bekendtgørelsen af 23. Marts 1932 fastsat en Række Regler, der paalægger autoriserede Mæglere Pligter af tildels vidtgaaende Omfang. For det første kræves det, at man for at faa Beskikkelse som Skibsmægler skal opfylde de i Næringslovens § 65, Nr. 1–5, anførte Betingelser samt have gennemgaaet en i Bekendtgørelsens § 13 nærmere anført praktisk Uddannelse. Den autoriserede Mægler er eneberettiget til for Kaptejnen at underskrive Toldpapirer med fuld retsvirkning over for Toldvæsenet og hæfter saaledes overfor Toldvæsenet for Erlæggelse af de Skib og Ladning paahvilende Afgifter ogsaa saadanne, der først opkræves efter Skibets Afgang, f. eks. ved Antegnelse fra Toldvæsenets

Revision (se det anførte Tilfælde nedenfor). I Bekendtgørelsens § 4 er der derhos fastsat en Række Indskrænkninger i Mæglernes Adgang til at drive andet Erhverv, hvorhos endvidere § 12 paalægger Mæglerne en Række Pligter over for deres Kunder, deriblandt for Skibsmæglerne at overholde overenskomstmæssigt fastsatte Takster. Hensigten med disse Bestemmelser er:

- 1) at sikre Kaptajn og Rederi en *upartisk* og sagkyndig Medhjælp og
- 2) at skabe Toldvæsenet fuld Sikkerhed for Betaling af Afgifter.

Vi ønsker gerne at betone, at vi finder det fuldt ud rigtigt, at Retsordenen har opstillet Betingelser for at opnaa Adgang til at blive Skibsmægler, og at der er paalagt Mæglerne de nævnte Pligter, men derimod finder vi det urimeligt, at det tillades uautoriserede Personer faktisk at foretage Klareringer, uden at der paalægges disse Personer nogen af de Baand, der er paalagt de autoriserede Mæglere, ja endog uden at de paagældende er pligtige at løse almindeligt *Næringsbrev*.

Det er en i dansk Ret almindelig Regel, at man ikke kan udøve en bestemt Næring uden at maatte løse *Næringsbrev*, men saaledes som *Næringslovens* herhen hørende Bestemmelser fortolkes i Forhold til Skibsmæglerne, er det faktisk saaledes, at enhver kan udøve Skibsmæglererhvervet uden at maatte løse *Næringsbrev* og uden at være bundet af noget Takstregulativ. Enhver uvildig Iagttagere maa formentlig indrømme, at dette er urimeligt, navnlig naar ses hen til Forholdet til fremmede, ikke dansktaleske Skibsførere. Naar en uautoriseret Person udfærdiger Toldpapirerne og lader Kaptajnen underskrive disse ombord og derefter bringer dem paa Toldboden, bliver Papirerne nu modtaget af Toldvæsenet uden Forbehold og med samme Virkning, som hvis de var underskrevet af en autoriseret Skibsmægler, og uden at Toldvæsenet har nogen Sikkerhed for Erlæggelse af de fulde Afgifter, endside nogen Sikkerhed for at Underskriften anerkendes af Kaptajnen, eller at denne har forstaaet, hvad han har underskrevet, altsaa uden at Toldvæsenet eventuelt har nogen at holde sig til – med andre Ord:

Det ansvarlige Mellemed mangler.

I Løbet af de senere Aar er der paa Grundlag af de Domme, Højesteret har afsagt, paaført

Skibsmæglerne, navnlig i Provinsbyerne, en aldeles meningsløs økonomisk Konkurrence fra Outsideres Side. Dette gælder navnlig Byer som Aarhus, Aalborg, Haderslev, Esbjerg og Svendborg. Der foreligger endog Tilfælde, hvor en Outsider er rejst med Skibet fra Aalborg til Frederikshavn for ogsaa at kunne besørge Klareringen der. Det drejer sig om Personer, som for en stor Del driver de Virksomheder (Handel, Kommissionsforretning, Speditionsforretning), som det netop ifølge Loven er forment de autoriserede og upartiske Mæglere at drive. I denne Forbindelse er det maaske paa sin Plads at pege paa, at der nu i Aarhus findes en Speditør og Møbeltransportindehaver, der fik Tilladelse til at underkaste sig den anordnede lettere Mægler-Overgangs-Eksamen, som han imidlertid *ikke* bestod, og som dog alligevel fremdeles i fuld Udstrækning driver samme Forretning vedrørende Klarering og Ekspedition af Skibe som de ifølge Loven statsautoriserede Skibsmæglere til betydelig økonomisk Skade for disse og kun til Fordel for *udenlandske* Rederier, et Forhold, der maa siges at være en fuldstændig Desavouering af en af den danske Rigsdag og Regering vedtagen Lovbestemmelse. Ved ikke at bestaa den anordnede Eksamen har vedkommende jo dog dokumenteret ikke at have tilstrækkelige Kundskaber og Kendskab til de mange og meget vigtige Forhold inden for Skibsmæglerbranchen.

Disse Tilstande er ganske meningsløse og fuldkommen i Strid med sund Sans, og det maa derfor være særlig paakrævet for Lovgivningsmagten at gribe ind til Beskyttelse for de Samfundsinteresser, som de autoriserede Mæglere ifølge Loven har Pligt til at varetage over for Staten, Handelsstanden og Rederierne.

Med Hensyn til de Takster, de autoriserede Mæglere beregner sig med Hjemmel i Bekendtgørelsen af 23. Marts 1932, skal det bemærkes, at disse er meget moderate og i øvrigt fastsatte af Ministeriet efter Forhandling med Søfartsraadet, Grosserer-Societetets og Provinshandelskammerets Repræsentanter i Mæglerkommissionen.

Som Regel benytter de danske Rederier sig da ogsaa i det store og hele loyalt af de autoriserede Skibsmæglere, medens Konkurrencen fra Outsideres Side navnlig sætter ind over for udenlandske Rederier. Set fra et dansk national-økonomisk Synspunkt synes det særligt ubehageligt, at fremmede Skibe paa danske Borgers Bekostning kan blive betjent til Priser, som ligger under de af Ministeriet fastsatte og tillige under

det Niveau, som er gældende praktisk talt alle Steder i Udlandet.

Naar de autoriserede Skibsmæglers Stilling har været drøftet, er det undertiden blevet anført, at man i Udlandet ikke kendte Begrebet autoriserede Mæglere, bortset fra Ordningen i Frankrig. Til Belysning af Forholdene i Tyskland vedlægges en Række Skrivelser fra det danske Generalkonsulat i Hamburg samt en Skrivelse fra Konsulatet i Flensburg med et Bilag til Mæglerkorporationens juridiske Konsulent, Højesteretssagfører Leif Gamborg.

Af den nævnte Korrespondance vil det ses, at slet saa enkelt, som man fra visse Sider har søgt at fremstille det, er Sagen ikke. Paa Grundlag af de gældende Havnereglementer og Vedtægter er Forholdet i flere af de nordtyske Havne faktisk dette, at de egentlige Mæglere i større eller mindre Udstrækning har en vis Eneret til at besøge Klareringer. Ogsaa i England gaar Tendensen som bekendt i Retning af en vis Autorisation.

Særlig Vægt maa man imidlertid lægge paa Forholdet i Sverige, idet den svenske Rigsdag netop i indeværende Foraar har vedtaget Lovforslag om en Ordning af Skibsmæglerforholdet, idet efter det i Sverige vedtagne Lovforslag *ingen Skibsfører, hverken svensk eller udenlandsk* har Ret til at klarere sit Skib, men at dette kun er tilladt Rederi eller Timecharter-Befragter, respektive deres fast ansatte Personale, dog kun for egne eller af dem tidsbefragtede Skibe, og endda kun for saa vidt Rederiet eller Timecharteren har fast Kontor paa den paagældende Plads, en Ordning, der hjemler de autoriserede Skibsmæglere Eneret endogsaa i større Udstrækning end det af os foreslaaede vilde hjemle os. Det paagældende Lovforslag vedlægges Sagen.

Med hensyn til Norge er Forholdet dette, at der vel ikke findes autoriserede Skibsmæglere, men at alle norske Rederier udelukkende benytter Medlemmer af Norsk Skibsmæglerforbund saavel til Klarering som til *Skibsbefragtning*.

Danske Skibe benytter overalt i Udlandet Skibsmægler til Klarering, og der stilles i Udlandet saadanne Krav til Selvklarering, at denne praktisk talt er udelukket og heller ikke kendes, idet Toldmyndighederne der ikke yder Bistand, saaledes som Tilfældet er i Danmark.

2) *ad Ændring i Bekendtgørelse af 23. Marts 1932.*

Som overfor anført har Højesteret ved Dom af 26. Januar 1933 fastslaaet, at Næringslovens

§ 83, 2. Stk., maatte fortolkes saaledes, at det i det foreliggende Tilfælde var tilstrækkelig til Opfyldelse af Næringslovens Undtagelsesregel, at den paagældende Skibsfører selv havde underskrevet Klareringsdokumenterne, medens Klareringen i øvrigt foretages af en ikke autoriseret Person.

Det skal ikke her undersøges, om denne Højesteretsdom virkelig er i Overensstemmelse med Næringslovens Formulering, men blot konstateres, at saafremt dette Synspunkt gennemføres i Praksis i al Almindelighed, vil Konsekvensen heraf være, at en Række udenlandske Skibsførere kommer til at underskrive Klareringsdokumenter, til hvis nærmere Indhold de savner et hvert nødvendigt Kendskab.

Den eneste Maade, paa hvilken det vil være muligt at gennemføre en effektiv Beskyttelse af den danske Stats og de udenlandske Rederiers berettigede Interesser, er at kræve, at Toldmyndighederne forvisser sig om, at Skibsføreren forstaar Indholdet af Klareringsdokumenterne, og at dette kontrolleres ved, at Skibsføreren ved personligt Fremmøde paa Toldboden og ved personlig Udfyldelse af Klareringsdokumenterne over for Toldmyndighederne bekræfter og klarlægger sin Forstaaelse af Dokumenternes Indhold samt stiller Sikkerhed for Betalingen af paahvilende Afgifter, ogsaa saadanne, der fremkommer efter senere Revision.

Det er en Selvfølge, at Gennemførelsen af denne administrative Regel samtidig vil bevirke, at de autoriserede Mæglere, der ved Ministeriets Bekendtgørelse er paalagt et ikke ubetydeligt Ansvar og vidtgaaende Forpligtelser ogsaa af økonomisk Natur erhverver en under den nuværende Konkurrence fra Outsideres Side stærkt paakrævet Beskyttelse. (Det er saaledes paaviseligt, at en Skibsmægler fornylig til Toldvæsenet har maattet erlægge Betaling for Afgifter, som først opkrævedes ca. 1 Aar efter Skibets Afgang – i Henhold til Toldvæsenets Revisionsantegnelse).

Af foranstaaende vil det fremgaa, at vi anser det for mest rationelt, at der sker en Ændring i den bestaaende Lovgivning angaaende vort Erhverv, men vi har dog ikke samtidig villet undlade at pege paa, at en vis rimelig Beskyttelse af vore Rettigheder til Gunst for det Offentlige, Handelens og Søfartens Interesser vilde kunne opnaas ad administrativ Vej, og saafremt det skulde vise sig umuligt at faa en lovmæssig Ordning af Forholdene, tillader vi os i hvert Fald at henstille saa indtrængende som

muligt, at den højtærede Minister skrider til en Ændring i Administrationen af Loven, saaledes som i nærværende Skrivelse foreslaaet.

Nærværende Henvendelse er som nævnt foranlediget ved Højesteretsdommen af 26. Januar 1933. Forholdene er efter denne gjort utaalelige for Skibsmæglerne, som er blevet endnu grellere stillede end tidligere, idet en

hvilken som helst Person med Fordel og uden Forpligtelser og Garantier og uden den lovbefalede Eksamen kan udføre praktisk talt samme Forretning som Skibsmæglerne uden at være underkastet de Indskrænkninger, som ifølge Loven er paalagt de statsautoriserede og edsvorne Skibsmæglere og uden Garantier over for Toldvæsenet.

København, den 9. Juli 1934.

*Provinsmæglerforeningen for
Danmark.*

P. A. Nielsen.

p. t. Formand.

E. Bergmann.

Næstformand.

V. H. Nisted.

H. C. Hovmand.

J. U. Jepsen.

Mæglerkorporationen i København.

Hermann Hansen.

p. t. Formand.

F. S. Eskildsen.

p. t. Næstformand.

Mogens Broe.

J. Wonsild.

Fritz Esmark Olsen.

Bisiddere.

Til

Næringslovskommissionen,
Handelsministeriet,
Slotsholmsgade 10,
København K.

I et 30 sider langt indlæg har Skibsagentforeningen ved skrivelse af 21. marts d. å. til formanden for Næringslovskommissionen fremsat en række bemærkninger til det udkast til forslag til nye bestemmelser om mæglere, som er afgivet af Næringslovskommissionens mæglerudvalg.

Det er ikke vor hensigt med nærværende skrivelse at ville optage en polemik med Skibsagentforeningen, men da Skibsagentforeningens indlæg dels på visse punkter bygger på forkerte antagelser, og dels på visse punkter fremkommer med unøjagtige eller urigtige oplysninger, har vi fundet det rigtigst at fremkomme med nedenstående korrigerende og supplerende bemærkninger.

Selvom vore foreninger ikke har haft nogen indflydelse på mæglerudvalgets sammensætning, må vi påpege, at mæglerudvalget ikke er ensidig sammensat. Vore foreninger har hver udpeget eet medlem af udvalget, medens de øvrige medlemmer er udpeget af Handelsministeriet, Søfartsrådet, Grosserer-Societetets Komité og Provinshandelskammeret.

ad side 91. II.

Vi skal ikke bestride, at der blandt Skibsagentforeningens medlemmer er virksomheder, der beskæftiger stort personale. Dette er jo blandt andet muligt, fordi medlemmerne af Skibsagentforeningen har deres fulde frihed til at beskæftige sig med al erhvervsvirksomhed og ikke er underkastet de begrænsninger, som gælder for aut. mæglere.

Vi skal heller ikke bestride de givne oplysninger om omsætning, klareringer og ekspeditioner, men skal dog vedrørende årsomsætning

gen påpege, at de aut. mægleres omsætning mangfoldig overstiger de opgivne tal.

Opmærksomheden henledes iøvrigt på, at antallet af klareringer og ekspeditioner af Skibsagentforeningens medlemmer er opgjort i en periode på 22 måneder og omfatter på denne måde 2 fulde sommerhalvår.

I materialet indgår endvidere rutebåde som*) med 13.276 antal skibsanløb – altså over halvdelen af de af Skibsagentforeningens medlemmer ekspederede. Sådanne rutebåde bruger normalt ikke mægler.

Endelig henledes opmærksomheden på, at omsætningstallene ikke giver noget reelt billede af virksomhedens størrelse, idet omsætningen afhænger af mange forskellige faktorer, blandt andet på hvilket sted fragten skal betales.

ad side 91–92.

Det er rigtigt, at forholdet mellem Skibsagentforeningens medlemmer og vore foreningers medlemmer i det store og hele er godt, og det kan derfor ikke undgå at undre os, at der nu skydes os en række forkerte motiver i skøene, og at der rettes en mistænkeliggørelse mod vore medlemmer for misbrug af deres stilling.

Vi mener ikke, at Skibsagentforeningen, som ganske rigtigt ikke har mandat til at udtale sig på andre end medlemmernes vegne, har ret i, at de skibsagentvirksomheder, som ikke er medlemmer af Skibsagentforeningen, har den samme opfattelse, som Skibsagentforeningen giver udtryk for.

Forholdet er tværtimod det, at for Københavns vedkommende er et endnu større antal

*) et rederis både i Øresundsfart.

skibsagentfirmaer af betydelig størrelse tilsluttet Befragtnings- og Klareringsrådet. Disse firmaer har gennem Befragtnings- og Klareringsrådets skrivelse af 4. april 1962 til Handelsministeriet klart udtalt ønsket om en fortsættelse af de bestående forhold.

En afskrift af Befragtnings- og Klareringsrådets skrivelse af 4. april 1962 til Handelsministeriet vedlægges (side 113).

ad side 92. III. A.

Det er ikke rigtigt, at det af Næringslovskommissionens mæglerudvalg udarbejdede udkast til forslag til lov om statsaut. skibsmæglere og statsaut. varemæglere ændrer reglerne i skærpende retning. Tværtimod foreslår lovudkastet en legalisering af et rederis faste agent (§ 5).

ad side 94. G. 1.

Skibsagentforeningen drager eksamenskommissionens upartiskhed i tvivl og anfører, at flertallet af kommissionens medlemmer selv er praktiserende skibsmæglere – »altså personer, som må påregne konkurrence fra eksamenskandidaternes side«. Hertil skal bemærkes, at der i kommissionen, der består af 5 medlemmer, for tiden kun er en praktiserende skibsmægler.

Samtlige medlemmer er udnævnt af handelsministeren og – bortset fra formanden – efter indstilling fra handelens, rederinæringens og mæglerens organisationer. Ifølge mæglerudvalgets forslag skal eksamenskommissionen nu udvides til 7 personer, hvorved mæglerens indflydelse fremtidig vil blive endnu mindre.

Ejheller eksamensresultaterne for de sidste 10 år tyder på, at man fra eksamenskommissionens side har søgt at holde konkurrencen nede. Resultaterne er følgende:

I 1953 indstilledes 29, hvoraf 16 bestod.

I 1956 indstilledes 41, hvoraf 27 bestod.

I 1959 indstilledes 48, hvoraf 41 bestod.

I 1962 indstilledes 54, hvoraf 36 bestod.

Formanden for eksamenskommissionen har i over 25 år været departementschef H. Jespersen, derefter afdelingschef P. Villadsen og nu afdelingschef Knud Agbo.

ad side 95. G. 2.

Der ses ikke at være grundlag for at antage, at de statsaut. mæglere skulle kunne tiltage sig en særlig – i denne forbindelse betænkelig – indflydelse på de lokale handelsstandsforeningers indstilling.

Under Provinshandelskammeret hører 80 handelsstandsforeninger med et samlet med-

lemsantal på over 10.000. Det siger sig selv, at provinsens ca. 100 skibsmæglere ikke vil være i stand til at øve nogen dominerende indflydelse i disse foreninger. Iøvrigt er skibsagenterne som regel også medlemmer af den stedlige handelsstandsforening.

Da der af Skibsagentforeningen nævnes et konkret tilfælde, hvor den lokale indflydelse skulle have været særlig uheldig, nemlig Aalborg, skal vi om dette forhold give følgende faktiske oplysninger:

Det bemærkes, at indenfor det nævnte tidsinterval har D.F.D.S. oprettet eget kontor i byen, og dette selskab tegner sig for ca. 40 % af den tonnage, der anløber Aalborg-området.

Der er i de sidste 30 år *kun* givet afslag til een ansøger til beskikkelse som statsaut. skibsmægler i Aalborg, nemlig i 1963. Den pågældende ansøgning blev ikke afslået på grund af et ønske om at holde antallet nede, idet Handelsministeriet i sin afgørelse af sagen, der blev truffet den 29. januar d. å., tilføjede,

»at Handelsministeriet vil være villig til at overveje at meddele Dem beskikkelse som skibsmægler, såfremt De vil drive skibsmæglervirksomhed i eget navn og for egen regning, og såfremt De opsig Deres næringsbrev som speditor.«

Ville den pågældende ansøger have opfyldt Handelsministeriets krav, ville hans ansøgning altså være blevet imødekommet.

Iøvrigt skal vi fremhæve, at det er *Handelsministeriet*, der træffer afgørelsen, og at ministeriet, selvom de lokale handelsstandsforeninger skal høres, ikke er bundet til at følge disses indstilling, der kun er vejledende.

ad side 95. G. 3.

Bemærkningerne om, at der kan påvises eksempler på, at statsaut. skibsmæglere har udnyttet »det klareringsmonopol de har til at lægge pres på skibsførere og/eller rederier for at få disse til at overlade også de øvrige forretninger i forbindelse med et skibs ekspedition til vedkommende mægler eller til det speditor- eller stevedorfirma, han er indehaver af eller økonomisk medinteressert i« står ganske uden dokumentation og kan efter vor mening ikke tillægges nogen som helst vægt.

Det skal i denne forbindelse fremhæves, at der kræves dispensation for, at en mægler tillige kan drive speditor- og/eller stevedorvirksomhed, og at dispensationerne kun gives af Handelsministeriet efter indgående undersøgelser. Dispensationer er ikke givet i København. Et misbrug af dispensationen ville formentlig føre til

øjeblikkelig indgriben fra Handelsministeriets side.

Skibsagenter kan derimod frit uden dispensation drive såvel speditør- som stevedorvirksomhed.

ad side 95. G. 3.

På dette sted finder vi anledning til, da Skibsagentforeningen gang på gang anvender ordet »monopol« og »klareringsmonopol«, generelt at fremhæve, at der ikke i den bestående lovgivning og ej heller i det af mæglerudvalget udarbejdede udkast findes noget monopol for de aut. skibsmæglere, hvilket også fremgår af de af Skibsagentforeningen side 96 H fremhævede oplysninger.

ad side 96 foroven.

Skibsagentforeningens antydninger af, at mæglervirksomheden drives af mæglerens lærling er for letkøbte, og vi skal ganske undlade at kommentere dem.

ad side 97 foroven.

Der afholdes ikke skibsmæglereksamen i Sverige, men betegnelsen »auktoriserad skeppsklarerare« meddeles af Sjöfartsstyrelsen i Stockholm. Under udvalgsarbejdet har der fra mæglerside gang på gang været udtalt ønske om indførelse af en mæglerordning netop i lighed med den svenske – jfr. mæglerudvalgets beretning side 75 foroven – men forgæves.

ad side 100. H.

Mæglerudvalget har ikke fremsat forslag om, at der skal opretholdes særlige af Handelsministeriet godkendte klareringstariffer. Der henvises herved til mæglerudvalgets beretning side 83.

»Man finder, at der ikke fremtidig er anledning til for det offentlige at fastsætte sådanne mæglersalærtakster«.

ad side 101. N.

Det fremhæves påny, at mæglervirksomhed

kun kan forenes med speditør- og/eller stevedorvirksomhed med Handelsministeriets dispensation, og når sådan dispensation er givet, er der formentlig næppe noget at sige til, at den pågældende også i telefonfagbogen ganske korrekt anfører, at han driver sådan virksomhed.

Selvom det efter vor opfattelse ikke på nogen måde ville være odøst, om en skibsmægler, der med Handelsministeriets dispensation drev stevedorvirksomhed, var medlem af bestyrelsen for Dansk Stevedorforening, skal vi bemærke, at det er positiv urigtigt, når det anføres, at en provinsskibsmægler er medlem af bestyrelsen for Dansk Stevedorforening. Ingen skibsmægler er eller har været medlem af bestyrelsen for den nævnte forening.

Det har, som indledningsvis nævnt, ikke været vor hensigt med denne henvendelse at ville indlede en polemik med Skibsagentforeningen, ligesom det heller ikke har været vor hensigt minutøst at imødegå alle de anbringender fra Skibsagentforeningen, hvori vi ikke er enige. Mæglerkorporationen i København og Provinsmæglerforeningen for Danmark har ikke med det resultat, der er kommet af Næringslovskommissionens mæglerudvalgs arbejde, opnået det, man gerne ville opnå, hvilket vel er forståeligt, når henses til, at udvalget repræsenterer også andre interesser end mæglernes, herunder handelens og navnlig rederieringens interesser. Den eneret, der er givet til statsaut. skibsmæglere ved lovudkastets § 5, er når henses til § 5, stk. 2, så udvandet, at der ikke er tale om nogen reel eneret. Når vore foreningers repræsentanter i mæglerudvalget alligevel har kunnet tiltræde mæglerudvalgets indstilling og forslag, skyldes det ønsket om, at der fra udvalgets side skulle kunne fremkomme en enstemmig indstilling. Dette kan naturligvis kun ske, når alle parter bøjer af, og efter vor opfattelse har vore repræsentanter ikke været dem, der har bøjet sig mindst.

København, den 4. maj 1963.

Mæglerkorporationen i København.

John H. Nielsen.

Provinsmæglerforeningen for Danmark.

J. U. Jepsen.

Den 4. april 1962.

Handelsministeriet, København.

Efter at være gjort bekendt med det i Næringslovskommissionens Mæglerudvalg nu foreliggende udkast til nye lovbestemmelser om statsautoriserede skibsmæglers virksomhed skal vi underskrevne bestyrelsesmedlemmer i Befragtnings- og Klareringsrådet, der repræsenterer skibsagent-firmaerne under klareringsoverenskomsten i København, tillade os at fremsætte vore synspunkter som følger:

Klareringsoverenskomsten, der første gang blev oprettet i 1901 og som alle vore medlemmer, 59 skibsmæglere og 46 skibsagent- og shippingfirmaer, har underskrevet, forudsætter, at de statsautoriserede skibsmæglere udfører alle de skibsklareringer, som vore shippingfirmamedlemmer disponerer over, og alene heri ligger en klar tilkendegivelse fra vore medlemmer, at man har fundet det i alle parter interesse, at skibsmæglernes eneret til klarering ikke bare respekteres, men strengt håndhæves til gavn såvel for agentfirmaerne og rederierne som for samfundet i almindelighed.

For – efter vor opfattelse – at undgå misforståelser vil vi høfligst foreslå, at der i foreløbigt udkast (VI) side 10, andet afsnit efter »... kan klarere egne skibe, af ham« tilføjes »for egen regning«, således at sætningen lyder: »... kan klarere egne skibe, af ham – for egen regning – befragtede eller med hans egne samsejlende skibe«. Ligeledes side 10, 4de afsnit efter »... af rederens egne skibe, af ham« tilføjes »for egen regning« d.v.s. at sætningen lyder: »... foretage klarering af rederens egne skibe, af ham – for egen regning – befragtede eller med hans egne o.s.v.«.

Vi vedlægger en medlemsliste*) over klareringsoverenskomstens samtlige skibsagent- og shippingfirmamedlemmer, som i øjeblikket kun har hovedstaden som virkeområde, men formentlig vil kunne udvides til at dække hele landet og derigennem give anerkendte skibsagenter i provinsen mulighed for en tilsvarende ordning, som den vi har og har haft i København siden 1901.

Ærbødigst

P. R. V.

Chr. Borg.

Hans Svenningsen.

Willy Larsen.

*) Ikke optrykt.

MEMORANDUM

til møde den 21/5 1963 med næringslovskommissionens formand,
 hr. departementschef Otto Müller

Skibsagentforeningens bemærkninger til Næringslovskommissionens Mæglerudvalgs beretning af marts 1963.

I. Indledningsvis ønsker Skibsagentforeningen gerne oplyst, hvorfor foreningen og dermed den betydelige del af skibsfarten, som repræsenteres af foreningens medlemmer, ikke har kunnet opnå adgang til at udpege et medlem af Næringslovskommissionens Mæglerudvalg.

II. Mæglerudvalgets beretning indeholder efter Skibsagentforeningens opfattelse væsentlig uklarhed på to helt afgørende punkter.

Disse uklarheder vil skabe betydelig usikkerhed i fremtiden, hvis udvalgsforslaget ophøjes til lov.

A. Efter at udvalget pag. 76 i beretningen har redegjort for den nugældende retstilstand, som er, at det ikke strider mod de statsaut. skibsmæglers eneret, at bistand til klarering ydes af andre end de statsaut. skibsmæglere, når klareringsdokumenterne underskrives af rederen eller skibsføreren, anfører udvalget pag. 76, nr. 6, sidste afsnit, at man har ment at burde foreslå »at de statsaut. skibsmæglers eneret i så henseende (udhævet her) bevares.«

Dette tyder på, at udvalgsforslaget alene går ud på opretholdelse af den nugældende retstilstand, jfr. også pag. 76, nr. 6, næstsidste afsnit, og pag. 76, nr. 7, sidste afsnit.

Går man derpå til pag. 82 i beretningen, synes det, som om forslaget alligevel tilsigter en begrænsning i den nugældende adgang, andre end de statsaut. skibsmæglere har til at yde bistand til klarering, jfr. især pag. 82, 2. spalte, 3. afsnit, (selv om det er vanskeligt for Skibsagentforeningen at se, hvorledes man tænker sig kontrollen med, at der ikke underskrives udfyldte klareringsdokumenter, gennemført).

Skibsagentforeningen ønsker gerne klarlagt, hvorledes udvalgsforslaget nærmere skal forstås på dette afgørende punkt.

B. Den anden uklarhed i beretningen har nær sammenhæng med den under *A* nævnte.

Hvilken bistand til klarering er det, udvalgsforslaget ønsker at forbeholde de statsaut. skibsmæglere?

Når udvalget pag. 82 opgiver at fastlægge, hvad der skal forstås ved »udfærdigelse« af klareringsdokumenter, har man da ikke opgivet at angive klareringsmonopolets område, og erkender udvalget da i virkeligheden ikke mono-
 polets urimelighed?

Et monopol, hvis område ikke klart kan fastlægges, er efter foreningens opfattelse meningsløst.

I den forbindelse må foreningen fremhæve, at det kan være uheldigt, at beretningen pag. 82, 2. spalte, 2. afsnit nævner klarering i samme åndedrag som afslutning af befragtningsaftaler, etc. – altså de egentlige mæglerforretninger.

Dette kan, men skulle nødtigt føre til den misforståelse, at de statsaut. skibsmæglere også skal have eneret på disse forretninger.

III. Det fremgår af beretningen, pag. 76, nr. 6, sidste afsnit og pag. 77, nr. 9, 1. afsnit, at Danmarks Rederiforening har ønsket en liberalisering af mæglererhvervet, at handelsorganisationer har ønsket det samme og at toldmyndighederne ikke har ønsket den nugældende retstilstand ændret.

Hvorledes går det da til, at udvalgsforslaget så langt fra at liberalisere mæglererhvervet snarest er havnet i den modsatte grøft, noget som i virkeligheden kun mæglerorganisationerne har ønsket.

Efter de oplysninger, der forelå for foreningen, da man modtog beretningen, har de to rederiforeninger for mindre skibe nemlig ingenlunde afgivet udtalelser til udvalget af det indhold, der anføres i beretningen pag. 77, nr. 9, 1. afsnit.

IV. I beretningen pag. 76, nr. 7, næstsidste afsnit, pag. 81, 4. afsnit og pag. 82, 3. afsnit

knæsetter udvalget et for mæglerstanden meget farligt princip.

Antallet af mæglerbeskikkelser skal afhænge bl. a. af indtjeningsmulighederne vedkommande sted.

Disse muligheder skal handelsministeren efter høring af forskellige organisationer bedømme.

Udvalget overser vist herved, at de statsaut. skibsmægleres indtjening på denne måde fremtidig kan reguleres af det offentlige.

Hvis handelsministeren, d.v.s. Staten, skønner, at de aut. skibsmægleres indkomstniveau i forhold til den øvrige befolknings ligger for højt, kan man regulere niveauet ved at uddele flere beskikkelser.

Det plejer ikke at være i erhvervslivets interesser at anbefale gennemførelsen af love, der kan have sådanne konsekvenser for en del af erhvervslivets udøvere.

Princippet viser, hvor langt mæglerorganisationerne er parat til at gå i deres bestræbelser for at bevare et monopol. De er villige til herfor at ofre deres økonomiske frihed.

V. Udvalgets bemærkninger pag. 76, nr. 7, næstsiste afsnit er ikke noget for mæglerstanden særegent.

I tiden efter besættelsen var antallet af stillinger, hvortil krævedes juridisk embedseksamen, ekstraordinært stort og tilgangen til studiet blev derfor også ekstraordinært forøget.

Da de ekstraordinære stillinger senere blev nedlagt, var det i en overgangsperiode vanskeligt for yngre juridiske kandidater at opnå stillinger.

Således vil det være overalt, hvor en stilling er betinget af en eksamen.

Tiden jævner imidlertid sligt, og set over en periode vil det hurtigt vise sig, at tilgangen til mæglerprøven og mæglererhvervet kommer til at svare til efterspørgslen, d.v.s. antallet af stillinger.

I øvrigt er det jo således også i dag, at den, der består mæglerprøven, aldeles ikke har sikkerhed for at opnå beskikkelse.

VI. Udvalget overser totalt, at den store godsmængde, der importeres til Danmark landværts, ikke klareres af en monopoliseret stand. Dette gælder hverken varerne eller transportmidlerne.

VII. Udvalget anfører intetsteds, at mæglerbeskikkelser – hvis hele dette forældede system skal opretholdes – fremtidig kun bør meddeles, efter at beskikkelserne er opslået ledige.

En sådan almindelig adgang til at søge ledige beskikkelser er vigtig.

Kun derved kan man imødegå den helt urimelige »handel« med beskikkelser, som i øjeblikket finder sted.

Når der i dag betales priser for mæglerforretninger helt ude af proportion med forretningens indtjeningssevne, kan forklaringen kun være underhåndsförhandlinger og -aftaler om, hvem der skal have den tidligere forretningsindehavers beskikkelse.

VIII. Udvalget forudsætter pag. 83, at visse erhverv ikke skal kunne forenes med virksomhed som statsaut. skibsmægler, men overser helt den idag ofte benyttede mulighed for omgåelse heraf, der består i, at en statsaut. skibsmægler driver forretning i kompagni med en person, for hvem dette forbud ikke gælder.

I øvrigt påser man i dag næppe, at de autoriserede skibsmæglerer også på anden måde omgår forbudet. For eks. er det foreningen bekendt, at en statsaut. skibsmægler er aktionær i et selskab, som driver fragtspekulation, og som selv time-chartrer skibe; i begge tilfælde virksomheder, som den pågældende mægler ikke ville kunne forene med sin beskikkelse.

IX. Det er klart, at udvalgsforslaget ikke er møntet hverken på København eller på de større danske havnebyer som Århus, Odense, Ålborg, Esbjerg m. fl., men derimod på de små havnebyer, hvor der sidder en beskikket mægler, hvis forretning skal beskyttes mod udenforståendes klarering.

Man må rejse det spørgsmål, om udvalget ikke herved går for vidt i retning af at benytte lovgivningsmagten til et sådant formål, og om det overhovedet er samfundsøkonomisk forsvarligt at tilgodese et sådant hensyn.

Hvis man nemlig må erkende, at importørerne på vedkommende sted kan klarere ligeså godt og ligeså billigt som den autoriserede mægler, bliver det vanskeligt at se, hvorfor importøren ikke skal have adgang til at klarere.

Og dersom rederne – navnlig småskibsredere – er ængstelige for at klarere deres skibe hos vedkommende importør, der også ofte vil være befragter, vil der så ikke derigennem være skabt sikkerhed for, at en selvstændig mæglerforretning kan eksistere på stedet, uden at lovgivningsmagten behøver at blande sig deri?

I øvrigt er forholdet allerede i dag det, at en række større importører selv klarerer de af dem befragtede skibe. Det gælder f. eks. en række af de største offentlige kraftværker.

Bilag til Skibsmægler-Foreningens memorandum til mødet den 21. maj 1963.

Der findes i Århus:

4 skibsmæglerfirmaer med autorisation, der for-
deler sig som følger:

1 firma med 3 autorisationer

1 firma med 2 autorisationer

1 firma med 2 autorisationer

1 firma med 2 autorisationer, som bortfaldt
ved dødsfald, men forretningen drives vi-
dere på dispensation i 3 år *indtil en søn næ-
ste år vil forsøge at tage eksamen.*

Af ikke autoriserede firmaer findes der:

7 forretninger, der har været drevet:

1	firma	i	ca.	35	år
1	»	»	»	40	»
1	»	»	»	32	»
1	»	»	»	15	»
1	»	»	»	18	»
1	»	»	»	30	»
1	»	»	»	5	»

alle velfunderede og solide firmaer, der nyder
anseelse såvel i danske som udenlandske reder-
kredse og blandt Handelsstanden, idet disse
firmaer energisk er gået ind for en udbygning
af trafikken over Århus havn, der har været og
stadig er i en rivende udvikling. — De fleste af
de ikke autoriserede firmaer driver større for-
retninger end hovedparten af de autoriserede
og beskæftiger et langt større personale.

Der må i den forbindelse gøres opmærksom
på, at samarbejdet mellem de autoriserede og
ikke autoriserede firmaer er det absolut bedste,
man gør forretninger sammen og anerkender
hinanden, og der drives fra de ikke autoriserede
firmaer ikke anden forretning end den, der driv-
es i de autoriserede, der kan her tænkes på bl.
a. spedition.

De ikke autoriserede firmaer stilles på lige
fod med de aut. af alle herværende importører
og eksportører, bl. a. kan nævnes De kommu-
nale værker og Midtkraft.

Der findes i de ikke autoriserede firmaer le-
dere, der er fuldt kvalificerede med mange års
erfaring inden for shipping og endog med mæg-

lereksamen, men den nugældende lovgivning
forhindrer disse firmaer i at få autorisation, selv-
om man fra myndighedernes og Handelsstan-
dens side vil gå ind for, at der gives autorisa-
tion, og der er fra Handelsstandens side givet
udtryk for, at man gerne så flere autorisationer
i Århus under betragtning af, at Århus Havn
udvikler sig meget stærkt, og jeg kan heller
ikke se, at man i en tid, hvor man søger at li-
beralisere, ønsker at standse udviklingen med
en forældet lovgivning, som man endog nu for-
søger at forstærke til trods for, at man skulle
gøre erhvervet til fri næring mod løsning af al-
mindeligt borgerskab.

Det foreliggende lovforslag synes for mig at
være for provinsielt og kun gældende for gan-
ske små og ubetydelige havne, idet man må reg-
ne med, at der for de større østjydske og fynske
havne gælder helt andre forhold. Specielt bør
man meget nøje undersøge forholdene i havne
som Ålborg og Århus, hvor ganske specielle
forhold gør sig gældende.

Det falder mig noget for brystet, at man i
udvalget sidder overhørig, at en meget betydelig
faktor i dansk erhvervsliv, nemlig Rederifor-
eningen går ind for fri næring, den part, som
udvælger agenterne og honorerer disse og ved
udvælgelsen af agent selv må løbe risikoen. —
Efter hvad vi har forstået, går alle Rederifor-
eningerne ind for dette, selvom der i udkastet
er givet udtryk for noget andet.

Til trods for den eksisterende lov med dens
begrænsninger i erhvervet, kan man ved at stu-
dere bl. a. skibsregisteret finde, at adskillige aut.
skibsmæglere er interesserede i rederier, og man
kan blandt bestyrelsesmedlemmer i forskellige
foreninger og sammenslutninger finde aut.
skibsmæglere, hverv som man synes ikke kan
forenes med skibsmæglerens virksomhed under
lovens bogstav. I hvert fald må der til den nu-
gældende lov være givet et utal af dispensatio-
ner.

Endvidere finder jeg det urigtigt, at der
handles om de aut. skibsmæglerforretninger på
den måde som dette gøres. — Der kan nævnes

eksempel på, at der for en forretning til de efterladte, der var ingen enke, blev forlangt en betydelig afståelsessum, vel er jeg kendt med, at det er navnet, der betales en goodwill for, men samtidig er det jo underforstået, at der følger en autorisation med. Det vil for en ung mand være vanskeligt at drive en forretning blot på en autorisation, idet han jo bindes stærkt af loven, og han er nødsaget til at overtage et gammelt firma med en masse dispensationer til en stor afståelsessum. – Det fremmer ikke lysten til hos unge mennesker at tage en uddannelse og dermed forbunden eksamen, når udsigterne til at opnå autorisation er så små.

Der tales om sikkerhed over for det offentlige med hensyn til aflæggelse af afgifter ved at give autorisation, d.v.s. at såfremt forpligtel-

serne ikke opfyldes, er det eneste våben, man har, at inddrage autorisationen, men det giver sikkert ikke mange penge i kassen. Derimod har man den sikkerhed hos de ikke autoriserede, at man ved enhver klarering deponerer, og der er derved altid sikkerhed for afgifterne.

Endvidere må jeg gøre opmærksom på, at samarbejdet mellem Toldvæsenet, som jo efter min formening er hovedparten i denne sag, er absolut det bedste eksisterende, og jeg kan af udkastet forstå, at Toldvæsenet ikke har noget at indvende mod de ikke autoriserede firmaer, hvilket man også har siddet overhørig. Jeg tror det ihvertfald i Århus fra Toldvæsenets side ville blive hilst med glæde, at de ikke autoriserede firmaer blev ligestillet med de autoriserede.

N. J. Gorrisen.
Erik Strøjer.

E. Behrendt-Poulsen.
Jørgen Gorrisen.

København K., den 29. maj 1963.

Formanden for næringslovskommissionen,
departementschef Otto Müller
handelsministeriet,
Slotsholmsgade 10, K.

*Vedr. beretning fra næringslovskommissionens
mæglerudvalg.*

Idet jeg henviser til drøftelserne forleden på mødet i Handelsministeriet mellem Skibsagentforeningens bestyrelse på den ene side og departementschefen, afdelingschef Agbo og ekspeditionssekretær Selmer på den anden side, tillader jeg mig at fremkomme med følgende:

På mødet blev fremhævet af afdelingschef Agbo, at Mæglerudvalget betragtede udvalgsforslagets § 5: »Dog kan en reder selv ved *sin faste agent* . . . klarere egne skibe og skibe, som han har befragtet, eller som samsejler med egne skibe« som en væsentlig liberalisering af klareringsområdet.

Af bemærkningerne til udvalgsforslaget pag. 82 fremgår, at en person, som er antaget til klarering alene i det foreliggende konkrete tilfælde, ikke kan anses som fast agent.

På baggrund af denne bemærkning i motiverne til udvalgsforslaget må Skibsagentforeningen befrygte, at udtrykket »fast agent« i forslagens § 5 vil blive fortolket snævert som kun omfattende sådanne agenturforhold, hvor der foreligger en agenturkontrakt mellem rederiet og vedkommende agent.

Typisk den situation der foreligger ved linieagenturer.

Ordene i motiverne pag. 82, »iøvrigt vil rederen altid til klarering kunne benytte sig af sin faste agent på stedet« kan efter Skibsagentforeningens opfattelse ikke fortolkes på anden måde.

Anlægges denne fortolkning, betyder udvalgsforslaget ingen liberalisering af klareringsområdet.

For det første er de tilfælde, hvor der foreligger agenturkontrakt mellem et rederi og dets danske agent yderst få. Det må anslås, at kun

ca. 10 % af de fleste etablerede skibsagentfirmaers klareringer sker for skibe, med hvis rederier agentfirmaerne har en sådan kontrakt.

Dernæst vil agentfirmaerne, selvom de klarer for et rederi med hvilket, de har mangeårig forretningsforbindelse, ofte have vanskeligt ved at bevise denne forretningsforbindelse, fordi den ikke hviler på en skriftlig kontrakt.

Endelig kommer dertil, at denne fortolkning af lovforslaget vil hindre etablering af nye skibsagentfirmaer, som ikke straks ved etableringen vil være i stand til at opnå faste agenturforhold.

Langt den største del af de eksisterende skibsagentfirmaers klarering sker med hensyn til skibe, med hvis rederier firmaet kun har løsere forretningsforbindelse.

Meget ofte vil det f. eks. være således, at agentfirmaet repræsenterer en dansk befragter, på hvis vegne agenten slutter fragtaftale med et rederi, hvis skib da klareres af skibsagenten, når skibet anløber vedkommende agents havn med ladningen til vedkommende befragter.

Eller situationen vil være den, at skibsagenten har forbindelse ikke med vedkommende rederi, men med en udenlandsk eller indenlandsk mægler eller skibsagent, der anmoder vedkommende skibsagent om at klarere de af ham sluttede skibe, når disse skibe anløber vedkommende agents havn.

Det er Agentforeningens opfattelse, at udvalgsforslaget i begge disse situationer medfører, at agenten må afgive den pågældende klarering til den stedlige autoriserede skibsmægler.

Dertil kommer den meget væsentlige ting, at den øvrige ekspedition af skibet som oftest vil følge klareringen både af praktiske grunde, og fordi vedkommende autoriserede mægler, der skal have klareringen, derigennem kan »presse«

rederiet til at overlade mægleren også den øvrige ekspedition.

Skibsagentforeningen må derfor bestemt advare imod at opfatte nævnte bestemmelse i udvalgsforslaget som en liberalisering af klareringsområdet i forhold til den nugældende retstilstand.

Det er tværtimod foreningens opfattelse, at regelen betyder det modsatte, altså en styrkelse af de aut. mægleres klareringsmonopol, dels ved at den hindrer etableringen af nye skibsagentfirmaer og dels ved at de etablerede firmaer i en lang række tilfælde må afgive deres nuværende klareringer og ekspeditioner til en autoriseret mægler.

Deres ærbødige

N. J. Gorrissen. Jørgen Gorrissen.

Til
Næringslovskommissionen,
Handelsministeriet,
Slotsholmsgade 10,
København K.

Efter at være gjort bekendt med højesterets-sagfører N. J. Gorrissens skrivelse af 29. maj d. å. til formanden for Næringslovskommissionen og med det memorandum, der er indleveret til mødet den 21. maj d. å. med formanden, finder vi anledning til – i tilknytning til vor skrivelse af 4. maj d. å. – at fremkomme med følgende bemærkninger til de fra skibsagentside fremsatte udtalelser.

Indledningsvis vil vi på ny fremhæve, at det af mæglerudvalget fremsatte forslag ikke er udtryk for »en styrkelse af de autoriserede mægleres klareringsmonopol«, idet § 5 klart er en liberalisering i forhold til den nugældende lovgivning, en liberalisering som udelukkende er til fordel for skibsagenterne. Man taler stadig om et monopol, hvilket, som vi har påvist, ikke eksisterer.

ad memorandum s. 114 III.

Det anføres, at de to rederiforeninger for mindre skibe ikke indtager det standpunkt, som refereres i mæglerudvalgets beretning s. 77, pkt. 9.

Dette anbringende er ganske absurd.

For det første ville mæglerudvalget naturligvis ikke eenstemmigt have underskrevet en beretning indeholdende urigtige oplysninger om faktiske forhold.

For det andet er det os bekendt, at Rederiforeningen for mindre Skibe senere har bekræftet, at man ikke mindre end på 2 bestyrelsesmøder har behandlet spørgsmålet og eenstemmigt har vedtaget, at man ikke ønskede ændringer i den bestående ordning, ligesom det er os bekendt, at Rederiforeningen af 1895 på sin generalforsamling den 27. maj d. å. eenstemmigt vedtog at erklære sig enig i de synspunkter, Næringslovskommissionens mæglerudvalg

har givet udtryk for angående dette punkt, og godkendte bestyrelsens stillingtagen.

ad s. 115 VII.

Da forholdet er det, at det står enhver frit for nårsomhelst og hvorsomhelst at ansøge om at få beskikkelse som statsautoriseret mægler, er en lovfæstet bestemmelse om opslag både overflødig og uhensigtsmæssig.

ad s. 115 VIII.

Fra mæglerens side har man intet haft imod, at der indførtes forbud mod, at autoriserede mæglere indgik interessentskab med ikke-mæglere – Man har tværtimod fra mæglerens side fremsat forslag om en sådan regel, men herom kunne der ikke opnås enighed i udvalget.

ad bilag til memorandum.

Når mæglerforholdene i Århus gøres til genstand for særlig udførlig omtale, skal vi gøre opmærksom på, at der i den sidste menneskealder, så vidt vides, ikke er givet afslag på en eneste ansøgning om beskikkelse for personer, der har ønsket at nedsætte sig som selvstændig skibsmægler i Århus. Så sent som den 14. august d. å. har Handelsministeriet med fuld tilslutning fra mæglerorganisationernes repræsentanter i mæglerkommissionen meddelt beskikkelse til en ansøger, som fra den 1. september d. å. har påbegyndt en ny og selvstændig mæglervirksomhed i Århus.

København, den 5. september 1963.

Mæglerkorporationen i København
John H. Nielsen.

Provinsmæglerforeningen for Danmark
J. U. Jepsen.

Erik Strøjer. E. Behrendt Poulsen.
N. J. Gorrissen. Jørgen Gorrissen.
Preben Bornstein.

København, den 17. november 1964.

Formanden for Næringslovskommissionen,
Hr. departementschef O. Müller,
Handelsministeriet,
Slotsholmsgade, K.

Som advokat for Skibsagentforeningen tillader jeg mig at henvende mig til Dem under henvisning til de tidligere henvendelser, som Næringslovskommissionen gennem mig har modtaget fra foreningen.

Anledningen til min henvendelse er den, at foreningen har bragt i erfarings, at der i kommissionen muligvis er stemning for en ny mæglerordning, som med bibeholdelse af den eksisterende klareringsret for de beskikkede skibsmæglere vil gøre adgangen til at opnå beskikkelse betinget alene af, at ansøgeren opfylder visse almindelige betingelser (alder, indfødsret, økonomisk soliditet etc.) og den betingelse, at ansøgeren har bestået mæglerprøven.

Efter denne ordning skulle altså den af mæglerudvalget foreslåede adgang for Handelsministeriet til at begrænse tilgangen til mæglererhvervet bortfalde.

Skibsagentforeningen har bedt mig fremhæve, at såfremt en ny mæglerordning får det anførte indhold, bør der i loven indføres en overgangsordning, der gør det muligt for de nuværende skibsagenter at opnå beskikkelse,

selv om de ikke har bestået mæglerprøven, når de blot opfylder de ovenfor anførte almindelige betingelser.

De fleste af de nuværende skibsagenter har drevet deres virksomhed gennem mange år, og det vil være ubilligt at forlange af dem, at de for at få adgang til at løse næringsbrev eller beskikkelse som skibsmæglere skulle sætte sig på skolebænken for at aflægge en særlig prøve.

De har i praksis bevist deres duellighed og bør alene på basis af deres praktiske uddannelse have mulighed for at opnå næringsbrev eller beskikkelse.

Foreningen har som sagt bedt mig fremhæve dette overfor Næringslovskommissionen, selv om nødvendigheden af en overgangsordning allerede er anført i sidste afsnit af skrivelsen af 21.3.1963 fra Skibsagentforeningen til Dem.

Jeg vedlægger et eksemplar af foreningens medlemsfortegnelse,*) hvoraf det fremgår, hvilke skibsagenter der navnlig ville kunne komme i betragtning som faldende ind under en overgangsordning.

Med ærbødighed

N. J. Gorrissen. Jørgen Gorrissen.

*) Ikke optrykt.

Kapitel IV

Ejendomsmæglere

1. Spørgsmålet om ejendomsmæglerenes næringsretlige forhold har kommissionen, som anført i indledningen, behandlet på grundlag af den som bilag 2 til betænkning I optrykte beretning fra udvalget vedrørende ejendomsmæglere og ejendomshandlere, jfr. i øvrigt afsnit 138 i betænkning I.)*

Kommissionen har herefter udarbejdet det som bilag til nærværende kapitel optrykte udkast til forslag til lov om ejendomsmæglere. I bemærkningerne til dette lovudkast er redegjort for de væsentligste af de problemer, der knytter sig til de enkelte bestemmelser i lovudkastet.

2. Kommissionen har overvejet, om der som indstillet af flertallet af medlemmerne i udvalget vedrørende ejendomsmæglere og ejendomshandlere bør tillægges ejendomsmæglere eneret på virksomhed som mellemmand ved køb og salg af fast ejendom m. v. Kommissionen finder det som anført i afsnit 138 i betænkning I betænkeligt at give ejendomsmæglere en sådan eneret og har herved lagt vægt på, at forslaget til den nye næringslov går i retning af en yderligere liberalisering af adgangen til erhvervsudøvelse, således at en eneret for ejendomsmæglerne vil være i strid med de principper, kommissionen i øvrigt har fulgt ved udarbejdelsen af forslaget til en ny næringslov. Hertil kommer, at den i dag gældende ordning efter kommissionens opfattelse har virket tilfredsstillende, således at der ikke synes at kunne gives nogen tungtvejende begrundelse for på nuværende tidspunkt at indføre en eneret for ejendomsmæglerne. Kommissionen foreslår således, at virksomhed som mellemmand ved handel med fast ejendom m. v. som hidtil også skal kunne drives af personer, der har næringsbrev som ejendomshandlere.

Som anført i afsnit 138 i betænkning I har kommissionen også overvejet spørgsmålet om, hvorvidt det bør være tilladt ejendomsmæglere at betegne sig som »statseksamineret«, »statsautoriseret« eller lignende. Personer, der efter at

have bestået ejendomsmæglerprøven, løser næringsbrev som ejendomsmægler, anvender som oftest betegnelsen »statseksamineret ejendomsmægler«, uanset at betegnelsen »ejendomsmægler« er tilstrækkeligt dækkende som betegnelse for deres virksomhed, idet ejendomshandlere eller andre ikke må benytte betegnelsen »ejendomsmægler« eller »mægler« – dog må skibsmæglere og varemæglere naturligvis benytte betegnelsen »mægler«. Kommissionen har ment, at når der tillægges ejendomsmæglere eneret til benyttelse af betegnelsen »ejendomsmægler«, ses der ikke hverken for ejendomsmæglerne eller for publikum at være noget behov for, at der til betegnelsen knyttes ord som »statseksamineret« eller lignende. Man har derfor fundet det naturligt og hensigtsmæssigt, at ejendomsmæglere fremtidig betegnes alene »ejendomsmægler«, og at den hidtidige betegnelse »statseksamineret ejendomsmægler« ikke benyttes i lovgivningen eller af det offentlige. Man har i øvrigt overvejet at foreslå, at det forbydes ejendomsmæglere at betegne sig som »statseksamineret«, »statsautoriseret« eller lignende, men har dog ikke ment at burde fremsætte forslag herom.

3. Kommissionen finder, at lovbestemmelserne om ejendomsmæglere i flere henseender ikke bør være de samme som gælder for skibsmæglere og varemæglere. Man foreslår således i lovudkastet, at ejendomsmæglere kan beskikkes, når de er 21 år – den alder, der efter den gældende lov kræves, for at få næringsbrev som ejendomsmægler – medens skibsmæglere og varemæglere som hidtil skal være 25 år. Man finder, at det ikke – som for skibsmæglere og varemæglere – i loven bør fastsættes, at der skal kræves praktisk uddannelse, men foreslår, at handelsministeren skal kunne foreskrive praktisk uddannelse som betingelse for at gå op til ejendomsmæglerprøven eller for at få beskikkelse som ejendomsmægler. Endvidere finder man, at beskikkelse som ejendomsmægler ikke bør kunne nægtes som for skibsmæglere og varemæglere, såfremt den pågældende i stilling eller erhverv har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at han ikke vil drive mægler-

*) Om ejendomsmæglere og ejendomshandlere kan i øvrigt henvises til Jep Lauesen Frost: Ejendomsmæglerens og ejendomshandlerens retlige stilling særligt med hensyn til krav på salær. (1964).

virksomhed på forsvarlig måde. Heller ikke finder man, at de særlige regler i borgerlig straffelov om forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv bør finde anvendelse på ejendomsmæglere. I øvrigt mener man, at det ikke for ejendomsmæglere vil være påkrævet at have løfterklæring.

Derimod finder man det rimeligt, at det foreskrives, at ejendomsmæglere i modsætning til skibsmæglere og varemæglere skal have fast forretningssted, ligesom det er tilfældet for ejendomshandlere.

Som det fremgik af kommissionens betænkning I, har man været inde på, at beskikkelsen skulle kunne meddeles ved påtegning på beviset for ejendomsmæglerprøven; men ved de afsluttende forhandlinger i kommissionen er dette dog fundet mindre hensigtsmæssigt.

4. Kommissionen har tiltrådt indstillingen fra udvalget vedrørende ejendomsmæglere og ejendomshandlere om i loven at indsætte den hidtil af handelsministeren fastsatte forskrift om, at ejendomsmæglere ikke må udfærdige de til tinglysning bestemte dokumenter om overdragelse af fast ejendom, og at det for at hindre omgåelse af forbudet præciseres, at forbudet

også gælder ejendomsmæglernes medarbejdere. Begrundelsen for dette forbud er, at de juridiske kundskaber, som udkræves til ejendomsmæglerprøven, langt fra er tilstrækkelige til den forsvarlige udførelse af sådanne forretninger, men at ejendomsmæglernes elementære kendskab til retsregler, som er af betydning for deres virksomhed, kan tænkes at bibringe publikum og ejendomsmæglerne den formening, at disse skulle være i besiddelse af de kvalifikationer, som er nødvendige for at kunne yde sådan juridisk bistand. Hertil kommer, at det kan være ønskeligt, at disse dokumenter udfærdiges af advokater, der har mulighed for at rette eventuelle uklarheder og fejl i de foreløbige dokumenter, hvorved bemærkes, at advokater i så henseende antages at have en vis pligt til at varetage begge parter's interesser.

Et af kommissionens medlemmer – *Groes* – finder dog, at der ikke er tilstrækkelig begrundelse for et sådant forbud, og foreslår dette ophævet.

5. Kommissionen indstiller herefter, at der søges gennemført en lov om ejendomsmæglere overensstemmende med lovudkastet, trykt som bilag til nærværende kapitel.

Udkast til forslag til lov om ejendomsmæglere

§ 1. Ejendomsmæglere beskikkes af handelsministeren.

Stk. 2. Ret til at få beskikkelse som ejendomsmægler har enhver person, der

- 1) har dansk indfødsret,
- 2) har bopæl her i landet,
- 3) er myndig og ikke er under lavværgemål eller har sit bo under konkursbehandling og
- 4) har bestået en særlig prøve, jfr. § 3.

Stk. 3. Handelsministeren kan bestemme, at retten til at indstille sig til prøven, jfr. § 3, eller retten til at få beskikkelse betinges af, at den pågældende har været beskæftiget i en virksomhed, der kan antages at have givet ham kendskab til ejendomsforhold.

Stk. 4. Beskikkelse kan nægtes under de i borgerlig straffelovs § 78, stk. 2, nævnte omstændigheder.

Stk. 5. Handelsministeren kan undtage fra betingelsen i stk. 2, nr. 1. I så fald kan beskikkelsen begrænses og betinges.

§ 2. For beskikkelse som ejendomsmægler betales afgift efter bestemmelser, fastsat af handelsministeren.

§ 3. Handelsministeren fastsætter de nærmere bestemmelser om den i § 1, stk. 2, nr. 4, omhandlede prøve, herunder betingelserne for at indstille sig til prøven, kravene til prøven, prøvens afholdelse og bedømmelsen.

Stk. 2. Til bistand for handelsministeren ved administrationen af loven, herunder ved fastsættelse af bestemmelserne i henhold til stk. 1, nedsætter handelsministeren en kommission (Ejendomsmæglerkommissionen), bestående af mindst 3 medlemmer. 1 medlem skal have den juridiske uddannelse og 1 medlem skal være ejendomsmægler.

§ 4. Beskikkelse som ejendomsmægler bortfalder, når vedkommende dør. Det samme gælder, hvis han ophører med at opfylde betingelserne i § 1, stk. 2, nr. 1-3, medmindre handelsministeren tillader, at beskikkelsen opretholdes.

Stk. 2. Er beskikkelse som ejendomsmægler bortfaldet efter stk. 1 eller frakendt efter borgerlig straffelovs § 79, skal den straks tilbageleveres handelsministeriet.

Stk. 3. Ophører grunden til en beskikkelses bortfald at bestå eller udløber eller ophæves frakendelsen af en beskikkelse, skal beskikkelsen efter begæring og uden betaling af afgift på ny sættes i kraft og udleveres den pågældende.

§ 5. Kun personer, der har beskikkelse som ejendomsmægler, eller som i henhold til tidligere næringslovgivning har næringsbrev som ejendomsmægler, må benytte betegnelsen »ejendomsmægler«. Andre må heller ikke benytte danske eller udenlandske betegnelser, der er egnet til forveksling hermed.

§ 6. Handelsministeren kan fastsætte nærmere regler for ejendomsmægleres virksomhed og herunder bestemme, at visse erhverv og stillinger ikke kan forenes med hvervet som ejendomsmægler.

Stk. 2. Ejendomsmæglere skal have fast forretningssted.

Stk. 3. Ejendomsmæglere og disses medarbejdere må ikke udfærdige de til tinglysning bestemte dokumenter om overdragelse af fast ejendom.

§ 7. Overtrædelse af bestemmelserne i § 4, stk. 2, § 5 og § 6, stk. 2 og 3, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Stk. 2. I forskrifter, der gives af handelsministeren i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

§ 8. Denne lov træder i kraft den

§ 9. Loven gælder ikke for Færøerne.

Stk. 2. Loven kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som landsdelens særlige forhold gør rimelige.

Bemærkninger til lovforslaget.

Til § 1. Medens ejendomsmæglere efter den gældende lov skal løse næringsbrev for at drive deres virksomhed, skal de efter forslaget beskikkes af handelsministeren. Også for de andre særlige næringer i næringslovens afsnit II gælder det, at disse udføres i henhold til beskikkelse.

Betingelserne for at få beskikkelse som ejendomsmægler svarer til de i næringslovens § 85 b hidtil fastsatte, dog kræves, at vedkommende har dansk indfødsret, medens det efter den gældende lov er tilstrækkeligt, at vedkommende har statsborgerret i en af de stater, hvis statsborgere er ligestillet med danske statsborgere i adgangen til at løse næringsbrev. Der er i stk. 5 hjemmel til at gøre undtagelse fra kravet om dansk indfødsret.

Virksomhed som ejendomsmægler vil som hidtil kun kunne drives af personer, men ikke af aktieselskaber, andre selskaber med begrænset ansvar eller foreninger.

I stk. 3 foreslås indført en særlig hjemmel for handelsministeren til at kunne foreskrive, at personer, der vil være ejendomsmæglere, forinden skal have været beskæftiget en vis tid i en virksomhed, der kan antages at have givet den pågældende kendskab til ejendomsforhold.

Til § 2. Ejendomsmæglere, der har løst næringsbrev efter den gældende lov, vil fortsat kunne drive virksomhed i henhold til næringsbrevet, men vil, hvis de ønsker det, efter forslaget kunne få beskikkelse, hvis de betaler den afgift, der fastsættes herfor.

Det er ikke tanken, at der i Statstidende skal optages meddelelse om beskikkelse som ejendomsmægler, således som for de andre næringer i næringslovens afsnit II.

Det kræves ikke, at ejendomsmæglere skal underskrive en løfteerklæring.

Til § 3. I modsætning til den gældende lovs § 85 c vil handelsministeren efter forslaget kunne fastsætte nærmere regler om betingelserne for at indstille sig til ejendomsmæglerprøven. Der vil således være hjemmel til at kræve, at personer, der ønsker at indstille sig til ejendomsmæglerprøven, har bestået en prøve i et eller flere fag, f. eks. i bogføring.

Ligeledes vil handelsministeren efter forhandling med Ejendomsmæglerkommissionen kunne fastsætte, at ejendomsmæglerprøven kan aflægges på anden måde end for kommissionen.

I stk. 2 er det angivet, at kommissionen er rådgivende for ministeren ved lovens administration. Dette er i overensstemmelse med hidti-

dig praksis, hvorefter ministeren indhenter en udtalelse fra kommissionen til brug ved afgørelser i henhold til loven.

Til § 4. For beskikkelser, der er frakendt, foreslås ligesom for beskikkelser, der er bortfaldet, at de for at udelukke misbrug straks skal tilbageleveres handelsministeriet.

Til § 5. Bestemmelsen giver personer, der har beskikkelse som ejendomsmægler, eneret til betegnelsen »ejendomsmægler« og tilsigter til lige at forebygge misbrug af betegnelser, der kan forveksles med denne betegnelse.

Efter forslaget vil ejendomsmæglere ikke fremtidig kunne betegne sig som »mægler«.

En ejendomsmægler, hvis beskikkelse er bortfaldet eller frakendt, vil ikke være berettiget til at betegne sig »ejendomsmægler«.

Til § 6. Hjemmelen for handelsministeren til at fastsætte nærmere regler for ejendomsmægleres virksomhed findes i den gældende lovs § 85 e, og det foreslås at opretholde denne hjemmel.

De gældende bestemmelser om ejendomsmægleres virksomhed findes i handelsministeriets bekendtgørelse nr. 293 af 30. november 1955 om ejendomsmægleres og ejendomshandlers virksomhed. Efter § 2 må ejendomsmæglere og ejendomshandlere ikke drive virksomhed som statsautoriseret revisor eller som beværter eller gæstgiver. Forbudet gælder, uanset om beværter- eller gæstgiverbevillingen er med eller uden ret til udskænkning af stærke drikke. Der vil fortsat være hjemmel for dette forbud, ligesom ministeren også vil kunne give bestemmelser om, at andre erhverv ikke må drives i forbindelse med ejendomsmæglervirksomhed.

Det foreslås tillige, at der indføres hjemmel for handelsministeren til at fastsætte, at også visse stillinger ikke må forenes med stillingen som ejendomsmægler. I udvalgets beretning var det foreslået, at ejendomsmæglernæring ikke kan forenes med nogen stats- eller kommunal tjenestemandsstilling eller anden fastlønnet stilling i offentlig virksomhed. Man har imidlertid ikke fundet et ubegrænset forbud herimod påkrævet, idet kun begrænsede grupper af offentligt ansatte personer har mulighed for at få forhåndskendskab til forhold, der kan være af betydning ved ejendomshandlere, og som ikke er almindeligt tilgængelige. Spørgsmålet må herefter i almindelighed afgøres efter tjenestemandsløvgivningen, men der er efter lovforsla-

get hjemmel for handelsministeren til at fastsætte et ubetinget forbud imod, at visse stillinger forenes med stillingen som ejendomsmægler.

I bekendtgørelsens §§ 11–13, som ændret ved bekendtgørelse nr. 247 af 2. juli 1962, er fastsat takster for mange af de forretninger, hvori ejendomsmæglere (og ejendomshandlere) medvirker, og som ikke må overskrides. Man finder, at der ikke fremtidig er anledning til for det offentlige at fastsætte sådanne salærtakster. Ejendomsmæglernes organisationer kan selv vedtage salærtakster, som da kan falde ind under monopolloven på tilsvarende måde som f. eks. advokaternes og lægernes salærtakster.

Bestemmelsen om, at ejendomsmæglere skal have fast forretningssted, findes i § 3 i bekendtgørelsen af 30. november 1955, men foreslås optaget i loven.

Forbudet imod, at ejendomsmæglere (og ejendomshandlere) udfærdiger de til tinglysning bestemte dokumenter om overdragelse af fast ejendom, findes i § 9 i bekendtgørelsen af 30. november 1955. Bestemmelsen foreslås optaget i loven, og samtidig foreslås det, at det også forbydes medarbejdere hos ejendomsmæglere at udfærdige disse dokumenter. Denne udvidelse tilsigter at hindre omgåelse af forbudet.

Kapitel V

Dispachører

1. Dispachørens opgave er at foretage havari-beregninger og udfærdige en dispache; en opgørelse, hvorved tab, skade og omkostninger, der skyldes groshavari, fordeles på skib, lading og fragt.

Den største del af dispachørernes arbejde består i beregning af assuranceerstatning i søforsikring, jfr. herved § 83 i Dansk Søforsikrings-Konvention af 2. april 1934.

2. Før næringsloven af 1931 udnævntes dispachørerne af kongen. Bestemmelserne om dispachørvirksomhed fandtes – foruden i søloven (nr. 56 af 1. april 1892) – i instruks, udstedt af Det danske Kancelli den 31. januar 1823, jfr. kancelliets skrivelser af 8. marts 1836 og 21. marts 1839.

Betingelserne for at blive dispachør var, at vedkommende havde bestået den prøve, hvorom nærmere bestemmelser var givet i indenrigsministeriets ordre af 19. februar 1817 til A. S. Ørsted m. fl., og at han havde taget juridisk embedseksamen, jfr. indenrigsministeriets skrivelse af 23. juli 1861 til Københavns magistrat.

Nu findes lovbestemmelserne om dispachørvirksomhed i næringslovens §§ 78 og 79 og i sølovens §§ 213, 214 og 259.

Handelsministeriet beskikker statsautoriserede dispachører, og disse har eneret til denne betegnelse. Betingelserne for beskikkelse er, at vedkommende har dansk indfødsret, har bopæl her i landet, er fyldt 25 år og ikke umyndiggjort eller under lavværgemål og ikke i øvrigt er ude af rådighed over sit bo. Endvidere skal han bestå en prøve, som omhandlet i handelsministeriets bekendtgørelse nr. 241 af 31. august 1935. Prøven aflægges for en af handelsministeriet nedsat dispachørkommission på 5 medlemmer med en juridisk professor som formand. For at kunne indstille sig til prøven skal han, medmindre der dispenseres herfra, have taget juridisk embedseksamen og i mindst 3 år have deltaget i en forretningsvirksomhed, der kan antages at have givet ham kendskab til de under dispachørhvervet henhørende forretninger.

Om dispachørernes virksomhed, pligter og ansvar gælder tilsvarende bestemmelser som for

de statsautoriserede revisorer i næringslovens §§ 67–69 og 71–73 og i øvrigt bestemmelserne i handelsministeriets bekendtgørelse nr. 242 af 31. august 1935 om statsautoriserede dispachørers virksomhed, pligter og ansvar.

3. I søloven (lovbekendtgørelse nr. 319 af 1. december 1937, jfr. lov nr. 159 af 27. maj 1964) bestemmes i havarikapitlet i § 213, at havariberegning her i landet udføres af dertil beskikkede dispachører, og i § 214, at enhver, hvem havariet angår, er pligtig til for sit vedkommende at meddele alle oplysninger og bevisligheder, som dispachøren anser for nødvendige. Der er således her tillagt dispachørerne særlige beføjelser, hvorved bemærkes, at det er forbudt skibsmæglere, der i øvrigt ordner havarisager, at opføre sådanne dispacher.

Dispachen er ikke en dom, der kun kan ændres ved anke, men en af dispachøren udarbejdet fordeling, som domstolene frit kan tilside-sætte i det omfang, de anser den for urigtig, jfr. § 213, hvori det anføres, at tvistigheder om en dispaches rigtighed afgøres af domstolene.

Dispachen er således som sådan ikke bindende for parterne, og bliver det heller ikke, selv om der ikke inden en vis frist rejses indsigelse mod den. Det står enhver af parterne frit for at anlægge sag mod dispachøren med påstand om dispachens omgørelse eller at anlægge sag mod modparten og under denne sag bestride dispachens rigtighed.

I sølovens kapitel 10 om rederansvaret bestemmes det i § 259, at rederen, hvis der opstår tvist om grænsen for hans ansvar eller om fordelingen af ansvarsbeløbet, kan kræve sagen afgjort af en dispachør. Tvistigheder om rigtigheden af sådanne afgørelser kan også indbringes for domstolene.

4. I Sverige er der givet bestemmelser om dispachører ved kundgørelse af 10. november 1911, hvorefter der er en kgl. dispachør i Stockholm og en kgl. dispachør i Göteborg. Efter den svenske sølov skal alle stridigheder vedrørende erstatningsberegninger i søforsikringsforhold afgøres af dispachører, på det sted hvor

policen er udstedt. Dispachørerne virker her – også i almindelige forsikringsforhold – som en domstol i første instans. Dispachen har retskraft som en dom, hvis den ikke inden 30 dage efter dens udfærdigelse er påklaget til rådstueretten.

I Norge, hvor dispachørerne også beskikkes af kongen, er bestemmelserne om dispachørernes virksomhed fastsat i lov nr. 1 af 25. juli 1908, jfr. kgl. resolution af 3. juli 1919 om dispachørleksamen. Dispachørernes rettigheder og pligter og dispachens juridiske betydning er her i principiel overensstemmelse med dansk ret.

I flere andre lande findes kun private dispachører uden offentlig autorisation, men ofte forekommer også bestemmelser, hvorefter dispachører udnævnes eller kan udnævnes af retten.

5. Dispachørkommissionen har over for næringslovkommissionen fremsat ønske om, at de gældende bestemmelser om dispachørers virksomhed, pligter og ansvar i det væsentlige forbliver uændret under en ny næringslovgivning. Det er herved anført, at kravet om indfødsret for at kunne blive dispachør, uanset bestemmelserne i EFTA-traktaten og i Rom-traktaten, bør opretholdes under hensyn til den myndighedsudøvelse, der i søloven er tillagt disse.

Dispachørkommissionen har dog foreslået, at dispachørerne, ligesom i Norge og i Sverige og ligesom her i landet før den nuværende næringslov, får kgl. udnævnelse. Dispachørkommissionen har i denne henseende fremhævet, at det har en ikke ringe betydning i forholdet til udlandet, at danske dispachører kan benytte betegnelsen »Royal Danish Average Adjuster«. Man mener, at dette vil gøre det lettere for rederen og assurandøren at få udenlandske parters tilladelse til opgørelse af dispacher her i landet, og at det vil kunne hjælpe til at få her udstedte dispacher anerkendt i udlandet.

Endvidere har Dispachørkommissionen anført, at virksomhed som dispachør forudsætter en sådan fortrolighed med dansk ret, at der bør stilles krav om, at dispachører har juridisk embedseksamen i almindelighed med 1. karakter.

Imidlertid har man i kommissionen ikke ment at kunne imødekomme Dispachørkommissionens ønsker om i et lovudkast om dispachører at foreslå, at dispachører skal udnævnes af kongen, og at dispachører i almindelighed skal have juridisk embedseksamen med 1. karakter.

Da kun dispachører må betegne sig således, er det – tilsvarende mæglere – ikke fundet nød-

vendigt i loven at knytte betegnelsen »statsautoriseret« til »dispachør«.

6. Da Næringslovkommissionen foreslår, at de i øvrigt i næringslovens afsnit II indeholdte bestemmelser om særlige næringer udskilles fra næringsloven og optages i særlige love, har man, selvom der kun findes få dispachører – i Danmark for tiden ialt 6 – ment at kunne foreslå, at også bestemmelserne om dispachørernes forhold optages i en særlig lov, således som i Norge og Sverige.

En anden mulighed er, at bestemmelserne om dispachørerne bliver optaget i søloven, ligesom det efter det for kommissionen oplyste er under overvejelse i Norge. Imidlertid er man meget tilbage fra at foreslå dette.

7. Kommissionen har herefter udarbejdet det som bilag til dette kapitel optrykte udkast til forslag til lov om dispachører. Grundlaget for de i lovudkastet foreslåede bestemmelser er den nuværende næringslovs §§ 78–80 og handelsministeriets bekendtgørelse af 31. august 1935 om statsautoriserede dispachørers virksomhed, pligter og ansvar samt det forslag, kommissionen har udarbejdet til lov om statsautoriserede revisorer. I bemærkningerne til lovudkastet er redegjort for de væsentligste af de problemer, der knytter sig til de enkelte bestemmelser. Bestemmelserne i lovudkastet om administrativ fratrædelse af en beskikkelse er også søgt formuleret og opstillet i videst mulig overensstemmelse med de tilsvarende regler i lov nr. 220 af 31. maj 1963 om landinspektører.

I lighed med de bestemmelser, der foreslås for andre af denne betænkning omfattede næringer, foreslår man, at det i loven udtrykkeligt anføres, hvilke stillinger og erhverv der ikke kan forenes med virksomheden som dispachør, og at handelsministeren kan undtage herfra, såfremt den omhandlede virksomhed skønnes at være uden indflydelse på den pågældendes stilling som uafhængig dispachør. Man har i så henseende ikke ment at kunne følge et forslag fra Dispachørkommissionen om, at disse bestemmelser som hidtil affattes således, at dispachører – bortset fra virksomheden som mægler og som advokat, der ubetinget vil være uforenelig med dispachørhvervet – forinden de påbegynder den pågældende beskæftigelse, skal anmeldte det til handelsministeren, der derefter kan forbyde overtagelse af beskæftigelsen.

Kommissionen indstiller, at der søges gennemført en lov om dispachører overensstemmende med dette lovudkast.

Udkast til forslag til lov om dispachører

KAPITEL I.

Beskikkelse som dispachør.

§ 1. Dispachører beskikkes af handelsministeren.

Stk. 2. Ret til at få beskikkelse som dispachør har enhver person, der

- 1) har dansk indfødsret,
- 2) har bopæl her i landet,
- 3) er fyldt 25 år,
- 4) ikke er umyndiggjort, under lavværge-mål eller har sit bo under konkursbehand-ling,
- 5) har bestået juridisk embedseksamen,
- 6) i mindst tre år har deltaget i virksomhed, der kan antages at have givet ham kend-skab til de under dispachørhvervet hø-rende forretninger og
- 7) har bestået den i § 3 omhandlede eksa-men.

Stk. 3. Beskikkelse kan nægtes under de i borgerlig straffelovs § 78, stk. 2, nævnte om-stændigheder. Endvidere kan beskikkelse næg-tes, såfremt den pågældende i stilling eller er-hverv har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at han ikke vil drive dispa-chørvirksomhed på forsvarlig måde.

Stk. 4. Handelsministeren kan undtage fra betingelserne i stk. 2, nr. 1 og 6. I så fald kan beskikkelsen begrænses og betinges.

§ 2. For beskikkelse som dispachør betales en af handelsministeren fastsat afgift.

Stk. 2. Forinden beskikkelsen udliveres, skal den pågældende underskrive en højtidelig for-sikring om, at han med omhu og nøjagtighed vil udføre de hverv, der betros ham, og sam-vittighedsfuldt opfylde sine pligter som dispa-chør.

§ 3. Eksamen for dispachører (dispachøreks-amen) aflægges for en af handelsministeren nedsat kommission (Dispachørkommissionen), bestående af en formand og 4 andre medlem-mer. Formanden skal opfylde de almindelige betingelser for at kunne beskikkes til landsdom-mer, 1 medlem skal være dispachør, 1 medlem

skal være forsikringskyndigt, og 2 medlemmer skal være skibsfartskyndige.

Stk. 2. Kommissionen er rådgivende for han-delsministeren ved administrationen af de af loven omfattede forhold.

Stk. 3. Handelsministeren fastsætter de nær-mere bestemmelser om kommissionens virksom-hed, herunder betingelserne for at indstille sig til eksamen, eksamenskravene, eksamens afhol-delse og bedømmelsen.

KAPITEL II.

Bortfald og fratagelse af beskikkelse.

§ 4. Beskikkelse som dispachør bortfalder, når vedkommende dør. Det samme gælder, hvis han ophører med at opfylde betingelserne i § 1, stk. 2, nr. 1, 2 og 4.

§ 5. Har en dispachør gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen forsømmelse i udøvelsen af sin virksomhed, og de udviste forhold giver grund til at antage, at han ikke fremtidig vil udøve virksomheden på forsvar-lig måde, kan handelsministeren fratage ham beskikkelsen på tid fra 1 til 5 år eller indtil vi-dere. Afgørelsen skal indeholde oplysning om adgangen til efter § 6 at begære domstolsprø-velse og om fristen herfor.

§ 6. En i henhold til § 5 truffen afgørelse kan af den, afgørelsen vedrører, forlanges indbragt for domstolene.

Stk. 2. Begæring i henhold til stk. 1 skal fremsættes over for handelsministeren inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågæl-dende. Handelsministeren anlægger sag mod den pågældende i den borgerlige retsplejes for-mer.

Stk. 3. Begæring om sagsanlæg har opsæt-tende virkning, men retten kan ved kendelse bestemme, at den pågældende under sagens be-handling ikke må udøve virksomhed som dis-pachør. Såfremt afgørelsen findes lovlig ved dommen, kan det i denne dom bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning.

§ 7. Handelsministeren kan til enhver tid efter ansøgning tilbagegive en i henhold til § 5 fratraget beskikkelse. Er fratagelsen sket indtil videre, og afslår handelsministeren ansøgningen om tilbagegivelse, kan den pågældende forlange afgørelsen prøvet ved domstolene, såfremt der er forløbet 5 år efter fratagelsen og mindst 2 år, efter at generhvervelse af beskikkelsen senest er nægtet ved dom. § 5, 2. pkt. og § 6, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

§ 8. Er en beskikkelse som dispachør bortfaldet i medfør af § 4, fratraget i medfør af § 5 eller frakendt efter borgerlig straffelovs § 79, skal den straks tilbageleveres handelsministeriet.

Stk. 2. Ophører grunden til en beskikkelses bortfald at bestå eller udløber eller ophæves frakendelsen af en beskikkelse, skal beskikkelsen efter begæring og uden betaling af afgift på ny sættes i kraft og udleveres den pågældende.

KAPITEL III.

Dispachørers rettigheder og pligter.

§ 9. Kun personer, der har beskikkelse som dispachør, må benytte betegnelsen »dispachør«. Andre må heller ikke benytte danske eller udenlandske betegnelser, der er egnet til forveksling hermed.

§ 10. Dispachører kan ikke afslå at udføre forretninger, der efter lov og sædvane hører under dispachørhvervet, således navnlig beregning og fordeling af tabet ved almindeligt havari og lign., jfr. sølovens kap. VII, bestemmelse af grænsen for reders ansvar og fordeling af ansvarsbeløbet, jfr. sølovens kap. X, og beregning af assuranceerstatning i søforsikring.

Stk. 2. Dispachører skal udføre de dem betroede hverv med omhu og nøjagtighed og med den hurtighed, som hvervets beskaffenhed tillader.

Stk. 3. Dispachører må ikke betinge sig højere vederlag for deres arbejde, end der kan anses for rimeligt.

§ 11. Dispachører må kun have kontor ét sted, medmindre handelsministeren undtager herfra.

Stk. 2. Før et kontorsted etableres, skal der indgives anmeldelse herom til handelsministeren.

§ 12. Stillingen som dispachør kan ikke forønes med nogen stats- eller kommunal tjeneste-

mandsstilling eller anden fastlønnet stilling i offentlig virksomhed, bortset fra stilling som lærer ved et universitet eller en anden højere læreanstalt eller som medarbejder ved en videnskabelig institution.

Stk. 2. Stillingen som dispachør er uforenelig med mæglervirksomhed, advokatvirksomhed eller anden erhvervsvirksomhed eller med stilling som bestyrelsesmedlem, direktør, administrator, likvidator eller funktionær i en erhvervsvirksomhed eller institution. Handelsministeren kan undtage herfra, såfremt den omhandlede virksomhed eller stilling skønnes at være uden indflydelse på den pågældendes stilling som uafhængig dispachør.

Stk. 3. Ønsker en dispachør at udøve en virksomhed eller beklæde en stilling, der er uforenelig med stillingen som dispachør, skal han, inden han påbegynder virksomheden eller overtager stillingen, deponere sin beskikkelse i handelsministeriet.

§ 13. Handelsministeren kan fastsætte nærmere regler for dispachørers virksomhed, herunder med hensyn til revision af deres forretningsbøger.

KAPITEL IV.

Straffe- og ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

§ 14. Overtrædelse af bestemmelserne i § 8, stk. 1, § 9, § 10, § 11 og § 12, stk. 3, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Stk. 2. I forskrifter, der gives af handelsministeren i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Borgerlig straffelovs §§ 144, 150–152 og 154–157 finder tilsvarende anvendelse på dispachører.

§ 15. Denne lov træder i kraft den

Stk. 2. Samtidig ophæves §§ 78–80 i næringslov nr. 138 af 28. april 1931.

§ 16. Loven gælder ikke for Lærerne.

Stk. 2. Loven kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som landsdelens særlige forhold gør rimelige.

Bemærkninger til lovforslaget.

Til § 1. Som hidtil skal enhver, der opfylder de fastsatte betingelser for at blive dispachør, kunne få beskikkelse.

De i stk. 2 angivne betingelser svarer i det

væsentlige til de hidtil fastsatte. Kravet om bopæl her i landet er en konsekvens af dispachørhvervets personlige karakter og tilsiges i øvrigt af almindelige jurisdiktionshensyn. Man har, ligesom tilfældet er for advokater og statsautoriserede revisorer, anset det for rigtigt også at bibeholde kravet om, at en dispachør skal være fyldt 25 år. Det må forekomme selvfølgeligt, at en dispachør ikke må være under konkurs, umyndiggjort eller under lavværgemål. Som hidtil stilles der også i forslaget krav om, at juridisk embedseksamen skal være bestået.

Det foreslås at betegne den hidtidige dispachørprøve som »eksamen«. Den almindeligt brugte betegnelse er da også »dispachøreksamen«.

Bestemmelsen i stk. 3 om, at beskikkelse kan nægtes under de i straffelovens § 78, stk. 2, nævnte omstændigheder, stemmer med gældende ret. Herudover foreslås det på samme måde, som det er foreslået for statsautoriserede revisorer, at beskikkelse skal kunne nægtes, såfremt den pågældende i stilling eller erhverv har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at han ikke vil drive dispachørvirksomhed på forsvarlig måde. Man finder, at en sådan bestemmelse er ønskelig for opretholdelse af tilliden til dispachørerne. Bestemmelsen tager navnlig sigte på handlinger, der ikke har medført strafferetlig tiltale. Det kan f. eks. være oplyst, at ansøgeren er afskediget fra en stilling på grund af uredelighed, der ikke har medført straffesag, eller at ansøgeren i anden virksomhed på grov måde har tilsidesat hensynet til sine kunder. Bestemmelsen vil kunne anvendes med hensyn til såvel handlinger som undladelser, herunder fortielser. Nægtelse af beskikkelse med henvisning til denne bestemmelse kan indbringes for domstolene i den borgerlige retsplejes former, medens nægtelse med henvisning til straffelovens § 78 kan indbringes for domstolene i strafferetsplejes former.

Man forudsætter, at dispensation efter stk. 4 i almindelighed kun gives efter samråd med Dispachørkommissionen, jfr. § 3, stk. 2.

Til § 2. Den i stk. 2 omhandlede løfteerklæring svarer til den, der nu anvendes.

Til § 3. Medens det i den gældende næringslov er overladt til ministeren, hvorledes Dispachørkommissionen skal sammensættes, foreslås det, at kommissionens sammensætning angives i loven. De nærmere bestemmelser om kommissionens virksomhed og om eksamenskrav m. v.

foreslås som hidtil overladt til administrativ fastsættelse. I stk. 2 er det angivet, at Dispachørkommissionen er rådgivende for ministeren ved lovens administration.

Til § 4. Normalt må beskikkelsen bortfalde, såfremt vedkommende ophører med at opfylde betingelserne for at opnå beskikkelse. Bortfaldsgrundene vil være, at den pågældende mister sin danske indfødsret, at han opgiver sin bopæl her i landet, og at han erklæres konkurs eller bliver umyndiggjort eller kommer under lavværgemål.

Til §§ 5-7. Svarende til bestemmelsen i forslagets § 1, stk. 3, foreslås, at handelsministeren skal kunne fratage beskikkelsen for en tid af fra 1 til 5 år eller indtil videre, såfremt vedkommende dispachør har gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen forsømmelse i udøvelsen af sin virksomhed, og de udviste forhold giver grund til at antage, at han ikke fremtidig vil udøve virksomheden på forsvarlig måde. Ligesom i de tilfælde, hvor beskikkelsen nægtes, vil berettigelsen af fratagelsen kunne forlanges forelagt domstolene til prøvelse, jfr. §§ 6-7.

Til § 8. For beskikkelser, der er frataget eller frakendt, foreslås ligesom for beskikkelser, der er bortfaldet, at de, for at udelukke misbrug, straks skal tilbageleveres handelsministeriet.

Ligesom der om meddelelse af beskikkelse sker bekendtgørelse i Statstidende, bør der i Statstidende optages meddelelse om de beskikkelser, der bortfalder, fratages eller frakendes, men det er ikke fundet nødvendigt at anføre dette i lovteksten.

Endvidere vil det være rimeligt i Statstidende at bekendtgøre, såfremt en dispachør f. eks. på grund af overgang til anden beskæftigelse frivilligt deponerer sin beskikkelse, jfr. forslagets § 12, stk. 3. En sådan frivillig deponering medfører ikke bortfald af beskikkelsen, og indehaveren kan få beskikkelsen udleveret på ny, for så vidt han på det pågældende tidspunkt opfylder de for erhvervelse af en beskikkelse gældende betingelser.

Til § 9. Bestemmelsen tilsigter at forebygge misbrug af betegnelser, der kan forveksles med betegnelsen »dispachør«. De tidligere bestemmelser herom foreslås tydeliggjort, og herunder har man endvidere fundet, at det for at effektivisere beskyttelsen vil være rigtigt ikke som hidtil at kræve, at de pågældende betegnelser

skal være benyttet i reklameøjemed, for at benyttelsen kan anses for uberettiget.

Det forudsættes, at en dispachør, hvis beskikkelse er bortfaldet, frataget eller frakendt, ikke vil være berettiget til at betegne sig som dispachør. Er beskikkelsen blot deponeret, er han berettiget til at betegne sig som dispachør, dog ikke i forretningsforhold.

Til § 10. Man har fundet det rigtigst at foreslå i selve loven at optage en bestemmelse, svarende til den tidligere i bekendtgørelsen angivne om, at en dispachør ikke kan afslå at udføre et hverv, der falder inden for hans område.

Den hidtidige bestemmelse om, at der til de af dispachører afgivne erklæringer til brug i retlige forhold vedrørende de under deres virksomhed henhørende forretninger er knyttet offentlig troværdighed, er udgået. Bestemmelsen, der hidrører fra gammel lovgivning, må antages nu, hvor der er fri bevisbedømmelse, at være uden reel betydning.

I stk. 3 foreslås det at opretholde bestemmelsen om, at dispachører ikke må betinge sig højere vederlag for deres arbejde, end der kan skønnes rimeligt. Tvistigheder om vederlagets størrelse vil kunne indbringes for domstolene. I øvrigt finder bestemmelserne i monopolloven anvendelse også for dispachører, ligesom det er tilfældet for så vidt angår f. eks. advokater, læger og revisorer.

Til § 11. Ved bestemmelsen opretholdes den nuværende ordning, hvorefter en dispachør skal anmelde, hvor han ønsker at have kontor, og skal have ministerens tilladelse til at have kontor mere end ét sted.

Til § 12. Bestemmelserne tilsigter at sikre dispachørernes fulde uafhængighed. Intet synes

dog at tale imod, at en dispachør samtidig med, at han virker som dispachør, skulle kunne beklæde en lærestol ved et universitet eller en højere læreanstalt eller være medarbejder ved en videnskabelig institution. Det foreslås derfor at undtage disse stillinger fra forbudet.

Det forudsættes i øvrigt, at bestemmelsen administreres i overensstemmelse med den nuværende praksis, jfr. § 3 i bekendtgørelsen af 31. august 1935, og at de nuværende dispachører i det omfang, deres hverv er forenet med anden erhvervsvirksomhed eller stilling, vil kunne fortsætte hermed.

I stk. 3 har man fundet det rigtigst at præcisere det i og for sig selvfølgelig, at en dispachør, der ønsker at udøve en virksomhed eller overtage en stilling, der er uforenelig med stillingen som dispachør, skal deponere sin beskikkelse.

Til § 13. Det foreslås at opretholde hjemmelen for handelsministeren til som hidtil at fastsætte nærmere regler for dispachørers virksomhed.

Til § 14. Efter de i stk. 3 foreslåede bestemmelser er dispachører i deres hverv som hidtil undergivet straffebestemmelserne for forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv, herunder også straf for bestikkelse, brud på tavshedspligt, pligtforsømmelse m. v.

Til § 15. Samtidig med lovens ikrafttræden ophæves næringslovens bestemmelser om dispachører og dermed handelsministeriets bekendtgørelse af 31. august 1935 om statsautoriserede dispachørers virksomhed, pligter og ansvar. Den gældende eksamenbekendtgørelse vil kunne holdes i kraft ved bestemmelse herom i en bekendtgørelse fra handelsministeriet.

Kapitel VI

Translatører og tolke

1. Translatører og tolke er personer, der oversætter fra et sprog til et andet.

Før næringsloven af 1931 hvilede translatørhvervet på en kongelig resolution af 13. april 1909, jfr. bekendtgørelse nr. 288 af 8. november 1911, men det fandtes naturligt at inddrage bestemmelserne om translatører og tolke under næringslovgivningen.

Nu findes lovbestemmelserne om translatørvirksomhed i næringslovens §§ 74–77. Endvidere findes i retsplejelovens § 149 særlige bestemmelser om anvendelse af tolke og translatører i retssager.

Handelsministeriet beskikker personer som statsautoriseret translatør og tolk, og disse har eneret til denne betegnelse og til betegnelsen »translatør«. Betingelserne for beskikkelse er, at vedkommende har dansk indfødsret, har bopæl her i landet, er fyldt 25 år og ikke umyndiggjort eller under lavværgemål og ikke i øvrigt er ude af rådighed over sit bo. Endvidere skal han bestå en prøve, jfr. handelsministeriets bekendtgørelse nr. 30 af 31. januar 1952 angående translatøreksamen, jfr. bekendtgørelse nr. 369 af 30. november 1962.

Om translatørers og tolkes virksomhed, pligter og ansvar gælder tilsvarende bestemmelser som for de statsautoriserede revisorer i næringslovens §§ 67–69, 72 og 73.

2. Kommissionen foreslår, at bestemmelserne om translatørers og tolkes forhold optages i en særlig lov ligesom bestemmelserne vedrørende de øvrige i næringslovens afsnit II omhandlede næringer. Man har herefter udarbejdet det som bilag til dette kapitel optrykte udkast til forslag til lov om translatører og tolke.

Grundlaget for de i lovudkastet foreslåede bestemmelser er de nuværende bestemmelser i næringslovens §§ 74–77 og i handelsministeriets bekendtgørelse af 31. januar 1952, jfr. bekendtgørelse af 30. november 1962, angående translatøreksamen, de af Translatøreksamenkommissionen overfor Næringslovkommissionen fremsatte forslag til ændringer i disse

bestemmelser samt de forslag, der er udarbejdet til nye lovbestemmelser for de øvrige af næringslovens afsnit II omfattede næringer.

3. Lovudkastet er udarbejdet efter forhandlinger med Translatøreksamenkommissionen og Translatørforeningen.

Det bemærkes dog særligt, at afskaffelsen i lovteksten af betegnelsen »statsautoriseret« om translatører og tolke, der foreslås efter Næringslovkommissionens seneste forhandlinger om bestemmelserne for mæglere, og forslaget om, at det administrativt vil kunne bestemmes, om translatøreksamen skal aflægges for kommissionen eller på anden måde, f. eks. på en højere læreanstalt, ikke har været forelagt eksamenkommissionen.

Med henblik på at forhindre, at danske statsborgere ansat i udenlandske ambassader unddrager sig overholdelsen af lovbestemmelserne og straf for overtrædelse af disse, har eksamenkommissionen indstillet, at det bliver et vilkår for at få beskikkelse som translatør og tolk, at den pågældende ikke er unddraget dansk dømsmyndighed.

Kommissionen har imidlertid ikke kunnet følge denne indstilling. Det omhandlede vilkår vil indebære en ikke ubetydelig begrænsning i adgangen til at opnå beskikkelse, og det må forekomme tvivlsomt, om dette kan anses for tilstrækkeligt begrundet. Det bemærkes herved, at en generel risiko for, at danske translatører, der er ansat ved udenlandske repræsentationer her i landet, vil overtræde translatørbestemmelserne, næppe kan antages at foreligge, og at enkeltstående overtrædelser vil kunne påtales overfor de pågældende ved, at der gennem udenrigsministeriet gøres forestilling overfor vedkommende repræsentationschef.

Lovudkastet har været forelagt Translatørforeningen, der i den anledning overfor kommissionen har givet udtryk for, at man lægger megen vægt på, at Translatørforeningen til sin tid bliver repræsenteret i Translatørkommissionen.

Udkast til forslag til lov om translatører og tolke

KAPITEL I.

Beskikkelse som translatør og tolk.

§ 1. Translatører og tolke beskikkes af handelsministeren.

Stk. 2. Ret til at få beskikkelse som translatør og tolk har enhver person, der

- 1) har dansk indfødsret,
- 2) har bopæl her i landet,
- 3) er fyldt 25 år,
- 4) ikke er umyndiggjort, under lavværgemål eller har sit bo under konkursbehandling og
- 5) har bestået en særlig eksamen, jfr. § 3.

Stk. 3. Beskikkelse kan nægtes under de i borgerlig straffelovs § 78, stk. 2, nævnte omstændigheder. Endvidere kan beskikkelse nægtes, såfremt den pågældende i stilling eller erhverv har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at han ikke vil drive virksomhed som translatør og tolk på forsvarlig måde.

Stk. 4. Handelsministeren kan undtage fra betingelsen i stk. 2, nr. 1. I så fald kan beskikkelsen begrænses og betinges.

§ 2. For beskikkelse som translatør og tolk betales en af handelsministeren fastsat afgift.

Stk. 2. Forinden beskikkelsen udleveres, skal den pågældende underskrive en højtidelig forsikring om, at han med omhu og nøjagtighed vil udføre de hverv, der betros ham, og samvittighedsfuldt opfylde sine pligter som translatør og tolk.

§ 3. Handelsministeren fastsætter de nærmere bestemmelser om den i § 1, stk. 2, nr. 5, omhandlede eksamen, herunder betingelserne for at indstille sig til eksamen, eksamenskravene, eksamens afholdelse, bedømmelsen m. v. I andre sprog end engelsk, fransk, spansk og tysk kan handelsministeren lade eksamen aflægge for særlige, med henblik herpå nedsatte udvalg. Er det ikke muligt at nedsætte et sådant udvalg, kan ministeren i stedet forlange, at vedkommende på anden måde godtgør sine kund-

skaber såvel i dansk som i vedkommende fremmede sprog.

Stk. 2. Til bistand for handelsministeren ved administrationen af loven, herunder af bestemmelserne i henhold til stk. 1, nedsætter handelsministeren en kommission (Translatørkommissionen).

§ 4. Beskikkelse som translatør og tolk bortfalder, når vedkommende dør. Det samme gælder, hvis han ophører med at opfylde betingelserne i § 1, stk. 2, nr. 1, 2 og 4, medmindre handelsministeren tillader, at beskikkelsen opretholdes.

Stk. 2. Er en beskikkelse som translatør og tolk bortfaldet efter stk. 1, eller frakendt efter borgerlig straffelovs § 79, skal den straks tilbageleveres handelsministeriet.

Stk. 3. Ophører grunden til en beskikkelses bortfald at bestå, eller udløber eller ophæves frakendelsen af en beskikkelse, skal beskikkelsen efter begæring og uden betaling af afgift på ny sættes i kraft og udleveres den pågældende.

KAPITEL II.

Translatørers rettigheder og pligter.

§ 5. Kun personer, der har beskikkelse som translatør og tolk, må benytte betegnelsen »translatør«. Andre må heller ikke benytte danske eller udenlandske betegnelser, der er egnet til forveksling hermed.

§ 6. Translatører og tolke skal udføre de dem betroede hverv med omhu og nøjagtighed og med den hurtighed, som hvervets beskaffenhed tillader.

Stk. 2. Før et kontorsted etableres, skal der indgives anmeldelse herom til handelsministeren.

§ 7. Handelsministeren kan fastsætte nærmere regler for translatører og tolkes virksomhed og herunder bestemme, at visse erhverv og stillinger ikke kan forenes med hvervet som translatør og tolk.

KAPITEL III.

Straffe- og ikrafttrædelsesbestemmelser m. v.

§ 8. Overtrædelse af bestemmelserne i § 4, stk. 2, § 5 og § 6 straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Stk. 2. I forskrifter, der gives af handelsministeren i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Borgerlig straffelovs §§ 144, 150–152 og 154–157 finder tilsvarende anvendelse på translatører og tolke.

§ 9. Denne lov træder i kraft den

Stk. 2. Samtidig ophæves §§ 74–77 i næringslov nr. 138 af 28. april 1931.

§ 10. Loven gælder ikke for Færøerne.

Stk. 2. Loven kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som landsdelens særlige forhold gør rimelige.

Bemærkninger til lovforslaget.

Til § 1. Som hidtil skal enhver, der opfylder de fastsatte betingelser for at blive translatør og tolk, have ret til at få beskikkelse.

De i stk. 2 angivne betingelser svarer i det væsentlige til de hidtil fastsatte.

Det foreslås i lovtæksten at afskaffe betegnelsen »statsautoriseret« om translatører og tolke. Man finder, at når der tillægges translatører og tolke eneret til benyttelse af betegnelsen »translatør«, er der hverken for translatørerne eller for publikum behov for, at der til betegnelsen knyttes ord som »statsautoriseret« eller lignende.

Bestemmelsen i stk. 3 om, at beskikkelse kan nægtes under de i straffelovens § 78, stk. 2, nævnte omstændigheder stemmer med gældende ret. Herudover foreslås det på samme måde, som det er foreslået for statsautoriserede revisorer, skibsmæglere, varemæglere og dispachører, at beskikkelse skal kunne nægtes, såfremt den pågældende i stilling eller erhverv har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at han ikke vil drive virksomhed som translatør og tolk på forsvarlig måde. Man finder, at en sådan bestemmelse er ønskelig for opretholdelse af tilliden til translatørerne. Bestemmelsen tager navnlig sigte på handlinger, der ikke har medført strafferetlig tiltale. Det kan f. eks. være oplyst, at ansøgeren i anden virksomhed på grov

måde har tilsidesat hensynet til sine kunder. Bestemmelsen vil kunne anvendes med hensyn til såvel handlinger som undladelser, herunder fortæelser. Nægtelse af beskikkelse med henvisning til denne bestemmelse kan indbringes for domstolene i den borgerlige retsplejes former, medens nægtelse med henvisning til straffelovens § 78 kan indbringes for domstolene i strafferetsplejes former.

Til § 2. Den i stk. 2 omhandlede løfteerklæring svarer til den, der nu anvendes.

Til § 3. Man finder ikke fortsat at burde kræve, at kandidater indstilles til eksamen. Dels har man ingensinde nægtet kandidater adgang til at gå op til eksamen på grund af manglende indstillinger, og dels godkender man, at undervisningsanstaltens indstilling af kandidater i vidt omfang underskrives af lederen og ikke af kandidaternes lærere.

Bestemmelserne i stk. 1 vil i øvrigt gøre det muligt administrativt at fastsætte, at translatør-eksamen ikke blot kan aflægges for Translatørkommissionen, men også på anden måde, f. eks. på en højere lærcanstalt i forbindelse med gennemgaaet dagskoleundervisning.

I stk. 2 er det angivet, at kommissionen er rådgivende for ministeren ved lovens administration. Det forudsættes, at ministeren, som det har været praksis hidtil, indhenter en udtalelse fra kommissionen til brug ved afgørelser i henhold til loven. Derfor foreslås, at kommissionen fremtidig betegnes »Translatørkommissionen«. Kommissionens sammensætning og de nærmere bestemmelser om kommissionens virksomhed foreslås som hidtil overladt til administrativ fastsættelse. I øvrigt forudsættes, at Translatørforeningen vil få adgang til at udtale sig i tilfælde, hvor der måtte opstå spørgsmål vedrørende translatørernes erhvervsmæssige interesser.

Til § 4. Normalt må en beskikkelse bortfalde, såfremt vedkommende ophører med at opfylde betingelserne for at opnå beskikkelse.

Man har derimod fundet det betænkeligt at foreslå, at der tilvejebringes mulighed for administrativt at inddrage en allerede meddelt beskikkelse som translatør og tolk, såfremt den pågældende ved udøvelsen af sin virksomhed har givet grund til at antage, at han ikke fremtidig vil udøve hvervet på forsvarlig måde.

For beskikkelser, der er frakendt, foreslås ligesom for beskikkelser, der er bortfaldet, at de for at udelukke misbrug straks skal tilbageleveres handelsministeriet.

Ligesom der om meddelelse af beskikkelse sker bekendtgørelse i Statstidende, bør der i Statstidende optages meddelelse om de beskikkelser, der bortfalder eller frakendes, men det er ikke fundet nødvendigt at anføre dette i lovteksten.

Til § 5. Bestemmelsen giver personer, der har beskikkelse som translator og tolk, eneret til betegnelsen »translator«, og tilsigter tillige at forebygge misbrug af betegnelser, der kan forveksles med betegnelsen »translator«. De tidligere bestemmelser herom foreslås tydeliggjort, og herunder har man endvidere fundet, at det for at effektivisere beskyttelsen vil være rigtigt ikke som hidtil at kræve, at de pågældende betegnelser skal være benyttet i reklameøjemed, for at benyttelsen kan anses for uberettiget.

Det forudsættes, at en translator og tolk, hvis beskikkelse er bortfaldet eller frakendt, ikke vil være berettiget til at betegne sig som translator.

Den hidtidige bestemmelse om, at der til de af translatorer og tolke afgivne erklæringer til brug i retlige forhold vedrørende de under deres virksomhed henhørende forretninger er knyttet offentlig troværdighed, foreslås ikke opretholdt. De hidrører fra gammel lovgivning og må antages nu, hvor der er fri bevisbedømmelse, at være uden reel betydning.

Man har overvejet i denne lov at foreslå en bestemmelse om, at der til oversættelser i retssager så vidt muligt bør benyttes translatorer og tolke. Man har dog i denne henseende fundet det tilstrækkeligt med bestemmelsen i retsplejelovens § 149 – hvorved bemærkes, at bestemmelser om oversættelse og tolkning i retssager naturligt hører hjemme i retsplejeloven.

Til § 6. Translatorer og tolke er pligtige at udføre de dem betrodne hverv med omhu

og nøjagtighed og med den hurtighed, som hvervets beskaffenhed tillader. Tvistigheder om vederlagets størrelse vil kunne indbringes for domstolene. I øvrigt finder bestemmelserne i monopolloven anvendelse også for translatorer, ligesom det er tilfældet for så vidt angår f. eks. advokater, læger og revisorer.

Ved bestemmelsen i stk. 2 opretholdes den nuværende ordning, hvorefter translatorer og tolke skal anmelde, hvor de ønsker at have kontor.

Til § 7. Det foreslås at opretholde hjemmelen for handelsministeren til at fastsætte nærmere regler for translatorers virksomhed.

Sådanne regler må fastsættes i samråd med Translatorkommissionen, jfr. § 3, stk. 2, ligesom der bør gives Translatorforeningen adgang til at udtale sig om sådanne regler, inden disse fastsættes.

Til § 8. Uanset at en translator og tolks overtrædelse af lovens bestemmelser eventuelt vil kunne medføre erstatningsansvar, finder man, at der som hidtil bør være straf for overtrædelse af såvel bestemmelserne i lovens § 4, stk. 2, § 5 og § 6 som af de i medfør af loven udfærdigede forskrifter.

Efter de i stk. 3 foreslåede bestemmelser er translatorer og tolke i deres hverv som hidtil undergivet straffebestemmelserne for forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv, herunder også straf for bestikkelse, brud på tavshedspligt, pligtforsømmelse m. v.

Til § 9. Samtidig med lovens ikrafttræden ophæves næringslovens bestemmelser om translatorer. Den gældende eksamensbekendtgørelse vil kunne holdes i kraft ved bestemmelse herom i en bekendtgørelse fra handelsministeriet.

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Indledning	5
Kap. I. Revisorer	7
Kommissionens udkast til forslag til lov om statsautoriserede revisorer	10
Bilag 1 – beretning af 4. marts 1963 fra Næringslovkommissionens revisorudvalg	16
Underbilag 1 til bilag 1 – Revisorudvalgets udkast til forslag til lov om statsautoriserede revisorer	18
Underbilag 2 til bilag 1 – Revisorudvalgets mindretals udkast til alternativ affattelse af kap. III i udkastet til forslag til lov om statsautoriserede revisorer	28
Underbilag 3 til bilag 1 – Skrivelse af 16. januar 1957 fra Foreningen af Statsautoriserede Revisorer	30
Underbilag 4 til bilag 1 – Skrivelse af 10. november 1961 fra Dansk Revisorforening	33
Underbilag 5 til bilag 1 – Redegørelse vedrørende Revisorudvalgets overvejelser i anledning af Dansk Revisorforenings henvendelse om offentlig godkendelse af visse ikke-statsautoriserede revisorer	35
Bilag 2 – Skrivelse af 24. april 1963 fra Dansk Revisorforening	38
Bilag 3 – Skrivelse af 18. maj 1963 fra Dansk Revisorforening	42
Bilag 4 – Skrivelse af 6. marts 1964 fra Dansk Revisorforening	43
Underbilag til bilag 4 – Referat af rundbordssamtale den 30. oktober 1963 på Dansk Revisorforenings kongres	44
Bilag 5 – Norsk lov af 14. marts 1964 om revisjon og revisorer	46
Kap. II. Vejere og målere	51
Kommissionens udkast til forslag til lov om statsautoriserede vejere og målere	53
Bilag – Beretning af 31. maj 1963 fra Næringslovkommissionens udvalg vedrørende vejere og målere	56
Underbilag 1 – Udvalgets udkast til forslag til lov om statsautoriserede vejere og målere	59
Underbilag 2 – Udvalgets redegørelse for Vejnings- og målingsfonden	63
Kap. III. Skibsmæglere — Varemæglere	67
Det af kommissionens flertal indstillede udkast til forslag til lov om skibsmæglere og varemæglere	70
Det af kommissionens mindretal indstillede udkast til forslag til lov om skibsmæglere og varemæglere	72

	Side
Bilag 1 – Beretning af 21. marts 1963 fra Næringslovkommissionens mæglerudvalg	74
Underbilag 1 til bilag 1 – Mæglerudvalgets udkast til forslag til lov om statsautoriserede skibsmæglere og statsautoriserede varemæglere	78
Underbilag 2 til bilag 1 – Forslag til ændring af næringslovens § 83, fremsat 24. maj 1943 af Mæglerkorporationen i København og Provinsmæglerforeningen for Danmark	85
Underbilag 3 til bilag 1 – Mæglerudvalgets oversigt over retsafgørelser vedrørende mæglere	86
Underbilag 4 til bilag 1 – Skrivelse af 18. december 1961 fra Skibsagent-Foreningen	88
Bilag 2 – Skrivelse af 21. marts 1963 fra Skibsagent-Foreningen	91
Underbilag 1 til bilag 2 – Vedtægter for Skibsagent-Foreningen	104
Underbilag 3 til bilag 2 – Skibsagent-Foreningens bestyrelse	105
Underbilag 4 til bilag 2 – Skrivelse af 9. juli 1934 fra Provinsmæglerforeningen for Danmark og Mæglerkorporationen i København	106
Bilag 3 – Skrivelse af 4. maj 1963 fra Mæglerkorporationen i København og Provinsmæglerforeningen for Danmark	110
Underbilag til bilag 3 – Skrivelse af 4. april 1962 fra Befragtnings- og Klareringsrådet	113
Bilag 4 – Memorandum af 21. maj 1963 fra Skibsagent-Foreningen	114
Underbilag til bilag 4 – Notat fra Skibsagent-Foreningen	116
Bilag 5 – Skrivelse af 29. maj 1963 fra højesteretssagfører N. J. Gorrissen som advokat for Skibsagent-Foreningen	118
Bilag 6 – Skrivelse af 5. september 1963 fra Mæglerkorporationen i København og Provinsmæglerforeningen for Danmark	120
Bilag 7 – Skrivelse af 17. november 1964 fra højesteretssagfører N. J. Gorrissen som advokat for Skibsagent-Foreningen	121
Kap. IV. Ejendomsmæglere	123
Bilag – Kommissionens udkast til forslag til lov om ejendomsmæglere	127
Kap. V. Dispatchører	131
Bilag – Kommissionens udkast til forslag til lov om dispatchører	135
Kap. VI. Translatører og tolke	139
Bilag – Kommissionens udkast til forslag til lov om translatører og tolke	142

